

แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

GUIDELINES FOR USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) TECHNOLOGY TO
ENHANCE THE EFFICIENCY OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE EXECUTIVE
MANAGEMENT OF STATE-CONTROLLED HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

วสุนันท์ มงคลน้ำ

แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

GUIDELINES FOR USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) TECHNOLOGY TO
ENHANCE THE EFFICIENCY OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE EXECUTIVE
MANAGEMENT OF STATE-CONTROLLED HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(M.Ed.(Educational Administration))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University
2024
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
ของ
วสุนันท์ มงคลนำ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรามรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
ผู้วิจัย	วสุนันท์ มงคลนำ
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดลศักดิ์ ไทเล็กทิม

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน จาก 7 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 5 คน โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ทุกด้านของการบริหารงานวิชาการมีระดับความต้องการจำเป็นในระดับเร่งด่วน สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมและความคาดหวังของสถาบันอุดมศึกษาในการนำ AI มายกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.54) ด้านการวัดและการประเมินผล (0.49) ด้านการเรียนการสอน (0.46) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.42) ตามลำดับ 2) แนวทางการประยุกต์ใช้ AI ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การใช้ระบบ AI-based Curriculum Mapping เพื่อเชื่อมโยงหลักสูตรกับมาตรฐานอุตสาหกรรม การใช้ระบบผู้ช่วยสอนอัจฉริยะ (Intelligent Tutoring Systems) และการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning) การใช้ AI วิเคราะห์พฤติกรรมและให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่นิสิต ตลอดจนการประเมินผลแบบอัตโนมัติด้วยเทคโนโลยี NLP และระบบให้คะแนนตามตัวบ่งชี้มาตรฐาน ทั้งนี้ การนำ AI ไปใช้ควรยึดหลักการ “เสริมพลังมนุษย์” (Augmentation) ควบคู่กับการพัฒนาเชิงนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น, ปัญญาประดิษฐ์, การบริหารงานวิชาการ, สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

Title	GUIDELINES FOR USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) TECHNOLOGY TO ENHANCE THE EFFICIENCY OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE EXECUTIVE MANAGEMENT OF STATE-CONTROLLED HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
Author	WASUNAN MONGKONNAM
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Donsak Tsaillexthim

This study aimed 1) to assess the needs for applying artificial intelligence (AI) technology to enhance the efficiency of academic administration among executives of state-controlled higher education institutions, and 2) to propose practical guidelines for utilizing AI to improve academic administration in such institutions. The research was conducted in two phases. Phase 1 employed a quantitative method using questionnaires administered to a sample of 377 respondents from seven state-controlled universities. Data were analyzed using the $PNI_{modified}$ index to prioritize the needs. Phase 2 adopted a qualitative approach through in-depth interviews with nine experts, including four experts with experience in higher education academic administration and five AI specialists with expertise in the application of AI in higher education. Data were analyzed using content analysis. The findings revealed that 1) all aspects of academic administration showed an urgent level of need, reflecting the institutions' readiness and expectations to systematically adopt AI to enhance the quality of academic management. The prioritized needs, based on $PNI_{modified}$ values from highest to lowest, were student activity management (0.54), assessment and evaluation (0.49), teaching and learning (0.46), and curriculum development (0.42), respectively, and 2) the proposed AI application guidelines derived from the qualitative phase included the use of AI-based curriculum mapping systems to align programs with industry standards, intelligent tutoring systems and adaptive learning technologies, AI for analyzing student behavior and providing personalized academic counseling, as well as automated assessment through NLP technologies and scoring systems based on standard indicators. Importantly, AI implementation should adhere to the principle of "human augmentation" and be accompanied by strategic development in policy, infrastructure, personnel, and organizational culture to achieve sustainable transformation.

Keyword : Needs Assessment, Artificial Intelligence (AI), Academic Administration, State-Controlled Higher Education Institutions

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีโดยได้รับความเอาใจใส่ ดูแล ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่องจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทเร็กทิม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์ ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่าให้ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์ ที่กรุณาเป็นประธานสอบพิจารณาเค้าโครงปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร ดิสถาพร ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบพิจารณาเค้าโครงปริญญานิพนธ์ให้ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีทิศทางที่ชัดเจน

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประเมินและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาร่วมในการให้สัมภาษณ์ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา ที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำชี้แนะในขั้นตอนกระบวนการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในสถาบันแห่งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา พี่น้อง ครอบครัว และขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทบริหารการศึกษารุ่น 28 ทุกคนที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของผู้วิจัยตลอดมา พร้อมทั้งยังเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งที่ช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วสุนันท์ มงคลนำ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	5
2. ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
1. แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศ หลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง.....	16
1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18
1.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น	22
1.3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	29

1.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	35
1.5 มหาวิทยาลัยมหิดล	38
1.6 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	43
1.7 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	46
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา	53
2.1 ความสำคัญและความหมายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา	53
2.2 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา	54
2.2.1 การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	58
2.2.2 การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอน	63
2.2.3 การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดกรรมนิสิตนักศึกษา	65
2.2.4 การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	67
3. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา	68
3.1 นโยบายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ของกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.)	69
3.2 โครงการ AI University ของกระทรวง อว.	70
3.3 แนวคิดพื้นฐานและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์	72
3.3.1. ความหมายของปัญญาประดิษฐ์	73
3.3.2. ประวัติและพัฒนาการของของปัญญาประดิษฐ์	74
3.3.3. ความสำคัญของของปัญญาประดิษฐ์ต่อภาคการศึกษา	75
3.4 ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ (Types of Artificial Intelligence)	76
3.4.1 การจำแนกตามระดับความสามารถ (Capabilities-Based Classification) 77	

3.4.2 การจำแนกตามหลักการทำงาน (Functionality-Based Classification)	78
3.5 หลักการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (AI Functioning Principles)	79
3.5.1 การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning: ML)	79
3.5.2 การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning)	79
3.5.3 การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) ...	80
3.5.4 การมองเห็นของคอมพิวเตอร์ (Computer Vision)	80
3.5.5 ระบบปัญญาประดิษฐ์เชิงปรับตัว (Adaptive AI)	80
3.5.6 ระบบผู้เชี่ยวชาญอัจฉริยะ (Intelligent Agents)	80
3.6 การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน ระดับอุดมศึกษา	80
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	87
4.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น	87
4.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น	89
4.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น	89
4.4 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น	91
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	91
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	91
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	94
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	101
ตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	101
1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	101
1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	103
1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	106

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	106
ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	107
2.1 ผู้ให้ข้อมูล	108
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	109
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	109
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	110
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของ	171
สรุปบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน	171
สรุปบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน	182
สรุปแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน	195
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	230
สรุปผลการวิจัย	231
ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	231

ระยะที่ 2 การเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ.....	233
อภิปรายผล	236
ข้อเสนอแนะ	242
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	242
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	243
บรรณานุกรม	245
ภาคผนวก.....	256
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	257
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม	259
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง.....	262
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ในระยะที่ 1	265
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในระยะที่ 2	271
ภาคผนวก ฉ หนังสือรับรองจริยธรรม.....	278
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยแบบสอบถาม	281
ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มี ประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา.....	291
ภาคผนวก ฌ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	296
ประวัติผู้เขียน.....	302

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปจำนวนบุคลากรสายวิชาการ ปีการศึกษา 2567 ภาคเรียนที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ จำนวน 7 แห่ง	103
ตาราง 2 โครงสร้างเนื้อหา จำนวนข้อคำถามที่ต้องการวัด	104
ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	105
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงาน ตำแหน่งทางวิชาการ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และสังกัดสถาบันอุดมศึกษา	111
ตาราง 5 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และ คณาจารย์	114
ตาราง 6 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์	115
ตาราง 7 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์....	116
ตาราง 8 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์....	117
ตาราง 9 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำแนกตามผู้บริหาร และ คณาจารย์	118
ตาราง 10 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ ..	119
ตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์	120

ตาราง 12 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์.....	121
ตาราง 13 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันในกำกับของรัฐ.....	123
ตาราง 14 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	128
ตาราง 15 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	133
ตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	138
ตาราง 17 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.....	143
ตาราง 18 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล.....	148
ตาราง 19 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	153
ตาราง 20 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง..	158
ตาราง 21 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์.....	163
ตาราง 22 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์	165

- ตาราง 23 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ 167
- ตาราง 24 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์..... 169

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ “ประสิทธิภาพ” (Efficiency) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของตลาดแรงงาน ประสิทธิภาพในการบริหารหมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2557) โดยประสิทธิภาพในบริบทของการจัดการศึกษานั้นยังหมายถึง ความสามารถในการบูรณาการทรัพยากรบุคลากร เทคโนโลยี และกระบวนการตัดสินใจเพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่วัดผลได้ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของสถาบัน การยอมรับจากตลาดแรงงาน และความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Unesco, 2023); องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic & Development, 2022)

ในบริบทของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนพันธกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการผลิตบัณฑิตถือเป็นภารกิจหลักที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก การจัดระบบการบริหารงานในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนั้น ต้องอาศัยกลไกที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และทันสมัย ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของผลผลิตทางการศึกษา (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2559)

เมื่อพิจารณาถึงภารกิจด้านการบริหารงานวิชาการ จะพบว่ามีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และ (4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2548); (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2566); (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2557); (สุดาร์ตน์ สารสว่าง, 2552); (นิจวรรณ วีรพัฒน์ม & นงนภัทร รุ่งเนย, 2555); (สรชัย ชูชีพ, 2558); (อัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี 2558); (น้ำอ้อย ชินวงศ์, 2561) โดยผู้บริหารระดับคณะและภาควิชาต้องจัดการกับข้อมูลจำนวนมากและซับซ้อน การดำเนินงานแบบดั้งเดิมจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของยุคสมัยได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เบเกอร์และอินเวนทาโด (Baker & Inventado, 2016); โรมิโอและเวนตูรา (Romeo & Ventura, 2020)

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในการเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งกำลังเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โครงสร้างประชากร และความต้องการแรงงานที่ซับซ้อนขึ้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อทิศทางโลก และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รัฐบาลไทยจึงได้จัดทำ “แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565 – 2570)” โดยมุ่งเป้าให้ประเทศไทยมีความสามารถในการพัฒนาและใช้ AI อย่างยั่งยืน ครอบคลุม 5 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ การพัฒนากำลังคน การวิจัยและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาอุตสาหกรรม AI การประยุกต์ใช้ AI และธรรมาภิบาลข้อมูล (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565)

ต่อมา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2568 รัฐบาลภายใต้การนำของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ยกระดับการขับเคลื่อนนโยบาย AI อย่างเป็นรูปธรรม โดยเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้าน AI แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2568 ซึ่งมีเป้าหมายชัดเจนในการผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นผู้นำด้านการพัฒนา AI ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้ความสำคัญกับ 3 มาตรการหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนากำลังคนทุกระดับให้มีทักษะในการใช้และพัฒนา AI อย่างเหมาะสม 2) การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น แพลตฟอร์ม AI แบบเปิด (Open AI Platform) ระบบคลาวด์ และศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ (Data Bank) และ 3) การส่งเสริมการบูรณาการ AI ในภาคอุตสาหกรรมและภาคการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2568)

แนวนโยบายดังกล่าวถือเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อภาคการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งต้องเร่งปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทั้งในด้านการผลิตบัณฑิตที่มีทักษะดิจิทัล การออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อตลาดแรงงาน และการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นบริบทที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่ได้ประกาศนโยบาย “อว. for AI” เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2567 โดยเน้นการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร และการสนับสนุนการ

จัดตั้งศูนย์ AI เพื่อการศึกษาในระดับประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

จากบริบทดังกล่าว ทำให้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้รับการพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพลิกโฉมการบริหารจัดการภาคการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งต้องเผชิญกับความซับซ้อนของข้อมูลและความจำเป็นในการตัดสินใจอย่างแม่นยำ AI คือเทคโนโลยีที่สามารถจำลองกระบวนการคิด การเรียนรู้ และการตัดสินใจของมนุษย์โดยอาศัยข้อมูลจำนวนมากและอัลกอริทึมขั้นสูง เพื่อวิเคราะห์ คาดการณ์ และตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โฮล์มส์และคณะ (Holmes et al., 2019); โปเพนซิลและเคน (Popencil & Ken, 2017)

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มีศักยภาพอย่างมากในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะเมื่อเชื่อมโยงกับระบบแพลตฟอร์มการบริหารการศึกษา (educational platforms) ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง เช่น ระบบทะเบียนนักศึกษา ระบบ LMS (Learning Management System) และระบบสนับสนุนการเรียนรู้ (intelligent tutoring systems) มาทำการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ โกเอลและโพลลิปัลลี (Goel & Polepalli, 2018); โฮลสไตน์และคณะ (Holstein et al., 2018)

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) สามารถแบ่งออกได้หลายประเภทตามลักษณะการทำงาน ได้แก่ 1) Narrow AI หรือ AI แบบจำกัดขอบเขต ที่สามารถทำงานเฉพาะด้าน เช่น ระบบแนะนำคอร์สเรียนหรือผู้ช่วยตอบคำถามในชั้นเรียนออนไลน์ 2) General AI หรือ AI อเนกประสงค์ ที่มีศักยภาพเทียบเท่ามนุษย์ ซึ่งยังอยู่ระหว่างการพัฒนา และ 3) Super AI หรือ AI ขั้นสูง ที่มีขีดความสามารถเหนือมนุษย์ ซึ่งเป็นแนวคิดในอนาคต รัสเซลล์และนอร์วิก (Russell & Norvig, 2021) ปัจจุบันการศึกษาส่วนใหญ่เน้นการประยุกต์ใช้ Narrow AI ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน เนื่องจากสามารถให้ผลลัพธ์ที่จับต้องได้จริงและรองรับการพัฒนาต่อเนื่องในระยะยาว

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ยังมีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Big Data) เพื่อช่วยในการตัดสินใจ การคาดการณ์ผลการเรียน การให้คำปรึกษาเฉพาะบุคคล และการวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างที่ชัดเจน เช่น มหาวิทยาลัย Georgia Tech ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นผู้ช่วยตอบคำถามในรายวิชาออนไลน์ และ มหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

(Artificial Intelligence: AI) วิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้เรียนและปรับการเรียนรู้อัตโนมัติให้เหมาะสม โกลและโพลลิปาลลี (Goel & Polepalli, 2018); โฮลสไตน์และคณะ (Holstein et al., 2018) นอกจากนี้ ซาเวคกี ริชเชอร์ และคณะ (Zawacki-Richter et al., 2019) ยังทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในระดับอุดมศึกษาและพบว่าเทคโนโลยีนี้สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการให้คำปรึกษานักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการพัฒนาแพลตฟอร์มเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เฉพาะทาง เช่น ระบบให้คำแนะนำทางวิชาการ ระบบติดตามพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ และระบบช่วยวางแผนการเรียนรายบุคคล

จากแนวนโยบายระดับชาติจนถึงระดับกระทรวง ประกอบกับศักยภาพของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วในหลายประเทศ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยเฉพาะใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ รวมทั้งเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จนก่อให้เกิดประสิทธิผลของการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
2. เพื่อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีการกำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method)

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยในขั้นตอนแรกใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มประชากรเป้าหมาย จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นชั้น (Strata) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) อีกครั้งโดยใช้สถานะของบุคลากรเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตามสัดส่วนของสถานะของบุคลากรเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยในขั้นตอนแรกใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 16,016 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567) คัดเลือกโดยใช้เกณฑ์สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติ

ในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 377 คน ตามเกณฑ์ของตารางสำเร็จของเคร์จซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นชั้น (Strata) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) อีกครั้งโดยใช้สถานะของบุคลากรเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตามสัดส่วนของสถานะของบุคลากรเพื่อให้ได้ครบตามจำนวน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญในประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้เชี่ยวชาญในประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาจะเป็นผู้บริหารที่เคยหรือกำลังผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรมในระดับอุดมศึกษา มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีผลงานโดดเด่นในด้านการเป็นผู้ริเริ่ม ผลักดัน และนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรมในระดับอุดมศึกษา

1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ ในการนำมาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวน 5 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ในการนำมาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการนำปัญญาประดิษฐ์รูปแบบต่าง ๆ มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีผลงานโดดเด่นในด้านการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรมในการจัดการเรียนการสอน และเคยมีผลงานในการเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยในหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยนี้ คือ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

2. การจัดการเรียนการสอน
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สิ่งที่ผู้บริหารและคณาจารย์ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดขึ้นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

2. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีนโยบายผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ หมายถึง ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

4. คณาจารย์ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก

5. การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐให้มีความแม่นยำ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยเทคโนโลยีดังกล่าวประกอบด้วย การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning: ML), การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP), ระบบผู้เชี่ยวชาญอัจฉริยะ (Intelligent Agents) และระบบปัญญาประดิษฐ์เชิงปรับตัว (Adaptive AI) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยผ่านการวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อ

กำหนดจุดมุ่งหมายและลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรและพัฒนาบัณฑิตตามลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวโน้มและมาตรฐานสากล

5.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สามารถทำให้นักศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ได้ประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และไฮบริดจ์ การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล ช่วยตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษา ช่วยประเมินผลการเรียน และปรับแต่งวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

5.3 การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา หมายถึง การการใช้เทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ช่วยกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อพัฒนาบัณฑิตตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกอบด้วย การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้เพื่อแนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้ การช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม การวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของนักศึกษา การติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม และช่วยสร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา

5.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การใช้เทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ช่วยกำหนดแนวทางการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล การตรวจข้อสอบ การประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว การวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และช่วยเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมศึกษา อาศัยแนวคิดของ วิจิตร ศรีสอ้าน (2559) ที่อธิบายว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นนวัตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เนื่องจากเดิมสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จัดตั้งให้เป็น “ส่วนราชการ” ใช้กฎระเบียบการดำเนินการทางราชการ เป็นหลักซึ่งกฎเกณฑ์ และระเบียบของทางราชการหลายอย่างไม่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยการเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทำให้มหาวิทยาลัยสามารถกระทำการกิจได้ดีขึ้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ตอบสนองความต้องการของประเทศ และให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนรวมทั้ง สร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศชาติให้สามารถแข่งขันได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ อาศัยแนวคิดของ ราชบัณฑิตยสถาน (2555) ที่ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ลักษณะของการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิด ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ด้วยวิธีการที่ใช้เวลา พลังงาน บุคลากร และด้วยวิธีการที่ประหยัด ที่สุดหรือการลงทุนที่น้อยที่สุด มิลเลท จอห์น ดี (Millett John D. , 1954) ได้ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพว่า หมายถึงผลของการดำเนินงานที่นำไปสู่ความพึงพอใจและสามารถสร้างผลกำไรได้ โดยเฉพาะในบริบทของภาครัฐ ประสิทธิภาพยังสะท้อนผ่านคุณภาพของการให้บริการแก่ ประชาชน เช่น การให้บริการอย่างเท่าเทียม รวดเร็ว เพียงพอ ต่อเนื่อง และมีพัฒนาการ ซึ่งล้วน เป็นปัจจัยที่ช่วยสะท้อนศักยภาพในการบริหารจัดการขององค์กรในระดับบุคคล สมใจ ลักษณะ (2544) กล่าวว่า ประสิทธิภาพหมายถึง ความสามารถในการทำงานให้เสร็จโดยใช้เวลาและพลังงานน้อย ที่สุด บุคลากรที่มีประสิทธิภาพจะสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจ โดยเสีย ทรัพยากร เช่น ต้นทุน แรงงาน และเวลา น้อยที่สุดในทำนองเดียวกัน สิริวิดี ชูเชิด (2556) ได้เสนอ ว่า ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถและทักษะของบุคคลในการกระทำหน้าที่ของ ตนเองหรือของผู้อื่นให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและขององค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อความ พึงพอใจร่วมกันของทั้งบุคคลและองค์กร

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษาอาศัยแนวคิดของ กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและ นวัตกรรม (2561) ที่ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการวางแผนรับนิสิตนักศึกษาและผลิตบัณฑิต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การ ประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาปรับปรุงการ

บริหารงานวิชาการ แนวคิดของ น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ที่ระบุขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2557) ได้ระบุไว้ว่า การผลิตบัณฑิตถือเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาคือการผลิตบัณฑิตหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพมีคุณลักษณะตามหลักสูตร กำหนดการผลิตบัณฑิตมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา แนวคิดของ สรรชัย ชูชีพ (2558) ที่ระบุว่า การบริหารมหาวิทยาลัย ตามแนวคิดในการส่งเสริมมีความสามารถของมนุษย์ ประกอบด้วยกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ซึ่งจะต้องบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ แนวคิดของ อัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี (2558) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาในนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยให้มีประสิทธิภาพควรที่จะบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพใน 3 ด้าน 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านการบริหารการจัดการความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษา และ 3) ด้านงานหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต แนวคิดของ นิจวรรณ วีระพัฒน์นอม and นงนภัทร รุ่งเนย (2555) ที่ระบุว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดประเมินการเรียนรู้ 4) การบริหารงานกิจการนิสิตส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิสิตให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ 5) การบริหารงานวิจัย และ 6) การบริหารงานวิชาการแก่สังคม แนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาควรดำเนินการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผล แนวคิดของ สุดารัตน์ สารสว่าง (2552) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันการศึกษา โดยมีขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาอยู่ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมของหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านคณาจารย์ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการพัฒนาเครือข่าย แนวคิดของ นิคม ลนขุนทด (2551) ที่กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย งาน 3 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการ 3) การประกันคุณภาพทางวิชาการ แนวคิดของ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2548) ที่กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาไว้

ว่า เกี่ยวข้องกับ 1) การจัดการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรและการลงทุน การใช้พื้นที่การบริหารในการจัดการศึกษา กฎระเบียบข้อบังคับของสถาบัน การจัดการบริหารภายใน ความสัมพันธ์ต่อชุมชน งานบุคลากรและงานอาคารสถานที่ 2) การจัดการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย การบริหารวิชาการ การทำนุบำรุงศาสนา วัฒนธรรมและศาสนา การจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ งานบริหารหลักสูตร การจัดทำทรัพยากรการเรียนรู้ การสอนการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การบริหารงานอาจารย์ งานกิจการนักศึกษา งานกีฬา และพัฒนานิสิต-นักศึกษา งานสุขภาพและอนามัย และองค์การบริหารงานสัมพันธ์ 3) การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ แนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2542) ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วย ภารกิจหลักดังต่อไปนี้คือ 1) หลักสูตรและการสอน 2) การส่งเสริมและการควบคุมงานวิชาการ 3) การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ และแนวคิดของโนวเลส (Knowles, 1970) ที่กล่าวว่า การจัดการบริหารวิชาการในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพควรเป็นการจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร การรับนิสิตนักศึกษา การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน และการบริหารอาจารย์

4. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในทางการศึกษา

อาศัยแนวคิดของ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2566) ที่ได้หาทางแก้ปัญหาและเตรียมความพร้อมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนาประเทศ โดยสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565 - 2570) ซึ่งมี 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1. ด้านจริยธรรมและกฎระเบียบ AI 2. ด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับปัญญาประดิษฐ์ (AI) 3. ด้านกำลังคน ปัญญาประดิษฐ์ (AI) 4. ด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ 5. ด้านการส่งเสริมธุรกิจและการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) แนวคิดของสมิธ (Smith, 2022) ที่กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ระบบบริหารจัดการเรื่องการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ ที่กำหนดเองและเทคโนโลยีเสริมการเรียนการสอนเป็นต้น มีผลให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมและการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน แนวคิดของ โรเมโรและเวนทูรา (Romeo & Ventura, 2020) และ เบคเกอร์และอินเวนทาโด (Baker & Inventado, 2016) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักศึกษา และการวัดผลและประเมินการเรียนรู้ ผู้บริหาร

จะต้องจัดการศึกษาข้อมูลมหาศาล แนวคิดของนงูเย็นและวอง (Nguyen & Wong, 2019) ที่กล่าวว่า การศึกษาเทคโนโลยีในวัตกรรมการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในอุดมการณ์ศึกษาภาครัฐ มีความสำคัญอย่างมากในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่สถานศึกษาของรัฐเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการและยังต้องให้สถานศึกษาภาครัฐเตรียมพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ได้รับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิดการเรียนรู้แบบใหม่ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีคุณภาพสูงขึ้น และแนวคิดของเอิร์ทเมอและนิวบี (Ertmer & Newby, 2013) ที่กล่าวว่า การปรับใช้แนวคิดและทฤษฎีในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมและทำให้สถานศึกษาภาครัฐเป็นผู้นำทางการศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม โครงการปรับใช้ทฤษฎีแนวคิดแบบอิสระ ซึ่งได้รับการพัฒนาและศึกษาอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีต้นกำเนิดจากประสบการณ์และการสร้างความรู้ของผู้เรียนด้วยตนเองผ่านการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสร้างความเข้าใจและแก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ

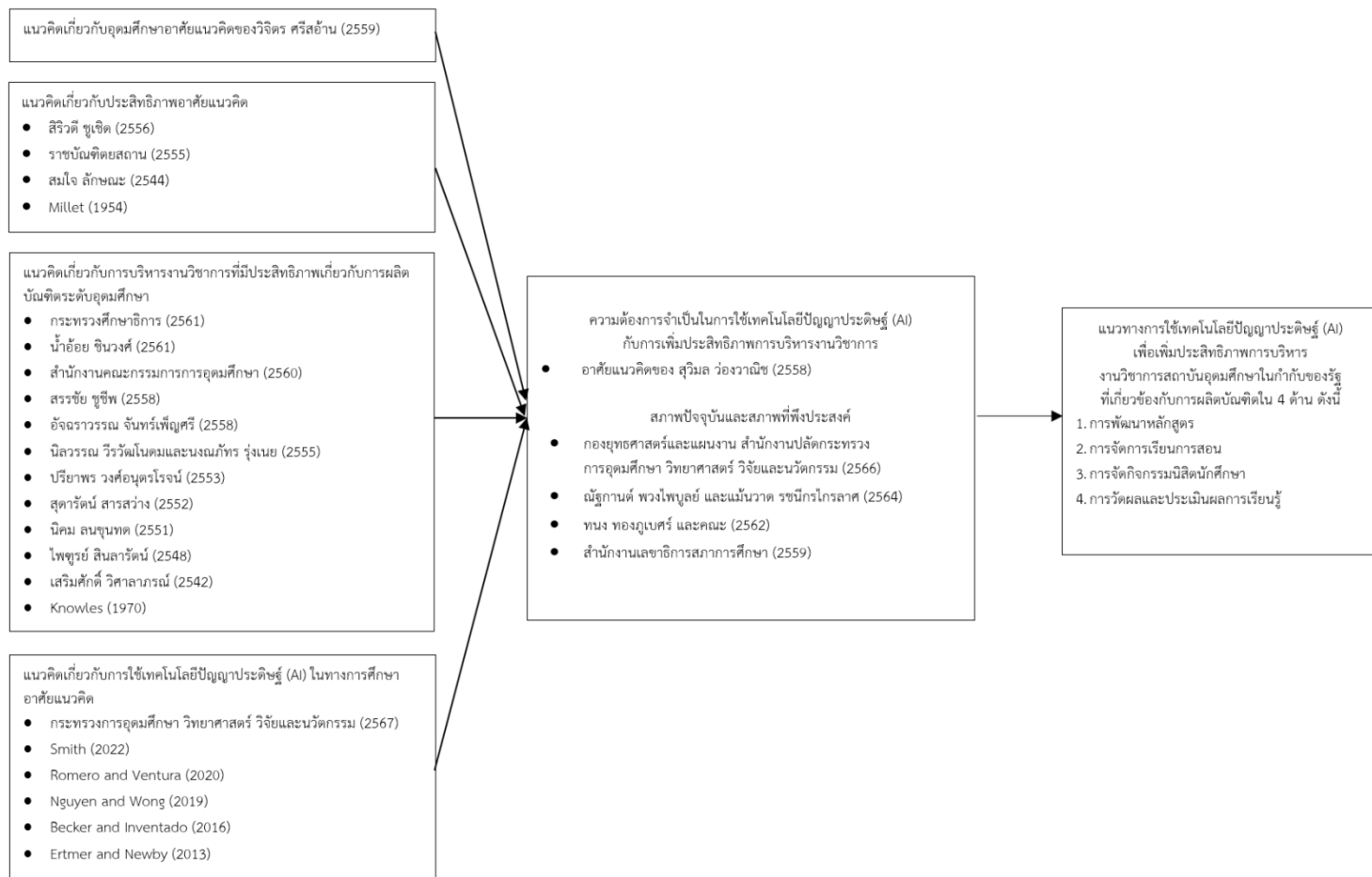
5. ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อาศัยแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช (2558) เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพที่เป็นอยู่จริงของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

5.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อาศัยแนวคิดของ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (2566) ที่ระบุในแผนระดับที่ 2 ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าคนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มินิสต์ไฟเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้

สำหรับศตวรรษที่ 21 2) เปลี่ยนโฉมบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ 3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท 4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 5) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ ญัฐกานต์ พวงไพบูลย์ม and แม้นวาด รัชนีกรไกรลาส (2564) ที่ผลการวิจัยระบุว่ากลยุทธ์ในการบริหารวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) กลยุทธ์วัดผลประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) กลยุทธ์ปรับการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและ 4) กลยุทธ์เปลี่ยนกระบวนการทัศน์หลักสูตรโดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำเสนอ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป แนวคิดของ ทนง ทองภูเบศร์ and คณะ (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องเน้นที่สมรรถนะผู้เรียน ความเป็นตัวตนของผู้เรียนบุคลิกภาพ และทัศนคติที่เหมาะสมกับองค์กร และแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ที่ผลการวิจัยระบุว่า ความสำเร็จของการจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประยุกต์นวัตกรรมและเทคโนโลยี

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมานั้น นำมาซึ่งกรอบในการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตใน 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
4. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอในหัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่มีนโยบายผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง

- 1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1.3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 1.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 1.5 มหาวิทยาลัยมหิดล
- 1.6 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.7 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา

2.1 ความสำคัญและความหมายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา

2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา

- 2.2.1 การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
- 2.2.2 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน
- 2.2.3 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
- 2.2.4 การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

- 3.1 นโยบายเพื่อพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ของกระทรวง อว.
- 3.2 โครงการ AI University ของกระทรวง อว.
- 3.3 แนวคิดพื้นฐานและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์
 - 3.3.1 ความหมายของปัญญาประดิษฐ์

- 3.3.2 ประวัติและพัฒนากาารของของปัญญาประดิษฐ์
- 3.3.3 ความสำคัญของของปัญญาประดิษฐ์ต่อภาคการศึกษา
- 3.4 ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ (Types of Artificial Intelligence)
 - 3.4.1 แบ่งตามความสามารถ (Capabilities)
 - 3.4.2 แบ่งตามหลักการทำงาน (Functionality)
- 3.5 หลักการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (AI Functioning Principles)
 - 3.5.1 การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning: ML)
 - 3.5.2 การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning)
 - 3.5.3 การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP)
 - 3.5.4 การมองเห็นของคอมพิวเตอร์ (Computer Vision)
 - 3.5.5 ระบบปัญญาประดิษฐ์เชิงปรับตัว (Adaptive AI)
 - 3.5.6 ระบบผู้ช่วยอัจฉริยะ (Intelligent Agents)
- 3.6 การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์มาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา
- 4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
 - 4.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.4 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทหน้าที่ให้มีมาตรฐานการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านการผลิตบัณฑิตถือเป็นภารกิจสำคัญที่สุดที่จะต้อง

ผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพซึ่งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีทั้งรูปแบบที่เป็นเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการและสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกำกับของรัฐ การพัฒนาระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบสถาบันสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกำกับของรัฐถือเป็นนวัตกรรมอุดมศึกษา ดังที่ วิจิตร ศรีสอ้าน (2559) ได้เสนอเรื่อง “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : นวัตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย” สรุปได้ว่าเนื่องจากเดิมสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้รับการจัดตั้งให้เป็น “ส่วนราชการ” ใช้กฎระเบียบการดำเนินการทางราชการ เป็นหลักซึ่งกฎเกณฑ์และระเบียบของทางราชการหลายอย่างไม่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย การแสวงหาและพัฒนา รูปแบบ ระบบและวิธีการใหม่นี้จะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถกระทำภารกิจได้ดีขึ้น มีคุณภาพและประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ตอบสนองความต้องการของประเทศและให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนรวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศชาติให้สามารถแข่งขันได้ และรายงานการวิจัย ประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดย กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้รายงานผลการศึกษาข้อดีของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะทำให้มีอิสระในการบริหารจัดการองค์การมากขึ้น คำว่า อิสระ (Autonomy) หมายถึง การมีสิทธิ์ตัดสินใจในการบริหารจัดการองค์การของตนเอง ได้มีอิสระในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดลักษณะสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ 1) การมีเสรีภาพทางวิชาการ 2) การมีความเป็นเลิศทางวิชาการ และ 3) การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากรซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยทำหน้าที่ของตนในฐานะมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่และความมีอิสระ (Autonomy) ตั้งอยู่บนหลักการบริหารจัดการที่ดี (good governance) ทำให้การบริหารจัดการดำเนินการมีความคล่องตัว มีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐ เป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการและยังคงได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณอย่างเพียงพอ จะเห็นได้ว่ารูปแบบสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกำกับของรัฐจะมีการบริหารจัดการที่คล่องตัวเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Quality)

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) แบ่งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ 26 แห่ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่เป็นมหาวิทยาลัยแบบสมบูรณ์แบบ (Comprehensive University) มีจำนวน 16 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนครบทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสังคมศาสตร์ และด้านมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่เป็นมหาวิทยาลัยแบบเฉพาะทาง (Specialized University) ซึ่งเป็นสถาบันที่เปิดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชาในวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง มีทั้งหมด 10 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิราสภากาชาดไทย สถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สำหรับการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ในครั้งนี้มุ่งศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐทั้ง 2 กลุ่ม ที่มีนโยบายผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
5. มหาวิทยาลัยมหิดล
6. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.1 ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2567)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยถือกำเนิดจากโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น ณ ตึกยาวข้างประตูพิมานชัยศรีในพระบรมมหาราชวัง เมื่อ พ.ศ. 2442 และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมหาดเล็ก เมื่อ 1 เมษายน พ.ศ. 2445 เพื่อผลิตบุคลากรให้รับราชการ

ซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วจากพระบรมราชาบายปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินเมื่อ พ.ศ. 2425 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวภาคราชการและเอกชนต้องการบุคลากรทำงานในสาขาวิชาต่าง ๆ กว้างขวางมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระอนุสรณ์คำนึงถึงพระบรมราชาบายในสมเด็จพระบรมชนกาทิราชที่จะ “ให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นสำหรับเป็นสถาบันอุดมศึกษาของชาวสยาม ” จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กเป็นสถาบันอุดมศึกษา พระราชทานนามว่า “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2453 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะขยายการศึกษาในโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น คือ ไม่เฉพาะสำหรับผู้ที่จะเข้ารับราชการเท่านั้น แต่จะรับผู้ซึ่งประสงค์จะศึกษาขั้นสูงให้เข้าเรียนได้ทั่วถึงกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ขึ้นเป็น “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เมื่อ 26 มีนาคม พ.ศ. 2459 เพื่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์เฉลิมพระเกียรติแห่งสมเด็จพระบรมชนกาทิราชให้เจริญก้าวหน้ากว้างขวางแผ่ไพศาลต่อไป โดยในช่วงแรกมีการจัดการศึกษาเป็น 4 คณะ ได้แก่ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในครั้งนั้นมีการเปิดสอน 8 แผนก วิชา ได้แก่ การปกครอง กฎหมาย การทูต การคลัง การแพทย์ การช่าง การเกษตร และวิชาครู จัดการศึกษาใน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัฐประศาสนศาสตร์ตั้งอยู่ในพระบรมมหาราชวัง โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ตั้งอยู่ที่ บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา โรงเรียนราชแพทยาลัยตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช โรงเรียนเนติศึกษาตั้งอยู่ที่เชิงสะพานผ่านพิภพลีลา โรงเรียนยันตรศึกษาตั้งที่วังใหม่หรือวังกลางทุ่งหรือวังวินเซอร์

พ.ศ. 2459 – 2465 มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาระดับประกาศนียบัตร และการเตรียมการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญา มีการติดต่อกับ มูลนิธิร็อกกี้ เฟลเลอร์ เพื่อให้อำนวยเหลือการเรียนการสอน ของคณะแพทยศาสตร์

พ.ศ. 2466 – 2480 เริ่มรับผู้สำเร็จหลักสูตรมัธยมบริบูรณ์เข้าเรียนในคณะแพทยศาสตร์ และมีการปรับปรุงหลักสูตรและรับนักเรียนผู้จบประโยคมัธยมบริบูรณ์เข้าเรียนอีก 4 คณะ

พ.ศ. 2481 – 2490 เริ่มเน้นการเรียนการสอนพื้นฐานของวิชาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีการจัดเตรียมมหาวิทยาลัยคือนักเรียนจะต้องเลือกเรียนตามคณะต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนทำให้เกิดโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น

พ.ศ. 2491 – 2503 เป็นระยะเวลาของการขยายการจัดการศึกษาออกไป โดยเน้นระดับปริญญาตรีเป็นหลัก

พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาของการขยายการศึกษาระดับปริญญาตรี และเริ่มพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย การอนุรักษ์และสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมและการบริการทางวิชาการให้แก่สังคม มีการจัดตั้งสถาบันวิจัย สถาบันบริการ ศูนย์ และสำนัก เพื่อให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการวิจัยและพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ทุกวิถีทางให้สมกับเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิตุลาธิราชของพสกนิกรชาวไทยตลอดไป

1.1.2 ภารกิจหลัก

ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประดิษฐานขึ้นเพื่อเป็นอนุสาวรีย์สมพระเกียรติแห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีวัตถุประสงค์ที่จะบุกเบิกแสวงหาและเป็นคลังความรู้ให้การศึกษาส่งเสริมประยุกต์และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงสร้างบัณฑิตวิจัย เป็นแหล่งรวมสติปัญญาและบริการทางวิชาการแก่สังคมรวมทั้งสืบสานทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมุ่งหวังให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีคุณธรรมกำกับความรู้ เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา และจริยธรรม ใฝ่รู้ ก่อปรด้วยวิจารณญาณ จิตใจเสียสละ และความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.1.3 วิสัยทัศน์

การขับเคลื่อนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. 2563 – 2566 ได้วางยุทธศาสตร์หลัก ที่ชัดเจนเน้นนำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมชั้นนำที่มุ่งสร้างสรรค์ความรู้และผลผลิตจากการศึกษาวิจัยตลอดจนบัณฑิตที่เป็นนวัตกรรมในทางที่จะปรับเปลี่ยนสังคมไทยให้สามารถสร้างมูลค่าและคุณค่าจากทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อเป็นกำลังหลักในการร่วมสร้างสังคมพร้อมทั้งมีความเชื่อมโยงกับประชาคมโลกในฐานะมหาวิทยาลัยระดับชาติที่ก้าวข้ามไปสู่ความเป็นนานาชาติอย่างเต็มภาคภูมิ “ผู้นำการสร้างสรรค์องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อสร้างเสริมสังคมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” “Leader creating knowledge and innovation for sustainable society”

1.1.4 พันธกิจ

1. สร้างและพัฒนาคน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการและความยั่งยืน
2. สร้างสรรค์องค์ความรู้และนวัตกรรมกระตุ้นธุรกิจนวัตกรรมเพื่อสังคมเกิดผลงานวิจัย นวัตกรรมเชิงลึกและกว้าง เพิ่มนวัตกรรมหลักสูตรและการบูรณาการข้ามศาสตร์

3. ชี้นำขับเคลื่อนสังคมไทยและสังคมโลกเน้นเพิ่มความร่วมมือ สังคม รัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์สุขต่อประชาชน เศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน

1.1.5 นโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุ่งหน้าเน้นย้ำจุดยืนนำการศึกษารุดหน้าด้วยเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในรูปแบบ Generative AI ด้วยการออกนโยบายสนับสนุนให้มีการปรับกระบวนการ การเรียนการสอนและการประเมินผล ตลอดจนการทำงานให้เหมาะสมกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์และถูกหลักจริยธรรมทางวิชาการ บนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2566 สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ ดังนี้

- 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้นิสิตและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างเหมาะสม
- 2) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีการปรับกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลตลอดจนการทำงานให้เหมาะสมกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์และถูกหลักจริยธรรม
- 3) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญและเข้มงวดกับเรื่องจริยธรรมทางวิชาการ

นอกจากนี้ สำนักบริหารวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้ประกาศแนวปฏิบัติ 3 ข้อในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ดังนี้

1. การเรียนการสอนและการประเมินผล ผู้สอนควรเข้าใจถึงความสามารถและข้อจำกัดของเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ที่เลือกใช้ และออกแบบกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลที่เหมาะสมกับเครื่องมือที่เลือกนั้น ผู้สอนควรระบุในประมวลรายวิชาให้ชัดเจนถึงขอบเขตและแนวทางการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ เช่น ChatGPT, Gemini ในรายวิชานั้น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลให้ผู้เรียนทราบ หากรายวิชาได้อนุญาตให้นิสิตใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ ผู้สอนควรปรับวิธีการวัดประเมินผลให้เหมาะสม ไม่ควรประเมินผลโดยตรงจากงานที่นิสิตสามารถใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ตอบได้

2. การใช้งานเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ - ปัญญาประดิษฐ์เป็นเพียงเครื่องมือ ผู้ใช้เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของข้อมูลและผลงานที่ได้ หากมีการใช้เครื่องมือทางปัญญา ประดิษฐ์ในงานใดให้อ้างอิงและระบุให้ชัดเจนถึงขอบเขตการใช้ในงานนั้น การปกปิดไม่

แจ้งข้อมูลการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นการละเมิดหลักจริยธรรมซึ่งอาจถูกกลงโทษตามระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้

3. การปกปิดความลับและข้อมูลส่วนบุคคล ห้ามนำข้อมูลใด ๆ ที่มีความลับของหน่วยงานหรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไหลดเข้าไปในระบบงานปัญญาประดิษฐ์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้อง

1.2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.2.1 ประวัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2567ก)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKU) ก่อตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในปี 2507 และได้อุทิศตนเพื่อก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย คือ การเตรียมพลเมืองโลกในอนาคตให้พร้อมสำหรับการทำงานในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นคือการได้รับการยอมรับทั้งในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาคในฐานะมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการวิจัย ปัจจุบันมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษา มากกว่า 40,000 คนที่กำลังศึกษาอยู่ใน 19 คณะ 3 วิทยาลัย 1 โรงเรียน และ 2 วิทยาเขต

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่วันสถาปนาจนถึงปัจจุบัน โดยความสำเร็จในการพัฒนาและบริหารจัดการสามารถแบ่งได้เป็น 3 ยุค ดังนี้

ช่วงที่ 1 : การสถาปนาและขยายตัวของมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 2 การพัฒนาและการสร้างองค์ความรู้

ยุคที่ 3 : ยุคของมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำ

ช่วงที่ 1 : การสถาปนาและขยายตัวของมหาวิทยาลัย

ช่วงเวลาดังกล่าวกินเวลานานเกือบสองทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 จนถึงปี พ.ศ. 2526 ซึ่งถือเป็นการก่อตั้งและขยายตัวของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ทรงสถาปนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2510

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ก่อตั้งขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามนโยบายขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 1 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากำลังคนและองค์ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ ขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่ถึงหนึ่งในสามของประชากรทั้งประเทศประชาชนในภาคนี้ ส่วนใหญ่ยากจนมักประสบปัญหาภัยแล้งทุกปี

ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่ดีนัก เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2510 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จฯ มาทรงสถาปนามหาวิทยาลัย ขอนแก่นอย่างเป็นทางการในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานพระราชดำรัสส่วนหนึ่ง ดังนี้

พ.ศ. 2505 รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี มีมติให้จัดตั้งสถาบันการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์และเกษตรกรรมขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยเสนอชื่อครั้งแรกว่า “สถาบันเทคโนโลยีขอนแก่น” หรือ KIT แต่ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือ NEU” เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยโดยตรง รัฐบาลจึงมอบหมายให้สภากาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้จัดหาสถานที่ว่างหลักสูตรและขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

พ.ศ. 2506 คณะอนุกรรมการได้เลือก “บ้านสีฐาน” เป็นสถานที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีเนื้อที่ประมาณ 5,500 ไร่ ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 4 กิโลเมตร

9 มิถุนายน 2507 ก่อสร้างอาคารเรียนคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ เปิดรับนักศึกษารุ่นแรกจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 107 คน เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2507

พ.ศ. 2508 คณะรัฐมนตรีมีมติให้เปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยจาก “มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เป็น “มหาวิทยาลัยขอนแก่น” ตามชื่อจังหวัด และโอนการบริหารจากสภากาการศึกษา แห่งชาติมาอยู่ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2509 – มีคำสั่งให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่นและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2509 โดยถือเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย

1964-1973 ในช่วงแรก มีการจัดตั้งคณะ 3 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ (ในช่วงแรกไม่มีนักศึกษาและมอบหมายให้สอน เฉพาะวิชาพื้นฐาน) ในปีแรกมีการจัดตั้งคณะ 107 คน บัณฑิตรุ่นแรกในปี 2510 มี 59 คน ต่อมา มีการจัดตั้งคณะ 2 คณะ คือ คณะศึกษาศาสตร์ (ในปี 2512) คณะพยาบาลศาสตร์ (ในปี 2514) และคณะแพทยศาสตร์ (ในปี 2515) ทำให้มีคณะทั้งหมด 6 คณะ นอกจากนี้ยังจัดตั้งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นฐานการเรียนการสอนและให้บริการวิชาการแก่ชุมชนภายนอก

พ.ศ. 2517-2526 มหาวิทยาลัยได้ขยายตัวไปในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยได้จัดตั้งคณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คณะเทคนิคการแพทย์ (พ.ศ. 2521) คณะสาธารณสุขศาสตร์ (พ.ศ. 2521)

คณะทันตแพทยศาสตร์ (พ.ศ. 2522) คณะเภสัชศาสตร์ (พ.ศ. 2523) ตามด้วย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (พ.ศ. 2521) และบัณฑิตวิทยาลัย (พ.ศ. 2521) นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สำนักงานบริการวิชาการ สถาบันวิจัยและพัฒนา ที่สำคัญคือ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ถูกสร้างขึ้นเพื่อ เป็นฐานสำหรับผลิตบัณฑิตแพทย์และ ให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วง เวลาดังกล่าวมีคณะต่าง ๆ ทั้งหมด 12 คณะ

ระยะที่ 2 การพัฒนาและการสร้างองค์ความรู้

ในช่วงการพัฒนาแต่ละช่วง หลักสูตรได้รับการออกแบบให้ตอบสนองความต้องการ ของชุมชนนอกจากนี้การวิจัยยังเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยการวิจัยมุ่งเน้นที่การสร้างองค์ความรู้ และการให้บริการชุมชนตั้งแต่ปี 1984 ถึง 2003 เป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยพัฒนา และสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนมีการจัดตั้งหน่วยพัฒนาหลักสูตรและเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัย

1984-1993 ในช่วงต้นยุคนี้มีการก่อตั้งคณะและองค์กรต่าง ๆ ขึ้นมากมาย ได้แก่ คณะเทคโนโลยี (พ.ศ. 2527) คณะสัตวแพทยศาสตร์ (พ.ศ. 2529) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2531) คณะวิทยาการจัดการ (พ.ศ. 2535) ศูนย์คอมพิวเตอร์ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ) ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง (ปัจจุบันเป็นสำนักงานบริการวิชาการ) และศูนย์หัวใจสิริกิติ์ โดยทางราชการ ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยช่วยก่อตั้งมหาวิทยาลัย อุบลราชธานีและมหาวิทยาลัยสุรนารี ซึ่งต่อมาแยกเป็น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีและ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงทศวรรษที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคณะทั้งหมด 16 คณะ ในช่วงนี้ นอกจากจะผลิตบัณฑิตในสาขาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อสังคมที่ทำงานใน ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อ การแก้ไขปัญหาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในชนบท เพื่อ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรการพัฒนาเกษตรเชิงระบบร่วมกับองค์กรในต่างประเทศ การวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ไขปัญหาสุขภาพและโรคที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะเดียวกันก็มีงานวิจัย ด้านสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น

พ.ศ. 2537-2546 ในช่วงนี้มีการก่อตั้งคณะต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้ มหาวิทยาลัยแห่งนี้ กลายเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ โดยมีคณะและองค์กรต่าง ๆ ที่ ก่อตั้งขึ้น ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ (1994) วิทยาเขตหนองคาย (1997) วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา การจัดการ (1997) สำนักงานทะเบียนและประเมินผล (ปัจจุบันคือ สำนักงานพัฒนาวิชาการและ

การบริหาร) สถาบันแม่โขง (ปัจจุบันเปลี่ยนสถานะเป็นองค์กร ระหว่างประเทศ) สถาบันสันติศึกษา (ซึ่งเป็นสถาบันอิสระในสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น) มีคณะทั้งหมด 18 คณะและวิทยาเขต 1 แห่ง นอกจากการเสนอหลักสูตรระดับปริญญาตรีแล้ว มหาวิทยาลัยยังเน้นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 2 ใน 3 จากทั้งหมดประมาณ 300 หลักสูตร มหาวิทยาลัยเริ่มเน้นงานวิจัยโดยจัดตั้งศูนย์วิจัยเฉพาะทางที่สอดคล้องกับความต้องการของคณาจารย์และถือว่ามีสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและภูมิภาคมีการจัดสรรงบประมาณให้กับกลุ่มวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้คณาจารย์รุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมในงานวิจัยอย่างเข้มข้น

ยุคที่ 3 : ยุคของมหาวิทยาลัยวิจัยและมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำ

ในช่วงนี้ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีก้าวกระโดดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจส่งผลกระทบอย่างมากทั่วโลก ซึ่งรวมถึงนโยบาย การค้าเสรีของประเทศไทยขณะเดียวกันการปฏิรูปทางการก็เกิดขึ้นโดยมุ่งหวังที่จะบรรลุผลสำเร็จผ่านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์และการบริหารคุณภาพที่นำมาใช้ในระบอบราชการ

2014-ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปลี่ยนรูปแบบ การบริหารงานเป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและระบบการบริหารงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ นับแต่นั้นมา มหาวิทยาลัยได้มีจุดแข็งด้านการวิจัย โดยจัดตั้งศูนย์วิจัยเฉพาะทางขึ้น 15 แห่ง มีผลงานการวิจัย ตีพิมพ์ในวารสารทั้งระดับชาติและนานาชาติเป็นจำนวนมาก ผลงาน วิจัยถูกนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสำคัญ ในภูมิภาค มหาวิทยาลัยได้ประกาศเป้าหมายเป็นองค์กรที่มี "ความจงรักภักดีต่อสังคม" เพื่อสื่อสารแนวคิด ให้คนในมหาวิทยาลัยและคนนอกมหาวิทยาลัยได้รับทราบทิศทางการดำเนินงาน ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เข้าสู่ยุคของการประกันคุณภาพอย่างเข้มข้น โดยดำเนินการโดยองค์กรทางการและองค์กร อิสระต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สำนักงานมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มหาวิทยาลัยยังเข้าร่วม การประเมินระดับนานาชาติที่จัดทำโดย Asia Week (Asia's Best Universities 2000) และ Times (World University Ranking 2006) อีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับเลือกจากรัฐบาลให้เป็น 1 ใน 9 มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำผลงานวิจัยไปแก้ไขปัญหาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมุ่งสู่ระดับนานาชาติ พร้อมกันนี้ กองบริการวิชาการได้ผนวกรวมกับสำนักงานทะเบียนและประเมินผล เป็นสำนักงานพัฒนาวิชาการและบริหาร และได้จัดตั้งคณะต่าง ๆ

เพิ่มเติม ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ (พ.ศ. 2549) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น (พ.ศ. 2550) และ วิทยาลัยนานาชาติ (พ.ศ. 2551) ต่อมาได้ปรับเปลี่ยน โครงสร้างของวิทยาเขตหนองคาย โดยปัจจุบันมี 4 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์บูรณาการ คณะศิลปศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์และวิศวกรรมศาสตร์ มีการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนเพิ่มเติม เช่น สำนักงานวัดกรรมการเรียนการสอน สำนักงานการศึกษาทั่วไป สถาบันภาษา สถาบันขงจื้อ สำนักบริหารงานวิจัย สำนักงานประกันคุณภาพและประเมินผล สำนักงานประสานงานและจัดการเรื่อง ร้องเรียน สำนักงานกฎหมาย สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา และหน่วยงานอิสระ เช่น ศูนย์ประสานงาน อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ อุทยาน วิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันยุทธศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงแรมขวัญโม ในช่วงเวลาดังกล่าว มีคณะทั้งหมด 25 คณะ

2004 จนถึงปัจจุบัน นับเป็นยุคของการเติบโต ขนาดของหน่วยงานขยายตัวมากขึ้น คณะเศรษฐศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2548 โดยแยกตัวออกมาจากคณะวิทยาการจัดการ ซึ่งเปลี่ยนชื่อเป็นคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี ในปีนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปลี่ยนสถานะ เป็น มหาวิทยาลัยอิสระ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอก เช่น จำนวนประชากรลดลง ส่งผลให้มีอัตราการรับสมัคร นักศึกษาต่ำ เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีการแข่งขันกันรับนักศึกษาสูง เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและ เอกชนจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีสถาบันระดับนานาชาติ ก่อตั้งขึ้นในประเทศเพิ่มขึ้น อันเป็นผลจาก กระแสอาเซียน การเปลี่ยนระบบรับเข้ามหาวิทยาลัย เป็น TCAS ยังทำให้จำนวนผู้ลงทะเบียนลดลง มหาวิทยาลัยจึงต้องปรับเปลี่ยนและปรับปรุง หลักสูตรโดยให้มีหลักสูตรสหสาขาวิชามากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนรุ่นใหม่

มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้นำผลงานวิจัยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมา ประยุกต์ใช้ผ่านโครงการต่าง ๆ มากมาย อาทิ โครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น โครงการแก้ละว้า โครงการ พัฒนาอำเภอ มข.โครงการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขและการศึกษาเพื่อลดช่องว่างทางสังคม ซึ่งเป็น โครงการขนาดใหญ่ที่นำหลายศาสตร์มาผสมผสานกัน และได้รับงบประมาณจากรัฐบาลอย่าง ต่อเนื่องโครงการนี้ประกอบด้วย โครงการขนาดเล็ก ได้แก่ โครงการมะเร็งท่อน้ำดี และโรคพยาธิ ไบไม้ในตำบลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการพัฒนาทักษะการคิดคณิตศาสตร์ขั้นสูงภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการบรรเทาความยากจน ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง โครงการป้องกันโรคไต

เรื่องรังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการเรียนรู้อัจฉริยะ มข. ซึ่งการดำเนินโครงการเหล่านี้ล้วนนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน

คณะแพทยศาสตร์ มข. ขยายบริการสุขภาพของโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ภายใต้ เจตนารมณ์ที่จะให้บริการชุมชน โดยยกระดับโรงพยาบาลให้เป็นศูนย์การแพทย์ที่เป็นเลิศ ครอบคลุม โรคภัยแรงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในปี 2562 ศูนย์แห่งนี้ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลรวม 4,300 ล้านบาท

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังได้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตจากการปรับพื้นที่บางส่วนในมหาวิทยาลัยให้เป็นอุทยานการเรียนรู้ทางสังคม เช่น พื้นที่ริมทะเลสาบสีฐาน ศูนย์กีฬา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งปัจจุบันได้กลายมาเป็นสวนกีฬา ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถเข้ามาใช้พื้นที่ได้ โดยได้สร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ และพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำหนองคาย พร้อมกันนี้ยังมีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าดั้งเดิมและนกเพื่อการศึกษาด้านนก พื้นที่บางส่วนได้รับการดัดแปลง เป็นสวนเกษตรและสวนวัฒนธรรม ปัจจุบันมีบุคคลภายนอกเข้ามาใช้พื้นที่และทำกิจกรรมที่สวนสาธารณะเหล่านี้เป็นจำนวนมาก

ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับการประเมินจากหน่วยงานภายนอกทั้งในระดับสถาบัน ระดับคณะ และระดับหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ใช้ในประเทศและต่างประเทศ เช่น QS Ranking, Times Higher Education เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2561 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับการประเมินจาก THE (Times Higher Education) ให้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย หรืออันดับที่ 15 – 40 ของเอเชีย และอันดับที่ 101 – 200 ของโลก ในด้าน Social Impact

ภายในประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับการประเมินจากหลายระบบ เช่น การรับรองคุณภาพภายในจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) การประเมินตามเกณฑ์ คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นเลิศ (EdPEX) และรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ในปี 2561 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับการประเมินจากสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม และได้รับรางวัล Thailand Quality Class (TQC) ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่ได้รับรางวัลนี้

1.2.2 วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยวิจัยและพัฒนาชั้นนำระดับโลก

1.2.3 เป้าหมาย

1.2.3.1 บุคลากร : บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านดิจิทัล และความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา มีความสามารถในการใช้ประโยชน์

การบริการ การสื่อสารระหว่างประเทศ การบริหารจัดการ ความพร้อมในการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ตลอดจนตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2.3.2 ด้านสิ่งแวดล้อม : นิเวศวิทยาของมหาวิทยาลัยสนับสนุนการเรียนรู้ การวิจัย ประสิทธิภาพการทำงาน และเพิ่มคุณภาพชีวิตของบุคลากรและผู้มาเยี่ยมชม มหาวิทยาลัย

1.2.3.3 ทางด้านจิตวิญญาณ : จิตวิญญาณของมหาวิทยาลัยเป็นหนึ่งในเดียวกับความสงบสุข และความสามัคคีทั้งภายในและภายนอกชุมชน

1.2.4 ภารกิจและนโยบาย ด้านพันธกิจ

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยได้รับการสถาปนาเป็น สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์และพัฒนาวิชาการและ วิชาชีพชั้นสูง การจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี การให้บริการวิชาการ และวิชาชีพแก่สังคมและการทำงานบำรู้งศิลปวัฒนธรรม

1.2.5 นโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของไทยอีก 5 แห่ง ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และมหาวิทยาลัยซีเอ็มเคแอล (CMKL) มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดตั้ง “สถาบันวิศวกรรมปัญญาประดิษฐ์” มุ่งผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านปัญญาประดิษฐ์ซึ่งเป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรมอย่างสูง รวมถึงสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยในยุคอุตสาหกรรม 4.0 ภายใต้แผนนโยบายการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาทั่วไป (Higher Education Sandbox) สู่การแบ่งปันทรัพยากรร่วมกับมหาวิทยาลัยพันธมิตร เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์ได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์แบบข้ามมหาวิทยาลัยได้ เริ่มปีการศึกษา 2565 (Today, 2565)

นอกจากนี้ในวันพุธที่ 26 มิถุนายน 2567 ฝ่ายการศึกษาและดิจิทัล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดการอบรม AI for the Next Generation Leader Workshop สำหรับผู้บริหารระดับกลางโดยมี รองศาสตราจารย์ นพ.ชาญชัย พานทองวิริยะกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นประธานเปิดการอบรมพร้อมบรรยายในหัวข้อ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย Gen AI ทั้งยังได้รับเกียรติจากรองศาสตราจารย์ ธนชาติ นุ่มนนท์ กรรมการสภา

มหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่นพงษ์ สุดภักดี รองอธิการบดีฝ่าย การศึกษาและดิจิทัล ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ

รองศาสตราจารย์ นพ.ชาญชัย พานทองวิริยะกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัย ขอนแก่น กล่าวว่า ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการองค์กร การพัฒนา ทักษะดิจิทัลจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยน องค์กรเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัล และเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร

มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงได้นำนโยบายทั้งเรื่องการศึกษาและการทำงาน โดยเน้นสนับสนุนทั้งคณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรได้มีความรอบรู้และสามารถใช้ AI ได้อย่าง เหมาะสม พร้อมกับการปรับทัศนคติเกี่ยวกับ Generate AI ไม่ให้เป็นผู้ร้าย แต่ให้เป็นผู้ช่วยใน ห้องเรียนที่ยังคงแนวทางการเรียน Learning Paradigm คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งคณาจารย์ต้อง เชี่ยวชาญก่อนจะส่งต่อไปยังห้องเรียนได้

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังผลักดันและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์อย่างต่อเนื่องผ่านการจัดอบรมการใช้ Gen AI เช่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Generative AI เพื่อการจัดการเรียนรู้” ในวันที่ 1 สิงหาคม 2567 ฝ่ายวิชาการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมจัดโครงการอบรม พัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ Generative AI สำหรับนักศึกษา ในหัวข้อ หลักการทำงาน ประเภท ของปัญญาประดิษฐ์ ประโยชน์และข้อจำกัดของปัญญาประดิษฐ์, การใช้ Prompt เพื่อการ Understands, Explore, Create, Analyze ข้อมูล, โอกาสและความเสี่ยงของการใช้ Generative AI และหลักการใช้ Generative AI ให้ถูกต้องตามกฎหมายและจริยธรรม, การประยุกต์ใช้ Generative AI ในการเรียนแพทย์ ในระดับชั้นปริคณีก และคลินิกในวันที่ 21 กันยายน 2567 (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2567ข)

1.3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3.1 ประวัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2567)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ทางราชการจัดตั้งขึ้น ในส่วน ภูมิภาคของประเทศไทย ตามโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2501มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ตั้งอยู่ ณ ดินแดนล้านนา อันเป็นแหล่งสะสมวัฒนธรรมอันล้ำค่ามานานกว่า 700 ปี มีสภาพภูมิประเทศงดงามท่ามกลาง สภาพแวดล้อมอันเป็นธรรมชาติ บริเวณเชิงดอยสุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ นับตั้งแต่มีการเรียกร้องให้ ขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาออกสู่

ภูมิภาค โดยขอให้รัฐบาลจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 ในที่สุดการเรียกร้องก็สัมฤทธิ์ผลก่อให้เกิดความภูมิใจและดีใจเป็นอย่างยิ่งแก่ชาวล้านนา

วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2503 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขึ้น โดยกำหนดให้เปิดสอนในปีการศึกษา 2507 และให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยมี ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการเตรียมการจัดตั้ง

วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2507 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2507 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 81 ตอนที่ 7 ลงวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2507 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2507 วันเปิดเรียนวันแรกของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2508 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อย่างเป็นทางการ

วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.3.2 ปณิธาน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในส่วนภูมิภาค จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐ และเจตนารมณ์ของประชาชนในภาคเหนือ ให้เป็นศูนย์กลางทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่ออำนวยประโยชน์แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม

มหาวิทยาลัยแห่งนี้แหล่งสะสม ค้นคว้า วิจัย และถ่ายทอดความรู้ ตามหลักแห่งเสรีภาพ ทางวิชาการ โดยยึดมั่นในสัจธรรมและคุณธรรม เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ การประยุกต์ เผยแพร่ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

บัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่พึงฝึกฝนในการฝึกฝนตน เป็นผู้รู้จริง คิดเป็น ปฏิบัติได้ สามารถครองตน ครองคน ครองงาน ด้วยมโนธรรมและจิตสำนึกต่อสังคม

1.3.3 วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยชั้นนำที่รับผิดชอบต่อสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยนวัตกรรม (A Leading University Committed to Social Responsibility for Sustainable Development through Innovation)

1.3.4 พันธกิจ

1. ส่งสอนและอบรมบัณฑิต

2. สังคมและประยุกต์ปัญญาความรู้ (วิจัย-นวัตกรรม)
3. บริการวิชาการเพื่อตอบสนองคุณแผ่นดิน
4. สืบสานวัฒนธรรมล้านนา-ไทย และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม (พันธกิจรองโดยบูรณาการ ร่วมกับการดำเนินการในพันธกิจด้านอื่น ๆ)

1.3.5 นโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

ในวันที่ วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2567 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์รัตน์ นพทฐิ์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ประกาศนโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบเจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence) ไว้ดังนี้

ตามที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ออกประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบเจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence) ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 เพื่อให้การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Generative Artificial Intelligence) มาประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอน การวิจัย และการปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์เจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence) เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

อาศัยตามความในมาตรา 40 มาตรา 34 วรรค 6 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พ.ศ. 2551 และข้อ 23 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยชื่อตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจและหน้าที่ของรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าส่วนงาน รองหัวหน้าส่วนงาน และตำแหน่งบริหารอื่นในส่วนงานวิชาการและส่วนงานอื่น พ.ศ. 2566 ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารประจำส่วนงาน ครั้งที่ 12/2566 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566 คณะศึกษาศาสตร์จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบเจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence)”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในประกาศนี้

“คณบดี” หมายถึง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“ส่วนงาน” หมายถึง ส่วนงานตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พ.ศ. 2551 และให้หมายรวมถึงส่วนงานวิชาการภายในตามประกาศมหาวิทยาลัย

“ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานมหาวิทยาลัยชั่วคราว สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“คณาจารย์” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยหรือข้าราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือ ศาสตราจารย์

“ผู้เรียน” หมายความว่า นักศึกษาหรือนักเรียนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยใหม่

“Gen AI” หมายถึง เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบเจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence) เป็นระบบประมวลผลของคอมพิวเตอร์ รุ่นยนต์ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่มีการวิเคราะห์เชิงลึกคัดลอกความฉลาดของมนุษย์และสามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นการทำงานได้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ (Machine Learning) จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เช่น ข้อความ ตัวเลข รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น มีศักยภาพในการเลียนแบบหรือทำสิ่งใด ๆ ที่เป็นลักษณะของมนุษย์ เช่น ความสามารถในการรับรู้ การจดจำ การโต้ตอบทางภาษา การให้เหตุผล การวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาโดยอาศัยข้อมูลจำนวนมากที่มีลักษณะซ้ำ ๆ เหมือนกัน

“Prompt” หมายความว่า คำสั่งหรือคำถามในรูปของข้อความหรือประโยคที่ใช้กำกับการทำงานของ Gen AI และสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับ Gen AI

ข้อ 4 ปัจจุบันเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (Generative Artificial Intelligence : Gen AI) ถูกนำมาใช้ในการสร้างผลงานและข้อมูลในรูปแบบการเลียนแบบการสนทนาของมนุษย์ บทความ รูปภาพ เสียง หรือเคลื่อนไหว ซึ่งหากนำมาใช้อย่างเหมาะสมจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอน การทำผลงานทางวิชาการ การวิจัย การปฏิบัติงาน และขยายขอบเขตการสร้างสรรคผลงาน อย่างไรก็ตาม Gen AI เกิดขึ้นภายใต้ปัจจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีที่มาหรือพื้นฐานจากมนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์มาก่อน นอกจากนี้ ข้อมูลที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากปัญญาประดิษฐ์ แบบ Gen AI อาจเป็นข้อมูลเท็จหรือการเสกสรรปั้นแต่ง (Fabrication) หรือการปลอมแปลงข้อมูล (Falsification) ซึ่งการนำข้อมูลมาใช้งานโดยไม่มีการตระหนักรู้ อาจทำให้

ผู้สร้างสรรค์ผลงานประสมปัญหาการลอกเลียนวรรณกรรม (Plagiarism) หรือการคัดลอกผลงานของตน (Self-plagiarism) หรือนำเสนอเรื่องหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เป็นความจริง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการนำเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์แบบ Gen AI มาใช้ภายในส่วนงาน จึงมีนโยบายการใช้ Gen AI ในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน การทำผลงานวิชาการ การวิจัย การปฏิบัติงาน การบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ให้เท่าทันและเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน การอำนวยความสะดวก และการให้บริการที่รวดเร็วทันต่อยุคสมัย

ข้อ 5 ส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Gen AI และสนับสนุนให้คณาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือผู้เรียน ได้นำ Gen AI มาประยุกต์ใช้งานหรือนำมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย การทำผลงานวิชาการ หรือนำมาช่วยการทำผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินอื่นในระดับที่สูงขึ้น หรือนำมาช่วยวางแผนงาน การบริหารงาน และหรือนำมาช่วยในการปฏิบัติงานอื่นใดตามภารกิจของคณะศึกษาศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการขับเคลื่อนกิจการและการให้บริการของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และทั่วถึง

คณาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือผู้เรียนสามารถนำ Gen AI มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนช่วยงานของตนได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของมหาวิทยาลัย หรือไม่ขัดต่อจริยธรรม จรรยาบรรณ ความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ และต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลควบคู่ไปกับมาตรฐานการอุดมศึกษา คุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับเป็นการทั่วไปและหรือในระดับนานาชาติ และหรือไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือละเมิดต่อผู้อื่น ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบเจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence : Gen AI) มาใช้ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ถือปฏิบัติตามภาคผนวกแนบท้ายประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 : ตัวอย่างการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบเจเนอเรทีฟ (Generative Artificial Intelligence : Gen AI) มาใช้ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ข้อ 6 ข้อความปฏิบัติและข้อแนะนำเมื่อนำ Gen AI มาประยุกต์ใช้

6.1 คณาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือผู้เรียนควรทำการศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถ ข้อจำกัด ข้อดี ข้อเสียหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการนำ Gen AI มาใช้งาน

6.2 คณาจารย์หรือผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่นำ Gen AI มาใช้ในการเรียนการสอน ควรระบุเหตุผล ขอบเขต หรือแนวทางการใช้ Gen AI ให้ชัดเจน และก่อนที่จะนำ Gen AI มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ควรแจ้งให้ผู้เรียนแล้วแต่กรณีได้ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนำ Gen AI มาใช้ร่วมในการเรียนการสอนโดยเฉพาะขอบเขตการใช้งานที่เหมาะสม ข้อควรปฏิบัติและการตระหนักรู้เมื่อนำ Gen AI มาใช้งานภายใต้การรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาลและความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ

6.3 การนำ Gen AI มาประยุกต์ใช้เพื่อทำงานด้านต่าง ๆ คณาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้เรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญ โดยเฉพาะต้องคำนึงถึงการรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาลและความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการด้วย

6.4 การนำข้อมูลหรือข้อความทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากการประมวลผลโดยใช้ Gen AI มาใช้ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้งาน ควรอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นว่าได้มาจาก Gen AI แห่งใด ตามหลักการเขียนอ้างอิงในผลงานวิชาการ หรือทำการเก็บบันทึกคำสั่ง Prompt ที่ตนได้ใช้หรือขั้นตอนการได้มาซึ่งข้อมูลจากการใช้ Gen AI เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบในภายหลัง ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งหลักธรรมาภิบาลและความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ

ข้อ 7 คณาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือผู้เรียนต้องไม่กระทำการอันเป็นข้อห้าม ดังนี้

7.1 ต้องไม่นำผลงานหรือข้อมูลที่สร้างขึ้นโดย Gen AI มาใช้โดยไม่อ้างอิงและหรือไม่ระบุให้ชัดเจนถึงแหล่งที่มา

7.2 ต้องไม่นำข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากการประมวลผลโดยใช้ Gen AI มาใช้ในลักษณะเป็นการคัดลอกผลงาน ซึ่งเห็นได้ชัดแจ้งว่าไม่มีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการหรือไม่เป็นที่ยอมรับเป็นการทั่วไป และหรือในระดับนานาชาติ และหรือก่อให้เกิดความเสียหายหรือละเมิดต่อผู้อื่น

7.3 ต้องไม่นำข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ หรือข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งหากมีการป้อนข้อมูลหรือนำเข้าให้ Gen AI ทำ

การประมวลผลจะเป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรหรือข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นหรือข้อมูลความลับของราชการโดยการป้อนข้อมูลหรือนำเข้าข้อมูลนั้นให้ GEN AI ทำการประมวลผลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

7.4 ต้องไม่ใช่ Gen AI สร้างผลงานหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อข้อกำหนด ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือขัดต่อหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และหรือก่อให้เกิดความเสียหายหรือละเมิดต่อผู้อื่น

ข้อ 8 คณาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้เรียนที่นำ Gen AI มาใช้อย่างไม่เหมาะสมหรือกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามตามประกาศนี้ หรือนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลของ Gen AI มาใช้ในผลงานของตน ก่อความเสียหายหรือละเมิดแก่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือผู้อื่น ผู้ที่ฝ่าฝืนอาจได้รับโทษทางวินัย จริยธรรมและจรรยาบรรณ หรือทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง แล้วแต่กรณี

ข้อ 9 ให้คณบดีเป็นผู้รักษาการในประกาศนี้ ในกรณีมีปัญหาทางปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณบดีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารประจำคณะศึกษาศาสตร์ และให้ถือเป็นที่สุด

1.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

1.4.1 ประวัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2567)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ฯพณฯ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้ปรึกษากับอธิบดีกรมอาชีวศึกษาว่า ประเทศไทยยังขาดผู้ประสานงานระหว่างวิศวกรและช่างเทคนิค อีกทั้งการผลิตช่างเทคนิคในสมัย พ.ศ. 2500 ต้องใช้เวลาถึง 6 ปี กล่าวคือ รับนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนต่อวิชาช่างอุตสาหกรรม 3 ปี ได้วุฒิ ปว.ช. แล้วออกทำงานหรือศึกษาต่อในวิทยาลัยเทคนิคอีก 3 ปี ได้วุฒิ ปว.ส. จึงจะทำหน้าที่ช่างเทคนิคได้ ระหว่างสำรวจหาสถานที่ตั้งวิทยาลัยท่านอธิบดีสนั่น สุมิตร พบว่าที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ณ ตำบลบางมด อำเภอราชบุรีบูรณะ จังหวัดธนบุรี ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการขอเช่าไว้ 32 ไร่ ปลูกสร้างอาคารไม้สองชั้นแบบมาตรฐาน 14 ห้องเรียน เสร็จเรียบร้อย ตั้งแต่ พ.ศ. 2501 พร้อม ทั้งบ้านพักครูใหญ่ และโรงอาหาร อีกครั้งหลัง ได้ถูกทิ้งว่างไว้ แม้จะยังไม่มี ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และ

โทรศัพท์ ก็ยังมีอาคารพร้อมที่จะให้ใช้ได้ทันที ท่านอธิบดี จึงเสนอสถานที่นี้ เป็นที่ตั้งวิทยาลัยแห่งใหม่ ให้ชื่อว่า “วิทยาลัย เทคนิคธนบุรี ”

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศตั้ง “ วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี ” เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 รับผู้จบเตรียมอุดมศึกษา (ม.6 ปัจจุบัน) เฉพาะสายวิทยาศาสตร์ ศึกษาต่อ 3 ปี ได้วุฒิ ปว.ส. นับเป็นวิทยาลัยเทคนิคแห่งแรกในประเทศไทยที่รับผลิตช่างเทคนิคจากผู้จบชั้นสูงสุดสายสามัญ กรมอาชีวศึกษา แต่งตั้งนายประภา ประจักษ์ศุภนิติ อาจารย์เอกหัวหน้าฝ่ายวิชาช่างก่อสร้าง คณะวิชาเทคนิค จากวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยคนแรก

อาจารย์สนั่น สุมิตร อธิบดีกรมอาชีวศึกษา พบทางสว่างจึงเสนอให้โครงการจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิค แห่งใหม่ในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคเพื่อสนองความต้องการของรัฐในด้านช่างเทคนิคโดยรวดเร็วขึ้น คือ รับผู้สำเร็จเตรียมอุดมศึกษาสายวิทยาศาสตร์เข้าศึกษาต่อ 3 ปี กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติโครงการนี้ตั้งแต่พฤศจิกายน พ.ศ. 2502

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจึงสถาปนาขึ้นมาจากวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี ซึ่งเป็นวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2503 และในปี 2514 ได้รวมกับวิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ วิทยาลัยเทคนิค ไทรคมนาคนมเข้าด้วยกัน เป็นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี 2517 ได้ยกฐานะ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และในปี 2529 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรมในทบวงมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 ได้กำหนด ให้มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ แต่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคล พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 115 ตอนที่ 11 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2541 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 มีนาคม 2541

1.4.2 วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มุ่งพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา การวิจัย ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นผู้ประกอบการ ทำให้เกิดคุณค่านำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้สังคมโลกเข้มแข็งและยั่งยืน

1.4.3 ภารกิจ

1. พัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการเรียนรู้พัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการมีคุณธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
2. พัฒนาระบบการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระบบการเรียนรู้และระบบการบริหารงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
3. วิจัยและนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาประเทศไทย

1.4.4 หลักชี้้นำการทำงาน

1. มุ่งมั่น เป็นมหาวิทยาลัยที่ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งสู่ ความเป็นเลิศในเทคโนโลยีและการวิจัย
3. มุ่งสร้าง ปณิธานในการสร้างบัณฑิตที่เก่งและดี
4. มุ่งสร้าง ชื่อเสียงและเกียรติภูมิให้เป็นที่ยอมรับของประชาคม
5. มุ่งก้าว ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับโลก

1.4.5 นโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

ในวันที่ 7 มีนาคม 2567 รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ แซ่เตีย อธิการบดีมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ออกประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เรื่องหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Tools) สำหรับการสร้างเนื้อหา พ.ศ. 2567 เพื่อให้การใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอน และการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการและแนวปฏิบัติทั่วไป ดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยตระหนักถึงประโยชน์อันเกิดจากการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหาเพื่อสนับสนุนภารกิจของนักศึกษา ผู้เรียนรู้และบุคลากร
- 2) นักศึกษา นักเรียนและบุคลากรต้องตระหนักว่าการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหาอาจทำให้เกิดผลลัพธ์ของเนื้อหาหรือผลงานที่ไม่ถูกต้อง หรือมีอคติ หรือมีความไม่เหมาะสม หรือเกิดเป็นเนื้อหาที่มีความอ่อนไหวต่อบุคคลบางกลุ่ม ทั้งนี้ นักศึกษา ผู้เรียนรู้ และบุคลากรพึงต้องรับผิดชอบต่อความถูกต้องของข้อมูลและผลงานที่เกิดจากการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ดังกล่าว

3) นักศึกษา ผู้เรียนรู้และบุคลากรที่ใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างเนื้อหาต้องตระหนักว่าการส่งและรับเนื้อหาและข้อมูลผ่านเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์อาจไม่ปลอดภัยและอาจนำไปสู่การรั่วไหลของข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เครื่องมือดังกล่าวผ่านผู้ให้บริการที่ไม่ได้ระบุเงื่อนไขว่ามีการปกป้องและคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูล

4) แนวคิดการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือเนื้อหาที่สร้างขึ้นด้วยความช่วยเหลือของเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหา อาจไม่ได้รับความคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญา ในกรณีเช่นนี้ นักศึกษา ผู้เรียนรู้ และบุคลากร ผู้ใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างเนื้อหาอาจไม่สามารถอ้างสิทธิ์ในการสร้างสรรค์ผลงานได้

5) นักศึกษา ผู้เรียนรู้ และบุคลากร ต้องตระหนักว่าเนื้อหาหรือผลงานที่สร้างขึ้นโดยการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหานั้น ข้อมูลหรือเนื้อหาที่นำมาใช้ในการสร้างเนื้อหาอาจเป็นข้อมูลหรือเนื้อหาที่มีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ดังนั้น นักศึกษา ผู้เรียนรู้ และบุคลากรที่ใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างเนื้อหาต้องใช้ความระมัดระวังและตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

นอกจากนี้ยังได้ประกาศหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และการวิจัย ดังนี้

1) หากมีการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหา นักศึกษา ผู้เรียนรู้ และบุคลากรต้องอ้างอิงและระบุให้ชัดเจนถึงขอบเขตการใช้เครื่องมือ นั้น การปกปิดไม่แจ้งข้อมูลการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหา ถือว่าเป็นการละเมิดหลักจริยธรรม อาจถูกลงโทษตามข้อบังคับหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องได้

2) อาจารย์ผู้สอน หรือผู้วิจัยต้องใช้ดุลยพินิจในการกำหนดขอบเขตการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหาเพื่อการเรียนการสอนหรือการวิจัย ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบต่อวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ รวมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย

3) ในกรณีที่มีการอนุญาตให้นักศึกษาและผู้เรียนรู้ใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์สำหรับการสร้างเนื้อหา อาจารย์ผู้สอนควรปรับวิธีการวัดประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ให้เหมาะสม

1.5 มหาวิทยาลัยมหิดล

1.5.1 ประวัติมหาวิทยาลัยมหิดล (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2567)

มหาวิทยาลัยมหิดลมีต้นกำเนิดจากการสถาปนาโรงพยาบาลศิริราชใน พ.ศ. 2431 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) และโรงเรียนแพทย์ของโรงพยาบาลเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย โดยได้พระราชทานปริญญาบัตร ทางการแพทย์ครั้งแรกใน พ.ศ. 2436 ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ใน พ.ศ. 2486 และได้รับการขนานนามใหม่ด้วยเกียรตินิยมใน พ.ศ. 2512 โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระราชทานนามมหาวิทยาลัยมหิดล ด้วยเกียรติคุณยิ่งใหญ่ ตามพระนามของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ผู้ทรงได้รับการขนานนามอย่างกว้างขวางว่าเป็น “พระบิดาแห่งการแพทย์สมัยใหม่และสาธารณสุขของประเทศไทย” ตั้งแต่นั้นมามหาวิทยาลัยมหิดลได้พัฒนาจนกลายเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในประเทศไทยเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติและเป็นที่ยอมรับในด้านคุณภาพการวิจัยและการสอนของคณาจารย์ ตลอดจน ความสำเร็จที่โดดเด่นในด้านการสอน การวิจัย ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศ และการให้บริการ ทางวิชาชีพ สถาบันที่มีความหลากหลายแห่งนี้เสนอโปรแกรมคุณภาพสูงในสาขาวิชาทางสังคมและวัฒนธรรมมากมาย รวมถึงโปรแกรมปริญญาเอกมากที่สุดของสถาบันใด ๆ ในประเทศไทยแต่ยังคงรักษาความเป็นเลิศ แบบดั้งเดิมในทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ไว้ได้

1.5.2 คติพจน์และปรัชญา

ปรัชญาโดยรวมของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้นสามารถอธิบายได้ดีที่สุดจากคำขวัญของมหาวิทยาลัยว่า อัตตนาม อุปมํ กเร อตุตตานํ อุปมํ กเร ในภาษาบาลี คำขวัญนี้แปลว่า “จงทำต่อผู้อื่นอย่างที่คุณอยากให้ผู้อื่นทำต่อคุณ” แนวคิดพื้นฐานนี้แทรกซึมอยู่ในทุกแง่มุมของมหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากมหาวิทยาลัยมุ่งมั่นที่จะปลูกฝัง ให้บัณฑิตมีความเชื่อว่า นอกจากการบรรลุความเป็นเลิศทางวิชาการแล้ว พวกเขายังมีหน้าที่อันเคร่งครัด ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติทั้งหมด สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประกาศ วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหิดลเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า “ความสำเร็จที่แท้จริงไม่ได้อยู่ที่การเรียนรู้อย่างเดียว แต่อยู่ที่การประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ” มหาวิทยาลัยมหิดลมีปรัชญาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยมหิดลอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเป็นสากลและความหลากหลาย เพื่อให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยได้รับความรู้และความเข้าใจในระดับโลก ตลอดจนตระหนักในสังคม ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโยงถึง

กันนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลตระหนักดีว่า การบรรลุความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณธรรมต้องอาศัยความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนโลก และให้การศึกษา ที่มีคุณภาพตลอดชีวิตและเท่าเทียมกันแก่ทุกคน

1.5.3 วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยมหิดลมีความมุ่งมั่นในการเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก

1.5.4 ภารกิจ

มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางสุขภาพ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และนวัตกรรม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อความเจริญของสังคมไทยและประโยชน์ของมวลมนุษยชาติ

1.5.5 นโยบายการผลักดันหรือส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์

ในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ศาสตราจารย์ นายแพทย์บรรจง มไหสวริยะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดลเรื่อง หลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2566 เพื่อให้การใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550 อธิการบดีจึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้ "เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์" หมายความว่า เทคโนโลยีที่ถูกออกแบบและพัฒนาให้เครื่องจักรหรือระบบคอมพิวเตอร์มีความชาญฉลาดสามารถคิด คำนวณ วิเคราะห์ เรียนรู้และตัดสินใจ โดยมีความสามารถเสมือนหรือมากกว่ามนุษย์สามารถเรียนรู้ พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของปัญญาประดิษฐ์ได้ เช่น การจดจำคำพูด การแปลภาษา แชทบอท การโต้ตอบอัตโนมัติ ระบบอัตโนมัติที่ใช้หุ่นยนต์ทำงาน ฯลฯ

ข้อ 2 มหาวิทยาลัยมหิดลสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนการสอน โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล รวมถึงการทำงานต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์และถูกหลักจริยธรรมทางวิชาการบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและความรับผิดชอบต่อสังคม ตามหลักการดังนี้

2.1 สนับสนุนให้มีระบบบริหารจัดการข้อมูลด้านการศึกษาด้วยเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์หรือนำเข้าข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในกรอบจริยธรรม รวมถึงกฎหมาย ข้อบังคับ และประกาศ เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2.2 สนับสนุนให้อาจารย์ปรับใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการจัดกิจกรรมด้านการสอนและการประเมินผลเพื่อพัฒนาการสอนอย่างสร้างสรรค์

2.3 สนับสนุนให้นักศึกษาปรับใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้และเลือกใช้ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์มาใช้อย่างสร้างสรรค์

2.4 สนับสนุนการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์บนพื้นฐานความถูกต้องตามหลักจริยธรรมทางวิชาการ

ข้อ 3 การนำเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติดังนี้

3.1 การใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารการศึกษา

3.1.1 การนำเข้าข้อมูลส่วนบุคคลด้วยเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลด้านการศึกษา ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนงานและมหาวิทยาลัย ควรพิจารณาเฉพาะข้อมูลเท่าที่จำเป็น และระมัดระวังถึงสิทธิส่วนบุคคลของทั้งผู้สอน ผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลก่อนนำมาใช้ และต้องจัดให้มีระบบในการจัดการคำขออนุญาต เช่น การขอเพิกถอนการอนุญาต เป็นต้น ทั้งนี้ การขออนุญาตอาจได้รับการยกเว้นหากเป็นการนำเข้าข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อยกเว้นเกี่ยวกับการขออนุญาตเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3.1.2 ควรมีการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดอบรม เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องและช่องทางเข้าใช้งานเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

3.2 การใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการสอนและการประเมินผล

3.2.1 ผู้สอนควรมีการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจถึงคุณสมบัติและข้อจำกัดของเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้สามารถออกแบบกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลที่เหมาะสมกับเครื่องมือที่เลือกใช้ได้

3.2.2 ผู้สอนควรกำหนดวิธีการสอนและการประเมินที่ระบุถึงการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในประมวลรายวิชาให้ชัดเจน พร้อมทั้งอธิบายให้ผู้เรียนทราบถึงขอบเขตและแนวทางอย่างชัดเจน

3.2.3 ผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล เช่น หากออกแบบกิจกรรมให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเลือกใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ เพื่อแบ่งเบาภาระอาจารย์ในการแนะนำความรู้ให้นักศึกษารายบุคคล ตรวจผลงานนักศึกษาหรือติดตามพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน

3.2.4 ผู้สอนควรมุ่งเน้นการสอนด้านทักษะสังคม การสื่อสาร การคิดเชิงวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ควบคู่กับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ และบรรจุในแผนการสอนให้ชัดเจน

3.2.5 ผู้สอนควรปรับวิธีการวัดประเมินที่เห็นเหมาะสม และมีกระบวนการในการตรวจสอบวิธีการได้มาซึ่งผลงานของนักศึกษาร่วมด้วย เพื่อให้สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดผลจริง

3.2.6 การใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างแบบทดสอบสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนควรส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักศึกษา โดยจัดเตรียมคำถามหรือการมอบหมายงานปฏิบัติ ที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

3.3 การใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3.3.1 ผู้สอนควรมีการพัฒนาทักษะนักศึกษาให้มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประโยชน์และตระหนักรู้ ถึงผลกระทบของการใช้งานเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงทักษะในการใช้งานและทำงานร่วมกับเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง

3.3.2 ผู้สอนควรอนุญาตให้นักศึกษานำเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการเรียนแต่ละหลักสูตร

3.3.3 ผู้สอนควรแนะนำให้ นักศึกษาสร้างสมดุลระหว่างการใช้เครื่องมือทางปัญญา ประดิษฐ์กับแหล่งข้อมูลและวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ ควรเลือกใช้หรือเสริมข้อมูลและเนื้อหาความรู้ด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ของตนเองประกอบกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์

3.3.4 นักศึกษาสามารถใช้ข้อมูลที่ได้ผลลัพธ์ทั้งตัวหนังสือ เสียง ภาพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการเรียน การทำงาน การสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ตอบสนองต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

3.3.5 นักศึกษาควรมีวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูลที่ได้จากการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ก่อนนำไปใช้ประโยชน์ทางการเรียน

3.3.6 นักศึกษาควรมีวิจารณญาณในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากเครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ ทั้งรูปแบบการศึกษด้วยตนเองและการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

3.3.7 นักศึกษาควรอ้างอิงและระบุให้ชัดเจนถึงขอบเขตการใช้ในงานข้อมูลใด ๆ ที่ได้มาจากการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนว่าเนื้อหานั้นเขียนโดยผู้เรียนหรือสร้างโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ ทั้งนี้ การปกปิดข้อมูลการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นการละเมิดหลักจริยธรรมซึ่งอาจถูกลงโทษตามระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้

ข้อ 4 ส่วนงานอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนการสอนของส่วนงาน นอกเหนือจากที่กำหนดตามประกาศนี้ได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ โดยจัดทำเป็นประกาศของส่วนงาน และแจ้งมหาวิทยาลัยเพื่อทราบ

ข้อ 5 ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ

1.6 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.6.1 ประวัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2567)

ในปี พ.ศ. 2505 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลโดย คณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการที่จะจัดให้มีมหาวิทยาลัยในภาคใต้ขึ้นตาม แผนพัฒนาภาคใต้ ในขั้นต้นคณะกรรมการจัดทำโครงการคิดกันว่า จะจัดตั้งในระดับวิทยาลัย ศิลปศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ (College of Arts and Sciences) แล้วต่อไปจึงจะขยายเป็นมหาวิทยาลัย คณะกรรมการชุดนี้ ได้ดำเนินการตามโครงการถึงขั้นสำรวจบริเวณที่จะก่อตั้งมหาวิทยาลัย โดยทำการสำรวจที่ทุ่งนเรนทร์ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี แต่การดำเนินงานของคณะกรรมการชุดนี้ก็ต้องหยุดชะงักลง เพราะไม่ได้รับงบประมาณในปี 2506 ประกอบทั้งในช่วงนี้มีการเปลี่ยนรัฐบาล และได้มีการตั้งคณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ชุดใหม่ โดยมี พ.อ.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศในรัฐบาลชุดนั้นเป็นประธาน คณะกรรมการ

คณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ชุดใหม่ ได้ดำเนินการตามโครงการที่จะจัดให้มีมหาวิทยาลัย ในภาคใต้ต่อไปจนถึงปี 2508 คณะรัฐมนตรีก็อนุมัติในหลักการ 2 ประการ คือ ให้มีมหาวิทยาลัยภาคใต้ โดยมีศูนย์กลางที่ ตำบลลู่สะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยให้มีคณะ

วิศวกรรมศาสตร์ขึ้นก่อนและมีโครงการที่จะจัดตั้งคณะวิชาต่าง ๆ กระจายตามจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ เช่น จะจัดตั้งคณะครุศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ที่ตำบลเขาตูม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จะจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และจะจัดตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

ให้มิ่งบประมาณเพื่อดำเนินการตามข้อ 1 ในปี 2509 เป็นจำนวนเงิน 30 ล้านบาท คณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ชุดนี้ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้ขึ้นในปี พ.ศ. 2508 โดยมี พ.อ.ถนัด คอมันตร์ เป็นประธานคณะกรรมการฯ คณะกรรมการฯ เริ่มดำเนินการให้มี การก่อสร้างมหาวิทยาลัยที่ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในปี พ.ศ. 2509 โดยมุ่งที่จะให้เป็น อาคารของคณะวิศวกรรมศาสตร์ก่อน ในขณะที่ดำเนินการก่อสร้างที่จังหวัดปัตตานีนั้น มหาวิทยาลัย ยังไม่มีชื่อเป็นทางการจึงใช้ชื่อว่า "มหาวิทยาลัยภาคใต้" และมีสำนักงานชั่วคราวของมหาวิทยาลัยอยู่ที่ อาคารคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันคือ อาคารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล) ในระยะนี้คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยอยู่ในรูปของคณะกรรมการ (คือคณะกรรมการ ดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้) โดยมีประธานคณะกรรมการทำหน้าที่เหมือนอธิการบดี ซึ่งในขณะนั้นคือ พ.อ.ถนัด คอมันตร์ ต่อมาคณะกรรมกรฯ เห็นว่า เพื่อให้สถาบันแห่งนี้เป็นศูนย์รวมใน ด้านจิตใจของประชาชนชาวไทยและเพื่อเป็นสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัยควรได้นำความกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทานชื่อ ให้แก่มหาวิทยาลัย

ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานชื่อ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2510 ว่า “มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ตามพระนามฐานันดรศักดิ์ ของสมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ (จากพระมหากษัตริย์คุณนี้ มหาวิทยาลัยจึงถือว่าวันที่ 22 กันยายน ของทุกปีเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดเป็น “วันสงขลานครินทร์”

ในปี 2510 มหาวิทยาลัยก็เปิดรับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็น นักศึกษารุ่นแรก ของมหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน โดยใช้อาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เช่นเดียวกัน ด้านการเรียนการสอนนั้น ศาสตราจารย์ ดร. สดงศ์ มงคลสุข ได้เสนอให้ตั้ง คณะวิทยาศาสตร์ขึ้นมาเพื่อเป็นแกนกลางบริการสอนวิชาพื้นฐาน ทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ แก่คณะวิศวกรรมศาสตร์ที่เปิดรับนักศึกษาแล้วและแก่คณะอื่น ๆ ที่จะเปิดรับต่อไปในเดือนพฤษภาคม 2510 มหาวิทยาลัยก็มีอาจารย์รุ่นแรก จำนวน 5 คน คือ ดร.ประดิษฐ์ เชยจิตร ดร.ปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์ ดร.นาท ตัณฑวิรุฬห์ อาจารย์เย็นใจ เลาหวนิชย์

และ ดร.ศิริพงษ์ ศรีพิพัฒน์ ทำการสอนวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนวิชาพื้นฐานด้านวิศวกรรมศาสตร์นั้นได้รับความร่วมมือในการสอนและวัสดุอุปกรณ์การทดลองจากโรงเรียนช่างฝีมือทหาร กรุงเทพฯ

ในระหว่างที่การดำเนินการก่อสร้างมหาวิทยาลัยที่ปัตตานีดำเนินการแล้วเสร็จเป็นบางส่วน แล้วนั้น ศาสตราจารย์ ดร.สอาด มงคลสุข และคณะอาจารย์ใหม่ ของมหาวิทยาลัยได้เดินทางไปสำรวจ ดูผลการก่อสร้างและพบว่าบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะสร้างเป็นอาคารของคณะวิศวกรรมศาสตร์ เพราะสภาพพื้นดินเป็นที่ลุ่มและดินมีความอ่อนมาก ไม่สามารถรองรับน้ำหนักเครื่องจักรหรือรับน้ำหนัก อาคารคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่เป็นอาคารใหญ่ ๆ ได้ และอีกประการหนึ่งบริเวณนี้อยู่ติดชายทะเล ความชื้นและไอน้ำจากทะเลจะทำให้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของคณะ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโลหะและ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์เสื่อมสภาพได้ง่าย คณะสำรวจจึงเห็นว่าปัตตานีเหมาะที่จะใช้เป็นอาคาร คณะศึกษาศาสตร์ และคณะวิชาทางศิลปศาสตร์ มากกว่า ส่วนอาคารของคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น คณะสำรวจได้พิจารณาหาสถานที่ใหม่ที่มีความเหมาะสม คณะสำรวจเห็นว่าบริเวณที่ตำบลคองส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยมาก คณะสำรวจจึงได้ติดต่อกับ คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ซึ่งคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ก็ได้บริจาคที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นจำนวน 690 ไร่ เพื่อให้จัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยต่อไป

ส่วนในด้านการบริหารนั้น ในวันที่ 12 มีนาคม 2511 ได้มีพระบรมราชโองการประกาศ ใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ขึ้น มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้วันที่ 13 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งของมหาวิทยาลัยโดยกำหนดเป็น “วันสถาปนามหาวิทยาลัย” และในวันที่ 8 เมษายน 2511 ก็มีประกาศแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ออกเป็น 3 ส่วนคือ สำนักงานอธิการบดี คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

1.6.2 วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยแห่งคุณค่าเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับแนวหน้าของโลก

1.6.3 พันธกิจ

1. สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการและนวัตกรรมโดยมีการวิจัยเป็นฐานเพื่อการพัฒนาภาคใต้ และประเทศ เชื่อมโยงสู่สังคม และเครือข่ายสากล
2. สร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพ ชี้อิสต์ย มีวินัย ใฝ่ปัญญา จิตสาธารณะและมีทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์จากการปฏิบัติ

3. พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาสู่ความยั่งยืนและร่วมสร้างสังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

1.6.4 นโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของไทยอีก 5 แห่ง ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และมหาวิทยาลัยซีเอ็มเคแอล (CMKL) มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดตั้ง “สถาบันวิศวกรรมปัญญาประดิษฐ์” มุ่งผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรมอย่างสูง รวมถึงสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยในยุคอุตสาหกรรม 4.0 ภายใต้นโยบายการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาทั่วไป (Higher Education Sandbox) สู่การแบ่งปันทรัพยากรร่วมกับมหาวิทยาลัยพันธมิตร เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์ได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์แบบข้ามมหาวิทยาลัยได้ เริ่มปีการศึกษา 2565 (Today, 2565)

1.7 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.7.1 ประวัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2567)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นสถาบันตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2528 เป็นนิติบุคคลมีฐานะเป็นกรมในทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และครุศาสตร์อุตสาหกรรม รวมทั้งทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ และเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2551 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 45 ก วันที่ 7 มีนาคม 2551 หน้า 95 – 124

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประกอบด้วย พระนาม “พระจอมเกล้า” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระบรมราชลัญจกร “พระมหามงกุฏ” ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้เป็นตราสัญลักษณ์ประจำสถาบัน นับเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเป็น มหามงคลยิ่ง ส่วนคำว่า “เจ้าคุณ

ทหาร” นั้น มีไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ท่านเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “เจ้าคุณทหาร” ตามที่ท่านเลี่ยม พรตพิทยพยัต ทายาทของท่านได้แจ้งความประสงค์ไว้ในการบริจาคที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถาบันในปัจจุบัน จำนวน 841 ไร่ จากทั้งหมด 1,041 ไร่ (มอบให้โรงเรียนพรต พิทยพยัต จำนวน 200 ไร่)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หรือที่นิยมเรียกกันทั่วไปว่า “พระจอมเกล้าลาดกระบัง” มีประวัติความเป็นมา ดังนี้

24 สิงหาคม 2503 ลงนามในข้อตกลงความช่วยเหลือทางวิชาการจากรัฐบาลญี่ปุ่นในการก่อตั้งศูนย์ฝึกโทรคมนาคม นนทบุรี สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

พฤษภาคม 2507 ศูนย์ฝึกโทรคมนาคม นนทบุรี เปลี่ยนฐานะเป็นวิทยาลัยโทรคมนาคมนนทบุรี

24 เมษายน 2514 รวมวิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ วิทยาลัยโทรคมนาคม นนทบุรี และวิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี เข้าด้วยกัน และจัดตั้งเป็น “สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า”

24 สิงหาคม 2515 วิทยาลัยโทรคมนาคมนนทบุรี เปลี่ยนชื่อเป็น คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ศูนย์นนทบุรี

15 พฤศจิกายน 2515 วิทยาลัยวิชาการก่อสร้าง บางพลัด โอนมาสังกัดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าศูนย์นนทบุรี และเปลี่ยนชื่อเป็น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

29 มิถุนายน 2517 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ได้โอนสังกัดจากกระทรวง ศึกษาธิการ มาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และเปลี่ยนคำว่า “ศูนย์” เป็น “วิทยาเขต” โดยศูนย์นนทบุรี เปลี่ยนเป็น วิทยาเขตนนทบุรีลาดกระบัง

10 พฤศจิกายน 2520 จัดตั้งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์

22 เมษายน 2522 วิทยาลัยเกษตรกรรมเจ้าคุณทหาร ได้โอนจากกระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตนนทบุรีลาดกระบังและเปลี่ยนชื่อวิทยาเขต เป็นวิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

9 พฤษภาคม 2524 วิทยาลัยเกษตรกรรมเจ้าคุณทหาร เปลี่ยนชื่อเป็น คณะเทคโนโลยีการเกษตร และจัดตั้งสำนักวิจัยและบริการคอมพิวเตอร์

20 กุมภาพันธ์ 2529 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เปลี่ยนเป็น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

22 พฤษภาคม 2529 จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

9 ธันวาคม 2531 จัดตั้งคณะวิทยาศาสตร์ โดยแยกออกจากคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์

29 พฤษภาคม 2534 จัดตั้งสำนักหอสมุดกลาง

20 มิถุนายน 2539 จัดตั้งวิทยาเขตชุมพร

27 กุมภาพันธ์ 2539 จัดตั้งคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

29 สิงหาคม 2539 จัดตั้งสำนักทะเบียนและประมวลผล

8 มีนาคม 2551 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม
125 ตอนที่ 45 ก วันที่ 7 มีนาคม 2551

15 กรกฎาคม 2551 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ให้จัดตั้งและกำหนดภาระหน้าที่ของส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 117 ง วันที่ 14 กรกฎาคม
2551 ดังนี้ สำนักงานสภาสถาบัน สำนักงานอธิการบดี ส่วนงานวิชาการ ประกอบด้วยคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ คณะ
เทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะอุตสาหกรรมเกษตร วิทยาเขตชุมพร
วิทยาลัยนานาชาติ วิทยาลัยนานาชาติเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง วิทยาลัยร่วมด้าน
เทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลและการประยุกต์ใช้งาน ส่วนงานอื่น ประกอบด้วย สำนักหอสมุดกลาง
สำนักบริหารวิชาการ สำนักบริการคอมพิวเตอร์ สำนักทะเบียนและประมวลผล สำนักส่งเสริมและ
บริการวิชาการพระจอมเกล้าลาดกระบัง

2 กุมภาพันธ์ 2553 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตาม
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 16 ง หน้า 69 วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 คือ วิทยาลัย
การบริหารและการจัดการ

31 สิงหาคม 2553 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตาม
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 123 ง หน้า 36 วันที่ 30 สิงหาคม 2553 ดังนี้
ให้เปลี่ยนชื่อ วิทยาลัยร่วมด้านเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลและการประยุกต์ใช้งาน เป็น วิทยาลัย
นวัตกรรมการจัดการข้อมูล ให้ยุบเลิกสำนักบริหารวิชาการ

8 สิงหาคม 2556 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนพิเศษ 96 ง หน้า 37 วันที่ 7 สิงหาคม 2556 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ วิทยาเขตชุมพร เป็น วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

24 ธันวาคม 2557 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131 ตอนพิเศษ 262 ง หน้า 12 วันที่ 23 ธันวาคม 2557 ดังนี้ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

15 มกราคม 2559 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 11 ง หน้า 17 วันที่ 14 มกราคม 2559 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อวิทยาลัยการบริหารและจัดการ เป็น คณะการบริหารและจัดการ ให้เปลี่ยนชื่อ สำนักส่งเสริมและบริการวิชาการพระจอมเกล้าลาดกระบัง เป็น สำนักบริหารงานวิจัยและนวัตกรรมพระจอมเกล้าลาดกระบัง

8 เมษายน 2559 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 81 ง หน้า 18 วันที่ 7 เมษายน 2559 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูล เป็น วิทยาลัยนวัตกรรมการผลิตขั้นสูง

15 มิถุนายน 2559 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 135 ง หน้า 20 วันที่ 14 มิถุนายน 2559 ดังนี้ วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติ วิทยาลัยอุตสาหกรรมการบินนานาชาติ วิทยาลัยวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา

12 สิงหาคม 2559 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 177 ง หน้า 41 วันที่ 11 สิงหาคม 2559 ดังนี้ คณะศิลปศาสตร์

14 มีนาคม 2560 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตาม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 77 ง หน้า 16 วันที่ 13 มีนาคม 2560 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เป็น คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

2 กันยายน 2560 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้ง ส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 216 ง หน้า 39 วันที่ 1 กันยายน 2560 ให้เปลี่ยนชื่อ วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติ เป็น คณะแพทยศาสตร์

10 กุมภาพันธ์ 2561 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 31 ง หน้า 69 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 ดังนี้ วิทยาลัยวิศวกรรมสังคม

7 พฤศจิกายน 2561 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้จัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 280 ง หน้า 16 วันที่ 6 พฤศจิกายน 2561 ดังนี้ สำนักวิจัยนวัตกรรมเมืองอัจฉริยะ

31 กรกฎาคม 2562 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 190 ง หน้า 50 วันที่ 30 กรกฎาคม 2562 ให้ยุบเลิกวิทยาลัยนานาชาติ

27 กุมภาพันธ์ 2563 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 45 ง หน้า 9 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 ให้เปลี่ยนชื่อ คณะอุตสาหกรรมเกษตร เป็น คณะอุตสาหกรรมอาหาร

17 พฤษภาคม 2563 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 115 ง หน้า 39 วันที่ 16 พฤษภาคม 2563 ให้เปลี่ยนชื่อ คณะการบริหารจัดการ เป็น คณะบริหารธุรกิจ

29 มกราคม 2564 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 21 ง หน้า 67 วันที่ 28 มกราคม 2564
 ดังนี้ โรงพยาบาลพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

26 มีนาคม 2564 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 68 ง หน้า 14 วันที่ 25 มีนาคม 2564 ดังนี้
 คณะทันตแพทยศาสตร์

8 พฤษภาคม 2564 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 98 ง หน้า 29 วันที่ 7 พฤษภาคม 2564
 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็น คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
 ให้เปลี่ยนชื่อ วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เป็น วิทยาลัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมวัสดุ

13 ตุลาคม 2564 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 249 ง หน้า 7 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2564
 ดังนี้ 42 บางกอก

23 พฤศจิกายน 2564 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 287 ง หน้า 8 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2564
 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ วิทยาลัยวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา เป็น วิทยาลัยการจัดการนวัตกรรมและ
 อุตสาหกรรม

20 ธันวาคม 2565 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 295 ง หน้า 63 วันที่ 19 ธันวาคม 2565
 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ สำนักหอสมุดกลาง เป็น สำนักการเรียนรู้ตลอดชีวิตพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง ให้เปลี่ยนชื่อ สำนักบริการคอมพิวเตอร์ เป็น สำนักบริหารข้อมูลดิจิทัลพระจอมเกล้า
 เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3 พฤศจิกายน 2566 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนพิเศษ 275 ง หน้า 51 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566
 ดังนี้ ให้เปลี่ยนชื่อ สำนักทะเบียนและประมวลผล เป็น สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา

6 มีนาคม 2567 ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนพิเศษ 63 ง หน้า 16 วันที่ 5 มีนาคม 2567 ดังนี้
 คณะพยาบาลศาสตร์

ปัจจุบันสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเปิดสอนในระดับปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก มีทั้งหลักสูตรทั่วไปและหลักสูตรภาคสมทบ มีนักศึกษาทุกสาขาวิชาและ
 ระดับการศึกษาประมาณ 20,000 คน

1.7.2 ปรัชญา

การศึกษา วิจัย ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นรากฐานที่ดีของการพัฒนา
 ประเทศ

1.7.3 ปณิธาน

มุ่งมั่นให้การศึกษาและวิจัยเพื่อผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ทางด้าน
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่จริยธรรม และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีของประเทศ

1.7.4 วิสัยทัศน์

สจล. มุ่งพัฒนาประเทศด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสร้างสรรค์งานวิจัย
 และนวัตกรรมสู่สังคมโลก The World Master of Innovation

1.7.5 พันธกิจ

ตามพระราชบัญญัติสถาบัน ที่กำหนดไว้ 4 ด้านคือ การจัดการเรียนการสอน
 การวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

1.7.6 นโยบายการผลักดันหรือการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ร่วมกับ
 มหาวิทยาลัยชั้นนำของไทยอีก 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยซีเอ็มเคแอล (CMKL)
 มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดตั้ง “สถาบันวิศวกรรมปัญญาประดิษฐ์” มุ่งผลิตบุคลากรที่มีความ
 เชี่ยวชาญด้านปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรมอย่างสูง รวมถึงสร้าง
 งานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยในยุคอุตสาหกรรม 4.0

ภายใต้นโยบายการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาทั่วไป (Higher Education Sandbox) สู่การแบ่งปันทรัพยากรร่วมกับมหาวิทยาลัยพันธมิตร เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์ได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์แบบข้ามมหาวิทยาลัยได้ เริ่มปีการศึกษา 2565 (Today, 2565)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา

การนำเสนอสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอหัวข้อที่สำคัญ คือ ความสำคัญและความหมายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา และขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญของการกำหนดเป็นตัวแปรและกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

2.1 ความสำคัญและความหมายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในสถาบันอุดมศึกษาเป็นงานสำคัญ การบริหารหลักสูตร การเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นความเป็นเลิศทางวิชาการ ขอบข่ายครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน การวัด ติดตามผลและประเมินผล รวมถึงสื่อการสอน การดำเนินงานวิชาการจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบวิธีการเรียนการสอน สมิท (Smith, 2022) ได้อธิบายเรื่อง การบริหารวิชาการ (Academic Management) เป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารและเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

คำว่า “ประสิทธิภาพ : Efficiency” ในเรื่องของการบริหารงานวิชาการนั้นมักจะพูดถึงการปฏิบัติ (Performance) ซึ่งมีนักวิชาการและนักบริหารการศึกษาหลายท่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายคำว่าประสิทธิภาพและการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้คือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2555) ระบุว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ลักษณะของการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) ด้วยวิธีการที่ใช้เวลา พลังงาน บุคลากร และด้วยวิธีการที่ประหยัดที่สุดหรือการลงทุนที่น้อยที่สุด

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2548) กล่าวว่า การจัดการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารที่ครอบคลุม กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวิจัย การบริหารวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและศาสนา การจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การบริหารงานวิชาการและการบริหารหลักสูตรการจัดทำทรัพยากรการเรียนรู้ การสอนการจัด

การศึกษาผู้ใหญ่ การบริหารอาจารย์ งานกิจการนิสิตนักศึกษา งานกีฬาและพัฒนานิสิตนักศึกษา งานสุขภาพและอนามัย และองค์การบริหารสัมพันธ์ นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษา ตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เร็วเกินเวลาและเข้าเกินกำหนด และหลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักในการจัดกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อให้เกิด การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา คือ งานหลักด้านหนึ่งในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาด้านการผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนการสอนและให้ความรู้ต่าง ๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบันในการผลิตนักศึกษาคุณภาพต่อไป

2.2 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรและกรอบแนวคิดของการวิจัยนี้ไว้จากการสรุปสาระสำคัญที่ระบุไว้ในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2557) ; เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2542); ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2548); (นิคม ลนขุนทด, 2551); (สุดาร์ตน์ สารสว่าง, 2552); (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553); (นิจวรรณ วีรวัฒน์ & นงนภัทร รุ่งเนย, 2555); (สรชัย ชูชีพ, 2558); (จักรวรรธ จันทรพิญศรี 2558); (น้ำอ้อย ชินวงศ์, 2561); (กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม, 2561); (ณัฐกานต์ พวงไพบุลย์ & แม้นวาด รชนีกรไกรลาส, 2564); โนวเรส (Knowles, 1970) ตลอดจนอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของเอิร์ทเมอและนิวบี (Ertmer & Newby, 2013); เบคเกอร์และอินเวนทาโด (Baker & Inventado, 2016); นูเยินและวอง (Nguyen & Wong, 2019); สมิท (Smith, 2022); โรมิโรและเวนทูรา (Romeo & Ventura, 2020) ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2542) กล่าวว่า การบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย ภารกิจหลักดังต่อไปนี้คือ 1) หลักสูตรและการสอน โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ

ต่องานหลักสูตร และการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย ทิศทาง ตลอดจนแนวปฏิบัติด้านวิชาการ 2) การส่งเสริมและการควบคุมงานวิชาการเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐาน งานวิชาการ 3) การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ เป็นขั้นตอนที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการมีมาตรฐานทางวิชาการซึ่งผู้บริหารจะต้องกำกับให้การบริหารงานวิชาการดำเนินตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่วางไว้และ มีการตรวจสอบภายใน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2548) ได้กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาไว้ว่า เกี่ยวข้องกับ 1) การจัดการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรและการลงทุน การใช้พื้นที่การบริหารในการจัดการศึกษา กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน การจัดองค์การบริหารภายใน ความสัมพันธ์ต่อชุมชน งานบุคลากรและงานอาคารสถานที่ 2) การจัดการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย การบริหารวิชาการ การทำนุบำรุงศาสนาวัฒนธรรมและศาสนา การจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ งานบริหารหลักสูตร การจัดทำทรัพยากรการเรียนรู้ การสอนการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การบริหารงานอาจารย์ งานกิจการนักศึกษา งานกีฬา และพัฒนานิสิต-นักศึกษา งานสุขภาพและอนามัย และองค์การบริหารงานสัมพันธ์ 3) การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

นิคม ลนขุนทด (2551) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยงาน 3 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การประเมินหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและ ประเมินผล 2) การส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งอาจเรียกว่า การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา 3) การประกันคุณภาพทางวิชาการ เป็นการกำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ทั้งการกำกับกิจกรรมด้าน การเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการ และด้านการประกันคุณภาพทางวิชาการเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุदारัตน์ สารสว่าง (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันการศึกษา โดยมีขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาอยู่ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมของหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านคณาจารย์ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการพัฒนาเครือข่าย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาควรดำเนินการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีรายละเอียดของงานคือ แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร โครงการสอนเป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร และบันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาแต่ละวันหรือสัปดาห์ 2) การจัดการเรียนการสอนโดยดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา การจัดชั้นเรียน การจัดผู้สอนโดยพิจารณาถึงความพร้อม ของสถานที่และบุคลากร ตลอดจนปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยการพัฒนาผู้สอนให้ก้าวหน้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคม 3) การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

นิจวรรณ วีรวัฒน์นอม and นางณภัทร รุ่งเนย (2555) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) วัดประเมินการเรียนรู้ 4) การบริหารงานกิจการนิสิต ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิสิตให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ 5) การบริหารงานวิจัย และ 6) การบริหารงานวิชาการแก่สังคม

สรรัช ชูชีพ (2558) กล่าวว่า การบริหารมหาวิทยาลัย ตามแนวคิดในการส่งเสริมมีความสามารถของมนุษย์ ประกอบด้วยกรอบแนวคิด การบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ซึ่งจะต้องบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

อัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี (2558) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาใน นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยให้มีประสิทธิภาพควรที่จะบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพใน 3 ด้าน 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านการบริหารการจัดการความร่วมมือระหว่างงาน วิชาการและงานกิจการนักศึกษา และ 3) ด้านงานหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต

คู่มือประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา, 2557) ได้ระบุไว้ว่า การผลิตบัณฑิตถือเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของ สถาบันอุดมศึกษาคือ

การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการ และวิชาชีพ มีคุณลักษณะ ตามหลักสูตรกำหนดการผลิตบัณฑิตมีความเกี่ยวข้องกับการ บริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) กล่าวว่าขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (2561) ระบุถึงเรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาโดยกล่าวถึงมาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัด การศึกษาด้านวิชาการว่า สถาบันการศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจด้าน วิชาการ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิตบัณฑิตที่ ตอบสนองความต้องการของประเทศและผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมมีหลักประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการ บริการการศึกษาที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สถาบันต้องมีการบริหารวิชาการที่ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการวางแผนรับนิสิตนักศึกษาและผลิตบัณฑิต การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ

ณัฐกานต์ พวงไพบูลย์ม and แม้นวาด รัชนิกรไกรลาศ (2564) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ การบริหารวิชาการของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ในการบริหาร วิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเพื่อส่งเสริม การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การวิจัย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) กลยุทธ์วัดผล ประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) กลยุทธ์ปรับการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 4) กล ยุทธ์เปลี่ยนกระบวนทัศน์หลักสูตร โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการ นำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

โนวส์ (Knowles, 1970) กล่าวว่า การจัดการบริหารวิชาการในระดับอุดมศึกษาให้มี ประสิทธิภาพควรเป็นการจัดทำระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร การรับนิสิตนักศึกษา การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน และการบริหารอาจารย์

จากการประมวลในสาระที่เกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในระดับอุดมศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในระดับอุดมศึกษาในกำกับ ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็นการ

ปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาบัณฑิตตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกอบด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ได้ ประกอบด้วย ความหมาย การจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้และความจำเป็นการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนด 3) ด้านการจัดการกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อพัฒนาบัณฑิตตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตร และการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตร 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้

จากการศึกษารายละเอียดของสาระสำคัญในการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีสาระสำคัญและรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็นการบริหารในการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาบัณฑิตตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คำว่า “หลักสูตร: Curriculum” เป็นคำที่มีความหมายอย่างหลากหลาย แหล่งที่มาของคำว่าหลักสูตร Bobbit ศาสตราจารย์ทางบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยชิคาโก ได้เขียนหนังสือชื่อ “The Curriculum” ในปี ค.ศ. 1918 มีมุมมองทางการศึกษาที่น่าสนใจว่าการศึกษาเป็นไปเพื่อความสามารถในการดำรงชีวิตและได้ระบุคำว่า “Curriculum” ที่มาจากภาษาละตินว่า race - course หรือ the race หมายถึง ชุดกิจกรรมที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ บ็อบบิตต์ (Bobbitt, 1918)

มารุต พัฒนาผล (2567) กล่าวว่าหลักสูตรมีความสำคัญหลายประการทั้งต่อสังคมและประเทศชาติ บุคลากรทางการศึกษา ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เรียนดังต่อไปนี้

1) หลักสูตรมีความสำคัญต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของประชากรในอนาคตว่าควรมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร

2) หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพราะหลักสูตรได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษา เนื้อหาสาระ

3) หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้บริหารการศึกษาในฐานะที่เป็นกรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการส่งเสริมและการควบคุมคุณภาพการศึกษา

4) หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนเพราะหลักสูตรจะทำให้ผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ นอกจากนี้หลักสูตรยังช่วยทำให้ผู้สอนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการที่จะส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5) หลักสูตรมีความสำคัญที่มีต่อผู้เรียนและผู้ปกครองในฐานะที่ช่วยทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้ารับนิสิตนักศึกษา เช่น เนื้อหาสาระ ระยะเวลา ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นต้น อีกทั้งยังช่วยในการวางแผนการเรียนตลอดหลักสูตร และการศึกษาต่ออย่างเป็นระบบ

6) หลักสูตรมีความสำคัญต่อชุมชนในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่ง of ชุมชนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนอาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน

รูปแบบของหลักสูตรมีหลายรูปแบบ เช่น หลักสูตรรายวิชา (Subject curriculum) หลักสูตรเสริม (Enrichment curriculum) หลักสูตรฝึกอบรม (Training curriculum) หลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-based curriculum) หลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ (Experience-based curriculum) หลักสูตรรายบุคคล (Individualized curriculum) ตลอดจนหลักสูตรสมรรถนะ (Competency-based curriculum) ทาบา (Taba, 1962); แทนเนอร์และแทนเนอร์ (Tanner & Tanner, 1980); อาร์มสตรอง (Armstrong, 2003); โอลิวา (Oliva, 2009); ไวลส์และบอนดี (Wiles & Bondi, 2011)

หลักสูตรระดับอุดมศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรรายวิชา (มารุต พัฒนาผล, 2567) หลักสูตรรายวิชาเป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาสาระซึ่งจัดหมวดหมู่ในรูปของรายวิชาซึ่งสิ่งที่ถูกนำมาจัดหมวดหมู่ได้แก่ ความคิดรวบยอด ทักษะ

หลักเกณฑ์หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดจากการเรียนรู้รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2533) ดังนั้นการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้จึงเป็นไปที่หลักสูตรรายวิชาเป็นสำคัญ โดยการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้นั้นในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าและนำเสนอสาระในสองประการนี้ไว้ดังนี้

2.2.1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler, 1949) ศาสตราจารย์ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยชิคาโก มีฐานคิดและมุมมองต่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบโดยใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาหลักสูตร และการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจุดมุ่งหมายคือสิ่งที่ควบคุมกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดิวอี้ (Dewey, 1910) ดังนั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีและให้มีประสิทธิภาพนั้นได้มีนักการศึกษาของไทยและของต่างประเทศได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของผู้เรียนเมื่อผู้เรียนจบหลักสูตรประกอบด้วย ความรู้ในเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดขั้นสูง และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์

อัมร บัวศรี (2542) ได้กล่าว ถึงหลักเกณฑ์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีไว้ 5 ประการดังนี้

1) มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การจัดทำหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งควรเลือกเอาสภาพและความต้องการของสังคมเป็นรากฐานในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เช่น ในปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต ซึ่งบุคคลที่อยู่ในสังคมต้องสามารถประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นความรู้ ดังนั้นทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็น การศึกษาภาษาอังกฤษจึงเป็นเรื่องของการจัดการศึกษาให้คนหมู่มากเพื่อเป็นเครื่องมือติดต่อกันกับโลกภายนอกและในด้านอื่น ๆ เป็นต้น

2) ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความต้องการวัยพื้นฐานของวัยต่าง ๆ ของผู้เรียน

3) สอดคล้องกับหลักการปกครองประเทศ ผู้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะต้องเข้าใจความหมายของระบอบการปกครองเหล่านั้นให้ดีก่อนกำหนดจุดมุ่งหมายการศึกษา เพื่อให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยกับบุคคลในสังคม

4) ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายข้ออื่น การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นจะต้องให้จุดมุ่งหมายมีความสอดคล้องกันและกันทุกข้อ ไม่มีข้อใดที่มีความขัดกัน และถ้าจะให้ดีแล้วจะต้องมุ่งให้มีการส่งเสริมสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันอยู่ด้วย

5) สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง การที่ต้องจัดเรื่องสามารถปฏิบัติได้จริงเป็นหัวข้อก็เนื่องจากการตีความของจุดมุ่งหมายที่ตั้งขึ้นอาจเป็นไปได้หลายแนว เป็นต้นว่าจุดมุ่งหมายเรื่องการเป็นพลเมืองดี ผู้ตีความอาจหมายถึงการปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง การเป็นผู้มีสัมมาอาชีวะ และการเป็นผู้อยู่ในศีลในธรรม หรืออาจหมายถึงการรักษาสภาพให้สมบูรณ์อยู่เสมอ การหมั่นศึกษาหาความรู้ และการร่วมมือในการเสริมสร้างพัฒนาให้แก่ท้องถิ่น เป็นต้น

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น (น้ำอ้อย ชินวงศ์, 2561) ได้กำหนดวิธีการไว้ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรระดับคณะและระดับภาควิชา ร่วมกันประชุมวางแผนเร่งรัดพัฒนาโดยมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละหลักสูตรเป็นสำคัญ

2) เปิดเวทีประชุมสัมมนาในระดับคณะและภาควิชา เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงความต้องการของนิสิตนักศึกษา และความสอดคล้องของความต้องการกำลังคนของประเทศโดยการเก็บรวบรวมจัดทำฐานข้อมูลด้วยเทคโนโลยี

3) ร่างและปรับปรุงหลักสูตรโดยมุ่งผลลัพธ์เป็นสำคัญ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสื่อสารให้เกิดการทำงานร่วมกันของคณะทำงาน การจัดประชุมหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัยเชื่อมถึงกันได้รวดเร็วและทั่วถึง

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) วิจัยเรื่องแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ ของไทยในปี พ.ศ.2573 ในการเปรียบเทียบความสำเร็จของการศึกษาและการเรียนรู้ระหว่างประเทศไทย กับประเทศที่มีแบบปฏิบัติเป็นเลิศ บทเรียนร่วมกันที่ได้คือ ให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาที่เป็นเลิศ สร้างความทั่วถึงและเท่าเทียม เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประยุกต์นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ใช้ ภาษาที่หลากหลาย กระจายการปฏิบัติทุกระดับ เป็นภาคีเครือข่ายการขับเคลื่อน โดยยึดคุณภาพและ ความโปร่งใสให้ความสำคัญกับคุณภาพครู การผลิต การเข้าทำงานการพัฒนาเส้นทางวิชาชีพและ การประเมินวิชาชีพครู

ภาพอนาคตการศึกษาไทยปี พ.ศ. 2573 มี 5 ภาพ ได้แก่ 1) ระบบบริหารที่ชัดเจนและคล่องตัว 2) หลักการของการจัดการศึกษาแข็งแกร่งมีคุณภาพและมีพลวัตและแข่งขันได้ เน้นความเท่าเทียมและทั่วถึง เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและใช้นวัตกรรมขับเคลื่อน 3) ปฐมวัยมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งการพัฒนาประเทศ 4) การศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพในระดับโลก 5) วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ดึงดูดใจคนเก่งชั้นยอดของประเทศ สังคมยอมรับและเชื่อถือเป็นวิชาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับ ทนง ทองภูเบศร์ and คณะ (2562) วิจัยเรื่องอนาคตภาพของรูปแบบการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกในระดับอุดมศึกษาทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษา ต้องเน้นที่สมรรถนะผู้เรียน ความเป็นตัวตนของผู้เรียน บุคลิกภาพและทัศนคติ ที่เหมาะกับองค์กร และแผนปฏิบัติการราชการรายปี พ.ศ. 2567 กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา (2567) ระบุในแผนระดับที่ 2 ของแผนแม่บท ภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ โดยมี เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติว่าคนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นมีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 2) เปลี่ยน โฉม บทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ 3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับทุก ประเภท 4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 5) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทาง วิชาการระดับนานาชาติ

2.2.1.2 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนถือเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่อง หนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรซึ่งมีนักวิชาการนำเสนอการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) วางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ โดยระบุว่า เอกสาร หลักสูตรที่จัดทำไว้เรียบร้อยแล้วจะต้องตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง โดยมี ขั้นตอนดังนี้

- 1) การตรวจสอบเพื่อหาประสิทธิภาพตามหลักการของการพัฒนา หลักสูตร
- 2) การวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตร
- 3) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

4) การวางแผนอบรมผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้

5) การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้แบบเต็มรูป

6) การวางแผนการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

1) สร้างความเข้าใจและรับรู้ร่วมกันระหว่างแต่ละภาควิชาของแต่ละคณะ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกี่ยวกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงทุกด้านในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีสมรรถนะที่พร้อมและอยู่รอดได้ในการทำงานยุคดิจิทัล

2) ประสานความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการกำหนดทิศทางการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคม ความต้องการกำลังคนของประเทศ และรอดได้ในยุคปัญญาประดิษฐ์ สร้างบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพในอนาคต

3) กำกับติดตามและประเมินผลสำเร็จของการปรับปรุงการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4) ประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำผลสะท้อนกลับที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องต่อไป

2.2.2 การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอน

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นการบริหารในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ได้ ประกอบด้วย การวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนด

2.2.2.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญแรกของการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนะวิธีการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กำหนดว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรประสานงานกับผู้บริหารและผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของขั้นตอนการแปลงหลักสูตรสู่การสอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารหลักสูตร
- 2) พัฒนาวัสดุหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน เช่น เอกสารคำสอน แบบฝึก คู่มือผู้สอน เป็นต้น
- 3) ตรวจสอบความพร้อมของวัสดุหลักสูตร บุคลากร วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตร
- 4) การวางแผนพัฒนาผู้สอน
- 5) การจัดตารางสอนและจัดผู้สอน

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

- 1) ประชุมสร้างความเข้าใจให้อาจารย์เล็งเห็นความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้
- 2) เพิ่มศักยภาพของอาจารย์โดยฝึกอบรมให้ความรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

2.2.2.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนด

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน โดยมีนักวิชาการเสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ดังนี้

เรณูมาศ มาอุ้น (2559) เสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้โดยให้ความสำคัญกับอาจารย์ผู้สอน ซึ่งแนะนำไว้ว่า ผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้

- 1) วงจรการศึกษากับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา
- 2) การออกแบบการสอน การวางแผนการสอน และการประเมินผล การสอน
- 3) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบและวิธีที่เหมาะสมในระดับอุดมศึกษา

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ดังนี้

- 1) สนับสนุนฝึกอบรมเทคนิคการสอนให้กับอาจารย์เพื่อส่งเสริมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนด
- 2) ปรับแผนงานนโยบายสร้างระบบเทคโนโลยีสำหรับการเรียนการสอนให้พร้อมทั้งในและนอกห้องเรียน ให้สามารถเข้าถึงง่ายทุกที่ทุกเวลาเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ที่กำหนด
- 3) สร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

2.2.3 การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นการบริหารในการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตร และการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตร

2.2.3.1 การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตร

การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตรถือเป็นหนึ่งในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตรไว้ดังนี้

อิมบรา (Imbra, 2012) นำเสนอกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาผ่านความร่วมมือระหว่างอาจารย์และนิสิต โดยดำเนินการเป็น 4 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินงานร่วมกัน
- ระยะที่ 2 วางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนา
- ระยะที่ 3 ปฏิบัติตามแผน
- ระยะที่ 4 วัดผลและประเมินผล

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาในหลักสูตรไว้ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแนวคิดในหลักสูตรเพื่อมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้โดยคำนึงถึงความต้องการของนิสิตนักศึกษา
- 2) สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมฝึกประสบการณ์จริง

3) ทบทวนและลดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในหลักสูตรที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ไม่เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.2.3.2 การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตร

การจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตรถือเป็นหนึ่งในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยมีนักวิชาการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตรไว้ดังนี้

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตรไว้ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะทำงานปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตรโดยเน้นการเพิ่มเป้าหมายผลลัพธ์การเรียนรู้ของกิจกรรมพัฒนานิสิตศึกษานอกหลักสูตร

2) สนับสนุนให้มีความร่วมมือกันระหว่างผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนิสิตศึกษานอกหลักสูตร และนิสิตนักศึกษาเพื่อร่วมมือกันออกแบบกิจกรรมนิสิตศึกษานอกหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา

3) สร้างความเข้าใจกับสโมสรนิสิตนักศึกษาและฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้นำนิสิตนักศึกษา และปรับโครงสร้างการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยเน้นกิจกรรมนอกหลักสูตร

ไอวานนิคกา (Iwanicka, 2024) เสนอแนะวิธีในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้

- 1) รวมกลุ่มนิสิตเก่าและนิสิตใหม่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2) ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้มากที่สุด
- 4) สนับสนุนกิจกรรมที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการ
- 5) ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่นิสิต
- 6) ส่งเสริมการเข้าสังคม
- 7) ลดอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร
- 8) สุขภาพจิตเป็นประเด็นที่น่าสนใจ
- 9) ลงทุนในทักษะแห่งอนาคต
- 10) รวบรวมนักศึกษาปีแรกทั้งในและต่างประเทศเข้าด้วยกัน
- 11) รับรู้ถึงความพยายามอย่างเป็นทางการ

12) มีความยืดหยุ่นเพื่อเพิ่มอัตราการมีส่วนร่วม

2.2.4. การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นการบริหารในการกำหนดแนวทางการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้

2.2.4.1 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

สุมล สิทธิสมบุรณ์ (2535) ได้เสนอวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาโดยจำแนกเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวางแผนร่วมกัน
- 2) การแปลงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 3) การสร้างเครื่องมือวัดผลผลการเรียน
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) การตัดเกรด
- 6) การแปลความหมายการเรียน

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1) จัดเวทีการประชุมระดมความคิดเห็นอาจารย์และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อทบทวนเปลี่ยนแปลงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา

2) จัดฝึกอบรมเรื่องเทคโนโลยีในการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นสำคัญ

3) ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา

4) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ

2.2.4.2 การนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้

การนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ถือเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ ดังนี้

น้ำอ้อย ชินวงศ์ (2561) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ไว้ ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะทำงานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้

2) จัดประชุมอาจารย์เพื่อทบทวน ทำความเข้าใจ และให้แนวทางการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้วางแผนการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลลัพธ์ตามผลการเรียนรู้ที่กำหนด

3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาได้

4) ประเมินความเหมาะสมของวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลังเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลมาสะท้อนกลับในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

นงเยาว์ อุทุมพร (2566) ได้เสนอวิธีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ใน 5 ด้าน คือ 1) เพื่อวางแผนและแก้ปัญหาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 2) เพื่อปรับปรุงพัฒนา 3) เพื่อสรุปและตัดสินผลการเรียนรู้ 4) เพื่อรายงานต่อผู้ปกครอง และ 5) เพื่อรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาจริงแล้วยังไม่มีการปรากฏว่ามีสถาบันการอุดมศึกษาใดที่ได้เอามาใช้อย่างเต็มรูปแบบแต่เพื่อให้เป็นความเป็นไปได้ของการศึกษา แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอ รายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์จากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ความสำคัญและความหมายของปัญญาประดิษฐ์

และการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

3.1 นโยบายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ของกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.)

เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2567 นางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) แถลงข่าวเปิดตัวนโยบาย “อว. for AI” โดยกระทรวง อว. ได้วิเคราะห์ปัญหาหลักด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของประเทศไทย พบว่ามี 2 ปัญหาหลัก คือ การขาดแคลนบุคลากรและการประยุกต์ใช้ AI ยังมีน้อย ซึ่งกระทรวง อว. ได้หาทางแก้ปัญหาและเตรียมความพร้อมในการใช้ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนาประเทศ โดยสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565 - 2570) ซึ่งมี 5 ยุทธศาสตร์ได้แก่ 1. ด้านจริยธรรมและกฎระเบียบ AI โดยมีเป้าหมายสร้างความเข้าใจและความตระหนักด้านจริยธรรมในการใช้ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างน้อย 6 แสนคน และมีกฎหมาย/ข้อบังคับด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่จำเป็น 2. ด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อให้เกิดการลงทุนด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี 3. ด้านกำลังคน ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีเป้าหมายผลิตกำลังคนปัญญาประดิษฐ์ (AI) 3 หมื่นคน 4. ด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ตั้งเป้าสร้าง 100 นวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจ 4.8 หมื่นล้าน และ 5. ด้านการส่งเสริมธุรกิจและการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยมีการใช้นวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) ใน 600 หน่วยงานทั่วประเทศ และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการปัญญาประดิษฐ์ (AI) แห่งชาติในภารกิจของกระทรวง อว. จึงให้มีนโยบาย “อว. forปัญญาประดิษฐ์ (AI)” โดยใช้ศักยภาพด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของกระทรวง อว. ซึ่งจะเป็นจุดตั้งต้นสำคัญ ในการสร้างขีดความสามารถของประเทศบนฐานของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อไป โดยนโยบาย อว. forปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะดำเนินงานใน 3 เสาหลัก อันได้แก่ 1. ปัญญาประดิษฐ์ (AI) for Education: การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนการสอนให้คนไทยมีศักยภาพสูงสุดและเร็วที่สุด 2. AI workforce development: การพัฒนาบุคลากรด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการสร้างพื้นฐานด้าน AI ให้คนไทยในระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน 3. AI innovation: การสนับสนุนนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและทดสอบ รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดความแพร่หลายเพื่อยกระดับเศรษฐกิจไทย โดยจะสนับสนุนการทำนวัตกรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างเต็มที่ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

จากนโยบายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สะท้อนให้เห็นว่าทางกระทรวงก็พยายามสนับสนุน ส่งเสริมให้หน่วยงานหรือสถาบันการอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย ดังนั้นการศึกษาวิจัยในแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ในครั้งนี้ก็ถือว่าสนองตอบแนวนโยบายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ จากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม อีกเช่นกัน

3.2 โครงการ AI University ของกระทรวง อว.

“ศุภมาส” ประกาศยุทธศาสตร์พัฒนาทักษะ AI เดินหน้าใช้จัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ผ่านโครงการ “AI University” สู่ “Education 6.0” มีเป้าหมายให้บัณฑิต ร้อยละ 90 มีความรู้พื้นฐานด้าน AI หลังจบการศึกษา พร้อมนำร่องความร่วมมือมหาวิทยาลัยกับภาคเอกชน เปิดคอร์สสอนออนไลน์ AI ตั้งเป้าผลิตบุคลากรด้าน AI ให้ได้ 3 หมื่นคนภายใน 3 ปี ผลักดันไทยผู้นำ AI อาเซียน

เมื่อวันที่ 30 ก.ย.67 น.ส.ศุภมาส อิศรภักดี รมว.การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) เป็นประธานการประชุมมอบนโยบายการพัฒนากำลังคนด้าน Artificial Intelligence (AI) จัดโดยสำนักงานปลัดกระทรวง อว.ตามนโยบาย “อว. For AI” โดยมี ดร.พันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี ผอ.กองพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กล่าวรายงานมี ศ.ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์ ประธานคณะทำงานปฏิรูประบบอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง อว. ดร.ชัย วุฒิวิวัฒน์ชัย ผอ.ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และ รศ.ดร.มานิช โลหเตปานนท์ ผู้รักษาการรองอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมเสวนาพิเศษ หัวข้อแนวทางการพัฒนากำลังคนด้าน Artificial Intelligence (AI) ที่ห้องประชุมสยาม ชั้น 6 โรงแรมอีสติน แกรนด์ พญาไท

ดร.พันธุ์เพิ่มศักดิ์ กล่าวรายงานว่า การจัดการประชุมมอบนโยบายการพัฒนา กำลังคนด้าน Artificial Intelligence (AI) เพื่อผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนา กำลังคนด้าน AI โดยอาศัยความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในการนำเทคโนโลยี AI ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนา กำลังคนในทุกช่วงวัยและรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

“สำหรับความร่วมมือในการนำ AI มาขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนด้าน AI ของ สถาบันอุดมศึกษามี 3 ด้าน ได้แก่ 1) AI Literacy ที่เป็นการปรับตัวให้รู้เท่าทันปัญญาประดิษฐ์ ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น Chula MOOC หรือ KMITL Masterclass 2) AI Competency ที่นำเทคโนโลยี AI มาประยุกต์เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการ DeepGI: Real-Time AI-Assisted Solution for Gastrointestinal Tracts หรือ DMIND แอปพลิเคชัน ที่ช่วยคัดกรองภาวะซีมเศร้า และ 3) AI Ethics จริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ที่สถาบันอุดมศึกษา ได้ให้ความสำคัญและตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้อง กับหลักจริยธรรม” ดร.พันธุ์เพิ่มศักดิ์ กล่าว

จากนั้น น.ส.ศุภมาส กล่าวเปิดการประชุมและมอบนโยบายการพัฒนากำลังคนด้าน AI ว่า สำหรับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาทักษะ AI เพื่อตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนากำลังคนด้าน AI มีแผนในการขับเคลื่อนผ่านสถาบันอุดมศึกษา โดยที่ประชุมอธิการบดี(ทปอ.) 4 แห่ง ได้แก่ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ประชุมอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย จะ ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าว ผ่านโครงการ “AI University” ที่มีเป้าหมายให้บัณฑิต ร้อยละ 90 มีความรู้พื้นฐานด้าน AI หลังจบการศึกษา และร้อยละ 50 มีทักษะในการใช้ AI จากการลงมือปฏิบัติภายในปีที่ 2 ของการศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับ AI และจริยธรรมในการใช้ AI โดยมีแผนดำเนินการเริ่มต้นด้วยการจัดตั้งโครงการนำร่องใน มหาวิทยาลัยที่มีความพร้อม และร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดการฝึกอบรม และเปิดคอร์สออนไลน์ Generative AI โดยตั้งเป้าผลิตกำลังคนด้าน AI ให้ได้ 3 หมื่นคนภายใน 3 ปี

ร.มว.อว. กล่าวต่อว่า แผนยุทธศาสตร์นี้จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบาย “อว. for AI” ที่ได้มีการประกาศไปเมื่อปลายเดือนพฤษภาคม 2567 ที่มุ่งเน้นการใช้ AI ในการ พัฒนา 3 ด้านหลัก ได้แก่ การใช้ AI ในการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของคนไทย การพัฒนา บุคลากรด้าน AI และการสนับสนุนนวัตกรรม AI เพื่อใช้งานจริง ในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งนโยบาย “อว. for AI” ดังกล่าว ถือเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการสร้างระบบการศึกษาใน มหาวิทยาลัยไทยเพื่อก้าวสู่การเป็น Education 6.0 ที่เป็นการเรียนรู้แบบ Immersive Education เป็นการศึกษาแบบไร้รอยต่อระหว่าง Offline และ Online โดยนำเทคโนโลยี AI และ Metaverse มาช่วยในการเรียนการสอนและนำมหาวิทยาลัยของไทยเข้าสู่การเป็น AI University สำหรับการ พัฒนาบุคลากรด้าน AI จะมีสำนักงานปลัดกระทรวง อว. เป็นหน่วยงานที่เชื่อมโยงกับ มหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนากำลังคนในทุกช่วงวัยให้มีทักษะด้าน AI ที่พร้อมนำไป

ประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันและเป็นส่วนสำคัญในการเปลี่ยนเศรษฐกิจและการดำรงชีวิต ซึ่งกระทรวง อว. ให้ความสำคัญและพร้อมสนับสนุนอย่างจริงจัง

“สำหรับแผนยุทธศาสตร์นี้ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นการสร้างความรู้และความชำนาญด้าน AI ให้กับนักเรียน นักศึกษา และบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยี AI ในอนาคตแต่ยังเป็นการวางรากฐานให้ประเทศก้าวขึ้นเป็นผู้นำในด้าน AI ของภูมิภาคอาเซียน กระทรวง อว. มุ่งมั่นว่าความร่วมมือนี้จะก้าวสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่อนาคตที่ยั่งยืน” น.ส.ศุภมาส กล่าวและว่า ที่สำคัญ อว. for AI จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำให้ทุกคนได้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้และยังสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน

ต่อมาผู้แทนที่ประชุมอธิการบดี 4 แห่ง ได้แสดงเจตนารมณ์ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนากำลังคนด้าน AI ทั้งนี้ น.ส.ศุภมาส ให้สัมภาษณ์ว่า ขณะนี้หลายมหาวิทยาลัยได้มีการจัดการเรียนการสอนด้าน AI ให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยแล้ว เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา อธิการบดีเล่าให้ฟังว่า เด็กที่เรียนจบไปไม่พอเพียงกับความต้องการ มีบริษัทเอกชนมาแย่งตัวกันเป็นจำนวนมาก ดังนั้น กระทรวง อว. ได้ตั้งเป้าว่าภายใน 3 ปีนี้จะผลิตบุคลากรด้าน AI ให้ได้ 30,000 คนใน 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI (AI Professional) เป็นบุคลากร AI ที่เก่งมาก ซึ่งส่วนหนึ่งจะมาเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้วย ระดับที่ 2 วิศวกร AI (AI Engineer) ที่เป็นทั้งผู้ใช้ AI และสร้าง AI และระดับที่ 3 บุคลากรที่มีทักษะ AI เบื้องต้น (AI Beginners) คือเป็นเหมือนพวกเรทุกคนทั่วไปที่สามารถใช้เป็นและเริ่มเรียนรู้ที่จะสร้าง AI ได้ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

3.3 แนวคิดพื้นฐานและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์

ความก้าวหน้าและการพัฒนาทางเทคโนโลยีส่งผลให้ความเป็นอยู่ของชีวิตมนุษย์ดีขึ้นในเทคโนโลยี หนึ่งในเทคโนโลยีที่ได้นำเอามาใช้ คือ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ฮอตตัน (Hotton, 2011) ปัจจุบันสถาบันการศึกษาหลายแห่งเปิดสอนหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ มีงานวิจัยเผยแพร่และข้อมูลจำนวนมากที่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับมนุษย์ อย่างไรก็ตามการใช้ ประโยชน์ในเชิงการบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ก็แล้วแต่ จากข้อมูลที่รวบรวมได้จำเป็นต้องมีระบบสารสนเทศที่สามารถเรียนรู้จากข้อมูลนั้น ๆ การแบ่งกลุ่มข้อมูล (Clustering Data) เป็นวิธีการค้นหาข้อมูลโดยใช้หลักการคาดคะเนด้วยการดำเนินการของการทำงานของเครื่องจักรที่ไม่ต้องมีคนสอน ซาร์ดาเรห์และคณะ (Sardareh et al., 2015) โดยเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาและพัฒนา ใน

การดำเนินงานในบริบทของขอบข่ายหน้าที่การงาน คือเป็นเครื่องมือในการบริหารเชิงบริการได้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2537)

3.3.1. ความหมายของปัญญาประดิษฐ์

ราชบัณฑิตยสถาน (2562) ให้ความหมายของปัญญาประดิษฐ์ (AI) หมายถึง ความสามารถ ของสิ่งประดิษฐ์ เช่น คอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ในการแสดง ปฏิกริยาหรือกระทำการใด ๆ ในสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดด้วยตนเองเสมือนการทำงานของ สมอมนุษย์ ความสามารถนี้ เกิดจากคำสั่งหรือชุดคำสั่งที่สร้างขึ้น มิใช่เพียงเพื่อให้คอมพิวเตอร์ ทำงานให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งที่แน่นอน แต่ให้คอมพิวเตอร์สามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลแล้วสั่งให้หุ่นยนต์ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่าง หนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างเพื่อให้เกิดหรือระงับ ซึ่งผลอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง โดย ปราศจากการสั่งการเพิ่มเติมของมนุษย์ หรือร่วมกับ การควบคุมของมนุษย์ เช่น โปรแกรม คอมพิวเตอร์ที่สร้างปัญญาประดิษฐ์ให้กับยานพาหนะอันเดิน ด้วยกำลังเครื่องจักรกลสามารถ บังคับการเคลื่อนไหวของยานพาหนะโดยอัตโนมัติ (auto pilot) ไม่ว่าจะเป็น ยานพาหนะทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

จาลาดิน (Jaladin, 2004) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ คือ สิ่งที่บุคคลใช้ในการ วิเคราะห์สถานการณ์ จากประสบการณ์ของเข้าในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน อัลกอริทึม ปัญญาประดิษฐ์สามารถเรียนรู้จากข้อมูล การปรับปรุงการทำงานที่ประสบความสำเร็จในอดีต หรือจากการเขียนอัลกอริทึมใหม่

ชาร์เตอเวดี (Chaturvedi, 2008) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ คือ การติดตั้ง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการทำงานที่ซับซ้อนความเร็วในการประมวลผลของคอมพิวเตอร์และ ความจุของหน่วยความจำมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นาดิคัท (Nadikatt, 2016) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ คือ การรองรับข้อมูล จำนวนมากการปรับปรุง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และความเข้าใจเชิงทฤษฎี โดยใช้อัลกอริทึมเพื่อ ดำเนินการ อัลกอริทึม (Algorithm) เป็นชุดคำสั่งที่ซับซ้อนที่คอมพิวเตอร์สามารถเรียกใช้ได้ ถูก สร้างขึ้นโดยเลียนแบบจากความคิดของมนุษย์

เบอเกส (Burgess, 2017) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ คือ เป็นการสร้างความ ฉลาดให้กับคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องจักรให้คิดทำงานและเรียนรู้ได้เองเพื่อที่จะนำมาใช้ทำงานใน ด้านต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์แทนมนุษย์

จากความหมายของปัญญาประดิษฐ์สะท้อนให้เห็นว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ถือว่ามีความสำคัญเพื่อช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานในบริบทของขอบข่ายหน้าที่ การทำงานถือเป็นเครื่องมือในการบริหารเชิงวิชาการได้ เพราะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นสิ่งประดิษฐ์อย่างหนึ่งในการใช้เครื่องจักร (Machine) ที่มีความสามารถทำความเข้าใจ เรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพแล้วเกิดประสิทธิผลต่อไป

3.3.2. ประวัติและการพัฒนาการของปัญญาประดิษฐ์

แนวคิดเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มีรากฐานมาจากความพยายามของมนุษย์ที่จะสร้างเครื่องจักรหรือระบบที่สามารถเลียนแบบกระบวนการคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ของมนุษย์ได้ ซึ่งความพยายามดังกล่าวสามารถย้อนกลับไปได้ถึงแนวคิดเชิงปรัชญาและตรรกะในยุคกรีกโบราณ อย่างไรก็ตาม การศึกษาทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับ AI ในฐานะศาสตร์เฉพาะเริ่มต้นอย่างชัดเจนในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 จุดเริ่มต้นที่สำคัญคือบทความของอลัน ทัวริง (Alan Turing) นักคณิตศาสตร์และบิดาแห่งวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1950 ภายใต้ชื่อ "Computing Machinery and Intelligence" โดยเสนอคำถามเชิงปรัชญาว่า "เครื่องจักรสามารถคิดได้หรือไม่" ("Can machines think?") พร้อมเสนอแนวทางการทดสอบสติปัญญาของเครื่องจักร ซึ่งต่อมาเรียกว่า Turing Test ทัวริง (Turing, 1950)

ในปี ค.ศ. 1956 ได้มีการประชุมเชิงวิชาการที่โดดเดน ณ มหาวิทยาลัยดาร์ตมัธ (Dartmouth College) นำโดย จอห์น แม็กคาร์ธี (John McCarthy), มาร์วิน มินสกี (Marvin Minsky), นาธาน โรเชสเตอร์ (Nathan Rochester) และเคลาด์ แชนนอน (Claude Shannon) ซึ่งถือเป็นการกำเนิดอย่างเป็นทางการของแขนงวิชาปัญญาประดิษฐ์ พร้อมการบัญญัติศัพท์คำว่า "Artificial Intelligence" เป็นครั้งแรก โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบที่สามารถเรียนรู้จากข้อมูลและแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องถูกตั้งโปรแกรมไว้ล่วงหน้า แม็กคาร์ธีและคณะ (McCarthy et al., 1956)

ช่วงปี 1960–1970 เป็นยุคแห่งความหวังของ AI โดยมีการพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems) ที่สามารถให้คำปรึกษาเฉพาะทางในสาขาต่าง ๆ เช่น MYCIN สำหรับวินิจฉัยโรคติดเชื้อ และ DENDRAL สำหรับวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของสารอินทรีย์ อย่างไรก็ตาม ความซับซ้อนของโลกแห่งความเป็นจริงทำให้ระบบเหล่านี้ไม่สามารถขยายขอบเขตการใช้งานได้อย่างที่คาดหวัง ส่งผลให้เกิดภาวะ "AI Winter" ในช่วงปี 1980–1990 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่การวิจัยด้าน AI ชะลอตัวลงอย่างมาก รัสเซลและนอร์วิก (Russell & Norvig, 2021)

กระแส AI กลับมาอีกครั้งในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ด้วยพลังการประมวลผลของคอมพิวเตอร์ที่เพิ่มขึ้น การเข้าถึงข้อมูลจำนวนมากมหาศาล (Big Data) และความก้าวหน้าในด้าน Machine Learning และ Deep Learning โดยเฉพาะอัลกอริธึมเชิงโครงข่ายประสาทเทียมแบบลึก (Deep Neural Networks) ที่ช่วยให้ระบบสามารถเรียนรู้และปรับตัวได้จากข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง เช่น ภาพ เสียง และภาษา มาร์ (Marr, 2023)

นอกจากนี้ การพัฒนาเทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) และชิปประมวลผลเฉพาะทาง เช่น GPU และ TPU ยังทำให้การฝึกโมเดลขนาดใหญ่เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปสู่การเกิดขึ้นของโมเดลภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Models: LLMs) เช่น GPT (OpenAI, 2024); Gemini เดิมคือ Google Bard (Google, 2024); Claude (Anthropic, 2024); Mistral AI (Mistral, 2023); LLaMA (Meta, 2024); และ Copilot (Microsoft, 2024) ซึ่งปัจจุบันถูกนำไปใช้งานในบริษัทที่หลากหลาย ทั้งด้านการศึกษา การแพทย์ การสื่อสาร และการสร้างสรรค์เนื้อหา

ตัวอย่างการใช้งานที่สำคัญในยุคปัจจุบัน ได้แก่

1. ChatGPT (OpenAI) สนทนาอัตโนมัติ ตอบคำถาม เขียนเรียงความ
2. Gemini (Google) ผู้ช่วยด้านข้อมูลและการสร้างสรรค์เนื้อหา
3. Claude (Anthropic) ได้ตอบเชิงความเข้าใจและการวิเคราะห์ข้อมูล
4. IBM Watson วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับการแพทย์และธุรกิจ
5. Amazon Alexa, Siri, Microsoft Copilot ตัวแทนผู้ช่วยดิจิทัลในการใช้

งานประจำวัน

6. Midjourney, DALL·E, Stable Diffusion สร้างภาพจากข้อความด้วย AI

จากประวัติและพัฒนาการของของปัญญาประดิษฐ์วิวัฒนาการ ตลอดกว่า 70 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าปัญญาประดิษฐ์มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และยังคงเป็นเทคโนโลยีหลักที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติของสังคมและเศรษฐกิจ

3.3.3. ความสำคัญของของปัญญาประดิษฐ์ต่อภาคการศึกษา

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้กลายเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การนำ AI เข้ามาใช้ในภาคการศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน แต่ยังสามารถยกระดับการบริหารจัดการ

หลักสูตร การประเมินผล การให้คำปรึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกได้อย่างมีนัยสำคัญ โฮล์มส์ และคณะ (Holmes et al., 2022)

หนึ่งในคุณลักษณะสำคัญของ AI คือความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้ AI ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการเฉพาะบุคคล เฉินและคณะ (Chen et al., 2020) นอกจากนี้ AI ยังสามารถนำมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลแบบอัตโนมัติ โดยระบบสามารถตรวจสอบข้อสอบแบบอัตโนมัติ วิเคราะห์คุณภาพคำตอบ และให้ข้อเสนอแนะเชิงวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ कुमारและบลองเชอร์ (Kumar & Boulanger, 2020)

การพัฒนาระบบแนะนำ (Recommendation Systems) ด้วย AI ยังช่วยให้ นิสิตสามารถเลือกเรียนวิชาที่เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ และเป้าหมายทางอาชีพของตนเองได้มากขึ้น รวมถึงระบบผู้ช่วยอัจฉริยะ (Intelligent Tutoring Systems) ที่สามารถให้คำแนะนำส่วนบุคคลแบบเรียลไทม์ ช่วยลดภาระของอาจารย์และเพิ่มความพึงพอใจของผู้เรียน หวงและรัสต์ (Huang & Rust, 2021)

ในด้านการบริหารงานวิชาการ AI ยังสามารถช่วยจัดตารางเรียน ตรวจสอบภาระสอน และวิเคราะห์การจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอัตโนมัติ เฮโรโดตูและคณะ (Herodotou et al., 2019)

ปัญญาประดิษฐ์ยังมีศักยภาพในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มที่สามารถเข้าถึงได้โดยผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์หรือเศรษฐกิจ และการพัฒนาเครื่องมือที่รองรับภาษาท้องถิ่นหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จางและคณะ (Zhang et al., 2020)

จากความสำคัญข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญญาประดิษฐ์มิได้เป็นเพียงเทคโนโลยีเสริมแต่เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบของภาคการศึกษาในทุกมิติ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการ และการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.4 ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ (Types of Artificial Intelligence)

การจำแนกประเภทของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจขอบเขตการใช้งาน ศักยภาพ และข้อจำกัดของเทคโนโลยี AI ได้อย่างเป็นระบบ โดยทั่วไปสามารถแบ่งประเภทของ AI ออกได้ตามเกณฑ์หลักสองประการ ได้แก่

1) การจำแนกตามระดับความสามารถ (Capabilities-Based Classification) และ 2) การจำแนกตามหลักการทำงาน (Functionality-Based Classification) ซึ่งทั้งสองเกณฑ์นี้ช่วยสะท้อนถึงพัฒนาการของเทคโนโลยี AI ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างเป็นลำดับขั้น ที่มีข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ไอบีเอ็ม(I. B. M. Data & A. I. Team, 2023)

3.4.1 การจำแนกตามระดับความสามารถ (Capabilities-Based Classification)

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) แบ่งตามระดับความสามารถได้ 3 ประเภท ได้แก่ ปัญญาประดิษฐ์เฉพาะทาง (Artificial Narrow Intelligence: ANI) ปัญญาประดิษฐ์ทั่วไป (Artificial General Intelligence: AGI) และปัญญาประดิษฐ์เหนือมนุษย์ (Artificial Superintelligence: ASI) โดยประเภทแรกคือ ANI เป็นเทคโนโลยีที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน ขณะที่ AGI และ ASI ยังอยู่ในระยะของการวิจัยและแนวคิดทางทฤษฎี

3.4.1.1 Artificial Narrow Intelligence (ANI) หรือ Weak AI คือ AI ที่ถูกออกแบบให้ทำงานเฉพาะด้านอย่างจำกัด เช่น ระบบตรวจคำผิด โปรแกรมสังเคราะห์เสียง ระบบแปลภาษา หรือระบบช่วยสอนเฉพาะเรื่อง แม้จะมีความแม่นยำและรวดเร็วสูง แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในบริบทอื่นได้ ตัวอย่างโปรแกรมในกลุ่มนี้ เช่น ChatGPT, Claude, Gemini, Microsoft Copilot, Grammarly, Turnitin Draft Coach, DeepL, Smodin, Coursera Coach, Jasper AI, Duolingo AI Tutor และ Runway ML เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ทำงานในบริบทที่ชัดเจนตามคำสั่งหรือข้อมูลที่ป้อนเข้าเท่านั้น

3.4.1.2 Artificial General Intelligence (AGI) หรือ Strong AI เป็นแนวคิดของ AI ที่มีความสามารถเทียบเท่ามนุษย์ในหลายด้าน ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้ การประยุกต์ความรู้ในบริบทใหม่ และการสื่อสารแบบมีบริบท AGI จะสามารถรับรู้ เรียนรู้ และตัดสินใจด้วยตนเองได้ในสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนโดยไม่ต้องพึ่งมนุษย์ฝึกฝนเพิ่มเติม ตัวอย่างของงานวิจัยหรือโครงการที่มุ่งพัฒนา AGI ได้แก่ OpenCog Prime, Nova Act, Auto-GPT, AgentGPT, Devin AI และ BabyAGI ซึ่งยังอยู่ในระยะของการทดลองหรือจำกัดเฉพาะแวดวงนักพัฒนา

3.4.1.3 Artificial Superintelligence (ASI) คือแนวคิดของ AI ที่มีสติปัญญาเหนือกว่ามนุษย์ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ หรือแม้แต่นความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และเจตจำนงของมนุษย์ ระบบ ASI อาจสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยไม่มีข้อจำกัด และหากเกิดขึ้นจริงจะส่งผลกระทบต่อมนุษยชาติอย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดที่เข้าข่าย ASI อย่างแท้จริง

3.4.2 การจำแนกตามหลักการทำงาน (Functionality-Based Classification)

การแบ่งประเภทของ AI ตามหลักการทำงานมุ่งเน้นไปที่กลไกการประมวลผลข้อมูล ความสามารถในการเก็บข้อมูลในอดีต และความสามารถในการเข้าใจหรือรับรู้เจตนาของมนุษย์ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ Reactive Machine, Limited Memory, Theory of Mind และ Self-Aware AI มาร์(Marr, 2021); ทีมข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์โอปี้เอ็ม(I. B. M. Data & A. I. Team, 2023); เทคทาร์เก็ต (TechTarget, 2025)

3.4.2.1 Reactive Machine คือ AI ที่ไม่มีความสามารถในการเก็บข้อมูลหรือจดจำสถานการณ์ที่ผ่านมา ทำได้เพียงตอบสนองต่อข้อมูลที่ได้รับในขณะนั้นเท่านั้น ตัวอย่างเช่น IBM Deep Blue ซึ่งเป็นโปรแกรมหมากรุกที่เอาชนะแชมป์โลกในปี ค.ศ.1997 หรือ Google AlphaGo Zero ซึ่งเล่นเกมโกะโดยไม่อาศัยข้อมูลจากมนุษย์เลย

3.4.2.2 Limited Memory เป็น AI ที่สามารถใช้ข้อมูลจากประสบการณ์ในอดีตมาใช้ในการตัดสินใจหรือคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคตได้ ตัวอย่างโปรแกรมที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ChatGPT, Gemini, Claude, Microsoft Copilot, ระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติของ Tesla และระบบวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนใน LMS เช่น Brightspace Insights หรือ Blackboard Analytics

3.4.2.3 Theory of Mind AI เป็น AI ที่อยู่ในระดับต้นแบบ มีเป้าหมายเพื่อเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก หรือเจตจำนงของมนุษย์ เช่น หุ่นยนต์ Kismet ที่พัฒนาโดย MIT หรือระบบ AI เพื่อการสื่อสารกับผู้เรียนที่สามารถตอบสนองอารมณ์ได้ เช่น affective AI บางชนิด แม้เทคโนโลยีนี้ยังไม่แพร่หลาย แต่มีแนวโน้มเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา AI เชิงอารมณ์ในอนาคต

3.4.2.4 Self-Aware AI เป็นแนวคิดเชิงปรัชญาของ AI ที่มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีความเข้าใจต่ออารมณ์และความคิดของตนเอง และสามารถตัดสินใจโดยมีเป้าหมายหรือความต้องการของตนเอง แม้ยังไม่มีระบบใดที่มีคุณสมบัตินี้อย่างแท้จริง แต่ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนา AI ระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่ม cognitive architecture

จากการแบ่งประเภทของปัญญาประดิษฐ์ (Types of Artificial Intelligence) จัดจำแนกได้ 2 เกณฑ์ คือ 1) การจำแนกตามระดับความสามารถ (Capabilities-Based Classification) และ 2) การจำแนกตามหลักการทำงาน (Functionality-Based Classification) ทั้งสองเกณฑ์ จะเห็นว่า ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ที่ใช้ในการบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม Artificial Narrow Intelligence (ANI) หรือ Weak AI และ Limited Memory ซึ่งมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล วางแผน ตอบคำถาม และสื่อสาร

ในเชิงสนับสนุนการตัดสินใจ และการเรียนรู้ โดยยังไม่ก้าวล้ำไปถึงขั้น Artificial General Intelligence (AGI) หรือ Strong AI หรือ Artificial Superintelligence (ASI)

3.5 หลักการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (AI Functioning Principles)

หลักการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นกระบวนการที่จำลองความสามารถทางปัญญาของมนุษย์ผ่านกระบวนการที่ซับซ้อนทางคณิตศาสตร์และสถิติ โดยอาศัยอัลกอริทึมและแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์เพื่อให้สามารถเรียนรู้ วิเคราะห์ คาดการณ์ และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัสเซลและนอร์วิก (Russell & Norvig, 2021) ซึ่งองค์ประกอบหลักในการทำงานของปัญญาประดิษฐ์สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

3.5.1 การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning: ML)

การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning: ML) เป็นเทคนิคที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้จากข้อมูลและปรับปรุงตนเองได้โดยไม่ต้องเขียนโปรแกรมแบบชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น

1. การเรียนรู้แบบมีผู้สอน (Supervised Learning) ระบบเรียนรู้จากข้อมูลที่มีคำตอบกำกับ เช่น การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา
2. การเรียนรู้แบบไม่มีผู้สอน (Unsupervised Learning) ระบบค้นหารูปแบบแฝงจากข้อมูล เช่น การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมของผู้เรียน
3. การเรียนรู้แบบเสริมแรง (Reinforcement Learning) ระบบเรียนรู้ผ่านการทดลองและได้รับรางวัลจากผลลัพธ์ เช่น หุ่นยนต์ฝึกเดิน หรือระบบจำลองห้องเรียนแบบโต้ตอบ

3.5.2 การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning)

เป็นสาขาย่อยของการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) ที่ใช้โครงข่ายประสาทเทียมหลายชั้น (Deep Neural Networks) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความซับซ้อนสูง เช่น ภาพ เสียง และภาษาธรรมชาติ กู๊ดเฟลโลว์และคณะ (Goodfellow et al., 2016) ปัจจุบันมีการนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงลึกไปประยุกต์ใช้ในระบบปัญญาประดิษฐ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง อาทิ ChatGPT ซึ่งพัฒนาโดย OpenAI เพื่อใช้ในงานสนทนาและการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (OpenAi, 2024), Claude โดย Anthropic ซึ่งเน้นการให้ความร่วมมืออย่างปลอดภัยระหว่าง AI กับมนุษย์ (Anthropic, 2024), Gemini โดย Google DeepMind ที่พัฒนาต่อยอดจากโมเดลภาษาเพื่อใช้งานในระดับสูง (Google, 2024) รวมถึงเครื่องมือด้านภาพและวิดีโอเชิงสร้างสรรค์ เช่น Midjourney และ RunwayML ที่ใช้เทคนิค deep learning ในการสร้างภาพ ศิลปะ และวิดีโออย่างอัตโนมัติ (Midjourney, 2023); (Runway, 2023)

3.5.3 การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP)

NLP คือความสามารถของปัญญาประดิษฐ์ในการเข้าใจและสร้างภาษามนุษย์ เช่น การสรุปข้อความ การตอบคำถาม และการวิเคราะห์ความคิดเห็น ตัวอย่างระบบที่ใช้ NLP อย่างแพร่หลาย เช่น Grammarly, Notion AI, Google Bard, Jasper และ Writer.com จูราฟสกี และมาร์ติน (Jurafsky & Martin, 2023)

3.5.4 การมองเห็นของคอมพิวเตอร์ (Computer Vision)

เทคโนโลยีที่ทำให้ปัญญาประดิษฐ์เข้าใจและวิเคราะห์ภาพหรือวิดีโอ เช่น การจดจำใบหน้าในระบบ Face ID การวินิจฉัยโรคจากภาพถ่ายทางการแพทย์ และระบบบกล้างตรวจจับใบ Smart Campus เช่น Google Lens, Amazon Rekognition หรือ OpenCV เซลิสกี (Szeliski, 2022)

3.5.5 ระบบปัญญาประดิษฐ์เชิงปรับตัว (Adaptive AI)

Adaptive AI สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามบริบทและข้อมูลที่ได้รับใหม่ โดยมักใช้ในระบบแนะนำ (Recommendation Systems) เช่น Netflix, Coursera, YouTube และ Spotify ซึ่งสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้งานและปรับเนื้อหาให้เหมาะสมแบบรายบุคคล กุลาทิ และคณะ (Gulati et al., 2020)

3.5.6 ระบบผู้ช่วยอัจฉริยะ (Intelligent Agents)

คือระบบที่สามารถรับรู้สิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ และตัดสินใจเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างอัตโนมัติ ตัวอย่างได้แก่ Chatbot ทางการศึกษา ระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติ หรือระบบช่วยสอนแบบปรับตัว เช่น Squirrel AI หรือ Khanmigo ของ Khan Academy

จากหลักการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (AI Functioning Principles) สรุปได้ว่า ทำงานผ่านกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์ และตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลจำนวนมากและอัลกอริทึมที่ซับซ้อน ทั้งนี้ปัญญาประดิษฐ์ไม่ได้ทำงานแยกส่วน แต่จะองค์ประกอบมักถูกผสมผสานกันในระบบเดียวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้งาน โดยเฉพาะในบริบทของการบริหารงานวิชาการ เช่น การออกแบบหลักสูตร การวัดผล และการดูแลนักศึกษา

3.6 การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

การเติบโตและพัฒนาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ส่งผลกระทบที่สำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐ นวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ระบบบริหารจัดการเรื่องการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ ที่กำหนดเอง

และเทคโนโลยีเสริมการเรียนการสอนเป็นต้น มีผลให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมและการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน สมิท (Smith, 2022) จากบริบทและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาภาครัฐเองต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตั้งแต่ การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการเรียนรู้ การสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการศึกษา ความต้องการในการเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมกับการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมเข้าสู่การทำงาน เรียลและเบ็คเคอร์ (Riel & Becker, 2000) การศึกษาเทคโนโลยี นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในอุดมการณ์ ศึกษาภาครัฐ มีความสำคัญอย่างมาก ในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าสู่สถานศึกษาของรัฐ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการและยังต้องให้สถานศึกษาภาครัฐ เตรียมพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ได้รับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิดการเรียนรู้แบบใหม่ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีคุณภาพสูงขึ้น นูเย่นและวอง (Nguyen & Wong, 2019)

การปรับใช้แนวคิดและทฤษฎีในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ของอุดมศึกษาภาครัฐ เป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้ มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมและทำให้สถานศึกษาภาครัฐ เป็นผู้นำทางการศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม โครงการปรับใช้ทฤษฎีแนวคิดแบบอิสระ ซึ่งได้รับการพัฒนาและศึกษาอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีต้นกำเนิดจากประสบการณ์และการสร้างความรู้ของผู้เรียนด้วยตนเองผ่านการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสร้างความเข้าใจ และแก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ เอิร์ตเมอและนิวบี (Ertmer & Newby, 2013) ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวและปรับเปลี่ยนเพื่อให้สถานศึกษาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม องค์การภาครัฐที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารงานวิชาการ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่ม ความคิดสร้างสรรค์และทักษะในการแก้ไขปัญหาของบุคลากรทางการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เป็น

ภารกิจหลักที่ต้องการแก้ไขและการพัฒนาเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเรียนรู้ที่ก้าวล้ำอย่างรวดเร็ว ซึ่งนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาการศึกษาและการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาภาครัฐ อาร์เซียนกาโมราเลส และคณะ (Arcienaga Morales et al., 2018)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักศึกษา และการวัดผลและประเมินการเรียนรู้ จะเห็นว่าผู้บริหารจะต้องจัดการศึกษาข้อมูลมหาศาล เบคเกอร์และอินเวนทาโด (Baker & Inventado, 2016); โรมิโอและเวนตูรา (Romeo & Ventura, 2020)

ดังนั้นหากใช้วิธีการบริหารแบบดั้งเดิมมักใช้เวลานานและอาจเกิดความผิดพลาดในการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ได้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นสิ่งประดิษฐ์โดยใช้เครื่องจักร (Machine) ที่สามารถประมวลข้อมูลจำนวนมากเพื่อทำความเข้าใจ เรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งการรับรู้การให้เหตุผลและ การแก้ปัญหาจากข้อมูลต่าง ๆ วิเคราะห์แนวโน้มและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ โปเพนซิลและเคน (Popencil & Ken, 2017); โฮล์มส์และคณะ (Holmes et al., 2019) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนศิริรินทร์ สว่างบุญ (2563) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคามผลการหาคุณภาพของแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ พบว่าในภาพรวมแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีคุณภาพ ระดับสูง ($\bar{x} = 4.44$, $SD = .28$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านเนื้อหา มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.54$, $SD = .18$) ส่วนด้านความเป็นประโยชน์และการประยุกต์ใช้ มีคุณภาพอยู่ใน ระดับสูง ($\bar{x} = 4.30$, $SD = .50$) แสดงให้เห็นว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาได้

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาและนำร่องการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัย Georgia Tech ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยตอบคำถามของนักศึกษาในรายวิชาออนไลน์ โกเอลและโพลลิปัลลี (Goel & Polepalli, 2018) มหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ใช้ปัญญาประดิษฐ์วิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักศึกษาและปรับแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสม โฮลสไตน์ และคณะ (Holstein et al., 2018) นอกจากนี้ ซาเวคกี ริชเตอร์ และคณะ (Zawacki-Richter et al., 2019) ได้ทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัญญาประดิษฐ์มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา สำหรับในมหาวิทยาลัย

ของไทยจากการศึกษาพบว่า การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานในการศึกษา ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบัณฑิต ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ยังไม่ปรากฏว่ามีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารงานดังกล่าวแต่อย่างใด

ในปัจจุบันมีโปรแกรมและแพลตฟอร์มเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence, AI) จำนวนมากที่ช่วยในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.6.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ดอยล์, มาเรีย เอ็ม (Doyle Maria M., 2023)

3.6.1.1 MobyMax

เป็นชุดเครื่องมือออนไลน์ที่ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาหลักสูตรที่ปรับตามความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและความเข้าใจของตนเอง

3.6.1.2 Coursera

ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เรียนทั่วโลก เพื่อแนะนำหลักสูตรที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและประสิทธิภาพของเนื้อหาต่าง ๆ

3.6.1.3 Magic School AI

ช่วยครูพัฒนาหลักสูตรตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โปรแกรมนี้ยังช่วยปรับระดับ เนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และสามารถสร้าง IEP (Individualized Education Program) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3.6.1.4 Smart Sparrow

แพลตฟอร์มนี้ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบอินเทอร์แอคทีฟโดยปรับแต่งเนื้อหาและเส้นทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียนได้แบบเรียลไทม์ช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรมีความยืดหยุ่น และสามารถตอบสนองต่อผู้เรียนได้มากขึ้น

3.6.1.5 Knewton

วิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น

3.6.1.6 Curriculum Pathways

แพลตฟอร์มนี้ช่วยพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพโดยการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากวิธีการเรียนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับแก้เนื้อหาการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

โปรแกรมข้างต้นเป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.6.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

โดยตัวอย่างของโปรแกรมเทคโนโลยีเหล่านี้ เจเนโรโซ (Generoso, 2024) ; ดอยล์, มาเรีย เอ็ม (Doyle Maria M., 2023) ได้แก่

3.6.2.1 Google Classroom

แพลตฟอร์มจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีฟีเจอร์ครบครัน เช่น การจัดการห้องเรียน การมอบหมายงาน การให้การบ้าน การประเมินผลและการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน

3.6.2.2 Khan Academy

แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ให้ความรู้ในหลายวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และภาษาช่วยวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนรู้และปรับแต่งเนื้อหาการสอน ให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียนแต่ละคน

3.6.2.3 Edmodo

แพลตฟอร์มโซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการศึกษาที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้การติดต่อสื่อสารกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองช่วยวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้เพื่อสร้างรายงานการเรียนรู้ และแนะนำการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

3.6.2.4 Moodle

ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS) ที่ช่วยให้ครูสามารถสร้างและจัดการหลักสูตรออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีเครื่องมือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน ให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการเรียนรู้ และติดตามความก้าวหน้าการเรียนรู้ของนักเรียน

3.6.2.5 Smart Sparrow

แพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้แบบเรียลไทม์ ช่วยครูปรับแต่งเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

3.6.2.6 Socratic by Google

แอปพลิเคชันที่ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบสำหรับคำถามเกี่ยวกับการบ้านได้อย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จะสแกนคำถามหรือรูปภาพที่นักเรียนถ่ายและอธิบายเนื้อหาหรือหาคำตอบ ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

3.6.2.7 Kahoot!

เครื่องมือนี้เน้นการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างคำถามที่ท้าทายและมีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสนุกการเรียนรู้มากขึ้น

3.6.2.8 Curipod

ช่วยครูสร้างบทเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา รวมถึงมีฟังก์ชันการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างจากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

โปรแกรมข้างต้นเป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในห้องเรียนเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและช่วยครูในการจัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.6.3 ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา สามารถช่วยให้การจัดการและ การวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตัวอย่างโปรแกรมเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตแคมปัสกรุ๊ปส์ (CampusGroups, 2023); แคมปัสแล็บส์ (Campus, 2023); คอรัค (Corq, 2023); ยูนิบัดดี้ (Unibuddy, 2023); ออร์กซิงก์ (OrgSync, 2023) ได้แก่

3.6.3.1 Campus Groups

เป็นแพลตฟอร์มที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการวางแผน การประชาสัมพันธ์การลงทะเบียน และการติดตามผลในการจัดการกิจกรรมนิสิต นอกจากนี้ยังมีฟีเจอร์เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความสำเร็จของกิจกรรมและแนะนำการปรับปรุงในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

3.6.3.2 Engage by Campus Labs

ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการค้นหาและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตใน มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสำรวจความสนใจ และประเมิน การมีส่วนร่วมของนิสิตในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

3.6.3.3 Corq

เป็นแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อกับแพลตฟอร์ม Engage ซึ่งใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในการแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจของนิสิตแต่ละคนโดยวิเคราะห์จากการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตที่ผ่านมา

3.6.3.4 Unibuddy

ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการเชื่อมโยงนิสิตใหม่กับนิสิตปัจจุบันเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมแนะนำและสร้างชุมชนนอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการประสานงานและจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับนิสิตใหม่

3.6.3.5 OrgSync

ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยในการจัดการกิจกรรมนิสิตโดยสามารถติดตามการเข้าร่วมและวิเคราะห์ผลของกิจกรรมได้ นอกจากนี้ยังช่วยในการประสานงานและจัดการเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการกิจกรรมนักศึกษา

โปรแกรมข้างต้นเป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการจัดการกิจกรรมนิสิตนักศึกษาช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิต ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.6.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการวัดผลและประเมินผลการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยให้ครูและผู้สอนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตัวอย่างโปรแกรมเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ช่วยในการวัดผลและประเมินผล เกรดสโคป (Gradescope, 2023); เอ็กซัมซอฟต์ (ExamSoft, 2023); โซคราทีฟ (Socrative, 2023); เทิร์นอิน (Turnitin, 2023); โอตัส (Otus, 2023) ได้แก่

3.6.4.1 Gradescope

ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการตรวจและให้คะแนนแบบทดสอบเอกสารต่าง ๆ เช่น ข้อสอบช่วยลดเวลาในการตรวจงานและให้คะแนนรวมทั้งสามารถวิเคราะห์ผลการสอบและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน

3.6.4.2 ExamSoft

เป็นแพลตฟอร์มที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการสอบและประเมินผลช่วยในการสร้างแบบทดสอบ วิเคราะห์ผลการสอบ และช่วยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือในการตรวจจับการทุจริตในการสอบ

3.6.4.3 Socrative

เป็นเครื่องมือที่ช่วยครูในการวัดผลการเรียนของนักเรียนแบบเรียลไทม์ โดยใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างและวิเคราะห์แบบทดสอบ ช่วยให้ครูสามารถปรับการสอนให้สอดคล้องกับ ผลการประเมินได้ทันที

3.6.4.4 Turnitin

ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการตรวจสอบการลอกเลียนแบบและประเมินคุณภาพงานเขียนของนักเรียน โปรแกรมนี้ช่วยตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ที่นักเรียนเขียนส่งมาพร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงคุณภาพงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6.4.5 Otus

เป็นแพลตฟอร์มการประเมินผลที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ ช่วยให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และปรับปรุง การสอนตามผลโปรแกรมข้างต้นเป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นการประเมินได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

4.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

คณะกรรมการโครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความต้องการในการจัดการศึกษาที่ทำให้การดำเนินงานด้านการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การค้นหาปัญหาการเรียนของผู้เรียน ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น

รัญชนก ศิริโสภิตกุล (2558) ระบุว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ ในการหาความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจหาวิธีการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่จริง

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) ได้จัดหมวดหมู่ความหมายของความต้องการจำเป็นในมุมมองทางจิตวิทยาและทางการประเมิน โดยระบุว่า 1) มุมมองทางจิตวิทยา เจ้าของทฤษฎีความต้องการจำเป็น (needs) ที่มีชื่อเสียง คือ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) สรุปว่า ความต้องการจำเป็นมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง ความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นขั้นแรกของมนุษย์คือ ความต้องการจำเป็นทางกายภาพ หมายถึง อากาศ ความอบอุ่น อาหาร การนอน ความต้องการจำเป็นขั้นที่สอง คือ ความต้องการจำเป็นด้านความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง ความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง ความต้องการจำเป็นขั้นที่สามคือ ความต้องการจำเป็นด้านความรักและการได้ เป็นเจ้าของความต้องการจำเป็นขั้นที่สี่ คือ ความต้องการจำเป็นด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นที่ยอมรับจากตนเองและผู้อื่น ความต้องการจำเป็นขั้นที่ห้า ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายคือ ความต้องการจำเป็นในการบรรลุศักยภาพแห่งตน เป็นความต้องการจำเป็นที่บุคคลไม่รู้สึกว่า ตนเองขาดแคลน แต่จะรู้สึกถึงการบรรลุความต้องการทั้งหมดที่ตนเองอยากได้ เป็นสภาวะที่รู้สึกได้ว่าสิ่งที่ต้องการครบถ้วนสมบูรณ์ 2) มุมมองทางการประเมิน นักประเมินทางการศึกษาหรือทางสังคมให้นิยาม และความหมายของคำว่า ความต้องการจำเป็นโดย จำแนกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ความต้องการจำเป็นคือ ความแตกต่างหรือความขาดแคลน (discrepancy) และกลุ่มที่สอง ความต้องการจำเป็นคือ ประโยชน์ที่ได้รับ (benefits) จากการสนองตอบต่อค

วามขาดแคลนนั่น ๆ 2.1) ความต้องการจำเป็นคือความแตกต่าง/ความขาดแคลน นักวิชาการ มีมุมมองที่จำแนกได้ เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ มุมมองในมิติความแตกต่าง ซึ่งนิยามไว้ว่า ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างหรือช่องว่าง (gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอย่าง/สภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (what is) กับสิ่งที่ควรจะเป็น/สภาพที่พึงประสงค์ (what should be) และมุมมองในมิติที่สองคือ มุมมองในมิติความแตกต่างและมิติความเสียหายที่เกิดขึ้น หมายถึง ความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่พึงพอใจต้องมีมากถึงระดับที่ทำให้เกิดปัญหาตามมา ดังนั้น หากความแตกต่างโดยังไม่มากพอที่จะทำให้ประสพภาวะที่ไม่น่าพอใจ ความแตกต่างนั้น ก็ยังไม่ถึงระดับที่จะเรียกว่าความต้องการจำเป็น 2.2) ความต้องการจำเป็น คือ ประโยชน์ที่ได้รับ ความ

ต้องการจำเป็นของคนกลุ่มหนึ่งอาจไม่ใช่สิ่งจำเป็นของคนอีกกลุ่มหนึ่ง แต่ต้องมาหาวิธี เลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นในทางการศึกษา หมายถึง ความต้องการในการจัดการศึกษาที่ทำให้การจัดการการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริง กับสภาพที่พึงประสงค์

4.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

คณะกรรมการโครงการสภานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) สรุปว่า “การประเมินความต้องการจำเป็น” หมายถึง กระบวนการประมาณการอย่างเป็นระบบเพื่อระบุปัญหาหรือสิ่งที่หน่วยงานหรือบุคคลต้องการ เพื่อเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ตรงประเด็น ซึ่งเป็นระบบการรวบรวมข้อมูลอย่างเจาะจงเพื่อหาปัญหาที่แท้จริงในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่า เป็นกระบวนการการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะอย่างไร จากนั้นนำผลที่ได้มาประเมินว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือผลลัพธ์ปลายทาง ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

แมคคอลลี (McCawley, 2009) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่ทำให้สามารถตรวจสอบระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมายได้โดยกระบวนการนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ทำให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง เพื่อระบุปัญหาที่ต้องการศึกษาเพื่อนำไปสู่การเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ตรงประเด็น

4.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

คณะกรรมการโครงการสภานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) ได้อธิบายว่า การประเมินความต้องการจำเป็นสามารถดำเนินการได้ใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่มคน และระดับองค์กร โดยแต่ละระดับจะมีปริมาณของข้อมูลที่แตกต่างกัน แต่กระบวนการดำเนินการมีลักษณะทั่วไปที่เหมือนกัน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน เป็นการกำหนดเป้าหมายและวางกรอบการประเมินที่ชัดเจน เช่น หากต้องการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ผู้ประเมินต้องระบุกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา เช่น ผู้เข้าอบรมหรือผู้เรียนว่ามี

ลักษณะอย่างไร จากนั้นจึงกำหนดขอบเขตเป้าหมาย เลือกรูปแบบของความจำจำเป็น และกำหนดเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการรวบรวมข้อมูล 2) ขั้นการรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมายทั้งหมด โดยข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในสัดส่วนตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไปจะถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ วิธีการรวบรวมข้อมูลอาจดำเนินการโดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการประเมิน 3) ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้ประเมินจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบ่งชี้ความต้องการจำเป็น พร้อมจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น โดยอาจพิจารณาจากผลกระทบ ความถี่ของเหตุการณ์ หรือหลักสูตรในทางการศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ 4) ขั้นการรายงานผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ผู้ประเมินต้องเขียนรายงานโดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการประเมิน วิธีดำเนินการ ข้อสรุปที่ได้จากการจัดลำดับความต้องการจำเป็น และข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ไว้

สุวิมล ว่องวานิช (2558) เสนอขั้นตอนของกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นไว้อย่างละเอียด แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรเป็นกับสิ่งที่จริง พร้อมจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างดังกล่าว และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ได้วิเคราะห์ไว้

แมคคอลลี (McCawley, 2009) ได้นำเสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
2. การเลือกกลุ่มเป้าหมาย
3. การเลือกวิธีการเก็บข้อมูล
4. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
5. การเลือกเครื่องมือในการวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

7. การติดตามผลและนำข้อมูลไปใช้วางแผนทางการพัฒนาในอนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนของ คณะกรรมการโครงการ สรรพากรศึกษาศาสตร์ (2558) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานผล

4.4 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลตามที่ สุวิมล ร่องวาณิช (2558) ได้กำหนดไว้ 2 วิธี ได้แก่ การสำรวจ และการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

การสำรวจ (Needs Survey) ใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการให้ข้อมูลผ่านแบบสอบถามแบบ “การตอบสนองคู่” (Dual-response format) ซึ่งได้รับความนิยมสูง โดยให้ผู้ตอบระบุทั้งสภาพที่เป็นจริง (What is) และสภาพที่ควรจะเป็น (What should be)

การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ใช้ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index Modified: PNI_{modified}) โดยคำนวณจากสูตร

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

เมื่อ I คือ ค่าที่คาดหวัง และ D คือ ค่าที่เป็นจริง

จากที่กล่าวมา งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่า PNI_{modified} เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (2562) ศึกษาเรื่อง AI เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ สำหรับบริหารงานและการบริหารภาครัฐ ผลการศึกษาระบุว่า ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือ AI เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีดิจิทัลที่ถูกให้ความสำคัญจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างสูงในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือทางเลือกที่สามารถยกระดับการทำงานแก้ปัญหา และสนับสนุนการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ในฐานะหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัล จึงมีแนวคิดในการศึกษาเทคโนโลยี AI เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐนำเทคโนโลยี AI มาใช้เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะและการทำงานของภาครัฐ

โชติวาทิต์ ชัชชัยยากิตต์ (2564) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ด้วย ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในสถานการณ์ปัจจุบัน ผลการศึกษาระบุว่า การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งเป็นที่นิยมและมีกระแสตอบรับที่ดีมากในปัจจุบัน ทำให้การบริหารจัดการที่ทันสมัย รวมถึงการให้บริการภาครัฐมีความสะดวกในการเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ซึ่งรัฐบาลมีความสนใจในการนำ AI มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรมากขึ้นทั้งใน ด้านทรัพยากรมนุษย์ การคลัง การบริหารจัดการ และการบริการประชาชน เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างให้ระบบการทำงานมีความรวดเร็ว และการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนที่สะดวก รวดเร็ว และแม่นยำ โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเป็น Big Data ขนาดใหญ่ในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกันอย่างปลอดภัย ส่งผลให้หน่วยงานรัฐบาลทำงานได้อย่างเต็มความสามารถและสมคูลมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เกิดความเสมอภาคมากขึ้น มีความสามารถในการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของธุรกิจเพิ่มขึ้น โดยผ่านการวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามพลวัตก่อให้เกิดความมั่นคงของชาติที่เข้มแข็ง ด้วยการป้องกัน และตรวจจับอัตโนมัติของระบบเพิ่มศักยภาพมนุษย์ ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ท่ามกลางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพอย่างที่สุด

แคทรียา แสงใส (2566) ศึกษาเรื่อง ปัญญาประดิษฐ์กับการพัฒนาทางการศึกษา ผลการศึกษาระบุว่า ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีศักยภาพที่จะปฏิวัติหลายด้านของชีวิตรวมถึงการศึกษา AI มีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้สามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น AI สามารถให้คำแนะนำแบบปรับแต่งแก่นักเรียน ตรวจจับปัญหาการเรียนรู้ และสร้างแบบจำลองเชิงโต้ตอบที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ AI ยังสามารถใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของครูได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น AI สามารถช่วยครูในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนจัดทำรายงานและแผนการเรียนรู้ และสร้างเนื้อหาการสอนที่ปรับให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ AI ยังสามารถใช้เพื่อพัฒนาวิธีการสอนใหม่ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นได้ว่า AI มีแนวโน้มที่จะมีบทบาทสำคัญในการศึกษามากขึ้น ในอนาคต AI มีศักยภาพที่จะปฏิวัติการศึกษาในหลายด้าน โดยช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนและช่วยให้ครูปรับปรุงการสอนของตนได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่า AI จะเริ่มเข้ามามีส่วนในการพัฒนาการศึกษา จนสามารถเป็นตัวแทนของครูได้ ซึ่งคุณครูหลายท่านมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เพราะงานครูนั้นมีความหมายมากกว่าแค่การให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ก็ต้องยอมรับว่าโลกกำลังก้าวสู่ยุค AI อยู่ทุกขณะ ปัจจุบันเครื่องมือ

อิเล็กทรอนิกส์ที่เราใช้กับอยู่ตามปกตินั้น ล้วนมีการใส่เทคโนโลยี AI เข้าไปเพื่อช่วยให้สามารถทำงานตอบสนองกับมนุษย์ได้ดีมากยิ่งขึ้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรที่ในอนาคต AI จะเข้ามาทำงานแทนเรา ดังนั้นแทนที่จะกลัวว่า AI จะเข้ามาทำให้เราตกงาน เราควรที่จะเรียนรู้และรู้จักพัฒนาตัวเองเพื่อสามารถใช้ประโยชน์จาก AI ในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะอย่างไรเสียความรู้สึกนึกคิด แยกแยะความดีความชั่ว และรู้จักยึดมั่นในคุณธรรมนั้นก็เป็นจุดแข็งของมนุษย์ที่ควรจะต้องเป็นผู้ควบคุมมากกว่าที่จะโดนควบคุม

ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2566) ศึกษาเรื่อง ปัญญาประดิษฐ์ (AI) พลิกโฉมการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ AI ส่งผลกระทบในหลายอย่าง เช่น การเปลี่ยน “วิธีเรียน” และเปลี่ยน “วิธีสอน” โดยคาดการณ์ว่า ในปี 2021 การใช้ AI ในกิจกรรมทางการศึกษาจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 47.5 ผลกระทบเชิงบวกของ AI จะปรากฏให้เห็นตั้งแต่การเรียนรู้ของเด็กชั้นอนุบาลจนถึงการศึกษาขั้นสูง นอกจากนั้นจะมีการสร้างสรรค์เครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถปรับให้เข้ากับผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ (personalized tool) เพื่อให้ได้ผลด้านการเรียนสูงสุด ซึ่ง AI จะเข้ามาช่วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) AI ช่วยลดเวลาในการทำงานเอกสาร (Smart Administration) 2) AI ช่วยครูสร้างสรรค์เนื้อหาสำหรับสอน (Smart Content) 3) AI เป็นตัวเตอร์รายบุคคล (Smart Tutors and Personalization) และ 4) AI สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้แบบเสมือน (Virtual Lecturers and Learning Environment) ในปัจจุบัน สถานศึกษาต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้แบบดิจิทัล (digital learning environment) มากขึ้น เช่น University of Southern California (USC) Institute for Creative Technologies ได้พัฒนาสภาพแวดล้อมเสมือนจริงและเครื่องมือเสมือนจริง (virtual environments and platforms) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย โดย University of Southern California (USC) Institute for Creative Technologies ได้ใช้ AI เกมสามมิติ และคอมพิวเตอร์แอนิเมชัน (computer animation) และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมดังกล่าวสำหรับห้องเรียน ต่อจากนั้นสิ่งที่อาจจะเพิ่มเข้ามาก็จะเป็นการเพิ่มอาจารย์เสมือนจริง (virtual facilitators) และความจริงเสริม (augmented reality; AR) เข้ามา

ประพัฒน์ รัตมี and ธดา สิทธิธาดา (2568) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการศึกษายุคใหม่ สรุปว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทำให้ปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยพัฒนาและยกคุณภาพระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหารการศึกษา การเรียนการสอน การประเมินผล การ

จัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเรียนรู้ ทำให้เกิดระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของการศึกษายุคดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เจนและเจน (Jane & Jain, 2019) ศึกษาเรื่อง บทบาทของปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา: การสอบสวนเชิงประจักษ์ ผลการศึกษาระบุว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังได้รับความสำคัญในทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจรวมทั้งการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วย ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา แนวคิด “ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา (AIED)” มีการพัฒนาที่สำคัญ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พยายามค้นหาแนวคิดเรื่องการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ไปใช้ในการเรียนการสอนและผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในระดับอุดมศึกษาโดยจะตรวจสอบผลการเรียนรู้ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่มีการพัฒนาบ่อยครั้งเกี่ยวกับวิธีการและขอบเขตของการเรียนรู้เช่นเดียวกับการสอนเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เปิดโอกาสให้บริการการศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถเข้าถึงง่ายด้วยความเร็วที่ไม่ธรรมดา ไม่เพียงแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงนอกห้องเรียนด้วย รายงานนี้พยายามค้นหาว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถกลายเป็นส่วนสำคัญของมหาวิทยาลัยได้อย่างไรและพยายามเข้าถึงมันได้อย่างไร ผลกระทบทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ ความท้าทายในการดำเนินการมีการสำรวจเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในสถาบันเหล่านี้ด้วย การศึกษาค้นคว้านี้จะประสบความสำเร็จในการส่งข้อมูลที่ลึกซึ้งให้กับนักการศึกษาและองค์ความรู้เชิงลึกสำหรับการสร้างแบบจำลองการศึกษาที่จะเปิดโอกาสให้การเติบโตในอนาคต สำหรับวัตถุประสงค์ในการศึกษาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของอุทัยปุระ รัฐราชสถาน (Udaipur, Rajasthan) จะถูกดำเนินการ มีโครงสร้างแบบสอบถามถูกวางกรอบและรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยความช่วยเหลือจากการรับรู้ของคุณ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา เครื่องมือทางสถิติที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ตารางความถี่/กราฟ และ ANNOVA แบบทางเดียว ผลการศึกษพบว่า การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในสถาบันอุดมศึกษากำลังเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนในวงกว้างและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีโอกาสขยายตัวอย่างยิ่งใหญในอนาคตในภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สลิมิ (Slimi, 2023) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ต่อการอุดมศึกษา: เชิงประจักษ์ศึกษา สรุปได้ว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กลายเป็นหัวข้อที่กำลังได้รับความสนใจและการสืบสวนในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วย บทความวิจัยนี้จะสำรวจผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในระดับอุดมศึกษาโดย

พิจารณาผลกระทบต่อการเรียนการสอน การประเมิน จริยธรรม ทักษะที่จำเป็น และอาชีพในอนาคต การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาตรวจสอบผลกระทบต่อการระบอบการสอนและการเรียนรู้ ตรวจสอบผลกระทบต่อการประเมินและการให้เกรดและทำนายอิทธิพลต่ออาชีพในอนาคตของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้บรรลุผลนี้การศึกษาใช้วิธีการเชิงคุณภาพโดยอิงจากการสำรวจผู้ชมระดับอุดมศึกษา ผลลัพธ์ของการศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในอนาคตของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยเน้นย้ำถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเตรียมความพร้อมให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะใหม่ ๆ อาชีพในอนาคต พวกเขาเน้นถึงความสำคัญของการพิจารณาผลกระทบทางจริยธรรมของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ผลการศึกษาพบว่าสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างกว้างขวางมากขึ้น โปรแกรมเพื่อเตรียมผู้สำเร็จการศึกษาสำหรับการทำงานในอนาคตเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีศักยภาพในการปฏิวัติการศึกษาด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะกับแต่ละบุคคล ความต้องการของนักเรียน การให้ข้อเสนอแนะที่รวดเร็วและทำให้งานธุรการเป็นแบบอัตโนมัติ อีกทั้งยังสามารถช่วยเหลือในการให้คะแนนและการประเมิน ช่วยให้นักการศึกษามุ่งเน้นไปที่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้และประสบการณ์โดยอำนวยความสะดวกในการได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ งานวิจัยนี้ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา มันมีผลกระทบที่สำคัญต่อนักการศึกษาผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ในภาคอุดมศึกษา ผลการศึกษาชี้ว่าควรบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ากับหลักสูตรอุดมศึกษาอย่างกว้างขวางมากขึ้น และสถาบันต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบทางจริยธรรมของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการพัฒนาและการนำโปรแกรมไปใช้โดยการทำเช่นนี้สถาบันสามารถเตรียมผู้สำเร็จการศึกษาให้พร้อมสำหรับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

ชาน (Chan, 2023) ศึกษาเรื่อง กรอบการศึกษานโยบายเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมสำหรับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานโยบายการศึกษาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยการตรวจสอบการรับรู้และผลกระทบของการสร้างข้อความเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ข้อมูลถูกรวบรวมจากนักเรียน

457 คน ครูและเจ้าหน้าที่ 180 คนในสาขาวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยฮ่องกง โดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากผลการวิจัย การศึกษานี้เสนอกรอบนโยบายการศึกษาเชิงนิเวศน์ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อจัดการกับผลกระทบหลายแง่มุมของการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการสอนและการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย กรอบการทำงานนี้จัดเป็นสามมิติ ได้แก่ การสอน การกำกับดูแล และการปฏิบัติงาน มิติการสอนมุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์การสอนและการเรียนรู้ ในขณะที่มิติการกำกับดูแลจัดการกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัย และความรับผิดชอบ มิติการปฏิบัติงานกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและการฝึกอบรม กรอบการทำงานนี้ส่งเสริมความเข้าใจอย่างละเอียดถึงผลกระทบของการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในสภาพแวดล้อมทางวิชาการเพื่อให้มั่นใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตระหนักถึงความรับผิดชอบของตน และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมตามนั้น

เวนเคทสวาเรนและคณะ (Venkateswaran et al., 2024) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาระบุว่า การบูรณาการอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในการสอนและการเรียนรู้แบบดั้งเดิม การศึกษานี้ตรวจสอบผลกระทบหลายแง่มุมของ ICT ในภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ICT ได้ปฏิวัติวิธีการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา ส่งผลกระทบต่อวิธีการสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน และกระบวนการบริหารจัดการ ในขอบเขตของการสอน ICT ได้อำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพิ่มขีดความสามารถผู้เรียนด้วยการเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่หลากหลายและแพลตฟอร์มการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ นอกจากนี้ งานด้านการบริหารภายในการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นผ่านการนำ ICT มาใช้ ซึ่งส่งผลให้การลงทะเบียน การเก็บบันทึก และการสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การเพิ่มประสิทธิภาพนี้ช่วยให้นักการศึกษามุ่งเน้นไปที่การออกแบบการเรียนการสอนและการสนับสนุนนักเรียนได้มากขึ้น โดยส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวย

โบริซอฟและสโตยานอวา (Borisov & Stoyanova, 2024) ศึกษาเรื่อง เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาระบุว่า ข้อดีและข้อเสีย มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในมหาวิทยาลัย เพื่อเปิดเผยข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรค และเพื่อตรวจสอบโอกาสและภัยคุกคามในการใช้แอปพลิเคชันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ผ่านการวิเคราะห์ SWOT Analysis มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า

โอกาสในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษามีมากกว่าภัยคุกคามเล็กน้อย และจุดแข็งของมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่สำหรับการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ไปใช้ การวิเคราะห์ยังเน้นย้ำถึงสิ่งที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในมหาวิทยาลัย มีข้อจำกัดอะไรบ้าง ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตคืออะไร และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้คืออะไรหากไม่สามารถเอาชนะภัยคุกคามได้และลดจุดอ่อนลง สรุปได้ว่าแอปพลิเคชันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีประโยชน์มากในงานของครู และนักเรียนก็ต้องการ แต่ก็ควรดำเนินการด้วยความระมัดระวัง โดยเคารพหลักการบางประการของความเสมอภาค ความน่าเชื่อถือ จริยธรรม และการรับประกันสิทธิมนุษยชน

แมคโดนัลและคณะ (McDonald et al., 2024) ศึกษาเรื่อง ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ในระดับอุดมศึกษา: หลักฐานจากการวิเคราะห์นโยบายและแนวปฏิบัติของสถาบัน ระบุว่า การเปิดตัว ChatGPT ในเดือนพฤศจิกายน ปี 2022 ได้นำไปสู่การใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบสร้างสรรค์ (Generative AI หรือ GenAI) อย่างแพร่หลายในสถาบันอุดมศึกษา (Higher Education Institutions – HEIs) เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ สถาบันต่าง ๆ จึงเริ่มจากการมุ่งควบคุมการใช้งาน GenAI โดยเฉพาะในหมู่นักศึกษา ก่อนจะเปลี่ยนแนวทางมาเป็นการสนับสนุนการบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ในการเรียนการสอน นับแต่นั้นมา สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้จัดทำนโยบายและแนวทางเพื่อกำกับการใช้ GenAI อย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้นำเสนอการวิเคราะห์เอกสารจากมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา 116 แห่ง ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความเข้มข้นในการทำวิจัยสูง (R1 หรือ High Research Activity) เพื่อสำรวจอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับคำแนะนำและแนวปฏิบัติที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันให้ไว้เกี่ยวกับ GenAI จากการวิเคราะห์เชิงลึก พบว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ (จำนวน 73 แห่ง คิดเป็น 63%) สนับสนุนให้มีการใช้ GenAI โดยมีหลายแห่งให้แนวทางการใช้งานในชั้นเรียนอย่างละเอียด (48 แห่ง หรือ 41%) มากกว่าครึ่งหนึ่งของสถาบันทั้งหมดได้จัดเตรียมตัวอย่างเนื้อหาในรายวิชา (65 แห่ง หรือ 56%) และครึ่งหนึ่ง (58 แห่ง หรือ 50%) ได้จัดทำตัวอย่างหลักสูตรและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ GenAI เพื่อช่วยให้อาจารย์สามารถบูรณาการ GenAI เข้ากับการสอนได้ อย่างไรก็ตาม แนวทางที่จัดเตรียมไว้ส่วนใหญ่ยังคงเน้นที่กิจกรรมการเขียนเป็นหลัก ขณะที่การอ้างอิงถึงการใช้งาน GenAI ในการเขียนโค้ดหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ (STEM) ปรากฏน้อย และเมื่อมีการกล่าวถึงก็มักเป็นไปอย่างคลุมเครือ (58 แห่ง หรือ 50%) สุดท้าย มากกว่าครึ่งของสถาบัน (60 แห่ง หรือ 52%) ได้กล่าวถึงประเด็นด้านจริยธรรมของ GenAI ในหลากหลายแง่มุม รวมถึงหัวข้อเกี่ยวกับความหลากหลาย ความเสมอภาค และการมี

ส่วนร่วม (Diversity, Equity and Inclusion – DEI) จากผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยเตือนว่า แนวทางและคำแนะนำที่ให้กับอาจารย์อาจกลายเป็นภาระที่หนัก หากนโยบายดังกล่าวแนะนำหรือแฝงนัยให้มีการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติทางการสอนที่มีอยู่เดิมอย่างมาก

อัลคาทานิ และวาฟูลา (Alqahtani & Wafula, 2025) ศึกษาเรื่อง การบูรณาการปัญญาประดิษฐ์: กลยุทธ์ทางการสอนและนโยบายในมหาวิทยาลัยชั้นนำ ระบุว่า ภูมิทัศน์ทางการศึกษากำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบสร้างสรรค์ (Generative AI) ซึ่งได้เปิดยุคใหม่ของกระบวนการเรียนการสอน งานวิจัยนี้ศึกษาการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ร่วมกับกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนและนโยบายในมหาวิทยาลัยชั้นนำ โดยการวิเคราะห์นโยบาย AI ของมหาวิทยาลัยระดับแนวหน้า 25 แห่ง และพบว่ามีการใช้กลยุทธ์หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การส่งเสริมการใช้เครื่องมือ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ไปจนถึงการพิจารณาประเด็นด้านจริยธรรม เช่น ความซื่อตรงทางวิชาการและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม แทบทุกมหาวิทยาลัยให้อิสระแก่คณาจารย์ในการกำหนดวิธีการใช้ AI ในรายวิชาของตน ซึ่งแนวทางนี้อาจช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการใช้งาน AI แต่อีกด้านหนึ่งก็อาจทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันของประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละรายวิชา เนื่องจากขาดมาตรฐานกลาง ผลการศึกษานี้เน้นถึงความจำเป็นในการสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมกับการคงไว้ซึ่งคุณค่าและมาตรฐานทางจริยธรรมในทางวิชาการ โดยคำนึงถึงเสียงของทั้งผู้สอนและผู้เรียน งานวิจัยนี้มีส่วนในการเติมเต็มการอภิปรายเกี่ยวกับ AI ในภาคการศึกษา ด้วยการให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยี AI กับนโยบายการศึกษา พร้อมเสนอแนวทางสำหรับสถาบันในการปรับตัวให้ทันต่อภูมิทัศน์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยในลักษณะดังกล่าว งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในระบบการศึกษาโดยทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม เท่าที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้พบงานวิจัยของ ชัยพิสิทธิ์ ดิวสร้อย (2566) ซึ่งได้ทำการศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมสำหรับงานบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษาภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนวัตกรรม (2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีอยู่และกำลังพัฒนาในการบริหารงานวิชาการของอุดมศึกษาภาครัฐ (3) เสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนากการบริหารงานวิชาการ ให้เป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน วิธีดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ร่วมกับการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยผลการศึกษานี้มีสาระสำคัญดังนี้

(1) ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจของนักศึกษาได้ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการยังไม่มีประสิทธิภาพ และประยุกต์ใช้ได้เต็มที่โดยปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในอุดมศึกษา ภาครัฐคือ การยากที่จะรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และการตัดสินใจที่เป็น รายบุคคล ซึ่งอาจเป็นผลจากการใช้ระบบการบริหารงานแบบเดิมที่ไม่รองรับการเก็บรวบรวม ข้อมูลอย่างเป็นระบบและเนื่องจากภาครัฐมีปริมาณข้อมูลที่มากและหลากหลาย ดังนั้นควร แสวงหาแนวทางการปรับปรุงในการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

(2) ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้และการสอนโดยใช้งานแอปพลิเคชัน เครื่องมือการ เรียนรู้ผ่านมือถือ และการพัฒนา ปัญญาประดิษฐ์ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้และการสอน การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นหนึ่ง ในเทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีศักยภาพสำคัญในการ จัดการและการปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ในอุดมศึกษาภาครัฐ ระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ สามารถวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของ นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ เช่น การแนะนำเนื้อหาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักศึกษา การปรับแต่งการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักศึกษา รวมถึงการให้คำแนะนำ และการติดตาม ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ ก้าวข้ามเขตและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) พัฒนาและปรับปรุงระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ให้เพียงพอกับความ ต้องการของนักศึกษา ปัจจุบันโดยการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่เข้าถึงง่ายและให้ ความยืดหยุ่นสูง เพื่อให้ นักศึกษา สามารถเรียนรู้ตลอดเวลาและตามความสามารถ ตลอดจน มุ่งเน้นการปรับทิศทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ควรมีการส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีและการสอนเทคโนโลยีแก่บุคลากรทางการศึกษา และนักศึกษา การพัฒนาเทคโนโลยีที่เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนคำนึงถึงมาตรการ

ความปลอดภัย และปกป้องข้อมูลในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการของ
อุดมศึกษาภาครัฐต่อไป

จากรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของ
อุดมศึกษาภาครัฐถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นควรมีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมา
ใช้ในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาวิจัย
แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในครั้งนี้ ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการ
บริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ระหว่างวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Method) กับวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยผู้วิจัยได้ทำดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

การศึกษาในตอนนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยโดยวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ด้วยการกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยในขั้นตอนแรกใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มประชากรเป้าหมาย จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นชั้น (Strata) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) อีกครั้งโดยใช้สถานะของบุคลากรเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตามสัดส่วนของสถานะของบุคลากรเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบหลาย

ขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยในขั้นตอนแรกใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 16,016 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567) คัดเลือกโดยใช้เกณฑ์ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 377 คน ตามเกณฑ์ของตารางสำเร็จของเคริจีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นชั้น (Strata) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) อีกครั้งโดยใช้สถานะของบุคลากรเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตามสัดส่วนของสถานะของบุคลากรเพื่อให้ได้ครบตามจำนวน

ตาราง 1 สรุปจำนวนบุคลากรสายวิชาการ ปีการศึกษา 2567 ภาคเรียนที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา
ในกำกับของรัฐ จำนวน 7 แห่ง

ที่	ชื่อสถาบัน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	สถานะ	ประชากร (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2,993	70	ผู้บริหาร	298	6
				คณาจารย์	2,695	64
2	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2,442	57	ผู้บริหาร	203	5
				คณาจารย์	2,239	52
3	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2,829	67	ผู้บริหาร	373	9
				คณาจารย์	2,456	58
4	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	701	17	ผู้บริหาร	164	4
				คณาจารย์	537	13
5	มหาวิทยาลัยมหิดล	3,933	93	ผู้บริหาร	468	11
				คณาจารย์	3,465	82
6	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2,005	47	ผู้บริหาร	473	11
				คณาจารย์	1,532	36
7	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	1,113	26	ผู้บริหาร	350	8
				คณาจารย์	763	18
รวม		16,016	377	รวม	16,016	377

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เมื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์ ตลอดจนศึกษาวิธีการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.2.2 สร้างแบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหา รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 โครงสร้างเนื้อหา จำนวนข้อคำถามที่ต้องการวัด

การบริหารงานวิชาการ	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
1. การพัฒนาหลักสูตร	5	1-5
2. การจัดการเรียนการสอน	5	6-10
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	5	11-15
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	16-20
รวม	20	

โดยใช้แบบสอบถามที่มีสัดส่วนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด ดังนี้

ตอบ	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
ตอบ	น้อย	ให้	2	คะแนน
ตอบ	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ตอบ	มาก	ให้	4	คะแนน
ตอบ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน

1.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณา จากนั้นตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ที่เชี่ยวชาญทางด้านการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา และเชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและประเมินผลหรือทางด้านการวิจัย เป็นผู้ประเมินด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแต่ละข้อความของแบบสอบถามกับจุดประสงค์(นิยามศัพท์) (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับนิยาม มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญ

1.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try-out) กับผู้บริหารได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา และคณาจารย์ของคณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสังคมศาสตร์ และด้านมนุษยศาสตร์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ผู้วิจัยได้หาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (คะแนนรวมที่ไม่รวมคะแนนที่หาค่าอำนาจจำแนกนั้น) (Item-Total Correlation) พบว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่า 0.564 – 0.913 (ผ่านเกณฑ์ .20 ซึ่งแปลว่า ข้อนั้นมีค่าอำนาจจำแนกที่ใช้ได้) สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.976 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.973 ดังตาราง 3 (ผ่านเกณฑ์ 0.70 แปลว่า แบบสอบถามนั้นมีค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในวิสัยยอมรับได้)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

การบริหารงานวิชาการ	ค่าความเชื่อมั่น สภาพปัจจุบัน	ค่าความเชื่อมั่น สภาพพึงประสงค์
1. การพัฒนาหลักสูตร	0.931	0.941
2. การจัดการเรียนการสอน	0.900	0.933
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.954	0.945
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	0.956	0.875
ภาพรวม	0.976	0.973

1.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างและผ่านการตรวจสอบคุณภาพมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยทำหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดไว้จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการนำหนังสือไปยังคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และเมื่อได้รับแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยก็จะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

1.4.1 สภาพปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แปลว่า	ปัจจุบันผู้บริหารและคณาจารย์มีการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลว่า	ปัจจุบันผู้บริหารและคณาจารย์มีการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลว่า	ปัจจุบันผู้บริหารและคณาจารย์มีการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลว่า	ปัจจุบันผู้บริหารและคณาจารย์มีการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลว่า	ปัจจุบันผู้บริหารและคณาจารย์มีการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์(AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แปลว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปาน

กลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐทำได้โดยการระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่พึงประสงค์ แล้วจัดลำดับข้อมูลโดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง สุวิมล ว่องวาณิช (2558) โดยใช้สูตรดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ I (Importance) หมายถึง ระดับความพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

สำหรับค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่า 0.30 ขึ้นไป ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่แสดงถึงความต้องการจำเป็นในระดับที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจะเรียงจากค่าดัชนีที่มีค่าสูงไปหาค่าต่ำ ซึ่งค่าดัชนีที่มีค่าสูงย่อมหมายถึงความต้องการจำเป็นสูงที่ควรได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าต่ำ

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

การศึกษาในตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ด้วยการกล่าวถึงผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญในประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญในประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาจำนวน 4 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้เชี่ยวชาญในประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาจะเป็นผู้บริหารที่เคยหรือกำลังผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรมในระดับอุดมศึกษา มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีผลงานโดดเด่นในด้านการเป็นผู้ริเริ่ม ผลักดัน และนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรมในระดับอุดมศึกษา

2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ในการนำมาใช้ทางการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ ในการนำมาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ ในการนำมาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการนำปัญญาประดิษฐ์รูปแบบต่าง ๆ มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีผลงานโดดเด่นในด้านการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรมในการจัดการเรียนการสอน และเคยมีผลงานในการเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยในหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เพื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์ ตลอดจนศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์และหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) เกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และ การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณา จากนั้นตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่เชี่ยวชาญทางด้านการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาและเชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลประเมินผล หรือทางด้านการวิจัยเป็นผู้ประเมินด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแต่ละข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์กับจุดประสงค์ (นิยามศัพท์) (Index of Item – Objective Congruence: IOC) โดยถือเกณฑ์ว่าถ้าข้อคำถามใดมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .50 แปลว่าข้อคำถามนั้นของแบบสัมภาษณ์ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่อยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้ แต่ถ้าข้อคำถามใดมีค่า IOC น้อยกว่า .50 ผู้วิจัยก็นำมาทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แล้วทำการนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อทำการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาที่ได้นัดหมายไว้

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการตรวจสอบข้อมูล นำข้อมูลจัดหมวดหมู่ตามประเด็นของการสัมภาษณ์ สร้างข้อสรุป และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

M คือ ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

PNI_{modified} คือ ดัชนีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1

จากการใช้แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพปัจจุบัน

และสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน จำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงาน ตำแหน่งทางวิชาการ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงาน ตำแหน่งทางวิชาการ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และสังกัดสถาบันอุดมศึกษา

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	254	67.37
2) หญิง	23	2.63
3) อื่น ๆ	-	-
ตำแหน่งงาน		
1) อธิการบดี	-	-
2) รองอธิการบดี	-	-
3) คณบดี	5	3.98
4) รองคณบดี	24	6.37
5) หัวหน้าภาควิชา	20	5.31
6) คณาจารย์	318	84.35
ตำแหน่งทางวิชาการ		
1) ศาสตราจารย์	-	-
2) รองศาสตราจารย์	147	38.99
3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์	142	37.67
4) ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ	88	23.34
อายุ		
1) ต่ำกว่า 30 ปี	13	3.45
2) 30 – 39 ปี	48	12.73
3) 40 – 49 ปี	145	38.46
4) 50 ปีขึ้นไป	171	45.36

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1) ต่ำกว่า 5 ปี	36	9.55
2) 5 – 10 ปี	25	6.63
3) 11 – 15 ปี	249	66.05
4) มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	67	17.77
ระดับการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	26	6.90
2) ปริญญาโท	-	-
3) ปริญญาเอก	351	93.10
สถาบันอุดมศึกษา		
1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	57	15.12
2) มหาวิทยาลัยขอนแก่น	73	19.36
3) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	26	6.90
4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	85	22.55
5) มหาวิทยาลัยมหิดล	47	12.47
6) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	29	7.69
7) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	60	15.92
รวม	377	100

จากตาราง 4 พบว่า ด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 67.37 ขณะที่เพศหญิงมีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.63 และไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มเพศอื่น แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนเพศที่ไม่เท่ากัน โดยมีผู้ชายเป็นกลุ่มหลัก ซึ่งอาจจะท่อนถึงโครงสร้างบุคลากรในระดับอุดมศึกษาที่เพศชายยังคงมีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะในระดับบริหารวิชาการ

ด้านตำแหน่งงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง คณาจารย์ จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 84.35 รองลงมาคือ รองคณบดี (6.37%) หัวหน้าภาควิชา (5.31%) และ

คนบดี (3.98%) โดยไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามในระดับอธิการบดีและรองอธิการบดี แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลส่วนใหญ่สะท้อนจากมุมมองของผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการมากกว่าผู้บริหารระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของการศึกษาแนวปฏิบัติจริงในสถาบัน

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็น รองศาสตราจารย์ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.99 รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (37.67%) และผู้ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ (23.34%) โดยไม่มีผู้ที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ในกลุ่มตัวอย่าง สะท้อนว่า ข้อมูลสะท้อนจากกลุ่มอาจารย์ระดับกลางถึงสูง ซึ่งมีประสบการณ์และคุณวุฒิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 45.36 รองลงมาคือช่วงอายุ 40–49 ปี (38.46%) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น บุคลากรที่มีประสบการณ์สูง ขณะที่กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปีมีเพียง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 ซึ่งอาจแปลได้ว่ากลุ่มวัยหนุ่มสาวยังไม่ได้มีบทบาทหลักในการตัดสินใจหรือการบริหารจัดการในระบบอุดมศึกษา

ด้านประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ มากกว่า 15 ปี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 66.05 รองลงมาคือประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี (17.77%) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเชี่ยวชาญและมีข้อมูลจากประสบการณ์ตรงในการประเมินความเหมาะสมของการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในระบบการบริหาร

ด้านระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 ขณะที่ระดับปริญญาตรีมีเพียง 26 คน (6.90%) และไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งบ่งชี้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการที่มี ศักยภาพสูงในการให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ด้านสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.55 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (19.36%) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15.92%) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น (15.12%) ขณะที่สถาบันที่มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (6.90%) ซึ่งแสดงถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยหลักที่หลากหลายทั่วประเทศ

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้เป็นเพศชาย คณาจารย์ระดับ รองศาสตราจารย์ ที่มีอายุเกิน 50 ปี และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี โดยสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอก และมาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยมหิดล

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

ตาราง 5 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า PNI _{modified}		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.52*	0.40*	0.42*
2. ด้านการเรียนการสอน	0.51*	0.45*	0.46*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.55*	0.54*	0.54*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.54*	0.48*	0.49*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 5 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.52 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.40 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.42

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.51 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.45 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.46

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.55 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.54 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.54

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.54 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.48 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.49

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์มีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย PNI_{modified} สูงที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.54) รองลงมาได้แก่ ด้านการวัดและ

การประเมินผล (0.49) ด้านการเรียนการสอน (0.46) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.42) ตามลำดับผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าคณาจารย์ในทุกด้าน ซึ่งแสดงถึงการรับรู้ถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในระดับบริหาร

ตาราง 6 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า $PNI_{modified}$		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.63*	0.41*	0.42*
2. ด้านการเรียนการสอน	0.56*	0.40*	0.42*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.66*	0.87*	0.83*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.53*	0.50*	0.51*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 6 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.63 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.41 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.42

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.56 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.40 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.42

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.66 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.87 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.83

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.53 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.50 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.51

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในทุกด้านของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุดที่ 0.83 และ

มีค่าสูงทั้งจากกลุ่มผู้บริหาร (0.66) และคณาจารย์ (0.87) รองลงมาได้แก่ ด้านการวัดและการประเมินผล (0.51) ส่วนด้านการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 0.42

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่า กลุ่มคณาจารย์มีค่า PNI_{modified} สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารในด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ขณะที่ในด้านอื่น ๆ กลุ่มผู้บริหารมีค่าสูงกว่าคณาจารย์เล็กน้อย

ตาราง 7 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า PNI _{modified}		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.15	0.31*	0.30*
2. ด้านการเรียนการสอน	0.32*	0.39	0.39*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.36*	0.31*	0.31*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.27	0.24	0.25

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 7 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.15 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.31 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.30

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.32 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.39 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.39

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.36 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.31 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.31

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.27 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.24 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.25

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีค่าความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ ด้านการเรียนการสอน (0.39) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.31) ด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.30) และ ด้านการวัดและการประเมินผล (0.25) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มคณาจารย์มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารในเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ซึ่งกลุ่มผู้บริหารให้ค่าความต้องการจำเป็นสูงกว่าเล็กน้อย

ตาราง 8 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า $PNI_{modified}$		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.98*	0.50*	0.54*
2. ด้านการเรียนการสอน	1.11*	0.52*	0.57*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	1.02*	0.60*	0.64*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	1.53*	0.85*	0.91*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 8 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.98 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.50 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.54

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 1.11 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.52 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.57

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 1.02 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.60 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.64

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 1.53 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.85 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.91

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารงานวิชาการในระดับที่สูงมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล (0.91) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.64) ด้านการเรียนการสอน (0.57) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.54) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่ากลุ่มคณาจารย์อย่างชัดเจนในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการวัดและการประเมินผล ซึ่งกลุ่มผู้บริหารให้ค่าความต้องการจำเป็นสูงถึง 1.53

ตาราง 9 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า $PNI_{modified}$		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.38*	0.27	0.29
2. ด้านการเรียนการสอน	0.43*	0.32*	0.35*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.63*	0.48*	0.52*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.61*	0.50*	0.53*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 9 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.38 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.27 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.29

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.43 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.32 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.35

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.63 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.48 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.52

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.61 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.50 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.53

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารงานวิชาการในเกือบทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย PNI_{modified} สูงที่สุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล (0.53) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.52) ด้านการเรียนการสอน (0.35) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.29) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} สูงกว่ากลุ่มคณาจารย์ในทุกด้าน สะท้อนถึงการรับรู้ถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในเชิงบริหารมากกว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสายวิชาการ ทั้งนี้ จากการพิจารณาเกณฑ์ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน พบว่า มีเพียงด้านพัฒนาหลักสูตรที่ค่าเฉลี่ยรวมยังไม่ถึงเกณฑ์ความเร่งด่วน (PNI_{modified} ต่ำกว่า 0.30)

ตาราง 10 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า PNI _{modified}		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.26	0.25	0.25
2. ด้านการเรียนการสอน	0.47*	0.52*	0.52*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.58*	0.64*	0.63*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.49*	0.50*	0.50*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 10 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.26 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.25 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.25

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.47 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.52 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.52

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.58 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.64 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.63

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.49 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.50 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.50

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหิดลมีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในเกือบทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย PNI_{modified} สูงที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.63) รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน (0.52) ด้านการวัดและการประเมินผล (0.50) และด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.25) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มคณาจารย์มีค่า PNI_{modified} สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล ขณะที่ด้านพัฒนาหลักสูตร ทั้งสองกลุ่มมีค่าใกล้เคียงกัน

ตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า PNI _{modified}		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1.ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.77*	0.84*	0.82*
2. ด้านการเรียนการสอน	0.84*	0.85*	0.85*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.96*	0.97*	0.97*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.95*	1.00*	0.99*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.77 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.84 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.82

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.84 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.85 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.85

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.96 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.97 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.97

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.95 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 1.00 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.99

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารงานวิชาการในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล (0.99) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.97) ด้านการเรียนการสอน (0.85) และด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.82) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มคณาจารย์มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการวัดและการประเมินผล ซึ่งคณาจารย์ให้ค่าความต้องการจำเป็นสูงถึง 1.00 ทั้งนี้ ทุกด้านมีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่า 0.30 ซึ่งหมายถึง มีความต้องการจำเป็นในระดับเร่งด่วนทั้งหมด

ตาราง 12 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ค่า $PNI_{modified}$		
	ผู้บริหาร	คณาจารย์	ภาพรวม
1. ด้านพัฒนาหลักสูตร	0.50*	0.47*	0.48*
2. ด้านการเรียนการสอน	0.54*	0.52*	0.53*
3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	0.59*	0.56*	0.57*
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	0.63*	0.59*	0.60*

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 12 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.50 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.47 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.48

ด้านการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.54 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.52 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.53

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.59 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.56 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.57

ด้านการวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.63 กลุ่มคณาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.59 และค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.60

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในทุกด้านของการบริหารงานวิชาการ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ ด้านการวัดและการประเมินผล (0.60) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (0.57) ด้านการเรียนการสอน (0.53) และด้านการพัฒนาหลักสูตร (0.48) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าคณาจารย์ในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงการรับรู้ถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในเชิงบริหารในระดับที่สูงกว่ากลุ่มคณาจารย์

ตาราง 13 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันในกำกับของรัฐ

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ด้านพัฒนาหลักสูตร									
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	3.20	0.94	ปานกลาง	4.49	0.55	มาก	0.40*	18	
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	2.98	1.33	ปานกลาง	4.53	0.75	มากที่สุด	0.52*	6	
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น	3.18	0.93	ปานกลาง	4.59	0.49	มากที่สุด	0.45*	13	
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	3.57	1.01	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	0.31*	20	
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	3.20	0.94	ปานกลาง	4.62	0.52	มากที่สุด	0.45*	13	
รวม	3.23	1.06		4.58	0.57		0.42*		

ตาราง 13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	3.30	1.14	ปานกลาง	4.65	0.56	มากที่สุด	0.41*	17
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	3.02	1.05	ปานกลาง	4.38	0.78	มาก	0.45*	13
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	2.99	1.15	ปานกลาง	4.40	0.75	มาก	0.47*	12
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	2.87	1.24	ปานกลาง	4.38	0.91	มาก	0.52*	6
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	3.02	1.24	ปานกลาง	4.40	0.87	มาก	0.45*	13
รวม	3.04	1.17		4.44	0.79		0.46*	

ตาราง 13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	2.91	1.02	ปานกลาง	4.45	0.83	มาก	0.53*	5
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	2.86	1.19	ปานกลาง	4.40	0.88	มาก	0.54*	3
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.83	0.98	ปานกลาง	4.36	0.84	มาก	0.54*	3
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2.80	0.93	ปานกลาง	4.51	0.81	มากที่สุด	0.61*	1
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.89	1.01	ปานกลาง	4.35	0.80	มาก	0.50*	9
รวม	2.86	1.03		4.41	0.83		0.54*	

ตาราง 13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	3.26	0.91	ปานกลาง	4.54	0.72	มากที่สุด	0.39*	19
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.87	0.98	ปานกลาง	4.51	0.82	มากที่สุด	0.57*	2
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.86	0.95	ปานกลาง	4.28	0.80	มาก	0.50*	9
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	2.78	1.01	ปานกลาง	4.21	0.86	มาก	0.51*	8
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	2.84	1.09	ปานกลาง	4.25	0.87	มาก	0.50*	9
รวม	2.92	1.00		4.36	0.83		0.49*	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 13 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันในกำกับของรัฐ

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถาบันในกำกับของรัฐในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 2.78 – 3.57 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($M = 3.57$, $SD = 1.01$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) วิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ($M = 2.78$, $SD = 1.01$)

ในส่วนของระดับสภาพที่พึงประสงค์ ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.21 – 4.68 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($M = 4.68$, $SD = 0.47$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ($M = 4.21$, $SD = 0.86$)

การคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) พบว่าอยู่ในช่วง 0.31 – 0.61 โดยรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่

1) การใช้ AI เพื่อติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ($PNI_{modified} = 0.61$, ลำดับที่ 1)

2) การใช้ AI เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจสอบอัตโนมิติ ($PNI_{modified} = 0.57$, ลำดับที่ 2)

3) การวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อพัฒนาการของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.54$, ลำดับที่ 3 ร่วม)

การช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ($PNI_{modified} = 0.54$, ลำดับที่ 3 ร่วม)

4) การใช้ AI เพื่อนำวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตามหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.52$, ลำดับที่ 5 ร่วม)

การใช้ AI เพื่อลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{modified} = 0.52$, ลำดับที่ 5 ร่วม)

ในขณะที่รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.31$, ลำดับที่ 20)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถาบันในกำกับของรัฐแสดงให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในระดับเร่งด่วนต่อการประยุกต์ใช้ AI เพื่อสนับสนุนงานด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การติดตามพัฒนาการของนักศึกษา และการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างแม่นยำเพื่อส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ตาราง 14 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	2.80	0.75	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.64*	5
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาด แรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	2.80	1.61	ปานกลาง	4.60	0.81	มากที่สุด	0.64*	5
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น	2.80	0.75	ปานกลาง	4.40	0.49	มาก	0.57*	10
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	4.40	0.81	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	0.09	20
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	3.20	0.40	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.44*	14
รวม	3.32	1.44		4.72	0.53		0.42*	

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	3.60	1.37	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	0.33	19
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	3.40	1.37	ปานกลาง	5.00	-	มากที่สุด	0.47*	11
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	3.40	1.51	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.41*	16
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	3.00	1.43	ปานกลาง	4.40	0.81	มาก	0.47*	11
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	3.20	1.48	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.44*	14
รวม	3.32	1.44		4.72	0.53		0.42*	

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	2.80	0.99	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.64*	5
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	2.40	1.37	น้อย	4.80	0.40	มากที่สุด	1.00*	1
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.60	1.03	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.85*	2
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2.60	1.03	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.85*	2
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.60	1.03	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.85*	2
รวม	2.60	1.10		4.76	0.43		0.83*	

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	3.40	0.49	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.41*	16
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	3.40	0.81	ปานกลาง	5.00	-	มากที่สุด	0.47*	11
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.80	0.40	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.64*	5
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.80	0.75	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.64*	5
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	3.40	1.03	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.41*	16
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	3.16	0.79		4.76	0.43		0.51*	
รวม	3.40	0.49	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.41*	16

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตารางที่ 14 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 2.80 – 4.40 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($M = 4.40$, $SD = 0.81$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI ในการออกแบบหลักสูตร การวิเคราะห์แนวโน้มตลาดแรงงาน และการปรับปรุงหลักสูตร ($M = 2.80$ เท่ากันทั้ง 3 รายการ)

ในส่วนของคุณค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในช่วง 4.40 – 5.00 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจสอบอัตโนมัติ และ การใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($M = 5.00$ เท่ากัน) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา ($M = 4.40$)

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) อยู่ในช่วง 0.09 – 1.00 โดยรายการที่มีค่า PNI_{modified} สูงที่สุด ได้แก่ การใช้ AI เพื่อช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 1.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ AI วิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของนักศึกษา การใช้ AI ติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม และ การใช้ AI สร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.85$ เท่ากัน)

ขณะที่รายการที่มีค่า PNI_{modified} ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.09$) ซึ่งแม้จะมีค่าเฉลี่ยในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับสูง แต่สะท้อนให้เห็นว่าได้ดำเนินการใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้ว จึงไม่ใช่ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า ผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการนำ AI มาใช้ในระดับนโยบายเพื่อการพัฒนาหลักสูตรเชิงระบบและการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนศกษานอกห้องเรียนผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลและเทคโนโลยี AI ที่ทันสมัย ทั้งนี้สะท้อนถึงแนวโน้มการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 15 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	3.32	0.83	ปานกลาง	4.49	0.50	มาก	0.35*	7
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาด แรงงาน เพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	3.54	0.83	มาก	4.53	0.83	มากที่สุด	0.28	14
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยมากขึ้น	3.56	0.82	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด	0.33*	8
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	3.84	1.07	มาก	4.98	0.13	มากที่สุด	0.30*	11
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	3.98	0.72	มาก	4.91	0.73	มากที่สุด	0.23	15
รวม	3.65	0.89		4.73	0.54		0.30*	

ตาราง 15 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	4.00	0.73	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด	0.19	19
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	3.02	0.23	ปานกลาง	4.46	0.54	มาก	0.48*	2
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	3.02	1.20	ปานกลาง	4.70	0.46	มากที่สุด	0.56*	1
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	3.63	1.13	มาก	4.95	0.23	มากที่สุด	0.36*	5
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	3.49	1.09	ปานกลาง	4.93	0.26	มากที่สุด	0.41*	4
รวม	3.43	1.01		4.76	0.44		0.40*	

ตาราง 15 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	3.47	0.54	ปานกลาง	4.95	0.23	มากที่สุด	0.43*	3
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	3.91	0.79	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด	0.21	17
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	3.49	0.54	ปานกลาง	4.47	0.85	มาก	0.28	13
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	3.46	0.54	ปานกลาง	4.70	0.53	มากที่สุด	0.36*	6
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	3.47	0.54	ปานกลาง	4.49	0.50	มาก	0.29	12
รวม	3.56	0.62		4.67	0.57		0.31*	

ตาราง 15 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	4.04	0.76	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด	0.18	20
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	3.72	0.84	มาก	4.95	0.23	มากที่สุด	0.33*	9
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	3.89	0.79	มาก	4.70	0.50	มากที่สุด	0.21	16
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	3.95	0.74	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด	0.19	18
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	3.72	0.84	มาก	4.93	0.32	มากที่สุด	0.33*	10
รวม	3.86	0.80		4.81	0.43		0.25	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 15 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 3.02 – 4.04 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล ($M = 4.04$, $SD = 0.76$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล และการตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ($M = 3.02$ เท่ากัน)

ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในช่วง 4.46 – 4.98 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($M = 4.98$, $SD = 0.13$) รองลงมาคือ การใช้ AI เพื่อให้คะแนนและประเมินผลการเรียน และการแนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจ ($M = 4.95$)

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) อยู่ในช่วง 0.18 – 0.56 โดยรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.56$) รองลงมาคือ การให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($PNI_{modified} = 0.48$) และการแนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจ ($PNI_{modified} = 0.43$)

ในขณะที่รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด ได้แก่ การออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.18$) และการวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($PNI_{modified} = 0.19$) ซึ่งแม้ว่ามีค่าเฉลี่ยในสภาพปัจจุบันค่อนข้างสูง แต่มีความแตกต่างจากเป้าหมายพึงประสงค์ในระดับต่ำ สะท้อนว่าเป็นกิจกรรมที่มีการดำเนินการใกล้เคียงความคาดหวังอยู่แล้ว จึงไม่ใช่ประเด็นเร่งด่วน

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบ Hybrid การให้คะแนน การปรับปรุงหลักสูตร และการคาดการณ์แนวโน้มของผู้เรียน ซึ่งสะท้อนแนวโน้มของการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน

ตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มา ใช้ในการออกแบบหลักสูตร	3.14	1.34	ปานกลาง	4.71	0.46	มากที่สุด	0.50*	16
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ วิเคราะห์แนวโน้มของตลาด แรงงาน เพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	3.38	1.69	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด	0.47*	18
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยมากขึ้น	2.89	1.24	ปานกลาง	4.71	0.46	มากที่สุด	0.63*	10
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบ แผนการเรียนการสอน	2.89	1.24	ปานกลาง	4.71	0.46	มากที่สุด	0.63*	10
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการ ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	3.14	1.34	ปานกลาง	4.74	0.44	มากที่สุด	0.51*	15
รวม	3.09	1.38		4.77	0.42		0.54*	

ตาราง 16 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	2.92	1.26	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด	0.70*	7
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	3.10	1.36	ปานกลาง	4.23	0.51	มาก	0.36*	20
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	3.10	1.36	ปานกลาง	4.48	0.58	มาก	0.45*	19
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	2.44	1.14	น้อย	4.48	0.88	มาก	0.84*	5
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	2.88	1.27	ปานกลาง	4.48	0.88	มาก	0.56*	14
รวม	2.89	1.28		4.53	0.61		0.57*	

ตาราง 16 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	2.89	1.24	ปานกลาง	4.71	0.46	มากที่สุด	0.63*	10
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	2.70	1.31	ปานกลาง	4.49	0.50	มาก	0.66*	8
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.67	1.11	ปานกลาง	4.27	0.45	มาก	0.60*	13
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2.70	1.13	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด	0.84*	4
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.89	1.24	ปานกลาง	4.25	0.83	มาก	0.47*	17
รวม	2.77	1.21		4.54	0.49		0.64*	

ตาราง 16 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้									
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	2.85	1.25	ปานกลาง	4.67	0.55	มากที่สุด	0.64*	9	
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.16	0.83	น้อย	4.45	0.58	มาก	1.06*	3	
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.44	1.14	น้อย	4.26	0.85	มาก	0.75*	6	
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	1.92	0.98	น้อย	4.01	0.74	มาก	1.08	2	
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	1.74	0.85	น้อย	3.84	0.83	มาก	1.21*	1	
รวม	2.22	1.09		4.25	0.78		0.91*		

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 1.74 – 3.38 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตามหลักสูตร ($M = 3.38$, $SD = 1.69$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา ($M = 1.74$, $SD = 0.85$)

สำหรับค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในช่วง 3.84 – 4.96 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning และ การใช้ AI ในการติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ($M = 4.96$, $SD = 0.20$) สะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้บริหารต่อการใช้ AI ในการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) อยู่ในช่วง 0.11 – 1.21 โดยรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 1.21$) รองลงมาคือ การใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 1.09$)

ขณะเดียวกัน รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.11$) ซึ่งอาจสะท้อนว่าการดำเนินงานในด้านนี้มีความพร้อมใกล้เคียงกับความคาดหวังของผู้บริหารอยู่แล้ว

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ AI เพื่อการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับเชิงลึก โดยเฉพาะการให้ข้อเสนอแนะรายบุคคลและการวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขณะเดียวกันก็มีความต้องการในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักศึกษาและการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ แต่ความต้องการเร่งด่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตรยังคงอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ตาราง 17 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	3.38	0.80	ปานกลาง	3.85	0.46	มาก	0.14	20
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาด แรงงาน เพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	3.15	0.46	ปานกลาง	3.85	0.46	มาก	0.22	18
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น	3.54	0.43	มาก	4.23	0.40	มาก	0.19	19
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	3.19	0.40	ปานกลาง	4.42	0.50	มาก	0.39*	13
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	2.77	0.76	ปานกลาง	4.42	0.81	มาก	0.60*	4
รวม	3.21	0.67		4.15	0.60		0.29	

ตาราง 17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	3.38	0.50	ปานกลาง	4.23	0.76	มาก	0.25	17
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	2.58	0.50	ปานกลาง	3.46	0.58	ปาน กลาง	0.34*	14
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	2.62	0.50	ปานกลาง	3.65	0.46	มาก	0.39*	12
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	2.77	0.50	ปานกลาง	.404	0.92	มาก	0.46*	9
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	2.77	0.76	ปานกลาง	3.65	0.56	มาก	0.32*	16
รวม	2.82	0.68		3.81	0.74		0.35*	

ตาราง 17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	2.58	0.50	ปานกลาง	3.85	0.78	มาก	0.49*	7
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	2.38	0.80	น้อย	3.85	0.78	มาก	0.62*	2
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.38	0.80	น้อย	3.65	0.56	มาก	0.53*	5
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2.38	0.80	น้อย	3.65	0.56	มาก	0.53*	5
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.58	0.50	ปานกลาง	3.65	0.56	มาก	0.41*	11
รวม	2.46	0.69		3.73	0.66		0.52*	

ตาราง 17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้									
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	2.62	0.50	ปานกลาง	3.46	0.58	ปานกลาง	0.32*	15	
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.38	0.80	น้อย	3.85	1.01	มาก	0.62*	2	
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.77	0.43	ปานกลาง	4.04	0.66	มาก	0.46*	9	
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	2.38	0.80	น้อย	4.23	0.99	มาก	0.78*	1	
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	2.58	0.50	ปานกลาง	3.85	0.76	มาก	0.49*	7	
รวม	2.55	0.61		3.89	0.80		0.53*		

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 17 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 2.38 – 3.54 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น ($M = 3.54$, $SD = 0.43$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม การวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ($M = 2.38$)

สำหรับค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในช่วง 3.46 – 4.42 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน และ การใช้ AI เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ($M = 4.42$) สะท้อนถึงความคาดหวังของผู้บริหารต่อการนำ AI ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเชิงระบบ

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) อยู่ในช่วง 0.14 – 0.78 โดยรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.78$) รองลงมาคือ การใช้ AI เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ และ การใช้ AI เพื่อช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม ($PNI_{modified} = 0.62$)

ในทางตรงกันข้าม รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI ในการออกแบบหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.14$) ซึ่งแม้ว่าจะเป็นกระบวนการสำคัญ แต่ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการในปัจจุบันใกล้เคียงกับระดับที่พึงประสงค์แล้ว

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีให้ความสำคัญกับการนำ AI มาใช้ในด้าน การวัดผล การติดตามผลการเรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการเชิงนโยบายที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี AI เพื่อสนับสนุนคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ตาราง 18 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	3.72	0.70	มาก	4.36	0.48	มาก	0.17	20
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	2.95	1.13	ปานกลาง	4.05	0.83	มาก	0.37*	16
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น	3.56	0.71	มาก	4.36	0.45	มาก	0.22	18
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	3.69	0.46	มาก	4.36	0.48	มาก	0.18	19
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	3.25	0.67	ปานกลาง	4.36	0.48	มาก	0.34*	17
รวม	3.43	0.82		4.30	0.58		0.25	

ตาราง 18 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	3.11	1.08	ปานกลาง	4.36	0.48	มาก	0.40*	14
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	2.81	0.63	ปานกลาง	4.28	0.70	มาก	0.52*	10
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	2.76	0.88	ปานกลาง	4.11	0.62	มาก	0.49*	11
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	2.49	1.15	น้อย	4.08	0.97	มาก	0.64*	3
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	2.61	1.04	ปานกลาง	4.08	0.97	มาก	0.56*	6
รวม	2.76	0.99		4.18	0.78		0.52*	

ตาราง 18 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	2.61	1.04	ปานกลาง	4.08	0.97	มาก	0.56*	6
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	2.38	0.91	น้อย	4.14	0.99	มาก	0.74*	1
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.64	0.91	ปานกลาง	4.28	0.70	มาก	0.62*	5
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2.52	0.78	ปานกลาง	4.22	0.68	มาก	0.67*	2
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.64	0.91	ปานกลาง	4.11	0.62	มาก	0.56*	8
รวม	2.56	0.91		4.17	0.81		0.63*	

ตาราง 18 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้									
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	3.26	0.44	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด	0.38*	15	
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.69	0.46	ปานกลาง	4.40	0.73	มาก	0.64*	4	
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.58	0.50	ปานกลาง	3.99	0.72	มาก	0.55*	9	
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	2.69	0.46	ปานกลาง	3.99	0.72	มาก	0.48*	12	
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	2.69	0.46	ปานกลาง	3.99	0.72	มาก	0.48*	12	
รวม	2.78	0.52		4.18	0.72		0.50*		

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 18 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 2.38 – 3.72 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อออกแบบหลักสูตร ($M = 3.72$, $SD = 0.70$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ($M = 2.38$, $SD = 0.91$)

สำหรับค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในช่วง 3.99 – 4.51 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล ($M = 4.51$, $SD = 0.50$)

ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และการให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา ($M = 3.99$ เท่ากัน)

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) อยู่ในช่วง $0.17 - 0.74$ โดยรายการที่มีค่า PNI_{modified} สูงที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.74$) รองลงมาคือ การใช้ AI เพื่อประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว ($PNI_{\text{modified}} = 0.67$) และ การใช้ AI เพื่อให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.64$)

ขณะที่รายการที่มีค่า PNI_{modified} ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อออกแบบหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$) ซึ่งแม้ว่ามีค่าเฉลี่ยในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่ก็มีระดับความคาดหวังในระดับสูงเช่นกัน จึงสะท้อนว่าเป็นกิจกรรมที่มีการดำเนินการใกล้เคียงกับความต้องการอยู่แล้ว

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดลให้ความสำคัญกับการนำ AI มาใช้ในการติดตาม วิเคราะห์ และสนับสนุนพัฒนาการของนักศึกษา รวมถึงการประเมินผลและวัดผลอย่างแม่นยำ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในศตวรรษที่ 21

ตาราง 19 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	2.85	0.51	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.66*	18
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	1.91	0.78	น้อย	4.87	0.49	มากที่สุด	1.55*	1
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น	2.74	0.67	ปานกลาง	4.94	0.25	มากที่สุด	0.80*	15
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	3.13	0.74	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.51*	20
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	2.53	0.72	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.87*	13
รวม	2.63	0.80		4.80	0.43		0.82*	

ตาราง 19 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	3.09	0.95	ปานกลาง	4.94	0.25	มากที่สุด	0.60*	19
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	2.40	0.61	น้อย	4.72	0.45	มากที่สุด	0.97*	8
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	2.51	0.72	ปานกลาง	4.66	0.48	มากที่สุด	0.86*	14
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	2.34	0.87	น้อย	4.94	0.25	มากที่สุด	1.11*	3
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	2.62	1.03	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.80*	16
รวม	2.59	0.88		4.80	0.40		0.87*	

ตาราง 19 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	2.40	0.80	น้อย	4.72	0.45	มากที่สุด	0.97*	8
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	2.49	0.72	น้อย	4.72	0.45	มากที่สุด	0.90*	12
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.34	0.70	น้อย	4.72	0.45	มากที่สุด	1.02*	7
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2.28	0.58	น้อย	4.72	0.45	มากที่สุด	1.07*	4
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.55	0.97	ปานกลาง	4.87	0.34	มากที่สุด	0.91*	11
รวม	2.41	0.77		4.75	0.43		0.97*	

ตาราง 19 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้								
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	2.64	0.61	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.79*	17
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.34	1.05	น้อย	4.79	0.41	มากที่สุด	1.05*	5
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.28	0.45	น้อย	4.60	0.61	มากที่สุด	1.02*	6
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	2.13	0.34	น้อย	4.60	0.61	มากที่สุด	1.16*	2
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	2.34	0.34	น้อย	4.60	0.61	มากที่สุด	0.97*	10
รวม	2.35	0.65		4.66	0.55		0.99*	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 19 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 1.91 – 3.13 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($M = 3.13$, $SD = 0.74$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตามหลักสูตร ($M = 1.91$, $SD = 0.78$)

สำหรับค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในช่วง 4.60 – 4.94 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning ($M = 4.94$, $SD = 0.25$) และรายการอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันในระดับ “มากที่สุด”

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) อยู่ในช่วง 0.51 – 1.55 โดยรายการที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุด คือ การใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตามหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 1.55$) รองลงมา ได้แก่ การใช้ AI เพื่อลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 1.11$) และ การใช้ AI ประมวลผลเพื่อสนับสนุนการประเมินผลการเรียนรู้รายบุคคลของนิสิต ($PNI_{\text{modified}} = 1.07$)

ในขณะเดียวกัน รายการที่มีค่า PNI_{modified} ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$) ซึ่งอาจสะท้อนถึงระดับการดำเนินงานที่ค่อนข้างใกล้เคียงกับความคาดหวังอยู่แล้ว

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ให้ความสำคัญต่อการนำ AI มาใช้เพื่อยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในระดับระบบและรายบุคคล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในด้านการใช้ AI เพื่อการคาดการณ์และประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งระบบซึ่งสะท้อนถึงแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกอย่างเป็นระบบ

ตาราง 20 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านพัฒนาหลักสูตร								
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	2.86	0.79	ปานกลาง	4.31	0.76	มาก	0.51*	14
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	2.93	1.16	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.65*	6
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น	3.14	0.95	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.54*	11
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	3.76	0.95	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	0.28	19
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	3.14	0.95	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.46*	17
รวม	3.17	1.01		4.68	0.54		0.48*	

ตาราง 20 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ สนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	3.24	0.64	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.49*	16
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำ นักศึกษาเป็นรายบุคคล	2.59	1.05	ปานกลาง	4.66	0.77	มากที่สุด	0.80*	1
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและ วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักศึกษา	2.86	0.79	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.69*	2
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ ในการให้คะแนนและประเมินผลการ เรียน	3.48	1.21	ปานกลาง	4.38	0.68	มาก	0.26	20
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการ สอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละ กลุ่ม	3.07	1.25	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.50*	15
รวม	3.05	0.99		4.66	0.54		0.53*	

ตาราง 20 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา								
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	3.14	0.95	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.54*	11
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรมที่เหมาะสม	3.31	0.81	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.43*	18
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของ นักศึกษา	2.86	0.79	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.69*	2
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา จากการเข้าร่วมกิจกรรม	3.03	0.68	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.59*	9
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่าย และชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	2.97	0.87	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.63*	7
รวม	3.06	0.82		4.81	0.40		0.57*	

ตาราง 20 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ						ความต้องการ จำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้									
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	3.10	1.18	ปานกลาง	4.72	0.45	มากที่สุด	0.52*	13	
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	2.76	1.15	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.66*	4	
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	2.93	0.88	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.57*	10	
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	2.83	0.93	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.62*	8	
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	2.76	0.95	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.66*	4	
รวม	2.88	1.02		4.62	0.49		0.61*		

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 20 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้บริหารพบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันอยู่ในช่วง 2.59 – 3.76 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($M = 3.76$, $SD = 0.95$) ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($M = 2.59$, $SD = 1.05$)

สำหรับค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในช่วง 4.31 – 4.83 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดหลายรายการ คือ การใช้ AI วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึง

ประสงค์ของบัณฑิตตามหลักสูตร และรายการอื่น ๆ รวม 12 รายการ ที่มีค่าเท่ากัน ($M = 4.83$, $SD = 0.38$) สะท้อนถึงความคาดหวังระดับสูงของผู้บริหารต่อการนำ AI มาใช้ในการบริหารงานวิชาการ

ผลการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) อยู่ในช่วง $0.26 - 0.80$ โดยรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด คือ การใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($PNI_{modified} = 0.80$) รองลงมา ได้แก่ AI ตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา และ AI วิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมต่อพัฒนาการนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.69$ เท่ากัน)

ในขณะเดียวกัน รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{modified} = 0.26$) ซึ่งอาจแสดงถึงการดำเนินงานในด้านนี้มีความใกล้เคียงกับความคาดหวังของผู้บริหารอยู่แล้ว

จากผลการวิเคราะห์โดยรวม พบว่า ผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังให้ความสำคัญกับการใช้ AI เพื่อสนับสนุนในด้านการวิเคราะห์พฤติกรรมและให้คำแนะนำรายบุคคลแก่ผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการจัดกิจกรรมนักศึกษา ขณะเดียวกัน การใช้ AI ในการลดภาระการสอนและการออกแบบการเรียนการสอนมีความสำคัญน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายในระดับนโยบาย

ตาราง 21 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร		คณาจารย์		ภาพรวม	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบ หลักสูตร	0.48*	4	0.39*	4	0.40*	4
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาด แรงงาน เพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	0.72*	1	0.49*	1	0.52*	1
3. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยมากขึ้น	0.56*	2	0.43*	2	0.45*	2
4. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	0.35*	5	0.30*	5	0.31*	5
5. สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	0.56*	2	0.43*	2	0.45*	2
รวม	0.52*		0.40*		0.42*	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตารางที่ 21 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและคณาจารย์ในด้านพัฒนาหลักสูตร พบว่า รายการที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุดในกลุ่มผู้บริหาร คือ การนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต (PNI_{modified} = 0.72, ลำดับที่ 1)

รองลงมาเป็นรายการ การใช้ AI ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น และ การใช้ AI เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากัน ($PNI_{modified} = 0.56$, ลำดับที่ 2) ส่วนรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำสุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.35$, ลำดับที่ 5)

ในกลุ่มคณาจารย์ รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด คือ การนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต ($PNI_{modified} = 0.49$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ การใช้ AI ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น และ การใช้ AI เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ($PNI_{modified} = 0.43$, ลำดับที่ 2 เท่ากัน) ส่วนรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อสนับสนุนอาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.30$, ลำดับที่ 5)

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้งสองกลุ่ม พบว่า รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุดเช่นกัน คือ การวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานด้วย AI เพื่อกำหนดลักษณะบัณฑิต ($PNI_{modified} = 0.52$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ การใช้ AI ในการปรับปรุงหลักสูตร และ การใช้ AI เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ($PNI_{modified} = 0.45$, ลำดับที่ 2 ร่วมกัน) และ รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุดคือ การสนับสนุนการออกแบบแผนการเรียนการสอนของอาจารย์ ($PNI_{modified} = 0.31$, ลำดับที่ 5)

โดยรวมแล้ว ค่า $PNI_{modified}$ ของกลุ่มผู้บริหารเท่ากับ 0.52 คณาจารย์เท่ากับ 0.40 และ ภาพรวมอยู่ที่ 0.42 ซึ่งแสดงให้เห็นระดับความต้องการจำเป็นในเชิงระบบของการพัฒนาหลักสูตรด้วยเทคโนโลยี AI ในทุกภาคส่วน

ตาราง 22 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร		คณาจารย์		ภาพรวม	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	0.42*	5	0.40*	5	0.41*	5
2. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล	0.59*	2	0.43*	4	0.45*	3
3. AI สามารถช่วยตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา	0.55*	3	0.46*	2	0.47*	2
4. AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน	0.60*	1	0.51*	1	0.52*	1
5. AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม	0.43*	4	0.46*	2	0.45*	3
รวม	0.51*		0.45*		0.46*	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 22 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ความสำคัญสูงสุดกับรายการ การใช้ AI เพื่อลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{modified} = 0.60$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ การใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($PNI_{modified} = 0.59$, ลำดับที่ 2) และ AI ในการตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.55$, ลำดับที่ 3) ส่วนรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ AI เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning ($PNI_{modified} = 0.42$, ลำดับที่ 5)

สำหรับกลุ่ม คณาจารย์ รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ AI เพื่อลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{modified} = 0.51$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ AI ในการตรวจสอบพฤติกรรมการณ์รียนรู้ของนักศึกษา และ AI เพื่อปรับแต่งวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากัน ($PNI_{modified} = 0.46$, ลำดับที่ 2 ร่วม) ส่วนรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ AI เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning ($PNI_{modified} = 0.40$, ลำดับที่ 5)

เมื่อพิจารณาค่า $PNI_{modified}$ โดยรวมทั้งสองกลุ่ม พบว่า รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงที่สุด คือ การใช้ AI เพื่อลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน ($PNI_{modified} = 0.52$, ลำดับที่ 1) ตามด้วย AI ในการตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์รียนรู้ของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.47$, ลำดับที่ 2) และ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล และ AI เพื่อปรับแต่งวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม ($PNI_{modified} = 0.45$, ลำดับที่ 3 ร่วม) ขณะที่รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ AI เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning ($PNI_{modified} = 0.41$, ลำดับที่ 5)

โดยภาพรวม ค่า $PNI_{modified}$ ของกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.51 ขณะที่กลุ่มคณาจารย์อยู่ที่ 0.45 และภาพรวมของทั้งสองกลุ่มอยู่ที่ 0.46 ซึ่งบ่งชี้ว่า การประยุกต์ใช้ AI ด้านการเรียนการสอนยังคงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในระดับเร่งด่วน โดยเฉพาะในมิติที่เกี่ยวข้องกับการลดภาระงานอาจารย์ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้อย่างแม่นยำและตอบโจทย์เฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น

ตาราง 23 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร		คณาจารย์		ภาพรวม	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อ แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความ สนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	0.55*	4	0.52*	4	0.53*	4
2. AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษา ค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ เหมาะสม	0.58*	1	0.53*	3	0.54*	2
3. AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของ กิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของนักศึกษา	0.56*	3	0.54*	2	0.54*	2
4. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและ ประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจาก การเข้าร่วมกิจกรรม	0.58*	1	0.62*	1	0.61*	1
5. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่ายและ ชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	0.48*	5	0.51*	5	0.50*	5
รวม	0.55*		0.54*		0.54*	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 23 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} อยู่ในช่วง 0.48 – 0.58 โดยรายการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม และ AI มีส่วนช่วยในการติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม (PNI_{modified} = 0.58, ลำดับที่ 1 ร่วม) รองลงมาคือ AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของนักศึกษา (PNI_{modified} = 0.56, ลำดับที่ 3) และการ

แนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจ ($PNI_{modified} = 0.55$, ลำดับที่ 4) ขณะที่รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การช่วยสร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.48$, ลำดับที่ 5)

ในส่วนของกลุ่มคณาจารย์ มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ในช่วง $0.51 - 0.62$ โดยรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด คือ AI มีส่วนช่วยในการติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ($PNI_{modified} = 0.62$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อพัฒนาการของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.54$, ลำดับที่ 2) และ AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ($PNI_{modified} = 0.53$, ลำดับที่ 3) ส่วนรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การช่วยสร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.51$, ลำดับที่ 5)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้งสองกลุ่ม พบว่า รายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด คือ AI มีส่วนช่วยในการติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ($PNI_{modified} = 0.61$, ลำดับที่ 1) ตามด้วย AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม และ AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อพัฒนาการของนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.54$, ลำดับที่ 2 ร่วม) ส่วนรายการที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด คือ การช่วยสร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.50$, ลำดับที่ 5)

โดยภาพรวม ค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ยของกลุ่มผู้บริหารเท่ากับ 0.55 กลุ่มคณาจารย์เท่ากับ 0.54 และค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มอยู่ที่ 0.54 ซึ่งแสดงถึงระดับความต้องการจำเป็นในเกณฑ์เร่งด่วนทุกมิติ โดยเฉพาะในด้านการใช้ AI เพื่อสนับสนุนกิจกรรมนิสิตนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการแนะนำกิจกรรม การลงทะเบียน และการประเมินผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน

ตาราง 24 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร		คณาจารย์		ภาพรวม	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	0.44*	5	0.38*	5	0.39*	5
2. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	0.53*	3	0.58*	1	0.57*	1
3. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	0.58*	2	0.48*	4	0.50*	3
4. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	0.62*	1	0.50*	2	0.51*	2
5. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	0.52*	4	0.49	3	0.50*	3
รวม	0.54*		0.48*		0.49*	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 24 ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำแนกตามผู้บริหาร และคณาจารย์

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและคณาจารย์ในการใช้ AI ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่า PNI_{modified} อยู่ในช่วง 0.44 – 0.62 โดยรายการที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ (PNI_{modified} = 0.62, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว (PNI_{modified} = 0.58, ลำดับที่ 2) และ การนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ (PNI_{modified} = 0.53, ลำดับที่ 3) ส่วนรายการที่มีค่า PNI

ต่ำสุด คือ การใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.44$, ลำดับที่ 5)

ในส่วนของกลุ่มคณาจารย์พบว่าค่า PNI_{modified} อยู่ในช่วง $0.38 - 0.58$ โดยรายการที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุด คือ การนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.58$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.50$, ลำดับที่ 2) และ AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.49$, ลำดับที่ 3) ส่วนรายการที่มีค่า PNI_{modified} ต่ำสุดคือ การใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$, ลำดับที่ 5)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมของทั้งสองกลุ่ม พบว่า รายการที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุดคือการนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.57$, ลำดับที่ 1) รองลงมาคือ AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$, ลำดับที่ 2) และ AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว และ AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.50$, ลำดับที่ 3 ร่วม)

ภาพรวมค่า PNI_{modified} ของกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.54 ขณะที่กลุ่มคณาจารย์อยู่ที่ 0.48 และค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มรวมกันอยู่ที่ 0.49 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มมีระดับความต้องการจำเป็นในเกณฑ์เร่งด่วน โดยเฉพาะในด้านการใช้ AI เพื่อการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ การประเมินในระยะยาว และการตรวจสอบผลการเรียนอย่างแม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการใช้ AI เพื่อเพิ่มความแม่นยำและประสิทธิภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของ

ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

สรุปบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการ ระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน

ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา คนที่ 1
(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

1. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

1.1 การใช้ AI ในการออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตร

สถาบันมีการนำ AI มาใช้ในบางส่วนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะในระดับคณะกรรมการหลักสูตรแต่ละคณะ ที่สามารถเลือกใช้เครื่องมือ AI ตามความเหมาะสมทั้งในระดับปริญญาตรีและหลักสูตรระยะสั้น โดย AI จะช่วยในงานที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ เช่น การประเมินข้อมูลเดิม การจัดวางโครงสร้างหลักสูตร และการจัดทำร่างต้นแบบ

1.2 การทำให้หลักสูตรทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน

AI ช่วยให้หลักสูตรมีความทันสมัยมากขึ้นด้วยการนำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ทำให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีคุณภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยออกแบบทักษะที่จำเป็นให้กับผู้เรียน เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

1.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้ AI ในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อดีคือ AI ช่วยลดภาระในการรวบรวมข้อมูล และสามารถช่วยเสนอทางเลือกใหม่ ๆ ในการออกแบบหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย มีบทบาทในการช่วยเขียนและจัดทำเอกสารได้อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดอยู่ที่ระดับความสามารถของผู้ใช้และเครื่องมือ AI ที่อาจมีความแตกต่างกัน บางเครื่องมือฟรีอาจมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์ลึกหรือการประมวลผลที่ซับซ้อน

2. AI กับการจัดการเรียนการสอน

2.1 การใช้ AI เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

AI ถูกใช้ในระดบนโยบายให้แทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกวิชา โดยระบุในประมวลรายวิชา อย่างไรก็ตาม การใช้งานจริงขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายที่มีความอิสระในการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหรือพัฒนารายวิชา เช่น การช่วยจัดทำเอกสารและพัฒนาสื่อการสอนต่าง ๆ

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษา

AI ช่วยให้อาจารย์สามารถผลิตงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น แม้จะไม่ได้ลดเวลาการทำงานโดยรวม แต่ทำให้ผลลัพธ์เป็นที่พึงพอใจมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม มีผลกระทบทางอ้อมในด้านการลดการฝึกฝนทักษะบางอย่างของผู้สอน เช่น การเขียนภาษาอังกฤษหรือการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านนักศึกษา ยังไม่มีงานวิจัยที่วัดผลชัดเจนว่าการเรียนรู้ดีขึ้นเพียงใด แต่สถาบันส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ AI อย่างเสรีภายใต้การออกแบบการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

2.3 การออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning)

AI มีศักยภาพในการสนับสนุนการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล โดยมหาวิทยาลัยมีทรัพยากรสนับสนุนหลากหลาย เช่น คอร์สออนไลน์ และระบบแชทบอท (Genie) ที่พัฒนาขึ้นเอง อย่างไรก็ตาม การออกแบบยังขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของอาจารย์แต่ละราย และนักศึกษาเองที่ต้องสามารถเลือกใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

3. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3.1 การใช้ AI ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ในปัจจุบันยังไม่มีระบบกลางที่ใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยตรง แต่มหาวิทยาลัยมีนโยบายเปิดกว้างให้นำ AI มาใช้ และถือว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักศึกษาทุกคนควรเรียนรู้เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและทำงานในอนาคต

3.2 การแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

แม้เทคโนโลยี AI จะมีศักยภาพในการทำงานแบบระบบแนะนำ (Recommendation System) แต่ในระดับสถาบันยังไม่มีการใช้งานในลักษณะนี้อย่างเป็นระบบ โดยอาจมีอยู่ในบางส่วน เช่น การเลือกกิจกรรมจากฐานข้อมูล หรือการแมชชีนข้อมูลนักศึกษากับกิจกรรมที่เหมาะสม

3.3 การติดตามผลกระทบของกิจกรรมต่อการพัฒนาการของนักศึกษา

การใช้ AI ในการประเมินผลกระทบของกิจกรรมยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบเพราะยังไม่มี "กระบวนการเดิม" ที่สามารถต่อยอดได้โดยตรง การนำ AI มาใช้ต้องเริ่มจากการสร้าง

ระบบประเมินที่มีความสม่ำเสมอและแม่นยำก่อน จึงจะสามารถพัฒนาให้ AI เข้ามาช่วยเสริมได้ในระยะยาว

4. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 การออกแบบข้อสอบและประเมินผลด้วย AI

AI สามารถช่วยอาจารย์ในการออกแบบข้อสอบให้หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยเฉพาะข้อสอบแบบปรนัยที่สามารถใช้ AI ช่วยสร้างและตรวจได้รวดเร็ว แม่นยำ และประหยัดเวลา

4.2 การลดภาระของอาจารย์ในการตรวจและให้คะแนน

AI มีบทบาทในการช่วยสร้างข้อสอบได้จำนวนมากในเวลาอันจำกัด และสามารถใช้ตรวจข้อสอบแบบโปรแกรมมิ่งหรือข้อสอบอัตนัยเบื้องต้นได้ อย่างไรก็ตาม การนำมาใช้ในระดับที่มีผลต่อเกรดยังไม่เป็นที่ไว้วางใจ และยังคงต้องพึ่งการตรวจสอบโดยอาจารย์อยู่

4.3 ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการวัดผล

ข้อจำกัดหลักอยู่ที่ความแม่นยำของ AI โดยเฉพาะในการตรวจข้อสอบตามเกณฑ์ เช่น rubric ซึ่งยังไม่สามารถรับประกันความถูกต้องได้ทั้งหมด อีกทั้งผู้ใช้งานต้องมีทักษะในการกำหนดโจทย์และแนวทางการให้คะแนนที่ชัดเจน เพื่อให้ AI ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

5.1 อุปสรรคสำคัญ

อุปสรรคที่สำคัญคือการเข้าถึงเครื่องมือ AI ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรในการจัดหาและฝึกอบรม อีกทั้งยังขาดช่องทางให้บุคลากรได้เรียนรู้และทดลองใช้อย่างต่อเนื่อง

5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา AI เพื่อการบริหารงานวิชาการ

ควรเริ่มจากผู้นำระดับสูงที่มีความเข้าใจในเทคโนโลยีอย่างแท้จริง เพื่อถ่ายทอดวิสัยทัศน์และจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม การพัฒนา AI ควรทำอย่างเป็นระบบ ไม่หวังพึ่งทางลัด แต่สร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาที่ละขั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 แผนพัฒนาในอนาคตของสถาบัน

ในระดับมหาวิทยาลัยยังไม่มีแผนงานที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับ AI โดยภาพรวมยังอยู่ในระดับของ “วิสัยทัศน์” มากกว่า “แผนปฏิบัติ” ซึ่งหมายถึง การกระจายการใช้ AI อย่างไม่เป็นทางการในแต่ละหน่วยงาน โดยเป้าหมายในอนาคตคือทำให้ AI กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมหาวิทยาลัยในทุกมิติ

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การใช้ AI ในการศึกษาไม่ควรถูกจำกัดเฉพาะแค่ “เครื่องมือ” หรือ “จริยธรรม” เท่านั้น แต่ควรขยายมุมมองไปถึงกระบวนการเรียนรู้ การเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทางการศึกษา และการสร้างระบบที่เอื้อให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองได้จากการใช้งาน AI อย่างแท้จริง

ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา คนที่ 2 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

1. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

1.1 การใช้ AI ในการออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตร

สถาบันมีการใช้ AI ในกระบวนการตรวจสอบและออกแบบหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสอดคล้องกับระบบของ กกอ. และระบบ CESAR ที่พัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมีการนำ AI มาช่วยตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบในหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์รับรองของ กมอ. นอกจากนี้ยังมีการแจกแพลตฟอร์มพร้อมใช้งานเพื่ออำนวยความสะดวกให้มหาวิทยาลัยสามารถตรวจสอบหลักสูตรเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง

1.2 การทำให้หลักสูตรทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน

ในทางปฏิบัติยังไม่มีการใช้ AI อย่างเต็มรูปแบบเพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลตลาดแรงงาน เนื่องจากข้อมูลแรงงานของประเทศไทยยังไม่เป็นระบบเดียวกันและขาดความน่าเชื่อถือ การใช้ AI เพื่ออัปเดตหลักสูตรให้ทันสมัยจึงยังคงมีข้อจำกัด

1.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้ AI ในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อดีของ AI คือสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและสะดวก โดยเฉพาะการตรวจสอบความสอดคล้องและองค์ประกอบในหลักสูตร ข้อจำกัดคือคุณภาพของข้อมูลและการออกแบบที่ยังต้องใช่มนุษย์เป็นผู้วิเคราะห์ เพราะ AI ยังไม่สามารถเข้าใจเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้อย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังมีข้อจำกัดด้านภาษาไทย และยังไม่สามารถพิจารณาความหลากหลายในวิธีการเขียนหลักสูตรได้อย่างครบถ้วน

2. AI กับการจัดการเรียนการสอน

2.1 การใช้ AI เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

การใช้ AI เพื่อการเรียนการสอนยังอยู่ในระดับความคาดหวังและข้อเสนอมากกว่าการใช้งานจริง หากต้องการให้เกิดประสิทธิผลจริง จำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามพัฒนาการของตนเอง และ AI ทำหน้าที่สนับสนุนการออกแบบเนื้อหาและติดตามผล

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษา

AI จะไม่ลดภาระของอาจารย์โดยตรง แต่จะช่วยให้อาจารย์สามารถโฟกัสกับงานที่มีความหมายมากขึ้น เช่น การออกแบบการสอนเชิงกลยุทธ์ หรือการวิเคราะห์พัฒนาการของผู้เรียน แทนการทำงานซ้ำซาก เช่น การตรวจแบบฝึกหัดทั่วไป

2.3 การออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning)

AI สามารถช่วยให้เกิด Personalized Learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่สามารถติดตามพัฒนาการของนักศึกษาแต่ละคนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำไปใช้ร่วมกับการเก็บข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนและประเมินผลรายวิชาอย่างต่อเนื่อง

3. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3.1 การใช้ AI ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

AI สามารถนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตได้ โดยเฉพาะการประเมินผลลัพธ์ของกิจกรรมต่อพัฒนาการของผู้เรียน หากมีการดีไซน์ระบบที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) และนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนกิจกรรมอย่างมีระบบ

3.2 การแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

หากมีข้อมูล LO และแผนพัฒนาที่ชัดเจน AI จะสามารถประมวลผลเพื่อแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคนได้ เช่น แนะนำกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะที่ผู้เรียนยังขาดอยู่ โดยต้องอาศัยการออกแบบระบบสนับสนุนจากมนุษย์ก่อน

3.3 การติดตามผลกระทบของกิจกรรมต่อพัฒนาการของนักศึกษา

AI สามารถติดตามผลได้ดี หากระบบการจัดกิจกรรมมีการบันทึกข้อมูลและวัดผลอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาสามารถใช้ในการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อประเมินผลกระทบของกิจกรรมต่อการพัฒนาในแต่ละมิติได้

4. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 การออกแบบข้อสอบและประเมินผลด้วย AI

AI สามารถช่วยสร้างข้อสอบและประเมินผลเบื้องต้นได้ โดยเฉพาะในรายวิชาที่มีการกำหนด Learning Outcome ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ความถูกต้องของการประเมินขึ้นอยู่กับที่ตั้งค่าที่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ รายการวัดผล และเกณฑ์การให้คะแนน

4.2 การลดภาระของอาจารย์ในการตรวจและให้คะแนน

AI มีประสิทธิภาพในการจัดการงานซ้ำซาก เช่น การตรวจข้อสอบแบบปรนัยหรือแบบฝึกหัดซ้ำ ๆ แต่อาจารย์ยังต้องมีบทบาทในการออกแบบข้อสอบที่มีคุณภาพ เพื่อให้งานของ AI เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง

4.3 ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการวัดผล

ข้อจำกัดสำคัญคือความแม่นยำของ AI ที่ยังขึ้นอยู่กับคุณภาพของการออกแบบการวัดผล หากระบบไม่ดีพอ อาจให้ผลที่ผิดพลาดได้ อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลป้อนเข้า หากข้อมูลไม่สะอาดหรือมีความคลาดเคลื่อน AI ก็จะให้ผลลัพธ์ที่ไม่ถูกต้อง (Garbage in, garbage out)

5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

5.1 อุปสรรคสำคัญ

อุปสรรคที่สำคัญคือคุณภาพของข้อมูลในประเทศไทยที่ยังไม่มีการจัดการอย่างมีระบบ ข้อมูลกระจัดกระจายและไม่สามารถนำมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการออกแบบระบบการจัดการข้อมูลยังไม่ได้มาตรฐาน

5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา AI เพื่อการบริหารงานวิชาการ

ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบฐานข้อมูล การจัดการข้อมูลพฤติกรรมของผู้เรียน การออกแบบ Learning Pathway ที่สามารถบูรณาการกับ AI ได้อย่างชัดเจน และต้องมีระบบวัดผลที่สามารถรองรับการทำงานร่วมกับ AI ได้อย่างแม่นยำ

5.3 แผนพัฒนาในอนาคตของสถาบัน

แม้ยังไม่มีแผนที่เป็นรูปธรรม แต่มีวิสัยทัศน์ที่จะใช้ AI สนับสนุนการทำงานในส่วนที่ซ้ำซาก และช่วยให้อาจารย์สามารถทุ่มเทกับภารกิจที่มีความหมายมากขึ้น เช่น การสอน การวิจัย และการดูแลนักศึกษา

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การนำ AI มาใช้ในบริบทของการบริหารงานวิชาการควรพิจารณาถึง “ระบบทั้งหมด” ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการประเมินผล โดยต้องทำงานอยู่บนแพลตฟอร์มดิจิทัลที่สามารถสื่อสารกับ AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ AI ควรถูกใช้ในลักษณะของการ “สนับสนุนการตัดสินใจ” แทนที่จะใช้แทนมนุษย์โดยสิ้นเชิง

ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา คนที่ 3 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

1. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

1.1 การใช้ AI ในการออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตร

สถาบันมีการใช้ AI ในการสนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรในด้านข้อมูล โดยเฉพาะในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลตลาดแรงงานและแนวโน้มอาชีพ เพื่อประมวลผลว่าแนวทางของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือไม่ อย่างไรก็ตามยังไม่มีการใช้ AI อย่างเป็นระบบหรือฝังในกระบวนการหลักของการจัดทำหลักสูตร

1.2 การทำให้หลักสูตรทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน

AI ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ เช่น แนวโน้มโรค แนวโน้มสุขภาพ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการกำหนดกรอบหลักสูตรให้มีความสอดคล้องและตอบโจทย์อนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้ AI ในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อดีคือสามารถวิเคราะห์และประมวลข้อมูลจำนวนมากได้รวดเร็ว ช่วยให้การวางแผนหลักสูตรมีความชัดเจนมากขึ้น ข้อจำกัดคือข้อมูลที่นำมาใช้อาจไม่ครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเชิงบริบทของท้องถิ่น และยังต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงมนุษย์ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย

2. AI กับการจัดการเรียนการสอน

2.1 การใช้ AI เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

AI ถูกนำมาใช้ในระดับบุคคลของอาจารย์แต่ละคน เช่น การใช้ช่วยจัดทำเอกสารประมวลผลข้อมูลนักศึกษา และใช้เป็นเครื่องมือสร้างเนื้อหา เช่น การทำสไลด์ หรือแบบทดสอบ ทั้งนี้ยังไม่มีระบบกลางของสถาบันที่บังคับหรือกำกับการใช้ AI อย่างเป็นระบบ

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษา

AI ช่วยลดภาระในงานที่ใช้เวลานานและไม่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์สูง เช่น การเรียบเรียงภาษา หรือการทำสื่อ ช่วยให้อาจารย์มีเวลาพัฒนาเชิงกลยุทธ์เพิ่มขึ้น ส่วนของนักศึกษา AI ช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหายาก ๆ ได้ดีขึ้น ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสนุกมากขึ้น

2.3 การออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning)

AI มีศักยภาพสูงในการสร้างการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล เช่น การปรับเนื้อหาให้ตรงกับระดับความสามารถของผู้เรียน และแนะนำเนื้อหาเสริมตามจุดอ่อนจุดแข็ง อย่างไรก็ตามการนำไปใช้อย่างเต็มรูปแบบยังต้องอาศัยแพลตฟอร์มและการออกแบบระบบที่ชัดเจนและปลอดภัย

3. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3.1 การใช้ AI ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ยังไม่มีผู้นำ AI มาใช้โดยตรงในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาในระดับสถาบัน แต่มีแนวโน้มว่าอาจสามารถนำมาใช้ในอนาคต เช่น การบริหารจัดการข้อมูลกิจกรรมหรือระบบติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

3.2 การแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

AI สามารถทำได้ในเชิงทฤษฎี หากมีระบบข้อมูลกลางเกี่ยวกับความสนใจและพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อใช้ในการแมชชีนกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาเฉพาะราย แต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีระบบดังกล่าวใช้งาน

3.3 การติดตามผลกระทบของกิจกรรมต่อการพัฒนาการของนักศึกษา

AI มีศักยภาพในการวิเคราะห์ผลลัพธ์จากกิจกรรมที่จัดขึ้น หากมีระบบเก็บข้อมูลที่ดี เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหรือทักษะที่ได้รับจากกิจกรรม อย่างไรก็ตาม ระบบการวัดผลกิจกรรมของมหาวิทยาลัยยังไม่พัฒนาไปถึงระดับที่สามารถใช้ AI ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

4. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 การออกแบบข้อสอบและประเมินผลด้วย AI

AI ถูกใช้เพื่อช่วยสร้างข้อสอบ โดยเฉพาะข้อสอบแบบปรนัยหรือแบบอัตนัยสั้น ซึ่งช่วยประหยัดเวลาในการคิดคำถามและสามารถตรวจคำตอบเบื้องต้นได้รวดเร็วขึ้น

4.2 การลดภาระของอาจารย์ในการตรวจและให้คะแนน

AI ช่วยตรวจข้อสอบในรูปแบบที่ชัดเจน เช่น ปรนัย หรือข้อสอบที่มีคำตอบตายตัว ซึ่งช่วยลดภาระของอาจารย์ได้จำนวนมาก และทำให้การประเมินผลเกิดขึ้นได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะในรายวิชาที่มีจำนวนนักศึกษามาก

4.3 ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการวัดผล

AI ยังไม่สามารถประเมินผลการเรียนรู้ที่ซับซ้อน เช่น ทักษะวิเคราะห์เชิงลึก หรือการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างแม่นยำ เพราะยังขาดความเข้าใจในบริบทและคุณค่าทางวิชาการอย่างแท้จริง การใช้ AI ยังต้องอยู่ภายใต้การกำกับของอาจารย์

5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

5.1 อุปสรรคสำคัญ

ปัญหาหลักคือการขาดระบบนิเวศ (ecosystem) ด้านเทคโนโลยีที่ครอบคลุมและปลอดภัย เช่น ระบบฐานข้อมูลกลางที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลในมหาวิทยาลัย รวมถึงการขาดนโยบายส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมในระดับสถาบัน

5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา AI เพื่อการบริหารงานวิชาการ

ควรเริ่มจากการสร้างระบบข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานภายในได้อย่างปลอดภัย รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มการใช้งาน AI ให้เหมาะสมกับบริบทการศึกษาของไทย โดยเน้นความปลอดภัยทางจริยธรรมและความเท่าเทียมในการเข้าถึง

5.3 แผนพัฒนาในอนาคตของสถาบัน

ยังไม่มีแผนเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับ AI ในระดับมหาวิทยาลัย แต่เริ่มมีการพูดคุยและเตรียมแนวทางเบื้องต้น เช่น การตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาศักยภาพของ AI และการจัดอบรมความรู้เบื้องต้นแก่บุคลากรเพื่อรองรับการใช้งานในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การนำ AI มาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาไม่ควรมองเพียงแค่มิติของเครื่องมือหรือความสะดวกในการทำงาน แต่ควรสร้างกรอบนโยบายและจริยธรรมร่วมควบคู่กับการพัฒนาแพลตฟอร์ม เพื่อให้มั่นใจว่าการใช้ AI จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของทั้งอาจารย์และนักศึกษาอย่างแท้จริง

ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา คนที่ 4 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

1. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

1.1 การใช้ AI ในการออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตร

สถาบันมีการใช้ AI ในลักษณะสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการแรงงานจากฐานข้อมูลออนไลน์ เช่น LinkedIn, JobDB, หรือแหล่งข้อมูลตลาดแรงงานต่างประเทศ เพื่อใช้ประกอบการออกแบบหลักสูตรให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับยุคดิจิทัล

1.2 การทำให้หลักสูตรทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน

AI ช่วยให้สามารถรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เกี่ยวกับตลาดแรงงาน และทักษะที่เป็นที่ต้องการในอนาคต แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับเนื้อหาในหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการนั้นได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะในสาขาที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เช่น เทคโนโลยี สุขภาพ และนวัตกรรม

1.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้ AI ในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อดีคือ AI สามารถรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลได้ในระยะเวลาอันสั้น ช่วยลดภาระของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร และทำให้ตัดสินใจเชิงนโยบายได้ดีขึ้น ข้อจำกัดคือคุณภาพของข้อมูลที่ใช้ หากไม่มีการกลั่นกรองอาจทำให้ได้ข้อมูลผิดพลาด นอกจากนี้ AI ยังไม่สามารถเข้าใจเจตจำนงเชิงปรัชญาของหลักสูตรได้ดีเท่ามนุษย์

2. AI กับการจัดการเรียนการสอน

2.1 การใช้ AI เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

AI ถูกนำมาใช้ในระดับวิชา เช่น การสร้างเนื้อหาการเรียนรู้อัตโนมัติ การออกแบบแบบฝึกหัดเฉพาะราย และการจัดทำบทเรียนแบบ Interactive โดยบางอาจารย์ใช้ระบบแนะนำเนื้อหาเสริม (AI Recommender System) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษา

AI ช่วยให้อาจารย์ลดเวลาการเตรียมสื่อ ลดภาระงานเอกสาร และเน้นบทบาทในการออกแบบการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์มากขึ้น ในขณะที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ความสามารถและความสนใจเฉพาะตน ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 การออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning)

AI สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น เวลาที่ใช้ในการเรียน ผลคะแนน หรือเนื้อหาที่สนใจ เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนเนื้อหาและแบบฝึกหัดให้เหมาะกับผู้เรียนรายบุคคล ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้แบบเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3.1 การใช้ AI ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

แม้จะยังไม่มีระบบที่ใช้ AI จัดกิจกรรมของนักศึกษาโดยตรง แต่มีแนวคิดในการพัฒนาระบบ AI เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกิจกรรม เช่น การจัดตารางกิจกรรม การเก็บข้อมูลการเข้าร่วม และการวิเคราะห์ความสนใจของนักศึกษาเพื่อการวางแผน

3.2 การแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

AI สามารถประมวลข้อมูลพฤติกรรม ความสนใจ และผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแต่ละคน เพื่อแนะนำกิจกรรมพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น เช่น กิจกรรมเสริมทักษะเฉพาะด้าน หรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ

3.3 การติดตามผลกระทบของกิจกรรมต่อการพัฒนาการของนักศึกษา

หากมีการเก็บข้อมูลผลลัพธ์ของกิจกรรมในรูปแบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบ AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มพฤติกรรมและผลลัพธ์พัฒนาการในแต่ละด้าน เช่น ความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีม หรือการปรับตัว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในมิตินอกห้องเรียน

4. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 การออกแบบข้อสอบและประเมินผลด้วย AI

AI ถูกใช้เพื่อช่วยอาจารย์ในการวิเคราะห์และออกแบบข้อสอบ เช่น การวิเคราะห์ระดับความยากง่าย การตรวจข้อสอบที่ซ้ำซ้อน และการสร้างข้อสอบตาม Learning Outcome ที่ตั้งไว้ รวมถึงช่วยประเมินผลเบื้องต้นในรูปแบบอัตโนมัติ

4.2 การลดภาระของอาจารย์ในการตรวจและให้คะแนน

AI มีบทบาทในการตรวจข้อสอบปรนัยอัตโนมัติ การประเมินแบบทดสอบออนไลน์ และการสรุปผลการเรียนเป็นรายบุคคลหรือตามเกณฑ์ ทำให้อาจารย์มีเวลาเหลือไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้และให้คำปรึกษานักศึกษาได้มากขึ้น

4.3 ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการวัดผล

AI ยังมีข้อจำกัดในการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงคุณภาพ เช่น ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ หรือการให้เหตุผล เพราะเป็นมิติที่ต้องใช้วิจารณญาณของมนุษย์ AI ยังไม่สามารถแทนการตัดสินใจในลักษณะนี้ได้เต็มรูปแบบ

5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

5.1 อุปสรรคสำคัญ

อุปสรรคหลักคือการขาดความพร้อมของบุคลากร ทั้งในแง่ทักษะและความเข้าใจในการใช้ AI รวมถึงความไม่มั่นใจในความถูกต้องของระบบ AI โดยเฉพาะในบริบทที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมและจริยธรรมในการประเมิน

5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา AI เพื่อการบริหารงานวิชาการ

ควรมีการจัดอบรมอย่างเป็นระบบให้กับอาจารย์และบุคลากร พร้อมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ (AI Community of Practice) ภายในสถาบัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละคณะ

5.3 แผนพัฒนาในอนาคตของสถาบัน

มีแผนผลักดันการนำ AI มาใช้ในงานวิชาการมากขึ้น โดยเริ่มจากการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางที่เชื่อมโยงข้อมูลการเรียนรู้ การวัดผล และการพัฒนานักศึกษา พร้อมกับวางแนวทางการใช้ AI ที่ยึดหลักจริยธรรม ความโปร่งใส และการเปิดเผยกระบวนการทำงาน

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

AI ควรถูกนำมาใช้ในลักษณะ “การช่วยตัดสินใจ” มากกว่าการตัดสินใจแทนมนุษย์ และต้องไม่ทำให้นักวิชาการการศึกษาหยุดพัฒนาตนเอง ควรมีการออกแบบระบบที่ยืดหยุ่นให้ AI ทำงานร่วมกับมนุษย์ ไม่ใช่แทนที่มนุษย์ และการประเมินผลลัพธ์จากการใช้งาน AI ควรทำอย่างต่อเนื่องและรอบด้าน เพื่อให้เกิดการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุปบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน

ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คนที่ 1 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

1. บทบาทของ AI ในการบริหารงานวิชาการ

1.1 AI มีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

AI มีบทบาทตั้งแต่การวางแผน การจัดการข้อมูล ไปจนถึงการเตรียมแผนการสอนและการวิเคราะห์แนวโน้มทางวิชาการ โดยเป็นเครื่องมือกลางที่สามารถรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากหลากหลายบริบท ช่วยให้กระบวนการบริหารงานวิชาการมีความเป็นระบบ มีมาตรฐาน และรองรับความหลากหลายของแต่ละสถาบันได้

1.2 เทคโนโลยี AI ประเภทใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

AI ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์และตัดสินใจอัตโนมัติจากข้อมูล เช่น ระบบรู้จำใบหน้า วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียน และระบบที่สามารถตอบสนองแบบเรียลไทม์ จะเหมาะสมต่อการประยุกต์ใช้ในระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม ความเหมาะสมยังขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถาบัน

2. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

2.1 AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างไร

AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลแรงงาน แนวโน้มอาชีพ และสมรรถนะที่ตลาดต้องการเพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยสามารถเชื่อมโยงกับรายวิชา ทักษะเฉพาะ และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ท่านคิดว่า AI ควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

AI ควรได้รับการพัฒนาให้ตอบสนองงานเฉพาะด้านมากขึ้น เช่น ด้านสื่อ ด้านวิเคราะห์หลักสูตร หรือด้านออกแบบรายวิชาเฉพาะทาง โดยควรมีการสร้างโมเดลหรืออัลกอริทึมที่สามารถรองรับเนื้อหาและโครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง

3. AI กับการจัดการเรียนการสอน

3.1 AI สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ได้อย่างไร

AI สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การดูวิดีโอ การทำแบบฝึกหัด หรือความชอบในการเรียนรู้ เพื่อปรับรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจและจุดแข็งของตนเองมากขึ้น

3.2 เทคโนโลยี AI ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นแบบ Adaptive Learning อย่างไร

AI สามารถปรับระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัดตามผลการตอบของผู้เรียน เช่น หากผู้เรียนตอบผิด ระบบจะเสนอคำถามที่ง่ายขึ้น และในทางกลับกัน นอกจากนี้ยังสามารถแนะนำเนื้อหาเพิ่มเติมตามความสนใจของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่องและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4.1 AI ช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

AI สามารถประมวลข้อมูลจากกิจกรรมที่ผ่านมาและแนวโน้มความสนใจของนักศึกษา เพื่อแนะนำกิจกรรมที่แปลกใหม่และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย ลดความซ้ำซากของกิจกรรมแบบเดิม ๆ และสามารถช่วยจัดกลุ่มหรือวางแผนกิจกรรมเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดใดบ้างในการใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ข้อจำกัดสำคัญคือผู้ใช้งานบางคนโดยเฉพาะนักศึกษาอาจขาดวิจารณญาณในการกลั่นกรองข้อมูลจาก AI ทำให้เกิดการยึดติดหรือเชื่อข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์เชิงลึก นอกจากนี้ AI อาจไม่สามารถเข้าใจความเฉพาะของบริบทกิจกรรมในแต่ละกลุ่มนิสิตได้อย่างแม่นยำ

5. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 AI สามารถช่วยให้การวัดผลและการให้คะแนนนักศึกษามีความแม่นยำมากขึ้นได้อย่างไร

AI สามารถช่วยสร้างเครื่องมือวัด เช่น รูบิก ข้อสอบ และแบบประเมินที่มีความแม่นยำมากขึ้น รวมถึงสามารถให้คำอธิบายหรือเหตุผลประกอบคำตอบ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ผิดพลาดและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดอะไรบ้างในการใช้ AI เพื่อวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

AI ยังมีข้อจำกัดในด้านความสม่ำเสมอและความถูกต้องของคำตอบ โดยอาจให้คำตอบที่เปลี่ยนไปแม้จะใช้พร้อมเดิม จึงไม่สามารถใช้แทนอาจารย์ผู้สอนได้อย่างสมบูรณ์ และผู้ใช้งานจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ AI อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

6. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

6.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการใช้ AI ให้เหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อุปสรรคหลักคือการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี AI ที่รวดเร็วและไม่แน่นอน ส่งผลให้เครื่องมือที่เคยใช้งานได้ดีกลับล้าสมัยหรือใช้งานไม่ได้ในระยะเวลาสั้น ทำให้การลงทุนเพื่อพัฒนาในระยะยาวมีความเสี่ยงสูง

6.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

ควรมีการจัดทำกรอบแนวทางกลางหรือสมรรถนะกลางสำหรับการใช้ AI ในระดับชาติ เพื่อให้สถาบันสามารถดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องกัน รวมถึงจัดตั้งฐานข้อมูลกลางหรือแพลตฟอร์มที่สามารถเข้าถึงได้โดยเสรี เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้าน AI อย่างเท่าเทียม

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดระดับการใช้ AI อย่างเป็นระบบ เช่น แบบประเมิน AI Literacy เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้สอนสามารถประเมินตนเองและพัฒนาศักยภาพต่อไปได้ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการใช้ AI อย่างมีจริยธรรม และเน้นการฝึกฝนวิจารณญาณในการใช้เครื่องมือเหล่านี้อย่างรอบคอบ

ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คนที่ 2 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

1. บทบาทของ AI ในการบริหารงานวิชาการ

1.1 AI มีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

AI มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ผู้เรียน การประเมินความเสี่ยง เช่น แนวโน้มการเรียนตกหล่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนแบบจำเพาะ นอกจากนี้ AI ยังสามารถพัฒนาเป็นผู้สอนจำลองที่มีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับครูจริงในบางบริบท

1.2 เทคโนโลยี AI ประเภทใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

เทคโนโลยี AI ที่เหมาะสม ได้แก่ AI แบบ Generative (เช่น ChatGPT) สำหรับใช้ในการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูล และงานวิจัย รวมถึง AI ที่สามารถตรวจสอบการละเมิด เช่น plagiarism detection tools และ AI ที่ช่วยวิเคราะห์เนื้อหาทางวิชาการ ทั้งนี้ความเหมาะสมขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัยและเป้าหมายการใช้งาน

2. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

2.1 AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างไร

AI สามารถวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร ตรวจสอบความล้าสมัย และเสนอการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยช่วยออกแบบหลักสูตรผ่านกระบวนการ backward design ตั้งแต่การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิต วิเคราะห์ความจำเป็นของรายวิชา จนถึงการจัดวางแผนการเรียนรู้ให้ตอบโจทย์เป้าหมายของหลักสูตร

2.2 ท่านคิดว่า AI ควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

AI ควรถูกพัฒนาให้สามารถนำมาใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่การเปิดใจและการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หากผู้สอนมีความรู้และทักษะในการใช้ AI อย่างถูกต้อง การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรก็จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. AI กับการจัดการเรียนการสอน

3.1 AI สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ได้อย่างไร

AI ช่วยวิเคราะห์ผู้เรียนแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง ทั้งในด้านความรู้ พฤติกรรม และระดับความสามารถ เพื่อนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องเรียนเหมือนกันหรือ

ตามลำดับเดียวกัน ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนมีเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองซึ่งนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

3.2 เทคโนโลยี AI ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นแบบ Adaptive Learning อย่างไร

AI สามารถช่วยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่อ่อนจะได้รับเนื้อหาที่ง่ายขึ้นและใช้เวลาเรียนมากขึ้น ส่วนผู้เรียนที่เก่งจะได้รับเนื้อหาที่ยากขึ้นและเรียนจบได้เร็วกว่า นอกจากนี้ AI ยังสามารถแนะนำแนวทางการเรียนที่เหมาะสมเฉพาะบุคคลตั้งแต่ต้นจนจบ

4. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4.1 AI ช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบกิจกรรมให้มีเป้าหมายและประสิทธิภาพสูงสุด โดยการใช้ข้อมูลเพื่อประเมินผลลัพธ์และเสนอแนวทางที่เหมาะสมกับนิสิตในแต่ละบริบท

4.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดใดบ้างในการใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ข้อจำกัดสำคัญอยู่ที่ความรู้และทักษะของผู้ใช้งาน หากผู้ใช้งานมีความสามารถในการใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถใช้ได้อย่างเกิดผล แต่หากขาดความเข้าใจในการใช้ AI อย่างถูกต้องก็อาจไม่สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่

5. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 AI สามารถช่วยให้การวัดผลและการให้คะแนนนักศึกษามีความแม่นยำมากขึ้นได้อย่างไร

AI ช่วยให้การวัดผลมีความแม่นยำขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์และออกแบบเครื่องมือวัด เช่น ข้อสอบ รูปแบบการวัดที่เหมาะสม และวิธีประเมินตามสภาพจริง ซึ่งช่วยให้ครูเข้าใจพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง

5.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดอะไรบ้างในการใช้ AI เพื่อวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อจำกัดหลักคือผู้สอนไม่สามารถกำหนดคำสั่งหรือการตั้งค่าที่เหมาะสมในการใช้งาน AI ได้ หากผู้สอนไม่มีความเข้าใจเชิงลึกในการใช้ AI อาจทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ไม่ตรงกับความต้องการ ดังนั้นจึงต้องเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนควบคู่กับการใช้ AI

6. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

6.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการใช้ AI ให้เหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อุปสรรคสำคัญคือการขาดความรู้และความเข้าใจของบุคลากรในอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ AI อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในมิติของจริยธรรม การใช้โดยไม่ละเมิด และความเข้าใจในข้อดีข้อเสียของ AI ที่ใช้ในบริบททางการศึกษา

6.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

ภาครัฐควรมีนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมการใช้ AI อย่างถูกต้อง พร้อมกำหนดแนวทางในการใช้ที่เป็นมาตรฐาน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อกำหนดแนวทางการใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และควบคุมการใช้เพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดจริยธรรม

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา “จริยธรรมการใช้ AI” ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้ AI อย่างไม่ถูกต้องมากขึ้น ทั้งโดยเจตนาและไม่รู้ตัว การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อใช้งานอย่างรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คนที่ 3 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

1. บทบาทของ AI ในการบริหารงานวิชาการ

1.1 AI มีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

AI ช่วยให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของนิสิต เช่น พฤติกรรมการเรียน ความสนใจ และความสามารถเฉพาะด้าน รวมถึงสนับสนุนระบบ early warning เพื่อติดตามความเสี่ยงในการเรียนตกหล่นของนิสิต อีกทั้งยังมีบทบาทในการออกแบบกิจกรรมและบริการทางวิชาการที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

1.2 เทคโนโลยี AI ประเภทใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

AI ประเภท Generative AI และ AI เชิงวิเคราะห์ (Analytical AI) เป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของมหาวิทยาลัย เช่น การสร้างแบบจำลองการเรียนรู้รายบุคคล การสรุปผลวิจัย หรือการประเมินผลในภาพรวม

2. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

2.1 AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างไร

AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มตลาดแรงงานจากข้อมูลในระบบสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อปรับโครงสร้างหลักสูตรให้ตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรม โดยสามารถวิเคราะห์ทั้งในระดับรายวิชาและระดับสมรรถนะ รวมถึงแนะนำการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ

2.2 ท่านคิดว่า AI ควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

AI ควรพัฒนาให้สามารถอ้างอิงฐานข้อมูลระดับสากลแบบอัตโนมัติ เช่น มาตรฐานอาชีพ สมรรถนะ และความรู้เฉพาะทางในแต่ละสาขา ทั้งนี้ควรมีเครื่องมือที่ช่วย mapping ความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) กับเนื้อหา และวิธีการวัดผลได้อย่างชัดเจน

3. AI กับการจัดการเรียนการสอน

3.1 AI สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ได้อย่างไร

AI มีศักยภาพในการจัดทำแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยอิงจากพฤติกรรมการเรียนรู้ คะแนนสอบ และความสนใจของผู้เรียน ระบบสามารถแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตลอดจนจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของแต่ละคน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพในจังหวะของตนเอง

3.2 เทคโนโลยี AI ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นแบบ Adaptive Learning อย่างไร

AI สามารถปรับระดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เช่น เมื่อผู้เรียนมีผลการเรียนต่ำ ระบบจะปรับเนื้อหาให้ช้าลงและเน้นจุดที่ยังไม่เข้าใจ ในขณะที่ผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงจะได้รับการเร่งการเรียนรู้และเพิ่มความท้าทาย เพื่อรักษาระดับความสนใจและการมีส่วนร่วมในการเรียน

4. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4.1 AI ช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

AI ช่วยในการวางแผนและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของนิสิต เช่น ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือรูปแบบกิจกรรมที่ได้รับความนิยมในอดีต เพื่อนำมาปรับใช้ในการ

ออกแบบกิจกรรมใหม่ที่เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในเชิงพัฒนา soft skills และการมีส่วนร่วมของนิสิตในชุมชนมหาวิทยาลัย

4.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดใดบ้างในการใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ข้อจำกัดหลักอยู่ที่ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพของ AI ซึ่งยังไม่สามารถเข้าใจบริบทเฉพาะของแต่ละสถาบันได้อย่างลึกซึ้ง รวมถึงการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องมีความปลอดภัยสูง และต้องคำนึงถึงจริยธรรมในการใช้ AI กับนิสิตอย่างรอบคอบ

5. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 AI สามารถช่วยให้การวัดผลและการให้คะแนนนักศึกษามีความแม่นยำมากขึ้นได้อย่างไร

AI ช่วยประเมินผลนักศึกษาได้แม่นยำมากขึ้นโดยการวิเคราะห์คำตอบในรูปแบบทดสอบอัตนัย ประเมินตามเกณฑ์รูปрик และสามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกแบบเรียลไทม์แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถติดตามพัฒนาการของผู้เรียนในระยะยาวเพื่อประเมินสมรรถนะรวม

5.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดอะไรบ้างในการใช้ AI เพื่อวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อจำกัดคือการขาดความเข้าใจในหลักการวัดผลของมนุษย์ที่ AI ยังไม่สามารถทดแทนได้โดยสมบูรณ์ เช่น การใช้ดุลยพินิจ การสังเกตพฤติกรรม และการพิจารณาบริบทของผู้เรียน AI ยังมีข้อจำกัดในการตีความเจตนาของคำตอบที่ซับซ้อน

6. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

6.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการใช้ AI ให้เหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อุปสรรคสำคัญคือการขาดความเข้าใจในศักยภาพของ AI ทั้งจากฝ่ายนโยบายและผู้ใช้งานในระดับปฏิบัติ ทำให้การวางแผนเชิงกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับศักยภาพที่แท้จริงของ AI นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่ทั่วถึง

6.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

ภาครัฐควรกำหนดกรอบแนวทางกลางในการใช้ AI ในภาคการศึกษาอย่างชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนา AI เพื่อสร้าง ecosystem การศึกษาเชิงดิจิทัลที่ยั่งยืน

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรมีการจัดตั้ง “ศูนย์กลางความรู้ด้าน AI เพื่อการศึกษา” ที่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีให้ตอบโจทย์มหาวิทยาลัยไทยโดยเฉพาะ เช่น การพัฒนาโมเดลที่รองรับภาษาไทยและบริบทวัฒนธรรมไทย รวมถึงการให้คำปรึกษาและฝึกอบรมบุคลากรในการใช้งาน AI อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

**ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษา
ในระดับอุดมศึกษา คนที่ 4 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)**

1. บทบาทของ AI ในการบริหารงานวิชาการ

1.1 AI มีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

AI มีบทบาทในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การเรียนการสอน และการจัดหลักสูตร เพื่อสร้างระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System) ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง AI ยังมีศักยภาพในการสร้างโมเดลที่สะท้อนแนวโน้มและพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างแม่นยำ

1.2 เทคโนโลยี AI ประเภทใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

AI ที่เหมาะสมคือ Machine Learning และ Generative AI เช่น ChatGPT ซึ่งสามารถประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของผู้เรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตลอดจนช่วยสร้างเนื้อหาทางการศึกษาแบบอัตโนมัติ ช่วยลดภาระงานของอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

2. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

2.1 AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างไร

AI สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลแรงงาน และแนวโน้มความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับโลกการทำงานจริง นอกจากนี้ยังสามารถช่วยวิเคราะห์ช่องว่างของหลักสูตร (Curriculum Gap Analysis) เพื่อปรับปรุงให้ครอบคลุมสมรรถนะที่จำเป็น

2.2 ท่านคิดว่า AI ควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

AI ควรถูกพัฒนาให้สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลระดับโลกและระบบแรงงานได้แบบเรียลไทม์ อีกทั้งควรมีเครื่องมือช่วยจัดทำ mapping ระหว่าง CLO, PLO และกรอบมาตรฐานวิชาชีพอย่างชัดเจน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบหลักสูตร

3. AI กับการจัดการเรียนการสอน

3.1 AI สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ได้อย่างไร

AI ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ ไม่ว่าจะเป็นเป็นพฤติกรรม ความสนใจ หรือศักยภาพ ซึ่งนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของผู้เรียน และสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การสอนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละคน

3.2 เทคโนโลยี AI ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นแบบ Adaptive Learning อย่างไร

AI ช่วยปรับระดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน โดยวิเคราะห์จากข้อมูลการตอบแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังสามารถแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนโดยอัตโนมัติ ทำให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและตรงจุดยิ่งขึ้น

4. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4.1 AI ช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

AI ช่วยจัดการกิจกรรมโดยใช้ข้อมูลเชิงพฤติกรรมและความสนใจของนิสิต เพื่อออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม อีกทั้งยังสามารถใช้ในการติดตามผลลัพธ์ของกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดในอนาคต

4.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดใดบ้างในการใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ความท้าทายสำคัญคือการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ AI ซึ่งอาจกระทบต่อความเป็นส่วนตัว รวมทั้งข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการขาดความรู้ของผู้ดูแลกิจกรรมในการใช้งานเครื่องมือ AI อย่างมีประสิทธิภาพ

5. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 AI สามารถช่วยให้การวัดผลและการให้คะแนนนักศึกษามีความแม่นยำมากขึ้นได้อย่างไร

AI สามารถวิเคราะห์คำตอบของผู้เรียนโดยใช้แบบจำลองที่แม่นยำ เช่น การให้คะแนนข้อสอบอัตนัย การตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ และการประเมินตามเกณฑ์รูบริก (Rubric) อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การให้คะแนนมีความสม่ำเสมอและตรวจสอบได้

5.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดอะไรบ้างในการใช้ AI เพื่อวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้

ข้อจำกัดหลักคือ AI ยังไม่สามารถเข้าใจเจตนาหรือความลึกซึ้งของคำตอบได้อย่างมนุษย์ จึงต้องใช้ควบคู่กับการตรวจสอบโดยครูผู้สอน รวมถึงความเสี่ยงเรื่อง “AI Hallucination”

ที่อาจให้ผลลัพธ์ผิดพลาดหากไม่มีการกำกับควบคุม

6. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

6.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการใช้ AI ให้เหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อุปสรรคสำคัญคือ ความไม่เข้าใจในศักยภาพและข้อจำกัดของ AI จากทั้งผู้บริหารและปฏิบัติ รวมถึงการขาดบุคลากรที่มีทักษะในการออกแบบและควบคุมการใช้ AI อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังขาดระบบนิเวศ (ecosystem) ที่เอื้อต่อการพัฒนา AI ในระดับสถาบัน

6.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

ภาครัฐควรส่งเสริมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและกำหนดแนวทางการใช้ AI ทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมสนับสนุนการวิจัย การอบรม และการสร้างหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาด้านการใช้ AI ให้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรจัดตั้งแพลตฟอร์มกลางที่เป็นแหล่งรวบรวมเครื่องมือ AI ทางการศึกษาที่ผ่านการรับรองแล้ว เพื่อให้อาจารย์และสถาบันสามารถเลือกใช้ได้อย่างมั่นใจ นอกจากนี้ควรส่งเสริมการสร้าง “AI for Education Sandbox” ที่เปิดโอกาสให้นิสิต นักวิจัย และครูทดลองใช้และพัฒนาเครื่องมือ AI ใหม่ ๆ ได้อย่างเสรีภายใต้กรอบจริยธรรมที่ชัดเจน

ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คนที่ 5 (สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

1. บทบาทของ AI ในการบริหารงานวิชาการ

1.1 AI มีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

AI ช่วยให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น โดยเฉพาะในการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ของนิสิตและการวางแผนทรัพยากรทางการศึกษา ช่วยให้สามารถคาดการณ์แนวโน้มการเรียนรู้ ความเสี่ยงด้านการศึกษา และสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารผ่านระบบอัจฉริยะที่สามารถสังเคราะห์ข้อมูลได้แบบเรียลไทม์

1.2 เทคโนโลยี AI ประเภทใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

Machine Learning, Natural Language Processing (NLP) และ Generative AI (เช่น ChatGPT, Claude หรือ Gemini) ถือเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม เนื่องจากสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งด้านวิชาการ งานธุรการ การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ในระดับมหาวิทยาลัย

2. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

2.1 AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างไร

AI สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอก เช่น แนวโน้มแรงงาน อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี เพื่อเสนอแนะโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ยังสามารถวิเคราะห์ช่องว่างของหลักสูตรเดิมและช่วยออกแบบหลักสูตรต้นแบบที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่ออนาคตได้ดีขึ้น

2.2 ท่านคิดว่า AI ควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

AI ควรพัฒนาให้สามารถเข้าใจบริบทของสังคมไทยมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้ภาษาไทยในระดับสูง การเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานวิชาชีพเฉพาะด้าน และควรมีเครื่องมือที่สนับสนุนการ mapping ระหว่าง CLO-PLO กับมาตรฐานอาชีพ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์ความครอบคลุมและความสอดคล้องของเนื้อหาในหลักสูตร

3. AI กับการจัดการเรียนการสอน

3.1 AI สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ได้อย่างไร

AI สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนจากข้อมูลที่สะสมในระบบ เช่น ความเร็วในการเรียน ความแม่นยำของการตอบคำถาม หรือเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม

แล้วนำมาจัดสรรเส้นทางการเรียนรู้เฉพาะบุคคล รวมถึงแนะนำสื่อและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละคน

3.2 เทคโนโลยี AI ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นแบบ Adaptive Learning อย่างไร

เทคโนโลยี AI ช่วยให้ระบบสามารถปรับเปลี่ยนระดับความยาก-ง่ายของเนื้อหาได้อย่างอัตโนมัติตามผลการเรียนของผู้เรียน โดยระบบสามารถเสนอเนื้อหาเสริม หรือแบบฝึกเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาทักษะในด้านที่ยังอ่อนอยู่ และสามารถขยายขอบเขตการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถสูง

4. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4.1 AI ช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

AI ช่วยวิเคราะห์แนวโน้มความสนใจของนิสิตผ่านพฤติกรรมในโลกออนไลน์ เช่น โซเชียลมีเดีย และข้อมูลจากกิจกรรมที่ผ่านมา เพื่อเสนอรูปแบบกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังสามารถช่วยบริหารจัดการกิจกรรม เช่น การจัดตาราง กำลังคน และการประเมินผลภายหลัง

4.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดใดบ้างในการใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ความท้าทายคือการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและการสร้างสมดุลระหว่างการใช้ข้อมูลกับความเป็นส่วนตัว อีกทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องยังอาจขาดความเข้าใจในการใช้ AI อย่างถูกต้องนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ

5. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 AI สามารถช่วยให้การวัดผลและการให้คะแนนนักศึกษามีความแม่นยำมากขึ้นได้อย่างไร

AI สามารถให้คะแนนแบบอัตโนมัติทั้งข้อสอบปรนัยและอัตนัย รวมถึงให้ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพได้ทันที โดยเฉพาะเมื่อมีการออกแบบเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปริกที่ชัดเจน อีกทั้งยังสามารถติดตามพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคลในระยะยาวและแสดงผลแบบ dashboard เพื่อวิเคราะห์เชิงลึก

5.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดอะไรบ้างในการใช้ AI เพื่อวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อจำกัดสำคัญคือ AI ยังไม่สามารถเข้าใจเจตนาอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ หรืออารมณ์ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง จึงอาจประเมินผิดจากสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อ นอกจากนี้ยังมีข้อ

กังวลเกี่ยวกับการพึ่งพา AI มากเกินไป โดยเฉพาะในการให้ข้อเสนอแนะเชิงจริยธรรมและการพิจารณาเป็นรายกรณี

6. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

6.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการใช้ AI ให้เหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อุปสรรคคือขาดความเข้าใจใน AI จากทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมในการนำเทคโนโลยีมาใช้ และไม่มีระบบสนับสนุนหรือผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำแนะนำในการใช้ AI ในบริบทของการศึกษาโดยตรง

6.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

ภาครัฐควรกำหนดแผนแม่บทระดับชาติด้าน AI เพื่อการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะด้านที่มีบทบาทในการวิจัย พัฒนา และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ AI ในระดับอุดมศึกษา

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรสร้าง “คลังทรัพยากร AI เพื่อการศึกษา” ที่รวมเครื่องมือ รูปแบบ และกรณีศึกษาในบริบทไทย เพื่อให้อาจารย์ นักวิจัย และผู้บริหารสามารถเลือกใช้และพัฒนาได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีแนวทางปฏิบัติ (Best Practices) ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการใช้ AI อย่างไม่เหมาะสม

สรุปแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการสัมภาษณ์ 2 ด้าน ได้แก่ อุปสรรคและแนวทางพัฒนา และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

1.1 AI วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้ตอบโจทย์อนาคต

1.2 AI ใช้ข้อมูลจากฐานวิจัย แพลตฟอร์มหางาน และข้อมูลเชิงสถิติเพื่อประมวลผลทักษะที่จำเป็นในยุคใหม่

1.3 AI ช่วยจัดทำร่างหลักสูตรต้นแบบ ลดภาระของคณะกรรมการหลักสูตร

1.4 AI สนับสนุนการ Mapping ระหว่าง CLO, PLO กับกรอบมาตรฐานวิชาชีพ

1.5 AI วิเคราะห์ช่องว่างของเนื้อหา (Gap Analysis) และช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย

1.6 AI ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรกับนโยบายยุทธศาสตร์ของชาติ

1.7 AI สามารถช่วยตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ประกอบในหลักสูตร และสนับสนุนการเตรียมเอกสารเพื่อนำเสนอเพื่อการรับรองหลักสูตร (Program Accreditation)

1.8 AI สามารถช่วยตรวจทานองค์ประกอบหลักสูตรตามเกณฑ์ของ สป.อว. หรือ AUN-QA และเสนอคำแนะนำการปรับปรุงเพื่อให้หลักสูตรผ่านการประเมินได้รวดเร็วขึ้น

1.9 AI สามารถวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายวิชากับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) และรายวิชา (CLO) ได้แบบอัตโนมัติ ช่วยให้เห็นใจว่าหลักสูตรมีโครงสร้างครบถ้วน

1.10 บางสถาบันใช้ AI ในระบบรับรองหลักสูตรเชิงดิจิทัล (Digital Accreditation Assistant) ที่ช่วยลดเวลาในการจัดเตรียมข้อมูลเอกสารและเช็คความครบถ้วนตาม checklist ของหน่วยงานรับรอง

ข้อดี

1. หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับตลาดแรงงาน
2. ช่วยลดระยะเวลาและภาระงานของคณะกรรมการหลักสูตร
3. สนับสนุนการออกแบบเชิงระบบและตรวจสอบย้อนกลับได้
4. เพิ่มความแม่นยำและประสิทธิภาพในการเตรียมรับรองหลักสูตร
5. ช่วยให้การประเมินภายใน/ภายนอกเกิดขึ้นได้อย่างมีระบบและโปร่งใสมากขึ้น

ข้อจำกัด

1. AI ไม่สามารถเข้าใจบริบทด้าน soft skills หรือคุณลักษณะเชิงคุณธรรม
2. ข้อมูลที่ใช้ต้องมีความน่าเชื่อถือและอัปเดตจึงจะให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง

3. การใช้ AI ในขั้นตอนรับรองหลักสูตรอาจต้องการบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง ร่วมดูแลเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อน

ยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1 AI วิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อกำหนด โครงสร้างหลักสูตรให้ตอบโจทย์อนาคต

“AI ควรจะถูกนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและ ต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ และสุขภาพ ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อแนวโน้มในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เมื่อเราใช้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั่วโลกผ่านระบบ AI เราจะสามารถกำหนด Learning Outcome ของหลักสูตรให้ชัดเจนและสอดคล้องกับทิศทางของเศรษฐกิจดิจิทัล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“AI วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติจากแหล่งงานทั้งในประเทศและต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว และแสดงแนวโน้มการจ้างงานในสาขาใหม่ เช่น Data Science หรือ Sustainable Development ซึ่งสามารถใช้กำหนดรายวิชาหรือทักษะใหม่ในหลักสูตรได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ข้อมูลแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต้องอาศัย AI ช่วยติดตามและวิเคราะห์เพื่อให้ คณะกรรมการหลักสูตรสามารถปรับโครงสร้างได้ทันเวลา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“AI จะช่วยวิเคราะห์เทรนด์จากฐานข้อมูล Big Data ซึ่งสามารถเจาะลึกความต้องการ จำเพาะของแต่ละกลุ่มวิชาชีพได้ เช่น ด้านเทคโนโลยีสุขภาพ หรือการเงิน ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถ ประมวลผลเร็วเท่านี้ได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“AI สามารถระบุทักษะเฉพาะด้านที่กำลังเป็นที่ต้องการในตลาด เช่น เทคโนโลยีด้าน สิ่งแวดล้อม หรือทักษะด้าน soft skills ระดับสูง ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนา หลักสูตรในระยะยาว”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ก็จะวิเคราะห์กันว่าถ้าแบบนี้จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนยังไง มีวิชาอะไรบ้างที่จะสามารถปั้นคนออกไปตรงนี้ได้ ถ้าเอาไปเชื่อมโยงกับตลาดแรงงานในภูมิภาคต่างประเทศจะช่วยให้ภาพรวม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“AI ทำให้เราเห็นความเคลื่อนไหวของตลาดแรงงานเชิงลึก และเมื่อผูกกับแหล่งข้อมูลในประเทศ เช่น ข้อมูลสภาวิชาชีพ หรือกรมแรงงาน จะช่วยให้หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทไทยได้มากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“เราสามารถนำ AI เพื่อวิเคราะห์ฐานข้อมูลตำแหน่งงานจากหลายประเทศ แล้ว mapping ย้อนกลับมายังหมวดวิชาในหลักสูตร ซึ่งจะทำให้หลักสูตรมีความเป็นสากล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

1.2 AI ใช้ข้อมูลจากฐานวิจัย แพลตฟอร์มหางาน และข้อมูลเชิงสถิติเพื่อประมวลผลทักษะที่จำเป็นในยุคใหม่

“AI สามารถดึงข้อมูลจากแพลตฟอร์มหางาน เช่น LinkedIn, JobDB และฐานข้อมูลการจ้างงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ทักษะที่ตลาดต้องการได้แบบเรียลไทม์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“ข้อมูลจากฐานวิจัยระดับโลกหรือคลังตำแหน่งงาน สามารถใช้ร่วมกับ AI เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและจัดลำดับความสำคัญของทักษะยุคใหม่ เช่น Data Analytics, Sustainability หรือ Digital Ethics”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“เมื่อใช้ AI ประมวลผลร่วมกับข้อมูลสถิติของบัณฑิตและผู้มีงานทำ จะสามารถเห็นภาพรวมว่าทักษะใดควรส่งเสริมเพิ่มในหลักสูตร”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“AI ควรถูกตั้งค่าให้วิเคราะห์จาก job description จริง เพื่อบอกว่าตำแหน่งงานในสายอาชีพนั้นต้องการอะไรบ้าง จะได้วางแผนทักษะที่ต้องสอนให้กับนักศึกษาได้ชัดเจน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“AI ช่วยเราประมวลผลข้อมูลแบบ cross-national เช่น ประเทศใดต้องการทักษะอะไร และเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ในไทย ก็สามารถปรับหลักสูตรให้แข่งขันได้ในระดับอาเซียน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

1.3 AI ช่วยจัดทำร่างหลักสูตรต้นแบบ ลดภาระของคณะกรรมการหลักสูตร

“AI สามารถรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งมาเขียนร่างหลักสูตรต้นแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและอุตสาหกรรมโดยตรง ช่วยลดเวลาการออกแบบได้มาก”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“หลายคณะเริ่มใช้ AI เป็นเครื่องมือ drafting ร่างหลักสูตรเบื้องต้น โดยกรรมการจะเข้ามาตรวจเฉพาะจุดสำคัญ ถือว่าเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการมาก”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“การจัดทำร่างหลักสูตรถ้าใช้ AI จะสามารถวางโครงสร้างเบื้องต้น เช่น ผลลัพธ์การเรียนรู้ (LO) รายวิชา และหน่วยกิต ได้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“AI ช่วยให้เห็นโครงสร้างคร่าว ๆ ก่อนประชุมหลักสูตรจริง ทำให้สามารถ focus ไปที่จุดที่ต้องปรับปรุง ไม่ต้องร่างใหม่ทุกครั้ง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ตอนนี้เราสร้าง template AI ให้ร่างหลักสูตรแบบกึ่งอัตโนมัติได้ พอใส่รายละเอียดเบื้องต้น เช่น ชื่อคณะ ระดับปริญญา AI ก็จัดวางโครงสร้างหลักสูตรให้เลย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

1.4 AI สนับสนุนการ Mapping ระหว่าง CLO, PLO กับกรอบมาตรฐานวิชาชีพ

“AI จะช่วยสร้างตาราง Mapping อัตโนมัติจากคำอธิบายรายวิชา ไปยัง CLO และ PLO แล้วเชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ เช่น ก.พ.ร. หรือ AUN-QA ได้แบบมีหลักฐานเชิงระบบ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“โดยปกติการ Mapping ต้องทำมือและเสี่ยงต่อการตกหล่น แต่ AI สามารถตรวจซ้ำชี้ให้เห็นว่ารายวิชาไหนยังไม่เชื่อมโยงกับ CLO หรือ PLO ไດเลย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“เราสามารถตั้งระบบ AI ให้แนะนำ CLO และ PLO ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา และเทียบกับมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ได้โดยอัตโนมัติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“บางสถาบันใช้ AI ทำ mapping ทั้ง CLO-PLO-ILO ภายในระบบ QA โดยไม่ต้องอาศัย Excel เลย และสามารถออกรายงานให้พร้อมส่ง สป.อว.”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ถ้าให้มนุษย์ Mapping รายวิชา 50 วิชา กับ CLO 10 ข้อ และ PLO อีก 5 ข้อ มันใช้เวลามาก แต่ AI ทำได้ใน 5 นาที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

1.5 AI วิเคราะห์ช่องว่างของเนื้อหา (Gap Analysis) และช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย

“AI วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรเทียบกับความรู้ใหม่ในฐานข้อมูลวิชาการ และแสดงจุดที่ควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุง เช่น เนื้อหาเรื่อง AI เองในหลักสูตรการศึกษา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“Gap Analysis ทำให้เรารู้ว่าวิชาที่เปิดอยู่ยังขาดหัวข้อสำคัญใดบ้าง เมื่อเทียบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือแนวโน้มตลาด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“AI ช่วยวิเคราะห์ได้ว่าวิชาไหนทับซ้อนกัน หรือมีความซ้ำซ้อนของ CLO และช่วยแนะนำได้ว่าวิชาใดควรยุบหรือควรเปิดใหม่”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ระบบ AI สามารถประเมินว่าอะไรเป็นเนื้อหาหลัก อะไรเป็นองค์ความรู้ล้ำสมัย และแสดงเปอร์เซ็นต์ความทับซ้อนหรือความล้าหลังในแต่ละวิชา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“Gap Analysis ช่วยให้การปรับปรุงหลักสูตรตรงจุดมากขึ้น ไม่ใช่ปรับแบบกว้าง ๆ แต่ลงลึกถึงโมดูลหรือหัวข้อย่อย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

1.5 AI วิเคราะห์ช่องว่างของเนื้อหา (Gap Analysis) และช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย

“AI วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรเทียบกับความรู้ใหม่ในฐานข้อมูลวิชาการ และแสดงจุดที่ควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุง เช่น เนื้อหาเรื่อง AI เองในหลักสูตรการศึกษา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“Gap Analysis ทำให้เรารู้ว่าวิชาที่เปิดอยู่ยังขาดหัวข้อสำคัญใดบ้าง เมื่อเทียบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือแนวโน้มตลาด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“AI ช่วยวิเคราะห์ได้ว่าวิชาไหนทับซ้อนกัน หรือมีความซ้ำซ้อนของ CLO และช่วยแนะนำได้ว่าวิชาใดควรยุบหรือควรเปิดใหม่”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ระบบ AI สามารถประเมินว่าอะไรเป็นเนื้อหาหลัก อะไรเป็นองค์ความรู้ล้ำสมัย และแสดงเปอร์เซ็นต์ความทับซ้อนหรือความล้าหลังในแต่ละวิชา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“Gap Analysis ช่วยให้การปรับปรุงหลักสูตรตรงจุดมากขึ้น ไม่ใช่ปรับแบบกว้าง ๆ แต่ลงลึกถึงโมดูลหรือหัวข้อย่อย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

1.6 AI ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรกับนโยบายยุทธศาสตร์ของชาติ

“AI ช่วยวิเคราะห์ว่าหลักสูตรสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ เช่น Thailand 4.0, SDGs หรือ BCG Model หรือไม่ และในระดับใด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ระบบ AI ที่มหาวิทยาลัยใช้สามารถแมป LO กับเป้าหมายของประเทศได้โดยตรง เช่น หากหลักสูตรไม่ได้กล่าวถึง Sustainability เลย ระบบจะแจ้งเตือนทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบใหญ่ การตรวจสอบด้วยคนมักจะหลุดรายละเอียด แต่ AI ตรวจละเอียดระดับคำหรือ concept ได้เลย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“ในอนาคต AI จะกลายเป็นเครื่องมือบังคับให้สถาบันตรวจสอบความสอดคล้องกับนโยบายสาธารณะก่อนเปิดหลักสูตรใหม่”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

1.7 AI ตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ประกอบในหลักสูตร และสนับสนุนการเตรียมเอกสารเพื่อการรับรองหลักสูตร (Program Accreditation)

“ตอนเราขึ้นหลักสูตรใหม่ มี AI ตรวจความครบถ้วนของตารางโครงสร้างรายวิชา ชื่อรายวิชา หน่วยกิต และแผนที่เชื่อมโยงกับ CLO–PLO ให้ทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ระบบในมหาวิทยาลัยเราตั้งให้ AI ตรวจแบบ checklist จากเกณฑ์ของ สป.อว. ถ้าอะไรยังขาดก็จะมีคำแนะนำให้เติมทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“ข้อดีคือ AI ช่วยให้เราเตรียมเอกสารรับรองได้เร็วขึ้น ลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดจากการกรอกข้อมูลผิดหรือลืมแนบไฟล์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ในการประชุมวิพากษ์หลักสูตร เราให้ AI ช่วยจัดสรุปองค์ประกอบหลักสูตร และให้คอมเมนต์เบื้องต้นก่อนเสนอคณะกรรมการวิชาการ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

1.8 AI ตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรตามเกณฑ์ของ สป.อว. หรือ AUN-QA และเสนอคำแนะนำการปรับปรุง

“AI วิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน เช่น AUN-QA หรือ TQF ได้ทันที และแจ้งว่าส่วนใดไม่สอดคล้อง พร้อมแนะนำข้อความใหม่ที่เหมาะสม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เราใช้ AI ในการตรวจคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เช่น วิเคราะห์ ILO ว่าสอดคล้องกับ Learning Domain ครบถ้วนหรือไม่”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ระบบที่เราพัฒนาใช้ AI ตรวจเทียบกับหลักสูตรเดิม และบอกว่าการพัฒนาที่ชัดเจนหรือยัง ถ้ายัง จะมีข้อเสนอแนะแบบท้ายให้อัตโนมัติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“ข้อดีคือ AI ตีความเกณฑ์ที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย และช่วยเตรียมการประเมินหลักสูตรล่วงหน้า โดยไม่ต้องรอคณะกรรมการตรวจทีเดียวตอนปลาย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

1.9 AI วิเคราะห์ความสอดคล้องของรายวิชากับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) และรายวิชา (CLO) ได้แบบอัตโนมัติ

“AI ช่วยตรวจความเชื่อมโยงของ CLO–PLO ได้แบบ Matrix Mapping ซึ่งลดเวลาของกรรมการหลักสูตรได้มากกว่า 70%”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“AI ไม่เพียงแต่ตรวจ mapping ได้เท่านั้น แต่ยังแนะนำให้เพิ่ม CLO ใหม่ถ้ายังไม่มีวิชาใดรองรับ PLO ที่กำหนดไว้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“ผมเคยใช้ AI ประเมินว่า CLO มีความทับซ้อนกันมากเกินไป ระบบแจ้งเตือนว่าควรลดจำนวน CLO หรือควรปรับถ้อยคำให้ต่างกันชัดเจน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“ระบบ AI ยังสามารถ generate CLO ให้สอดคล้องกับ Bloom's Taxonomy และปรับระดับความยากของแต่ละชั้นปีให้เหมาะสมได้ด้วย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

1.10 บางสถาบันใช้ AI ในระบบรับรองหลักสูตรเชิงดิจิทัล (Digital Accreditation Assistant)

“เราพัฒนา Digital Accreditation Assistant ที่ใช้ AI ช่วยกรอกแบบฟอร์มรับรอง ตรวจสอบความครบถ้วน และแจ้งเตือนอัตโนมัติถ้าข้อมูลยังไม่ครบ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ระบบที่เราใช้เป็น platform กลางที่มีโมดูล AI ตรวจสอบทุกหมวดของ TQF ตั้งแต่บทนำถึงภาคผนวก และเตือนถ้าขาดการอ้างอิงหรือแนวคิดหลักสูตร”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“AI ช่วยตรวจทั้งเชิงโครงสร้างและเนื้อหา เช่น โครงสร้างรายวิชามีระยะเวลาสอนพอหรือไม่ มีวิชาบังคับครบหรือไม่”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“ในอนาคต Digital Accreditation จะใช้ AI เป็นแกนหลักในการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบอัตโนมัติ และสามารถสร้าง Dashboard สำหรับผู้ประเมินได้เลย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

ข้อจำกัดของการใช้ AI เพื่อพัฒนาหลักสูตร

1. หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับตลาดแรงงาน

“เรานำ AI มาใช้วิเคราะห์ความต้องการแรงงานจากฐานข้อมูลแพลตฟอร์มหางาน เช่น JobsDB หรือ LinkedIn โดยให้ AI วิเคราะห์ว่าอุตสาหกรรมไหนต้องการทักษะแบบไหน และวิชาอะไรในหลักสูตรปัจจุบันที่ยังไม่ตอบโจทย์ นำไปสู่การปรับหลักสูตรอย่างแม่นยำและทันเวลา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“ในช่วงที่ COVID-19 เปลี่ยนโลกแรงงาน AI กลายเป็นเครื่องมือที่ทำให้เราออกแบบหลักสูตรใหม่ได้เร็วมากขึ้น เช่น เรานำข้อมูลจากกระทรวงแรงงานและรายงาน OECD มาให้ AI วิเคราะห์ว่าสาขาไหนจะหายไป และสาขาไหนจะเกิดขึ้นแทน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ถ้าเราไม่มีเครื่องมืออย่าง AI เราอาจจะยังใช้การตั้งสมมุติฐานจากประสบการณ์เท่านั้น แต่ตอนนี้เราสามารถตั้งหลักสูตรที่อิงกับข้อมูลจริงระดับโลก และยังสามารถ simulate อนาคตของสาขานั้น ๆ ได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

2. ช่วยลดระยะเวลาและภาระงานของคณะกรรมการหลักสูตร

“จากเดิมที่กรรมการต้องใช้เวลาหลายเดือนในการจัดทำร่างหลักสูตร ตอนนี้ AI สามารถสร้างร่างต้นแบบพร้อม CLO–PLO Mapping ในระดับโครงสร้างได้ภายในวันเดียว ถือว่าเปลี่ยนแปลงบทบาทของคณะกรรมการจาก ‘ผู้ผลิต’ เป็น ‘ผู้กลั่นกรอง’ แทน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“AI ทำให้การออกแบบหลักสูตรไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ทุกครั้ง เพราะมันดึงโมเดลเก่ามาเทียบ วิเคราะห์สิ่งที่ขาด และเสนอองค์ประกอบให้ทันสมัยขึ้น ซึ่งช่วยให้กรรมการหลักสูตรไม่เหนื่อยซ้ำซ้อน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

3. สนับสนุนการออกแบบเชิงระบบและตรวจสอบย้อนกลับได้

“ตอนนี้เราพัฒนา module AI ที่ทำ traceability ของหลักสูตรได้ทุกมิติ ตั้งแต่ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา ไปจนถึงระดับคณะ และสามารถเรียกดูย้อนหลังได้ว่ามีการปรับตรงไหนเมื่อใด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ระบบ QA ที่เราสร้างร่วมกับฝ่ายพัฒนาเทคโนโลยีใช้ AI เข้ามาทำ mapping ทั้ง CLO, PLO และ ILO ในแบบ visual dashboard ทำให้ทั้งกรรมการ ผู้บริหาร และผู้ประเมินภายนอกเข้าใจได้ทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

4. เพิ่มความแม่นยำและประสิทธิภาพในการเตรียมรับรองหลักสูตร

“AI ช่วยประเมินองค์ประกอบตามเกณฑ์ AUN-QA ได้แม่นยำมาก ทั้งในส่วนของการคำอธิบายวิชาและ Learning Outcome”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เมื่อ AI ตรวจร่างหลักสูตรเสร็จ ระบบสามารถแจ้งเตือนสิ่งที่ขาด เช่น หลักฐานการประเมิน หรือผลวิเคราะห์ผู้เรียนย้อนหลัง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ก่อนยื่นหลักสูตรใหม่ เราให้ AI ตรวจสอบแบบ checklist เพื่อมั่นใจว่าไม่มีข้อบกพร่องเล็กน้อยที่จะถูกตีกลับ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

5. ช่วยให้การประเมินภายใน/ภายนอกเป็นระบบและโปร่งใสมากขึ้น

“การใช้ AI สร้าง Dashboard สรุปหลักสูตรและผลการดำเนินงาน ช่วยให้ผู้ประเมินสามารถเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องอ่านเอกสารทั้งหมด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“บางสถาบันสร้างระบบ Digital Accreditation Assistant ที่ให้ผู้ตรวจสอบสามารถคลิกดูรายละเอียดแต่ละข้อแบบ real-time ได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“ระบบ AI สามารถสร้าง log file และหลักฐานประกอบการประเมินได้ครบถ้วนในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

ข้อจำกัดของการใช้ AI เพื่อพัฒนาหลักสูตร

1. AI ไม่สามารถเข้าใจบริบท soft skills หรือคุณลักษณะเชิงคุณธรรม

“ทักษะด้านคุณธรรม เช่น ความเสียสละ ความอดทน หรือจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นสิ่งที่ AI ยังไม่สามารถวิเคราะห์หรือแนะนำได้ดีนัก เพราะมันไม่สามารถประเมิน ‘เจตจำนง’ หรือแรงจูงใจภายในได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“AI มีข้อจำกัดในการประเมินบริบทที่ไม่ใช่ข้อมูลโครงสร้าง เช่น พฤติกรรมในชั้นเรียน หรือความร่วมมือของนักศึกษา ซึ่งต้องใช้ครูประเมินผ่านการปฏิสัมพันธ์จริง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

2. ข้อมูลที่ใช้ต้องมีความน่าเชื่อถือและอัปเดตจึงจะให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง

“หากฐานข้อมูลที่ป้อนให้ AI เป็นข้อมูลเก่า หรือไม่ได้มาตรฐาน คำแนะนำที่ออกมาจะไม่ตรงกับปัจจุบัน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“ข้อมูลแรงงานต้องอัปเดตอย่างต่อเนื่อง มิฉะนั้น AI จะให้ผลวิเคราะห์ที่ล่าช้ากว่าความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

3. การใช้ AI ในขั้นตอนรับรองหลักสูตรต้องการบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางร่วมดูแล

“AI วิเคราะห์ได้ดีแต่ก็ต้องมีคนตีความร่วมด้วย โดยเฉพาะตอนจัดทำเอกสาร QA ซึ่งต้องระวังถ้อยคำและหลักฐานอ้างอิง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ถ้าไม่มีผู้เชี่ยวชาญร่วม monitor การใช้ AI อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจ เช่น ใส่เนื้อหาไม่ครบ หรือคลาดเคลื่อนจากหลักเกณฑ์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“ต้องมีทีมสนับสนุนที่เข้าใจทั้ง AI และระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ AI ทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

2. การจัดการเรียนการสอน

2.1 AI สนับสนุนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ตามความถนัด ความสนใจ และพฤติกรรมการเรียน

2.2 AI สร้างบทเรียนที่ปรับระดับความยากง่ายได้อัตโนมัติตามผลการเรียนของผู้เรียน

2.3 AI วิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนจากข้อมูลในระบบ LMS เพื่อปรับกลยุทธ์การสอน

2.4 AI ตรวจสอบข้อสอบหรือแบบฝึกหัดโดยอัตโนมัติในวิชาที่มีนักศึกษาจำนวนมาก

2.5 ใช้ AI Chatbot เป็นผู้ช่วยตอบคำถามหรืออธิบายบทเรียนเบื้องต้น

2.6 AI จำลองสถานการณ์ในวิชาปฏิบัติ เช่น ห้องทดลองเสมือน (Virtual Lab)

ข้อดี

1. ช่วยลดภาระของอาจารย์ในการจัดการสอนและประเมินผลเบื้องต้น

2. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน

3. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ข้อจำกัด

1. ต้องออกแบบหลักสูตรและบทเรียนใหม่ให้สอดคล้องกับระบบ AI

2. ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการใช้และออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับ AI

ยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1 AI สนับสนุนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning)

“AI ช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาแต่ละคน เช่น วิธีการเรียนรู้ที่ถนัด หรือหัวข้อที่เข้าใจยาก แล้วแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่ตรงกับจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละคนได้โดยอัตโนมัติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“AI ทำให้การเรียนการสอนเปลี่ยนจากการสอนแบบกลุ่มไปสู่การสอนแบบรายบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“สิ่งสำคัญคือ AI ไม่ได้แค่แนะนำสื่อ แต่ยังสามารถวางแผนเส้นทางการเรียน (learning path) ที่เฉพาะตัวให้แต่ละคนได้อีกด้วย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“ในระดับปริญญาตรี การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจของนักศึกษาเป็นเรื่องยากหากใช้คนทำทั้งหมด แต่ AI ทำให้สิ่งนี้เป็นไปได้ในระดับที่น่าประทับใจมาก”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

2.2 AI สร้างบทเรียนที่ปรับระดับความยากง่ายได้อัตโนมัติ

“AI สามารถจัดการเนื้อหาให้มีระดับความยากง่ายที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากผลการเรียนก่อนหน้า หรือความเร็วในการทำแบบฝึกหัด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“เราใช้ระบบ adaptive learning ที่ควบคุมด้วย AI ในวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“นักศึกษาบางคนเรียนเร็ว บางคนเรียนช้า ถ้าไม่มีระบบที่ปรับตามตัวบุคคล ผู้สอนจะเหนื่อยมาก AI ช่วยทำให้การเรียนรู้มีคุณภาพมากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

2.3 AI วิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนจากระบบ LMS เพื่อปรับกลยุทธ์การสอน

“ข้อมูลจาก LMS ไม่ได้มีแค่เวลาเข้าเรียน แต่ AI ยังสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมว่าใครมีแนวโน้มจะเรียนไม่ผ่าน และควรได้รับการดูแลพิเศษ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เราสร้าง Dashboard วิเคราะห์ผลการเรียนแบบ real-time ด้วย AI แล้วส่งข้อมูลให้ผู้สอน เพื่อให้เขาเข้าใจนักเรียนแต่ละกลุ่มมากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“AI จะช่วยบอกได้เลยว่า หัวข้อใดที่นักศึกษาเข้าใจน้อยที่สุดจากการคลิกเรียน และสามารถช่วยแนะนำกลยุทธ์การสอนใหม่ในทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

2.4 AI ตรวจข้อสอบหรือแบบฝึกหัดโดยอัตโนมัติ

“ในการเรียนวิชาพื้นฐานอย่าง General Education ที่มีนักศึกษาจำนวนมาก AI ช่วยตรวจแบบฝึกหัด ทำคะแนน และส่งฟีดแบ็กได้ในเวลาอันสั้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“AI ยังสามารถวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ แล้วแนะนำอาจารย์ให้ปรับปรุงเนื้อหาให้ชัดเจนมากขึ้นได้ด้วย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“ลดเวลาการตรวจข้อสอบลงจาก 3 วัน เหลือเพียงไม่กี่ชั่วโมง โดยเฉพาะแบบฝึกหัดเชิงตรรกะ หรือคำถามปลายเปิดที่มีรูปแบบเฉพาะ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

2.5 ใช้ AI Chatbot เป็นผู้ช่วยตอบคำถามหรืออธิบายบทเรียนเบื้องต้น

“เราพัฒนา AI Chatbot ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียน เช่น นิยาม คำอธิบาย หรือคำแนะนำการบ้าน ซึ่งช่วยให้นักศึกษาที่เรียนตอนดึกไม่ต้องรอรอบอาจารย์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“Chatbot ยังสามารถส่งเสริมทักษะการตั้งคำถามของผู้เรียน โดยไม่กลัวว่าจะถามผิดหรือโดนตำหนิจากผู้สอน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“มันเป็นตัวช่วยสำคัญในระบบเรียนออนไลน์ เพราะช่วยลดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้แบบเดียวกับการมีได้ตอบแบบทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

2.6 AI จำลองสถานการณ์ในวิชาปฏิบัติ เช่น ห้องทดลองเสมือน (Virtual Lab)

“AI ช่วยจำลองห้องปฏิบัติการในวิชาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม หรือพยาบาล ทำให้ไม่ต้องใช้ห้องแล็บจริง ซึ่งมีต้นทุนสูง และเสี่ยงในบางกรณี”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เรามี Virtual Lab ที่สามารถจำลองสถานการณ์ เช่น การจ่ายยาให้ผู้ป่วย หรือจำลองปฏิกิริยาเคมี เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการจริงแบบปลอดภัย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“ในบางวิชา AI ยังสามารถให้คำแนะนำแบบ real-time ขณะนักศึกษา กำลังทำแบบฝึกในระบบจำลอง ซึ่งทำให้การเรียนรู้ไม่สะดุดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

ข้อดีของการใช้ AI ในการจัดการเรียนการสอน

1. ช่วยลดภาระของอาจารย์ในการจัดการสอนและประเมินผลเบื้องต้น

“AI ช่วยลดงานซ้ำซ้อน เช่น การตรวจข้อสอบ การให้คะแนน และการวิเคราะห์ผลการเรียนเบื้องต้น ทำให้อาจารย์สามารถโฟกัสที่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ในบางรายวิชา เราใช้ AI ช่วยประเมินแบบฝึกหัดและแบบทดสอบที่มีจำนวนมาก ซึ่งช่วยให้อาจารย์มีเวลาไปทำวิจัยหรือพัฒนาหลักสูตร”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“ข้อมูลจากระบบ AI ยังสามารถสรุปพฤติกรรมของผู้เรียนออกมาเป็น Dashboard เพื่อให้อาจารย์เห็นแนวโน้มโดยไม่ต้องตรวจรายคน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“AI เข้ามาเสริมในด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าแบบรายบุคคล ซึ่งเดิมที่อาจารย์ต้องใช้เวลามากในการติดตาม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

2. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน

“AI วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนแล้วแนะนำเนื้อหาที่ตรงกับความสามารถ ช่วยให้เด็กไม่รู้สึกด้อย และคนเก่งก็พัฒนาได้ต่อเนื่อง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“AI ทำให้เราสามารถมองเห็นภาพรวมของการเรียนรู้แบบ Personalized Learning ได้แบบไม่ต้องใช้แรงคนเยอะเหมือนในอดีต”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“โดยเฉพาะในรายวิชาที่มีนักศึกษาหลายร้อยคน AI จะช่วยจับคู่เนื้อหาที่เหมาะสมกับแต่ละคนได้ดีกว่ามนุษย์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“ระบบที่เรานำมาใช้สามารถปรับเส้นทางการเรียนของนักศึกษาให้เหมาะกับผลการเรียน
ล่าสุดแบบอัตโนมัติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

3. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

“AI ทำให้เรามีเครื่องมือในการออกแบบการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ เช่น Simulation, Adaptive Testing, หรือ Game-Based Learning ที่เคยทำไม่ได้มาก่อน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“เมื่อมีการใช้ AI เข้ามาช่วยในระบบเรียนการสอน เราสามารถวัดผลเชิงลึกได้มากกว่า
การใช้ข้อสอบทั่วไป เช่น การติดตามกระบวนการคิด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“การวิเคราะห์เชิงพฤติกรรมด้วย AI เปิดมุมมองใหม่ในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับ
การเรียนรู้ที่แท้จริง ไม่ใช่แค่เกรดปลายภาค”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการจัดการเรียนการสอน

1. ต้องออกแบบหลักสูตรและบทเรียนใหม่ให้สอดคล้องกับระบบ AI

“ถ้าใช้บทเรียนแบบเก่า AI จะไม่สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ เพราะระบบไม่
สามารถเข้าใจสิ่งที่ไม่มีโครงสร้าง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เราจำเป็นต้องสร้างชุดข้อมูลการเรียนรู้ที่มีความเป็นระบบ เพื่อให้ AI ดึงไปใช้ในการ
วิเคราะห์และแนะนำได้อย่างถูกต้อง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“AI ไม่สามารถใช้กับเนื้อหาที่ไม่มี Metadata หรือไม่จัดตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ เช่น
เอกสารสแกน หรือ PDF ที่ไม่ผ่าน OCR”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

2. ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการใช้และออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับ AI

“AI จะทำงานได้ดีมากหากอาจารย์เข้าใจธรรมชาติของมัน เช่น เข้าใจว่า Model ทำงาน
บนฐานข้อมูลอะไร และต้องป้อนข้อมูลแบบใด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ไม่ใช่ทุกคนจะสามารถใช้ AI ได้ทันที ต้องมีการอบรมให้เข้าใจการเลือกใช้เครื่องมือ และการแปลผลที่ AI ส่งกลับมา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“อาจารย์ที่ไม่มีพื้นฐานด้านดิจิทัลอาจใช้งานผิดวัตถุประสงค์ เช่น คาดหวังให้ AI สอน แทนคนทั้งระบบ ซึ่งมันไม่สามารถทำได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

3. การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3.1 AI วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนิสิต เช่น ความสนใจ บุคลิกภาพ และประวัติ กิจกรรมที่ผ่านมา เพื่อนำเสนอประเภทกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมศักยภาพ

3.2 ใช้ระบบ AI ช่วยจับคู่ระหว่างกิจกรรมกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะรายบุคคล เช่น ภาวะผู้นำ การคิดเชิงวิพากษ์ หรือทักษะการสื่อสาร

3.3 AI วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมและผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะชีวิต

3.4 ใช้ AI ในระบบ Early Warning ตรวจจับพฤติกรรมเสี่ยงของนิสิต เช่น ขาดการมีส่วนร่วม ขาดการเข้าสังคม หรือภาวะความเครียดสะสม

3.5 AI ช่วยออกแบบกิจกรรมแบบปรับเปลี่ยนตามความสามารถ (Adaptive Co-curricular Activities) เช่น รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนิสิตแต่ละกลุ่มตามความพร้อม

3.6 สามารถใช้ AI เชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมเพื่อจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Activity Portfolio) อัตโนมัติ ซึ่งใช้ประกอบการประเมิน Soft Skills ในการจบการศึกษา

ข้อดี

1. ช่วยให้นิสิตเข้าถึงกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและมีแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม
2. สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ
3. ส่งเสริมการติดตามและประเมินผลการพัฒนานิสิตแบบองค์รวม

ข้อจำกัด

1. ข้อมูลพฤติกรรมของนิสิตมักกระจายอยู่ในหลายระบบ ทำให้การวิเคราะห์ยังไม่เป็นระบบรวมศูนย์
2. มีข้อกังวลด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลนิสิตที่ต้องได้รับการควบคุมอย่างรัดกุม

ยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

3.1 AI วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนิสิต เช่น ความสนใจ บุคลิกภาพ และประวัติกิจกรรมที่ผ่านมา

“AI จะสามารถแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละคนได้ จากการวิเคราะห์บุคลิก ความสนใจ และกิจกรรมในอดีต”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“การมี AI วิเคราะห์ข้อมูลจากการกรอกโปรไฟล์หรือแบบสำรวจความสนใจของนิสิต ทำให้กิจกรรมที่เสนอออกมาสอดคล้องกับตัวตนของเขามากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ระบบเรามีแนวคิดในการใช้ AI วิเคราะห์พฤติกรรมก่อนหน้า เช่น วิชาที่ชอบ หรือ กิจกรรมที่เข้าร่วม เพื่อแนะนำกิจกรรมใหม่ที่เสริมจุดเด่นเดิม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“นิสิตแต่ละคนมีศักยภาพและลักษณะเฉพาะ การใช้ AI ช่วย ‘จับคู่’ ความสนใจส่วนตัวกับกิจกรรม จะกระตุ้นการมีส่วนร่วมได้ดีขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

3.2 AI จับคู่กิจกรรมกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะรายบุคคล

“AI สามารถ mapping ว่ากิจกรรมใดส่งเสริม Critical Thinking หรือ Leadership ได้บ้าง แล้วเสนอให้นิสิตที่ยังพัฒนาไม่ครบในด้านนั้น ๆ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“การใช้ AI ในการกำหนดกิจกรรมตามทักษะเฉพาะบุคคล ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“ปกตินิสิตไม่รู้ว่ากิจกรรมแบบไหนพัฒนาทักษะอะไร การให้ AI ช่วยจัดหมวดหมู่และจับคู่นี้ จะเป็นประโยชน์มากต่อ soft skills development”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“เราเริ่มทดลองให้ AI จับคู่กิจกรรมกับเป้าหมายของหลักสูตร เช่น ทักษะการเป็นพลเมืองดี ความรับผิดชอบต่อสังคม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

3.3 AI วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมและผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

“ระบบวิเคราะห์การมีส่วนร่วมย้อนหลังได้ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมแล้วมีพัฒนาการด้านไหน โดยใช้ AI ช่วยดูภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงรายบุคคล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“AI สามารถวิเคราะห์กิจกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงบวก เช่น ความรับผิดชอบ หรือ ความมั่นใจได้ ถ้าเชื่อมกับแบบประเมินและ feedback ต่าง ๆ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“นิสิตที่เคยเป็น passive พอมีระบบ AI แนะนำและติดตามก็เริ่มพัฒนา การมีระบบ monitor อัตโนมัติเห็นชัดเจนถึงความก้าวหน้า”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ข้อมูลดิบจากกิจกรรมเดิมไม่สามารถใช้ประเมินอะไรได้เลย แต่ AI สามารถทำให้เป็น report ว่าใครมีพัฒนาการในทักษะไหนแล้วบ้าง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

3.4 AI ตรวจจับพฤติกรรมเสี่ยงของนิสิต (Early Warning)

“การขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องมักเป็นสัญญาณเบื้องต้นของความเครียดหรือ ปัญหาส่วนตัว AI สามารถแจ้งเตือนให้ครูที่ปรึกษาเข้าไปดูแลทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“เรานำ AI ไปวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยง เช่น เข้า LMS แต่ไม่คลิกกิจกรรม หรือไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมหาวิทยาลัยเลย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“เมื่อ AI ตรวจจับสัญญาณความห่างเหินจากกิจกรรมได้เร็ว เราก็สามารถเข้าไปช่วยนิสิตได้ก่อนที่เขาจะถอยห่างจากระบบมหาวิทยาลัย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“AI เห็นพฤติกรรมที่มนุษย์ไม่เห็น เช่น รูปแบบการเข้าเว็บไซต์ที่เปลี่ยน หรือเริ่มหายจาก กิจกรรมบางชนิด ทั้งหมดนี้บอกสัญญาณความเสี่ยงได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

3.5 AI ออกแบบกิจกรรมแบบปรับเปลี่ยนตามความสามารถ (Adaptive Co-curricular Activities)

“AI สามารถแยกนิสิตออกเป็นกลุ่มตามความพร้อม เช่น เวลา ความสามารถ หรือ ความชอบ แล้วแนะนำกิจกรรมแบบ Flexible หรือ Hybrid ให้แต่ละคน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“คนที่มีเวลาน้อยหรือมีข้อจำกัดก็ไม่ควรถูกทิ้ง AI สามารถแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเขา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“กิจกรรมควรปรับตามบริบทของนิสิต ไม่ใช่มีแค่รูปแบบเดียว AI จึงสำคัญในการช่วยออกแบบให้ทุกคนเข้าถึงกิจกรรมได้อย่างเท่าเทียม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ตอนนี้เราทดลองให้ AI ปรับกิจกรรมอัตโนมัติ เช่น กลุ่มใดชอบกิจกรรมอาสา จะได้กิจกรรม community-based ที่เหมาะสมมากกว่าแบบสันถนาการทั่วไป”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

3.6 AI สร้าง Activity Portfolio อัตโนมัติ

“เพิ่มสะสมงานแบบใหม่จะไม่ต้องให้เด็กกรอกเองทุกครั้ง แต่ใช้ AI ดึงข้อมูลจากระบบกิจกรรมและ LMS แล้วจัดหมวดหมู่ให้เลย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ตอนนี้เราสร้าง template portfolio ที่ดึงข้อมูลการประเมินกิจกรรมมาไว้ในระบบกลาง ทำให้ผู้บริหารสามารถดูคุณภาพของนิสิตในภาพรวม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“กิจกรรมที่ดูเหมือนไม่มีผลอะไรในอดีต เมื่อถูกวิเคราะห์และเรียบเรียงโดย AI จะกลายเป็นภาพรวมของพัฒนาการ soft skills ที่วัดได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“ระบบนี้ช่วยให้ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและฝ่ายกิจการนิสิตสามารถติดตามพัฒนาการของนักศึกษาได้แบบ visual และมีหลักฐานประกอบ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

ข้อดีของการใช้ AI ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

1. ช่วยให้นิสิตเข้าถึงกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและมีแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม

“AI วิเคราะห์บุคลิกภาพ ความสนใจ และพฤติกรรมที่ผ่านมาเพื่อเสนอทางเลือกกิจกรรมที่ ‘ใช่’ สำหรับแต่ละคน ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“นิสิตบางคนไม่รู้ว่กิจกรรมใดเหมาะกับตนเอง การใช้ AI ช่วยชี้แนะทำให้เกิดความมั่นใจและความกล้าในการเข้าร่วมมากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

2. สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ

“บางคนมีข้อจำกัดด้านเวลา/สุขภาพ AI จะช่วยออกแบบกิจกรรมแบบ Adaptive ได้ ทำให้ทุกคนเข้าถึงประสบการณ์นอกห้องเรียนอย่างเท่าเทียม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ความหลากหลายของกิจกรรมสามารถเพิ่มขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อมีระบบ AI แนะนำและออกแบบโดยอิงตามความพร้อมเฉพาะบุคคล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

3. ส่งเสริมการติดตามและประเมินผลการพัฒนานิสิตแบบองค์รวม

“AI ทำให้สามารถติดตามพัฒนาการของนิสิตแต่ละคนผ่านกิจกรรมได้ในเชิงลึก เช่น การเปลี่ยนแปลงทาง soft skills ที่ไม่สามารถวัดได้จากเกรด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“Portfolio อัตโนมัติจาก AI ทำให้เรามีฐานข้อมูลครบถ้วนในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตโดยไม่ต้องพึ่งการรายงานด้วยตนเอง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

1. ข้อมูลพฤติกรรมของนิสิตมักกระจายอยู่ในหลายระบบ ทำให้การวิเคราะห์ยังไม่เป็นระบบรวมศูนย์

“ปัญหาใหญ่คือข้อมูลพฤติกรรม เช่น เข้าร่วมกิจกรรม, เข้าระบบ, คะแนนประเมิน ตกอยู่ในหลายแพลตฟอร์ม ซึ่ง AI จะวิเคราะห์ได้ยากหากไม่มีระบบกลาง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“ต้องมีการออกแบบโครงสร้างข้อมูลให้ดี เพราะ AI จะวิเคราะห์พฤติกรรมได้แม่นยำก็ต่อเมื่อข้อมูลถูกรวมศูนย์และมีความต่อเนื่อง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

2. มีข้อกังวลด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลนิสิตที่ต้องได้รับการควบคุมอย่างรัดกุม

“AI ต้องใช้ข้อมูลละเอียดมาก เช่น พฤติกรรมในระบบและประวัติส่วนตัว ทำให้ต้องมีแนวปฏิบัติเข้มงวดเรื่อง Privacy และการให้ความยินยอม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“ผู้บริหารกิจการนิสิตต้องมีความเข้าใจเรื่อง data governance มากขึ้น เพราะการใช้ AI จะทำให้เรื่องข้อมูลกลายเป็นประเด็นละเอียดอ่อนในอนาคต”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกจากงานเขียนของนักศึกษา เช่น วิเคราะห์ความชัดเจนของประเด็น โครงสร้าง และภาษาที่ใช้

4.2 AI ช่วยให้การตรวจข้อสอบหรือการบ้านโดยอัตโนมัติในรูปแบบ Multiple Choice, Short Answer, หรือการเขียนตอบบางประเภทได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

4.3 สนับสนุนการประเมินแบบ Authentic Assessment โดยประเมินจากผลงานจริง เช่น Project-Based หรือ Portfolio โดย AI วิเคราะห์คุณภาพของผลงานตาม rubrics

4.4 ใช้ระบบ AI คาดการณ์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรายบุคคล และเสนอแนะการแทรกแซงล่วงหน้า

4.5 AI ช่วยติดตามพัฒนาการของผู้เรียนแบบ Longitudinal Assessment ผ่าน Dashboard รายบุคคลที่อัปเดตอัตโนมัติ

4.6 AI สามารถเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในระดับรายวิชา หลักสูตร และสถาบัน เพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อดี

1. ช่วยลดภาระของอาจารย์ในการประเมินผลจำนวนมาก
2. เพิ่มความแม่นยำและเป็นกลางในการให้คะแนน
3. สนับสนุนการประเมินผลผู้เรียนในหลายมิติอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน

ข้อจำกัด

1. ยังมีข้อจำกัดในการประเมินงานเชิงสร้างสรรค์ เช่น งานศิลปะ การพูด การนำเสนอ ที่ต้องใช้วิจารณญาณของมนุษย์

2. ความถูกต้องของการประเมินขึ้นกับความสมบูรณ์ของ rubrics และฐานข้อมูลต้นแบบที่ใช้ในการเรียนรู้ของ AI

ยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

4.1 AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกจากงานเขียนของนักศึกษา เช่น วิเคราะห์ความชัดเจนของประเด็น โครงสร้าง และภาษาที่ใช้

“AI มีความสามารถในการตรวจสอบความถูกต้องของภาษา จำนวน ความชัดเจนของเนื้อหา ตรรกะ และการเชื่อมโยงทางความคิดได้ในระดับที่ละเอียด ทำให้อาจารย์สามารถโฟกัสเฉพาะจุดที่ต้องการเสริมแรงผู้เรียนได้ตรงจุด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“เวลาให้ผู้เรียนส่งบทความหรือรายงาน AI จะวิเคราะห์ทั้งความเป็นเหตุเป็นผลและความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วให้ feedback ทันที โดยไม่ต้องรอให้ผู้สอนอ่านครบทุกคน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“การใช้ AI ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจุดอ่อนของตนเองได้เร็วขึ้น เช่น การใช้คำไม่เหมาะสมหรือโครงสร้างที่ไม่สมเหตุสมผล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

4.2 AI ช่วยให้การตรวจข้อสอบหรือการบ้านโดยอัตโนมัติในรูปแบบ Multiple Choice, Short Answer, หรือการเขียนตอบบางประเภทได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

“ข้อสอบแบบเลือกตอบหรือคำถามสั้น ๆ AI สามารถตรวจให้เสร็จในเวลาไม่กี่วินาที และให้คะแนนได้เที่ยงตรงมากกว่าคน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“แม้แต่ข้อสอบที่ต้องเขียนตอบ AI ก็สามารถเทียบกับ pattern คำตอบต้นแบบเพื่อให้ feedback ได้ในระดับเบื้องต้นก่อนที่ผู้สอนจะตรวจซ้ำ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“วิชาที่มีผู้เรียนจำนวนมาก เช่น ปฐมนิเทศ หรือทักษะพื้นฐานทั่วไป AI ช่วยลดภาระการตรวจแบบมหาศาล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

4.3 สนับสนุนการประเมินแบบ Authentic Assessment โดยประเมินจากผลงานจริง เช่น Project-Based หรือ Portfolio โดย AI วิเคราะห์คุณภาพของผลงานตาม rubrics

“เราใช้ AI อ่าน rubrics แล้วให้คะแนนโครงงานของนิสิตโดยเทียบกับเกณฑ์ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ ความถูกต้อง และการนำเสนอ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“AI วิเคราะห์ Portfolio ได้แม่นยำมาก โดยเฉพาะการเปรียบเทียบคุณภาพผลงานของผู้เรียนข้ามปีหรือระหว่างกลุ่ม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ผมเคยใช้ AI ตรวจคลิป video presentation และวิเคราะห์ว่าเนื้อหา มีโครงสร้างครบถ้วนตามที่ rubrics กำหนดไว้หรือไม่”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

4.4 ใช้ระบบ AI คาดการณ์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรายบุคคล และเสนอแนะการแทรกแซงล่วงหน้า

“AI เห็นแนวโน้มว่าผู้เรียนจะสอบตกล่วงหน้าได้จากพฤติกรรม เช่น ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน ความเร็วในการส่งงาน หรือ pattern ในแบบทดสอบย่อย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“เรามีระบบ Learning Analytics ที่ AI วิเคราะห์แล้วแจ้งเตือนอาจารย์ให้จัดการช่วยเหลือก่อนที่ผู้เรียนจะหลุดระบบ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ผลการเรียนช่วงต้นภาคสามารถนำมาคาดการณ์แนวโน้มปลายภาคได้แม่นยำ หากนำมาประกอบกับพฤติกรรมในชั้นเรียนซึ่ง AI ตรวจจับได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

4.5 AI ช่วยติดตามพัฒนาการของผู้เรียนแบบ Longitudinal Assessment ผ่าน Dashboard รายบุคคลที่อัปเดตอัตโนมัติ

“Dashboard ของเรารวบรวมคะแนน รายงาน ความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และวิเคราะห์เป็นรายบุคคลแบบกราฟ ทำให้อาจารย์เห็นภาพรวมทันที”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“AI ไม่เพียงแต่แสดงผลย้อนหลัง แต่ยังสามารถวิเคราะห์แนวโน้มพัฒนาการ และแนะนำการจัดกลุ่มเรียนรู้ให้ผู้สอนอีกด้วย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“ข้อมูลจากหลายวิชาที่ต่างกันสามารถนำมาเชื่อมโยงและสร้าง Profile การเรียนรู้ของนิสิตแบบต่อเนื่อง ซึ่ง AI ทำได้อัตโนมัติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

4.6 AI สามารถเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในระดับรายวิชา หลักสูตร และสถาบัน เพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา

“เราใช้ AI สร้างรายงานเปรียบเทียบคะแนนของผู้เรียนตามแผนกลยุทธ์ของสถาบัน ทั้งในมิติรายวิชาและหลักสูตรแบบอัตโนมัติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“AI วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์แบบแยกแหล่งที่มา เช่น พื้นฐานผู้เรียน จำนวนชั่วโมงเรียน และรูปแบบการสอน เพื่อหาสาเหตุของความต่าง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำมาใช้เขียน SAR รายหลักสูตรได้เลย เพราะ AI สรุปตามกรอบ มคอ.3 และ AUN-QA ไว้พร้อมแล้ว”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

ข้อดีของการใช้ AI ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. ช่วยลดภาระของอาจารย์ในการประเมินผลจำนวนมาก

“AI ตรวจข้อสอบได้รวดเร็ว โดยเฉพาะในคลาสที่มีนักศึกษาหลายร้อยคน เช่น ข้อสอบแบบ Multiple Choice และแบบอัตนัยสั้น ซึ่งแต่เดิมใช้เวลาหลายวันในการตรวจ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“เราใช้ AI ตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดรายสัปดาห์ได้ทันทีหลังนิสิตส่ง ทำให้ผู้สอนมีเวลาวางแผนการสอนได้มากขึ้น”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“ระบบ AI สามารถให้ feedback เบื้องต้น เช่น ความครบถ้วนหรือระดับการใช้ภาษาในข้อเขียน ทำให้ลดภาระการอ่านทั้งหมดได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

2. เพิ่มความแม่นยำและเป็นกลางในการให้คะแนน

“AI ใช้ rubrics มาตรฐานร่วมกับข้อมูลตัวอย่างจำนวนมาก ทำให้การให้คะแนนมีความสม่ำเสมอ ไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือประสบการณ์ของผู้สอน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ระบบสามารถตรวจสอบการให้คะแนนย้อนหลัง เพื่อระบุข้อสอบหรือแบบฝึกหัดที่อาจมีความคลาดเคลื่อน ซึ่งช่วยปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนได้อีกทางหนึ่ง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ในคลาสที่มีผู้สอนหลายคน AI ช่วยเป็นตัวกลางในการให้คะแนนที่เป็นกลาง และแจ้งข้อแตกต่างในกระบวนการประเมินเพื่อหาหรือร่วมกันได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

3. สนับสนุนการประเมินผลผู้เรียนในหลายมิติอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน

“AI วิเคราะห์พัฒนาการของผู้เรียนได้ต่อเนื่อง ทั้งผลสอบ พฤติกรรมการเรียน การมีส่วนร่วม และการส่งงานในระบบ LMS”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“เราใช้ระบบ Longitudinal Dashboard ที่แสดงผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในด้าน cognitive, affective และ psychomotor แบบรวมศูนย์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“AI ช่วยให้การประเมินไม่จำกัดแค่ผลสอบปลายภาค แต่ยังรวมถึงกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การมีส่วนร่วมใน discussion หรือการทำโครงงานกลุ่ม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. ยังมีข้อจำกัดในการประเมินงานเชิงสร้างสรรค์ เช่น งานศิลปะ การพูด การนำเสนอ ที่ต้องใช้วิจารณญาณของมนุษย์

“AI ยังไม่สามารถตีความความงามของงานศิลปะหรือการใช้โทนเสียงในการพูดได้ เทียบเท่ามนุษย์ จึงยังจำเป็นต้องมีผู้สอนประเมินเอง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“วิชาที่ต้องใช้ทักษะการนำเสนอ เช่น วิชาการสื่อสาร หรือปาฐกถา ยังคงต้องประเมินด้วยสายตาและความรู้สึกของอาจารย์ผู้สอน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“งานสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือเขียนบทละคร AI ยังให้เพียงความคิดเห็นในเชิงโครงสร้างเท่านั้น ไม่สามารถประเมินคุณภาพในเชิงอารมณ์หรือแรงบันดาลใจได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

2. ความถูกต้องของการประเมินขึ้นกับความสมบูรณ์ของ rubrics และฐานข้อมูลต้นแบบที่ใช้ในการเรียนรู้ของ AI

“หาก rubrics ที่ป้อนให้ AI มีความกำกวม หรือไม่มีตัวอย่างประกอบ ระบบก็จะประเมินผิดพลาดได้ง่าย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“ฐานข้อมูลต้นแบบที่ใช้เทรน AI ควรเป็นข้อมูลคุณภาพสูง และต้องมีความหลากหลาย มิฉะนั้นผลลัพธ์จะลำเอียง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“AI ให้คะแนนได้ดีเมื่ออยู่ในขอบเขตที่ชัดเจน แต่หากโจทย์มีลักษณะเปิดหรือเน้นการตีความส่วนตัว ก็ยังจำเป็นต้องมีอาจารย์ประเมินคู่ขนานเสมอ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

5.1 อุปสรรค

5.1.1 ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ AI ในกลุ่มบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน

5.1.2 ขาดนโยบายหรือแผนกลยุทธ์ระดับมหาวิทยาลัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ AI ในงานวิชาการ

5.1.3 โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบางสถาบันยังไม่เอื้อต่อการพัฒนา AI เช่น ระบบจัดเก็บข้อมูล ระบบคลาวด์ หรือฐานข้อมูลดิจิทัลที่เป็นระบบ

5.1.4 ข้อมูลของนิสิต บุคลากร และกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในหลายระบบ ทำให้ยากต่อการประมวลผลและวิเคราะห์ร่วมกัน

5.1.5 บุคลากรบางกลุ่มยังมีทัศนคติที่ไม่เปิดรับหรือกังวลเรื่องความถูกต้องของ AI

5.1.6 ข้อกังวลด้านจริยธรรม ความโปร่งใส และความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ยังเป็นประเด็นสำคัญที่ขาดแนวทางควบคุมที่ชัดเจน

5.2 แนวทางพัฒนา

5.2.1 จัดอบรม AI Literacy และ Digital Skills ให้แก่บุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 จัดตั้งทีมสนับสนุนหรือศูนย์เชี่ยวชาญด้าน AI ในระดับคณะหรือสถาบัน

5.2.3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน IT ให้พร้อมสำหรับการรองรับระบบ AI ทั้งในด้านความเร็ว ความปลอดภัย และการเชื่อมโยงข้อมูล

5.2.4 กำหนดแนวทางจริยธรรมและธรรมาภิบาลด้าน AI โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5.2.5 ส่งเสริมการใช้ข้อมูลแบบรวมศูนย์หรือสร้างแพลตฟอร์มข้อมูลกลาง เพื่อให้การวิเคราะห์และการตัดสินใจจาก AI มีประสิทธิภาพ

ยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 อุปสรรคในการใช้ AI ในการบริหารงานวิชาการ

5.1.1 ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ AI

“บุคลากรจำนวนมากยังเข้าใจว่า AI คือหุ่นยนต์หรือระบบที่มาแทนคน ทำให้เกิดความกังวลและไม่กล้าใช้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“บางคนจะยังไม่มีความรู้พื้นฐานเรื่อง AI เลย แม้กระทั่งการใช้ AI เบื้องต้นอย่าง ChatGPT ก็ยังไม่แพร่หลาย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“การขาดความรู้ทำให้ผู้บริหารไม่กล้าตัดสินใจลงทุนหรือสนับสนุน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

5.1.2 ขาดนโยบายหรือแผนกลยุทธ์ระดับมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน

“ถึงแม้จะมีการพูดถึง AI บ้างในระดับชาติ แต่มหาวิทยาลัยยังไม่มีแผนยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงมาสู่ระดับคณะ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“คณะเองก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ชัดเจนว่าจะใช้ AI กับงานใดบ้าง หรือจะเริ่มต้นอย่างไร”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

5.1.3 โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่เชื่อมต่อ AI

“แม้จะมีระบบ IT แต่ไม่มีการจัดการข้อมูลที่เป็นระบบ เช่น ข้อมูลนักศึกษาไม่ได้เชื่อมโยงกัน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“บางสถาบันยังไม่มี Cloud Server หรือยังใช้ระบบเก่าที่ไม่สามารถทำ Big Data Analytics ได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

5.1.4 ข้อมูลกระจัดกระจาย ทำให้วิเคราะห์ร่วมกันได้ยาก

“ข้อมูลของนิสิตกับกิจกรรม เช่น พฤติกรรม หรืองานวิชาการ อยู่คนละระบบ ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์รวมได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“ระบบของงานทะเบียน ระบบของ LMS ระบบกิจกรรม แต่ละอันไม่เชื่อมกัน ทำให้ AI ประมวลผลได้จำกัด”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

5.1.5 ทักษะที่คนที่ไม่เปิดรับต่อ AI

“บางคนกลัวว่า AI จะมาแทนบทบาทของอาจารย์ หรือไม่เชื่อมั่นในความถูกต้องของผลลัพธ์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ต้องมีการสร้างความเข้าใจใหม่ว่า AI คือเครื่องมือ ไม่ใช่ผู้ตัดสินใจแทนมนุษย์”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

5.1.6 ความกังวลด้านจริยธรรม ความโปร่งใส และข้อมูลส่วนตัว

“การใช้ AI ต้องมีระบบป้องกันข้อมูลส่วนตัวที่เข้มงวด โดยเฉพาะข้อมูลนักศึกษา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“AI วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรม จึงต้องมีแนวทางด้านจริยธรรมอย่างชัดเจน ไม่ให้เกิดอคติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

5.2 แนวทางพัฒนาเพื่อสนับสนุนการใช้ AI

5.2.1 จัดอบรม AI Literacy และ Digital Skills ให้แก่บุคลากร

“ต้องเริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจ เช่น ให้อาจารย์รู้ว่า AI ทำอะไรได้บ้าง และอะไรที่ยังต้องใช้คน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“เสนอให้มีโครงการอบรมระยะสั้น เช่น Microlearning ที่ครอบคลุมทั้งสายวิชาการและสนับสนุน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

5.2.2 จัดตั้งศูนย์สนับสนุนด้าน AI ในระดับคณะหรือมหาวิทยาลัย

“ควรมีศูนย์กลางที่เป็นผู้พัฒนาแนวทางการใช้ AI และช่วยให้คำปรึกษาแก่คณะต่าง ๆ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“การมีทีม AI Specialist ในระดับคณะจะช่วยให้การนำ AI ไปใช้มีความต่อเนื่อง”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

5.2.3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน IT ให้พร้อมรองรับ AI

“ระบบ Cloud และ Big Data ต้องพร้อม ไม่เช่นนั้น AI จะทำงานได้ไม่เต็มศักยภาพ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“การลงทุนในระบบเชื่อมโยงข้อมูล เช่น API ระหว่างหน่วยงาน เป็นสิ่งจำเป็นในระยะยาว”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

5.2.4 กำหนดแนวทางจริยธรรมและธรรมาภิบาลด้าน AI

“มหาวิทยาลัยต้องมีจริยธรรมด้าน AI ที่ชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ข้อมูลและการป้องกัน bias”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“ควรมีหลักจรรยาบรรณกลางและระบบรายงานการใช้ AI ที่โปร่งใส”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

5.2.5 สร้างระบบข้อมูลกลางหรือแพลตฟอร์มรวมศูนย์

“การสร้าง Data Lake หรือ Data Warehouse ภายในสถาบันจะทำให้ AI วิเคราะห์ข้ามระบบได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“แนะนำให้เริ่มจากระบบข้อมูลนักศึกษากลาง และค่อยขยายสู่ข้อมูลการเรียนการสอนและกิจกรรม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6.1 สร้างฐานข้อมูลการศึกษาแห่งชาติที่ครอบคลุมและสามารถเข้าถึงโดยระบบ AI ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

6.2 พัฒนาแพลตฟอร์ม AI เพื่อการศึกษาโดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ซึ่งรองรับภาษา วัฒนธรรม และวิถีคิดแบบไทย

6.3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ มหาวิทยาลัย และภาคเอกชนในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ AI

6.4 สนับสนุนการวิจัย นวัตกรรม และการพัฒนาโมเดล AI เพื่อการศึกษาในทุกมิติ

6.5 จัดตั้งศูนย์ AI สำหรับการศึกษาในระดับกระทรวงหรือมหาวิทยาลัยเพื่อให้คำปรึกษา ทรัพยากร และการอบรมอย่างต่อเนื่อง

6.6 พัฒนาหลักสูตรอบรมระยะสั้นที่เน้นการใช้ AI อย่างมีจริยธรรมและปลอดภัยสำหรับอาจารย์และผู้บริหาร

6.7 สร้างกลไกติดตามและประเมินผลการใช้ AI อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6.1 สร้างฐานข้อมูลการศึกษาแห่งชาติที่ครอบคลุมและสามารถเข้าถึงโดยระบบ AI ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

“ประเทศไทยจำเป็นต้องมี Education Data Lake ที่เปิดให้ AI วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงระบบได้โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

“หากไม่มีฐานข้อมูลกลาง ทุกมหาวิทยาลัยจะทำ AI กันเองแบบต่างคนต่างทำ ซึ่งจะสิ้นเปลืองและขาดประสิทธิภาพ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ข้อมูลการเรียนรู้และพัฒนาของนิสิตทั้งระดับปริญญาและอาชีวะควรถูกรวบรวมและเปิดให้ AI ใช้ในการอบจริยธรรมที่ชัดเจน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

6.2 พัฒนาแพลตฟอร์ม AI เพื่อการศึกษาโดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ซึ่งรองรับภาษา วัฒนธรรม และวิถีคิดแบบไทย

“AI ที่ใช้อยู่ส่วนใหญ่สร้างขึ้นในต่างประเทศ ไม่ตอบโจทย์บริบทไทย เช่น การใช้ภาษาไทยหลากหลายถิ่น หรือรูปแบบการคิดเชิงวัฒนธรรม”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“ควรมี AI EdTech Platform ที่สร้างจากองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยไทย เพื่อลดการพึ่งพาเทคโนโลยีต่างชาติ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“การออกแบบระบบต้องคิดจากรากฐาน เช่น ภาษาไทย ระบบวัดผลแบบไทย และมาตรฐานคุณภาพไทย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

6.3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ มหาวิทยาลัย และภาคเอกชนในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ AI

“AI จะเดินหน้าไม่ได้ถ้าไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลและเทคโนโลยีข้ามภาคส่วน เช่น ความร่วมมือกับ Google, SCB, และ กสศ.”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 4)

“การวิจัย AI ต้องใช้ทุนสูง มหาวิทยาลัยควรจับมือกับอุตสาหกรรมเพื่อ co-develop เทคโนโลยีร่วมกัน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“กระทรวงควรมีบทบาทในการสร้าง Ecosystem ระหว่างมหาวิทยาลัย รัฐ และเอกชน ด้าน AI อย่างเป็นระบบ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

6.4 สนับสนุนการวิจัย นวัตกรรม และการพัฒนาโมเดล AI เพื่อการศึกษาในทุกมิติ

“AI ต้องไม่ใช่แค่เครื่องมือที่ซื้อมาใช้ แต่ควรมีการพัฒนาโมเดลของไทยเอง เช่น AI วิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนไทย”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“มหาวิทยาลัยควรมี sandbox ในการทดลองใช้ AI ใหม่ ๆ กับการเรียนการสอน โดยไม่ต้องรอความสมบูรณ์แบบ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

“ส่งเสริมทุนวิจัยข้ามศาสตร์ เช่น AI + การวัดผล + จิตวิทยาการศึกษา”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 5)

6.5 จัดตั้งศูนย์ AI สำหรับการศึกษาในระดับกระทรวงหรือมหาวิทยาลัยเพื่อให้คำปรึกษา ทรัพยากร และการอบรมอย่างต่อเนื่อง

“ควรมี AI Center ประจำกระทรวง ที่สนับสนุนเชิงเทคนิคและพัฒนาเครื่องมือกลางให้ทุกมหาวิทยาลัยใช้ได้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 3)

“ในระดับคณะ ควรตั้งเป็นหน่วย AI Education Hub ที่คอยให้คำแนะนำวิธีนำ AI ไปใช้ในหลักสูตร”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 1)

“หากมีศูนย์กลาง ก็จะสามารถพัฒนา AI ที่มีมาตรฐานเดียวกันในการวัดผล หรือการประเมินผู้เรียน”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

6.6 พัฒนาลักสูตรอบรมระยะสั้นที่เน้นการใช้ AI อย่างมีจริยธรรมและปลอดภัย สำหรับอาจารย์และผู้บริหาร

“AI Ethics เป็นเรื่องจำเป็นมาก เราต้องฝึกให้อาจารย์รู้ว่าอะไรที่ควรใช้หรือไม่ควรใช้ AI”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 2)

“การอบรมควรเน้นให้เข้าใจว่า AI เป็นเครื่องมือ ไม่ใช่ผู้ตัดสินทั้งหมดในกระบวนการเรียนรู้”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 4)

“ต้องมีการออกแบบชุดอบรมที่ Practical สำหรับอาจารย์ ไม่ใช่เน้นแต่ภาษาวิชาการ”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

6.7 สร้างกลไกติดตามและประเมินผลการใช้ AI อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างยั่งยืน

“AI ไม่ใช่โครงการจบในปีเดียว ต้องมีระบบติดตามการใช้ วิเคราะห์ผลลัพธ์ และปรับปรุงทุกปี”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI คนที่ 3)

“ควรมีดัชนีวัดผลลัพธ์การใช้ AI ทั้งในระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพการบริหาร”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 1)

“เมื่อใช้ AI แล้ว ต้องวัดว่าเกิดความเหลื่อมล้ำไหม เกิดข้อร้องเรียนหรือไม่ เพื่อบริหารความเสี่ยงระยะยาว”

(สัมภาษณ์, ผู้เชี่ยวชาญบริหาร คนที่ 2)

จากการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษาจำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน พบว่า การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ นั้น เป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้สูงและมีศักยภาพในการยกระดับคุณภาพของระบบการอุดมศึกษาไทยอย่างรอบด้าน โดยผลการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกมิติของงานวิชาการ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดแรงงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในอนาคต โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น แพลตฟอร์มหางาน ฐานข้อมูลเชิงสถิติ งานวิจัย หรือนโยบายระดับประเทศ นอกจากนี้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังมีศักยภาพในการช่วยตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรกับมาตรฐานวิชาชีพ หรือมาตรฐานการศึกษา เช่น PLO, CLO, และกรอบ

คุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) ซึ่งช่วยลดภาระของคณะกรรมการหลักสูตรในการเตรียมเอกสารรับรองหลักสูตร ตลอดจนช่วยเร่งกระบวนการอนุมัติหลักสูตรผ่านระบบดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีบทบาทอย่างชัดเจนในการส่งเสริมแนวทางการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) โดยสามารถปรับบทเรียนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความสนใจ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรมจากระบบจัดการเรียนรู้ (LMS) และสามารถสร้างเนื้อหาหรือบทเรียนที่เหมาะสมได้แบบอัตโนมัติ นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการตรวจสอบหรือการบ้านในรายวิชาที่มีนักศึกษาจำนวนมากได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้สอนสามารถจัดสรรเวลาเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงลึกได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะในการออกแบบและบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ากับการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านเสนอว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถช่วยออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของนิสิตรายบุคคล โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เช่น ความสนใจ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในอดีต เพื่อจัดสรรกิจกรรมที่ตรงกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะชีวิตในแต่ละด้าน อาทิ ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม หรือการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังสามารถจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) อัตโนมัติ และช่วยตรวจจับพฤติกรรมเสี่ยงของนิสิต เช่น การขาดกิจกรรมต่อเนื่อง หรือภาวะความเครียด ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนิสิตในเชิงป้องกัน

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีศักยภาพในการยกระดับความแม่นยำและเป็นกลางของการประเมิน โดยสามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกในงานเขียน วิเคราะห์คุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ (rubric) และสนับสนุนการประเมินแบบ Authentic Assessment เช่น Project-based Learning หรือ Portfolio-based Assessment อีกทั้งยังสามารถติดตามพัฒนาการผู้เรียนแบบ Longitudinal ผ่าน Dashboard รายบุคคลที่มีการอัปเดตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการคาดการณ์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อวางแผนการแทรกแซงล่วงหน้า ส่งผลให้สถาบันสามารถใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มาสนับสนุนระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการยังเผชิญกับข้อจำกัดและอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างพื้นฐานด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศที่ยังไม่พร้อม เช่น ระบบฐานข้อมูลไม่เชื่อมโยงกัน การเก็บข้อมูลที่กระจัดกระจาย ขาดนโยบายระดับมหาวิทยาลัยที่ชัดเจนในการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และมีความกังวลในด้านจริยธรรม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และความโปร่งใสในการตัดสินใจของระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางพัฒนาในหลายด้าน เช่น การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) แก่บุคลากรทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในระดับคณะหรือมหาวิทยาลัย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี การวางแผนทางธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการสร้างแพลตฟอร์มรวมศูนย์ข้อมูลเพื่อให้การวิเคราะห์ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโมเดลเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับบริบทการศึกษาไทยโดยเฉพาะ

สรุป แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างเทคโนโลยี กระบวนการ และบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันในระดับนโยบาย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบ เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพ แต่ยังสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ มีความมุ่งหมายของการวิจัย 2 ข้อ คือ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้ ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ และในกรณีที่ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ มีค่า 0.30 ขึ้นไป ถือว่ามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ระยะที่ 2 การเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยในขั้นตอนแรกใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 16,016 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ได้แก่ คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาใน

กำกับของรัฐที่มีนโยบายส่งเสริมหรือผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากสถาบันที่มีประกาศหลักการและแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องมือทางปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 377 คน ตามเกณฑ์ของตารางสำเร็จของเคริจีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้มหาวิทยาลัยเป็นชั้น (Strata) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) อีกครั้งโดยใช้สถานะของบุคลากรเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตามสัดส่วนของสถานะของบุคลากรเพื่อให้ได้ครบตามจำนวน

ระยะที่ 2 การเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จำแนกเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยแบ่งหัวข้อในการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิจัยในระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบระดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้สนับสนุนภารกิจด้านการบริหารงานวิชาการใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับคณะ ภาควิชา และคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐจำนวน 7 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ พบว่า ทุกด้านของการบริหารงานวิชาการมีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับ “เร่งด่วน” ซึ่งสามารถจำแนกผลการวิเคราะห์โดยละเอียดในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ค่าเฉลี่ยของดัชนี $PNI_{modified}$ โดยรวมในด้านนี้อยู่ที่ 0.37 โดยกลุ่มผู้บริหารให้ค่าความต้องการจำเป็นสูงถึง 0.52 ขณะที่กลุ่มคณาจารย์ให้ค่าเฉลี่ยที่ 0.40 สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักของผู้บริหารต่อการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มผู้บริหารให้ค่าความต้องการสูงถึง 0.98 ซึ่งอาจเนื่องมาจากการริเริ่มใช้นวัตกรรม AI เพื่อออกแบบหลักสูตรแนว Personalized Curriculum ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านนี้มีค่า $PNI_{modified}$ โดยรวมอยู่ที่ 0.40 โดยผู้บริหารให้ค่า 0.51 และคณาจารย์ให้ค่า 0.45 สะท้อนถึงความต้องการการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เช่น ระบบผู้ช่วยสอนอัจฉริยะ (Intelligent Tutoring System: ITS), การวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้แบบ Real-time และระบบเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีค่าความต้องการในด้านนี้จากกลุ่มผู้บริหารสูงถึง 1.11 ซึ่งสะท้อนความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในยุคปัญญาประดิษฐ์

3. ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทุกด้าน โดยค่า $PNI_{modified}$ รวมอยู่ที่ 0.49 โดยกลุ่มผู้บริหารให้ค่า 0.55 และคณาจารย์ให้ค่า 0.54 แสดงให้เห็นถึงการรับรู้ร่วมกันถึงบทบาทของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการช่วยสนับสนุนการดูแลนิสิต เช่น การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นผู้ให้คำปรึกษา (AI Advisor) การออกแบบกิจกรรมให้ตรงกับศักยภาพของนิสิต รวมถึงระบบ Chatbot ที่ตอบสนองปัญหาเฉพาะบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดถึง 0.83 โดยเฉพาะกลุ่มคณาจารย์ที่ให้ค่าสูงถึง 0.87 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางแนวคิดในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนานักศึกษาในมิติที่หลากหลายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านนี้มีค่า $PNI_{modified}$ โดยรวมอยู่ที่ 0.44 โดยกลุ่มผู้บริหารให้ค่า 0.54 และคณาจารย์ให้ค่า 0.48 ถือว่าอยู่ในระดับ “เร่งด่วน” เช่นกัน โดยสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบประเมินผลแบบอัตโนมัติ การให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกทันที (Instant Feedback) การ

ประเมินผลแบบองค์รวม และการลดความลำเอียงจากมนุษย์ในการตัดสินผลการเรียนรู้ กลุ่มผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้ค่าความต้องการด้านนี้สูงที่สุดในทุกด้านของงานวิจัย โดยมีค่าเฉลี่ยถึง 1.53 สะท้อนถึงวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อยกระดับคุณภาพ ความโปร่งใส และความแม่นยำของกระบวนการวัดผลอย่างจริงจัง

สรุปผลการวิจัยระยะที่ 1 สะท้อนถึงความต้องการเร่งด่วนในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในทุกมิติของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการประเมินนิสิตนักศึกษาและการวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการยกระดับคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษาในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ยังพบความแตกต่างของระดับความต้องการ จำเป็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ในหลายด้าน ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนานโยบาย และกลยุทธ์ที่เหมาะสม จำเพาะเจาะจง และตอบโจทย์บริบทของแต่ละสถาบัน

ระยะที่ 2 การเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ในระยะที่ 2 ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธี การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างเป็นระบบ โดยแบ่งตาม 4 ด้าน สำคัญในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามามีบทบาทในฐานะเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มทักษะในตลาดแรงงาน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาแล้วมีความสอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจดิจิทัล โดยเน้นความสามารถในการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) เข้ากับมาตรฐานวิชาชีพ

1.1 แนวทางที่เสนอ

1.1.1 ใช้เทคโนโลยี Machine Learning เพื่อวิเคราะห์ฐานข้อมูลแรงงาน เช่น LinkedIn Skills Reports, Coursera Trends หรือฐานข้อมูลจากแพลตฟอร์มจัดหางาน

1.1.2 สร้างระบบ AI-based Curriculum Mapping ที่สามารถจับคู่ระหว่าง โครงสร้างหลักสูตรกับมาตรฐานอุตสาหกรรม

1.2 ข้อเสนอแนะเฉพาะทาง

1.2.1 สนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางร่วมระหว่างสถาบันเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มหลักสูตรใหม่ ๆ

1.2.2 ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อจำลองผลลัพธ์จากหลักสูตร ใหม่ก่อนนำไปใช้จริง (Curriculum Simulation)

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้เชี่ยวชาญเห็นพ้องว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีศักยภาพในการปรับ การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคลในเชิงลึก (Deep Personalization) ทั้งในด้านเนื้อหา การประเมิน และการให้คำแนะนำอย่างเฉพาะเจาะจง

2.1 แนวทางที่เสนอ

2.1.1 พัฒนา Intelligent Tutoring Systems (ITS) ที่สามารถวิเคราะห์ จุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน และปรับกิจกรรมให้สอดคล้อง

2.1.2 ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ประมวลผลแบบฝึกหัดหรือข้อสอบ และให้ Feedback ในทันที (Real-time AI Feedback)

2.2 ข้อเสนอแนะเฉพาะทาง

2.2.1 เชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ากับ LMS เพื่อให้ สามารถติดตามพฤติกรรมผู้เรียนตลอดทั้งหลักสูตร และปรับเปลี่ยนเนื้อหาแบบ Adaptive

2.2.2 ใช้ Generative AI สร้างคำถามทบทวนเฉพาะบุคคลตามรูปแบบการ เรียนรู้ของผู้เรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรม นอกหลักสูตร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านอารมณ์ สังคม และทักษะชีวิต

3.1 แนวทางที่เสนอ

3.1.1 ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และให้คำแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจ

3.1.2 พัฒนา AI Advisor ที่สามารถให้คำปรึกษาอัตโนมัติในประเด็น การปรับตัว การจัดการเวลา และการวางแผนชีวิต

3.2 ข้อเสนอแนะเฉพาะทาง

3.2.1 ติดตั้งระบบ Early Warning System ที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสุขภาพจิต หรือการเรียนตกต่ำ เพื่อส่งต่อสู่ระบบให้ความช่วยเหลือ

3.2.2 ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) วิเคราะห์ผลของการเข้าร่วม กิจกรรมกับความก้าวหน้าทางวิชาการแบบ Cross-data Analytics

4. ด้านการวัดผลและการประเมินผล

การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการประเมินผลการเรียนรู้ช่วยลดอคติของผู้ประเมิน เพิ่มความแม่นยำ และให้ข้อมูลย้อนกลับได้ในทันที โดยเฉพาะในงานที่เน้นการเขียนเชิงวิเคราะห์หรือโครงการ

4.1 แนวทางที่เสนอ

4.1.1 ใช้เทคนิค Natural Language Processing (NLP) ในการประเมินข้อสอบอัตนัย

4.1.2 พัฒนา Rubric อัตโนมัติด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับประเมินงานกลุ่มและโครงการ

4.2 ข้อเสนอแนะเฉพาะทาง

4.2.1 สร้างระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่ให้คะแนนตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการเรียนรู้แบบอัตโนมัติ

4.2.2 พัฒนาระบบ Dashboard ที่แสดงภาพรวมการประเมินทั้งรายบุคคล และรายวิชาแบบ Interactive

สรุปผลการวิจัยระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน สนับสนุนความเป็นไปได้และความจำเป็นของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในทุกด้านของการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นหลักการที่ว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ควรทำหน้าที่ “เสริมพลัง” (Augment) แทนที่จะ “แทนที่” (Replace) บทบาทของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานที่ต้องใช้วิจารณญาณ จริยธรรม และการตัดสินใจเชิงบริบท ข้อสรุปสำคัญประกอบด้วย 1) การออกแบบระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต้องคำนึงถึงความโปร่งใส ยืดหยุ่น และปรับให้เข้ากับบริบทของแต่ละสถาบัน 2) ความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะเกิดขึ้นได้ก็

ต่อเมื่อมีการเตรียมความพร้อมทั้งเชิงนโยบาย บุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ดำเนินการใน 2 ระยะ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อได้ดังนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในระยะที่ 1 ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณะ ระดับภาควิชา และคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยี AI ในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ “เร่งด่วน” ทุกด้าน โดยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในช่วง 0.42 ถึง 0.54 ซึ่งแสดงถึงความตระหนักรู้ใน ความสำคัญของการนำ AI เข้ามามีบทบาทในกระบวนการบริหารจัดการงานวิชาการในทุกมิติ

เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ($PNI_{modified} = 0.54$) รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล (0.49) การจัดการเรียนการสอน (0.46) และการพัฒนาหลักสูตร (0.42) ลำดับความสำคัญนี้ สะท้อนให้เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษามีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนใน ลักษณะองค์รวมมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้เกิดระบบสนับสนุนที่แม่นยำ ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลของนิสิตนักศึกษา

ผลดังกล่าวสอดคล้องกับวรรณกรรมที่ทบทวนไว้ในบทที่ 2 ซึ่งระบุว่า ปัญญาประดิษฐ์มีศักยภาพสูงในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลปริมาณมาก เช่น การวิเคราะห์ผลการเรียน เบคเกอร์และอินเวนทาโด (Baker & Inventado, 2016) การสนับสนุนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เฉินและคณะ (Chen et al., 2020) และการให้คำแนะนำอัตโนมัติ โกเอลและโพลปาลลี (Goel & Polepalli, 2018)

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา การที่ได้ค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด แสดงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อศักยภาพของปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ความสนใจ พฤติกรรมการเข้าร่วม และรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิต เพื่อออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

สนับสนุนการเรียนรู้นอกห้องเรียน และเสริมสร้างความผูกพันกับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อสร้างประสบการณ์เฉพาะตัว เช่น ระบบแนะนำกิจกรรมตามพฤติกรรม ระบบตรวจจับภาวะเครียดจากกิจกรรมออนไลน์ และระบบให้คำปรึกษาส่วนบุคคลในประเด็นวิชาการและจิตวิทยา ซึ่งสามารถดำเนินการได้ผ่านแพลตฟอร์มอย่าง Unibuddy, CampusGroups หรือ Corq ที่เชื่อมต่อกับระบบกิจกรรมนิสิต การดำเนินงานลักษณะนี้สอดคล้องกับข้อเสนอของ หวงและรัสต์ (Huang & Rust, 2021) ที่ชี้ว่าปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้าง Engagement และเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตในระดับบุคคลได้อย่างแม่นยำ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อม เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มพัฒนาแนวทางเหล่านี้แล้วในระดับปฏิบัติการ

ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้คะแนน PNI_{modified} เป็นอันดับที่สองนั้น แสดงถึงแนวโน้มในการพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความแม่นยำ โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดยใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถประมวลผลข้อมูลจำนวนมาก วิเคราะห์งานเขียน และให้ผลป้อนกลับในลักษณะที่เฉพาะเจาะจงและทันที รายการที่ได้รับการประเมินว่าสำคัญอย่างมาก ได้แก่ การใช้ระบบ Natural Language Processing (NLP) ในการตรวจงานเขียน การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของนิสิตผ่านระบบ Learning Analytics และการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการออกแบบข้อสอบที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ โปรแกรมที่ได้รับความนิยมในบริบทนี้ เช่น Gradescope, Turnitin, Otus และ WISEflow ซึ่งสนับสนุนการประเมินที่แม่นยำและทันที ทั้งยังเปิดโอกาสให้อาจารย์ออกแบบเกณฑ์การให้คะแนนที่สอดคล้องกับ Bloom's Taxonomy ได้อย่างมีระบบ แนวทางนี้สอดคล้องกับงานของ จางและคณะ (Zhang et al., 2020) และ कुमारและบูลองเชอร์ (Kumar & Boulanger, 2020) ที่กล่าวถึงศักยภาพของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการลดอคติ เพิ่มความโปร่งใส และให้ Feedback ที่ผู้เรียนสามารถนำไปพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้านการจัดการเรียนการสอน แม้จะมีค่า PNI_{modified} อยู่อันดับที่สาม แสดงถึงความสำคัญที่สถาบันให้ต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อยกระดับกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (personalized learning) การติดตามความก้าวหน้าการเรียนรู้แบบ real-time และการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ปรับตามบริบทของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบ Intelligent Tutoring System (ITS), Generative AI อย่าง ChatGPT หรือ ScribeSense และระบบ Learning Management System ที่เสริมด้วยฟีดแบ็กปัญญาประดิษฐ์เช่น Canvas LMS, Knewton หรือ Century Tech สถาบันสามารถใช้ระบบเหล่านี้วิเคราะห์ผลการเรียนสะสม เพื่อตั้ง

ค่าการเรียนรู้แบบ adaptive หรือเสริมแนวทางการสอนตามลักษณะผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จางและคณะ (Zhang et al., 2020) และ โกเอลและโพลลิปัลลี (Goel & Polepalli, 2018) ที่ระบุว่าปัญญาประดิษฐ์ช่วยปรับการเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง ลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกอย่างยั่งยืน

ด้านการพัฒนาหลักสูตร แม้จะมีค่า PNI_{modified} อยู่ในลำดับสุดท้าย แต่ยังคงอยู่ในระดับเร่งด่วน แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบสนองต่อตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคที่ต้องปรับเปลี่ยนทักษะอย่างรวดเร็ว (reskilling/upskilling) ระบบปัญญาประดิษฐ์เช่น Labor Market Analytics, FutureFit AI, EMSI Burning Glass และ CourseTune สามารถช่วยสังเคราะห์แนวโน้มตลาดแรงงาน วิเคราะห์ความต้องการสมรรถนะในอนาคต และ Mapping รายวิชากับมาตรฐานวิชาชีพและผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างแม่นยำ การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ยังสามารถช่วยทบทวนหลักสูตรเป็นวงรอบ (curriculum loop analysis) และประเมินความสอดคล้องของเนื้อหากับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยและประเทศ แนวทางนี้สอดคล้องกับข้อเสนอของ โฮล์มส์และคณะ (Holmes et al., 2022) และ คูคูลสกา-ฮูลม์, เอ., และคณะ (Kukulska-Hulme et al., 2021) ที่เห็นว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถสนับสนุนการออกแบบหลักสูตรที่ตอบโจทย์พลวัตทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในระยะยาว

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ เมื่อเปรียบเทียบค่าความต้องการจำเป็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ พบว่าผู้บริหารมีค่าความต้องการในทุกด้านสูงกว่าคณาจารย์ โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งอาจสะท้อนถึงมุมมองในภาพรวมขององค์กร และความคาดหวังต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ ขณะที่คณาจารย์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในระดับภาควิชาและห้องเรียน อาจมีความเข้าใจ ความพร้อม และทักษะต่อการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในระดับที่หลากหลาย ซึ่งต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการอบรมพัฒนาทักษะ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ คูคูลสกา-ฮูลม์, เอ., และคณะ (Kukulska-Hulme et al., 2021) ที่ชี้ว่าการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในบริบทการศึกษาระดับอุดมศึกษาช่วยเสริมสร้างระบบสนับสนุนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการวิเคราะห์พฤติกรรม การให้คำแนะนำรายบุคคล และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของจางและคณะ (Zhang et al., 2020) แสดงให้เห็นว่าปัญญาประดิษฐ์สามารถยกระดับกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยการลดความลำเอียงของผู้ประเมิน ให้ผล

ป้อนกลับทันที และเพิ่มความแม่นยำในมิติที่ยากต่อการวัดอย่างการเขียนเชิงวิพากษ์หรือการวิเคราะห์เชิงลึก

ขณะเดียวกัน งานของ เฮโรโดโตและคณะ (Herodotou et al., 2019) ยังสนับสนุนข้อค้นพบของการวิจัยนี้ โดยระบุว่าผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยมักมีวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา แต่การจะผลักดันให้เทคโนโลยีเหล่านั้นเกิดผลจริง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง การประเมินความต้องการจำเป็นเช่นนี้จึงสามารถใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในระดับสถาบันได้อย่างมีทิศทาง

2. การเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในระยะที่ 2 ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน พบว่า แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สามารถจัดจำแนกออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยในแต่ละด้านมีข้อเสนอที่หลากหลาย ลึกซึ้ง และสะท้อนถึงประสบการณ์ตรงของผู้ให้ข้อมูลซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาไทย

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญเห็นพ้องว่าการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งภายนอก เช่น รายงานแนวโน้มตลาดแรงงาน ดัชนีทักษะในอนาคต (Future Skills Index) และความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เพื่อเชื่อมโยงกับ Learning Outcomes และสมรรถนะของบัณฑิตที่สถาบันมุ่งหวัง นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์จำลองสถานการณ์ผลลัพธ์ของหลักสูตรในระยะยาว ประเมินความสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ เช่น Thailand 4.0 หรือ BCG Model และวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรอย่างมีระบบ

ตัวอย่างโปรแกรมที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น CourseTune สำหรับการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่าง PLO–CLO กับกรอบมาตรฐานอาชีพ, EMSI Burning Glass สำหรับการจับแนวโน้มของตลาดแรงงาน และ FutureFitAI ที่สามารถจำลองรูปแบบสมรรถนะบัณฑิตที่ตรงกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมถึง Curriculum Mapping Tools ที่ฝังปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์การซ้ำซ้อนของรายวิชาและความทับซ้อนของเป้าหมาย

แนวทางนี้สอดคล้องกับงานของ โฮล์มส์และคณะ (Holmes et al., 2022) ที่เน้นว่าปัญญาประดิษฐ์ มีศักยภาพในการวิเคราะห์หลักสูตรเชิงระบบ และ คูคูลสกา-ฮูลม์, เอ., และคณะ (Kukulska-Hulme et al., 2021) ที่กล่าวว่าปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยวางแผนหลักสูตรให้ตอบโจทย์ Future Skills และอาชีพใหม่ ๆ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งยังเชื่อมโยงกับผลจากบทที่ 4 ที่พบว่าแม้การพัฒนาหลักสูตรจะมีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุดใน 4 ด้าน แต่ยังคงอยู่ในระดับเร่งด่วน โดยเฉพาะในสถาบันที่ยังไม่มีระบบสนับสนุนด้านข้อมูลตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ใช้ระบบอัจฉริยะ เช่น Intelligent Tutoring System (ITS), Personalized Learning Platform, และ Generative AI ในการสร้างสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนแบบรายสัปดาห์ และปรับแผนการเรียนรู้ให้ทันที หรือการใช้ระบบ Chatbot ตอบคำถามรายวิชาโดยอ้างอิงจากเนื้อหาที่ผู้สอนจัดทำไว้ล่วงหน้า

โปรแกรมที่แนะนำ ได้แก่ Knewton, Century Tech, Socrative, ChatGPT ในการช่วยผลิตเนื้อหา และ ScribeSense สำหรับการวิเคราะห์งานของนักเรียนแบบ Real-time ซึ่งมีฟังก์ชันช่วยวิเคราะห์การตอบสนองของผู้เรียนแล้วปรับเนื้อหาตามความเข้าใจ โดยทั้งหมดสามารถเชื่อมต่อกับ LMS เช่น Canvas หรือ Moodle AI plugin

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านนี้ไม่เพียงช่วยลดภาระอาจารย์ แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ซึ่งตรงกับแนวคิดของ จางและคณะ (Zhang et al., 2020) และ โกเอลและโพลปัลลี (Goel & Polepalli, 2018) ที่กล่าวว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถช่วยให้การเรียนรู้ยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และเข้าถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีข้อจำกัดได้ดียิ่งขึ้น โดยผลในบทที่ 4 ยังชี้ว่ามหาวิทยาลัยที่เริ่มนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้ในระดับการเรียนการสอน เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีตัวอย่างการพัฒนาเนื้อหาแบบ AI-Driven แล้วบางส่วน

ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ใช้ปัญญาประดิษฐ์วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรม ความสนใจ และประวัติการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมเฉพาะบุคคล หรือแม้แต่วิธีแนะนำกิจกรรมแบบ Adaptive ที่ปรับเปลี่ยนข้อเสนอให้เหมาะสมตามช่วงเวลา เช่น ช่วงสอบ หรือก่อนจบการศึกษา โดยเป้าหมายคือการเพิ่ม Engagement และสร้างสุขภาวะของนิสิต

โปรแกรมที่สามารถนำมาปรับใช้ได้แก่ CampusGroups, Unibuddy, Corq, หรือระบบ Smart Advisor ที่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลจาก LMS และระบบทะเบียนนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมแบบ Longitudinal และให้คำแนะนำทั้งเชิงกิจกรรมและสุขภาพจิต ตัวอย่างเช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์ตรวจสอบความเครียดจากการเข้าใช้งานระบบบ่อยผิดปกติ หรือการสร้าง “กลุ่มกิจกรรมแนะนำ” ตามความสนใจคล้ายคลึงกับเพื่อนในโปรแกรมเดียวกัน

แนวทางนี้สอดคล้องกับ หวงและรัสต์ (Huang & Rust, 2021) ที่ระบุว่า ปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างความผูกพันกับนิสิตและสนับสนุนภาวะจิตใจได้โดยอิงจาก พฤติกรรมดิจิทัล และสอดคล้องกับผลในบทที่ 4 ที่พบว่าด้านนี้ได้รับคะแนนความต้องการจำเป็น สูงสุดจากกลุ่มตัวอย่าง สะท้อนถึงโอกาสและความคาดหวังสูงของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการ พัฒนาศักยภาพนิสิตนอกห้องเรียน

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่า ปัญญาประดิษฐ์จะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะการใช้ Natural Language Processing (NLP) และ Machine Learning ในการตรวจสอบข้อสอบอัตนัย วิเคราะห์งานเขียน และให้ผลป้อนกลับที่หลากหลาย เช่น ด้านภาษา การคิดวิเคราะห์ และการ อ้างอิง

โปรแกรมที่แนะนำ ได้แก่ Gradescope, Turnitin, Otus, และ WISEflow ซึ่งรองรับการตรวจสอบข้อสอบอัตนัย สร้างเกณฑ์การประเมินแบบ AI-generated rubric และรายงานผล แบบ Dashboard ในระดับรายวิชา รายกลุ่ม และรายบุคคล โดยสามารถเชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบ Bloom's Taxonomy ได้อย่างแม่นยำ

แนวทางนี้สอดคล้องกับงานของ จางและคณะ (Zhang et al., 2020) และ คูคูลสกา-ฮูล์ม, เอ., และคณะ (Kukulska-Hulme et al., 2021) ที่กล่าวว่าปัญญาประดิษฐ์สามารถเพิ่มความแม่นยำ โปร่งใส และประสิทธิภาพของระบบการประเมิน โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยที่มี นักศึกษาจำนวนมาก และต้องการความรวดเร็วในการให้ผลตอบกลับ

ข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญในทุกด้านไม่เพียงแต่เป็นแนวคิดเชิงนโยบายหรือภาพ ฝันในอนาคต แต่ยังสะท้อนถึงความเป็นไปได้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติได้จริง โดยมีการ ยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากสถาบันที่เริ่มใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์บางประเภทแล้ว เช่น ระบบ จัดการการเรียนรู้ (LMS) ที่ฝังฟังก์ชันปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์การเข้าใช้งานและพฤติกรรม ของผู้เรียน หรือกรณีการใช้ระบบแปลภาษาด้วยปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยนิสิตต่างชาติให้เข้าถึง

เนื้อหาการเรียนรู้ในวิชาที่มีผู้สอนเป็นภาษาไทย ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยมีศักยภาพในการปรับตัวเข้าสู่ยุคปัญญาประดิษฐ์หากมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ

เมื่อเปรียบเทียบกับผลจากระยะที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นถึง “ความต้องการจำเป็น” ในระดับสูง การอภิปรายผลจากระยะที่ 2 นี้จึงตอกย้ำว่าความต้องการดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นจากแนวคิดเพียงอย่างเดียว แต่มีรากฐานจากความเป็นไปได้จริงของการดำเนินงาน โดยเฉพาะเมื่อมีข้อเสนอที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปรับใช้กับนโยบายของสถาบันในระดับยุทธศาสตร์ได้

สรุป ผลการวิจัยในระยะที่ 2 ได้ยืนยันและเสริมแรงผลการประเมินในระยะที่ 1 ว่า การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารงานวิชาการนั้นไม่เพียงมีความจำเป็น แต่ยังเป็นแนวทางที่สามารถดำเนินการได้จริง โดยเฉพาะเมื่อได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร บุคลากร และวิสัยทัศน์จากผู้บริหารในระดับสถาบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในงานวิชาการ โดยเฉพาะในด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูง เช่น การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงของสถาบัน เช่น อธิการบดี หรือ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ควรจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์การใช้ ปัญญาประดิษฐ์และขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน โดยสามารถเริ่มต้นในระดับคณะหรือหน่วยงานที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การพัฒนาบุคลากร

การส่งเสริมทักษะ ความรู้ และความเข้าใจด้านปัญญาประดิษฐ์แก่บุคลากรทุกระดับเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน ผู้บริหารของแต่ละคณะหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านทรัพยากรบุคคลควรจัดให้มีการอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออนไลน์ รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมหลักสูตรระยะสั้น หรือโครงการอบรมจากสถาบันภายนอก เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ไปประยุกต์ใช้ในบริบทของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากผลการศึกษาพบว่า การนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษา ยังมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุน ดังนั้น ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศควรวางแผนการลงทุนเพื่อพัฒนาระบบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) ระบบจัดการเรียนรู้ (LMS) ที่สามารถเชื่อมต่อกับโมเดลปัญญาประดิษฐ์และระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อรองรับการใช้งานในระดับมหาวิทยาลัยอย่างครอบคลุม

4. การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและการมีส่วนร่วม

การยอมรับและการใช้งานปัญญาประดิษฐ์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในองค์กร ดังนั้น สถาบันควรส่งเสริมวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิต โดยจัดตั้งทีมต้นแบบปัญญาประดิษฐ์ (AI Champion Team) ในแต่ละคณะ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำในการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี ถ่ายทอดความรู้ ประสานความร่วมมือ และสะท้อนข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเชิงทดลอง

เพื่อประเมินผลกระทบจากการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในบริบทจริง ควรมีการวิจัยในลักษณะเชิงทดลอง (Experimental Research) หรือวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยนำนักวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ไปดำเนินการทดลองใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในงานวิชาการเฉพาะด้าน เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนิสิต การให้คำแนะนำรายวิชาอัตโนมัติ หรือการประเมินผลรายวิชาด้วยปัญญาประดิษฐ์เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

2. การวิจัยในระดับปฏิบัติการ (Micro-level)

สถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลายด้านลักษณะของสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์สุขภาพ ศิลปกรรมศาสตร์ หรือวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งอาจมีแนวทางการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ควรมีการวิจัยในระดับภาควิชาหรือคณะ เพื่อศึกษาความเหมาะสม ข้อจำกัด และความต้องการเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะช่วยให้การออกแบบและใช้ปัญญาประดิษฐ์มีความตรงจุดและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในระดับจุลภาค นอกจากนี้จากการวิจัยระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นที่มีความต้องการ

พัฒนาเร่งด่วนที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา จึงควรหาแนวทางในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

3. การเปรียบเทียบเชิงนานาชาติ

เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยกับประเทศที่มีความก้าวหน้าในการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการศึกษา เช่น สหรัฐอเมริกา จีน ฟินแลนด์ หรือสิงคโปร์ การวิจัยในลักษณะนี้จะเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้แนวคิด โมเดลการจัดการ หรือเทคโนโลยีที่สามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทไทย และยังส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับนานาชาติอีกด้วย

4. การศึกษาความเสี่ยงและจริยธรรม

ควรมีงานวิจัยที่เน้นศึกษาประเด็นการกำกับดูแล (AI Governance) และกรอบจริยธรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในระบบการศึกษาของไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบาย กฎหมาย และแนวปฏิบัติที่ปลอดภัยและเป็นธรรม

บรรณานุกรม

- Alqahtani, S., & Wafula, F. (2025). AI-driven educational policy reform in higher education. *International Journal of Educational Management*, 39(2), 115-131.
<https://doi.org/10.1108/IJEM-01-2025-0045>
- Anthropic. (2024). *Introducing Claude 3: The next-generation AI assistant*.
<https://www.anthropic.com/news/claude-3>
- Arcienaga Morales, L. M., Rodriguez, J. A., & Torres, V. R. (2018). Artificial intelligence in academic processes: An opportunity to transform higher education. *Procedia Computer Science*, 123, 441-447. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2018.01.021>
- Armstrong, T. (2003). *The multiple intelligences of reading and writing: Making the words come alive*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Baker, R. S., & Inventado, P. S. (2016). Educational data mining and learning analytics. In J. A. Larusson & B. White (Eds.), *Learning analytics: From research to practice* (pp. 61-75). Springer.
- Bobbitt, F. (1918). *The Curriculum*. Houghton Mifflin.
- Borisov, I., & Stoyanova, M. (2024). Ethical dilemmas in the use of AI in higher education governance. *European Journal of Education Technology*, 16(1), 55-71.
- Burgess, M. (2017). *What is artificial intelligence?* <https://www.wired.co.uk/article/what-is-artificial-intelligence-ai>
- Campus, L. (2023). Campus Labs: Assessment and accreditation tools.
<https://www.campuslabs.com>
- CampusGroups. (2023). CampusGroups: Student engagement platform.
<https://www.campusgroups.com>
- Chan, J. (2023). AI and data literacy in academic leadership. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 45(4), 301-319.
- Chaturvedi, S. (2008). *Artificial intelligence: Concepts and applications*. APH Publishing.
- Chen, L., Chen, P., & Lin, Z. (2020). Artificial intelligence in education: A review. *IEEE Access*, 8, 75264-75278. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2020.2988510>

- Corq. (2023). Corq: Event engagement app for students. <https://www.corqapp.com>
- Dewey, J. (1910). *How we think*. D.C. Heath & Co.
- Doyle Maria M. (2023). *Innovations in Curriculum Design*. Routledge.
- Ertmer, P. A., & Newby, T. J. (2013). Behaviorism, Cognitivism, and Constructivism: Comparing Critical Features from an Instructional Design perspective. *Performance Improvement Quarterly*, 26(2), 43-71.
- ExamSoft. (2023). ExamSoft: Secure exam delivery and analytics. <https://examsoft.com>
- Generoso, J. (2024). Emerging tools for student engagement and academic assessment. <https://example.com/emerging-tools>
- Goel, A., & Polepalli, S. (2018). Intelligent tutoring systems: The role of AI in adaptive learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 66(4), 937-954.
- Goodfellow, I., Bengio, Y., & Courville, A. (2016). *Deep learning*. MIT Press.
- Google, D. (2024). *Gemini 1.5 technical report*. <https://deepmind.google/technologies/gemini/>
- Gradescope. (2023). Gradescope: Assessment grading platform. <https://www.gradescope.com>
- Gulati, S., Sharma, S., & Chawla, D. (2020). Personalized learning through adaptive AI-based recommendation systems. *Journal of Educational Technology Systems*, 48(4), 526-544. <https://doi.org/10.1177/0047239520907480>
- Herodotou, C., Rienties, B., & Boroowa, A. (2019). Large scale implementation of learning analytics in higher education: Challenges and future directions. *British Journal of Educational Technology*, 50(5), 2466-2483. <https://doi.org/10.1111/bjet.12879>
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning*. Center for Curriculum Redesign.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2022). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning (2nd ed.)*. Center for Curriculum Redesign.
- Holstein, K., McLaren, B. M., & Aleven, V. (2018). Student learning benefits of a mixed-

- reality teacher awareness tool in AI-enhanced classrooms. In S. Isotani & et al. (Eds.), *Artificial Intelligence in Education: AIED 2018* (pp. 154-168). Springer.
- Hotton, E. (2011). *The rise of artificial cognition: Technology and society*. Oxford University Press.
- Huang, M. H., & Rust, R. T. (2021). A strategic framework for artificial intelligence in marketing. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 49(1), 30-50.
<https://doi.org/10.1007/s11747-020-00749-9>
- I. B. M. Data, & A. I. Team. (2023). Understanding the different types of artificial intelligence. *IBM*. <https://www.ibm.com/think/topics/artificial-intelligence-types>
- Imbra, C. M. (2012). International Higher Education: A Model for Student Engagement Through Collaboration. *Incited Campus Activities Programming*, 14-18.
- Iwanicka, M. (2024). *How to create extracurricular activities students will want to attend*. สืบค้นจาก <https://www.timeshighereducation.com/campus/how-create-extracurricular-activities-students-will-want-attend>
- Jaladin, R. A. M. (2004). Artificial intelligence: A decision-making tool. *International Journal of Computer Applications*, 7(2), 12-18.
- Jane, D., & Jain, R. (2019). Artificial intelligence and student engagement in higher education. *Journal of Innovative Education*, 22(3), 210-225.
- Jurafsky, D., & Martin, J. H. (2023). *Speech and language processing (3rd ed.)*. Draft. Stanford University. <https://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/>
- Knowles, A. (1970). *Handbook of College and University Administration*. McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kukulski-Hulme, A., Lee, H., & Norris, L. (2021). Artificial intelligence and personalized learning in higher education: Opportunities and challenges. *British Journal of Educational Technology*, 52(4), 1235-1248. <https://doi.org/10.1111/bjet.13078>
- Kumar, V. S., & Boulanger, D. (2020). Automated essay scoring and the deep learning black box: How are rubric scores determined? *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 31(4), 538-584. <https://doi.org/10.1007/s40593-020->

[00211-5](#)

Marr, B. (2021). What are the four types of AI? *Bernard Marr*.

<https://bernardmarr.com/what-are-the-four-types-of-ai/>

Marr, B. (2023). *The future of AI: How artificial intelligence is changing everything*. Wiley.

McCarthy, J., Minsky, M. L., Rochester, N., & Shannon, C. E. (1956). A proposal for the Dartmouth summer research project on artificial intelligence. *AI Magazine*, 27(4), 12-14.

McCawley, P. (2009). *Methods for conducting needs assessments*. University of Idaho Extension. <https://www.extension.uidaho.edu>

McDonald, N., Johri, A., Ali, A., & Hingle, A. (2024). Generative Artificial Intelligence in higher education: Evidence from an analysis of institutional policies and guidelines. In *arXiv*.

Meta, A. I. (2024). *Introducing LLaMA 3: Our next-generation open-source language model*. <https://ai.meta.com/llama/>

Microsoft. (2024). *Introducing Microsoft Copilot: AI assistance for everyone*. <https://www.microsoft.com/en-us/copilot>

Midjourney. (2023). *Midjourney AI art generation*. <https://www.midjourney.com>

Millett John D. . (1954). *Management in the public service: The quest for effective performance*. McGraw-Hill.

Mistral, A. S. (2023). *Mistral AI*. In *Open-source LLM developer* <https://mistral.ai>

Nadikatt, M. E. (2016). Artificial intelligence: Opportunities and challenges. *International Journal of Engineering Research and Applications*, 6(10), 45-49.

Nguyen, L. T., & Wong, Y. K. (2019). The Digital School Project: Enabling Technology-Enhanced Learning in K-12 Education in Vietnam. In *Handbook of Research on Emerging Technologies for Digital Learning, Teaching and Assessment*.

Oliva, P. F. (2009). *Developing the curriculum (7th ed.)*. Allyn & Bacon.

OpenAi. (2024). *GPT-4 technical report*. <https://openai.com/research/gpt-4>

Organisation for Economic, C.-o., & Development. (2022). *OECD digital education outlook 2022*. <https://www.oecd.org/>

- OrgSync. (2023). OrgSync: Student organization management. <https://www.orgsync.com>
- Otus. (2023). Otus: Learning management and assessment platform. <https://otus.com>
- Popencil, A., & Ken, D. (2017). The role of AI in curriculum design and personalization. *International Journal of Advanced Education Technology*, 5(3), 101-114.
- Riel, M., & Becker, H. (2000). *The beliefs, practices, and computer use of teacher leaders*.
- Romeo, L., & Ventura, F. (2020). Artificial intelligence in academic decision-making: A systematic review. *Journal of Educational Technology*, 18(2), 45-59.
- Runway. (2023). *Create with Runway: AI video and image tools*. <https://runwayml.com>
- Russell, S. J., & Norvig, P. (2021). *Artificial intelligence: A modern approach* (4th ed.). Pearson.
- Sardareh, S. A., Saad, M. R. B. M., & Afshar, N. S. (2015). Using unsupervised machine learning in educational data clustering. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 172, 437-442. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.382>
- Slimi, Z. (2023). Artificial intelligence and the future of curriculum design in higher education. *International Review of Education Technology*, 29(1), 1-20.
- Smith, J. (2022). *Efficient academic management using artificial intelligence*. Educational Innovation Press.
- Socrative. (2023). Socrative: Real-time classroom engagement tool. <https://www.socrative.com>
- Szeliski, R. (2022). *Computer vision: Algorithms and applications* (2nd ed.). Springer. <https://szeliski.org/Book/>
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. Harcourt, Brace & World.
- Tanner, D., & Tanner, L. (1980). *Curriculum Development: Theory into Practice*. Macmillan.
- TechTarget. (2025). The Different Types of AI. *TechTarget*. <https://www.techtarget.com/searchenterpriseai/tip/4-main-types-of-AI-explained>
- Today, E. (2565). สจล. จับมือ CKML และ 4 มหาวิทยาลัยชั้นนำเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ปัญญาประดิษฐ์ข้ามมหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/pUcfl>
- Turing, A. M. (1950). Computing machinery and intelligence. *Mind*, 59(236), 433-460.

<https://doi.org/10.1093/mind/LIX.236.433>

Turnitin. (2023). Turnitin: Academic integrity and plagiarism detection.

<https://www.turnitin.com>

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. University of Chicago Press.

Unesco. (2023). *Global education monitoring report 2023: Technology in education – A tool on whose terms?* <https://www.unesco.org/reports/global-education-monitoring-report/2023>

Unibuddy. (2023). Unibuddy: Peer-to-peer student engagement.

<https://www.unibuddy.com>

Venkateswaran, K., Lim, J. P., & Tan, H. Y. (2024). Leading AI integration in universities: A leadership framework for the digital age. *Journal of Academic Leadership and Innovation*, 17(2), 44-59.

Wiles, J., & Bondi, J. (2011). *Curriculum Development: A Guide to Practice* (8th ed.). Pearson.

Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – Where are the educators? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(1), 1-27. <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0>

Zhang, W., Wang, L., & Li, J. (2020). The impact of artificial intelligence on higher education learning outcomes. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 30(2), 123-139. <https://doi.org/10.1007/s40593-020-00191-3>

กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561. <http://dqe.mhesi.go.th/bhes2/ST-Curr/Standard%20of%20Higher%20Education-2018.PDF>

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ (พ.ศ. 2565–2570). <https://www.mdes.go.th/>

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2568). รายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้าน AI แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2568. <https://www.mdes.go.th/>

กระทรวงศึกษาธิการ, ส. (2559). แนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ.

2573. สืบค้นจาก <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1507-file.pdf>

กระทรวงศึกษาธิการ, ส. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. สืบค้นจาก

<https://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา, ว. (2567). แผนปฏิบัติการรายปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม.

<https://www.ops.go.th/th/aboutus/strategic-policy/item/9542-2567-action-plan-2567>

ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. (2566). ปัญญาประดิษฐ์ (AI) พลิกโฉมการศึกษา. สืบค้นจาก

<https://il.mahidol.ac.th/th/newsletter52-article4/>

คณะกรรมการโครงการสาหรณกรรรมศึกษาศาสตร์, ม. (2558). สาหรณกรรรมศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แคทรียา แสงใส. (2566). ปัญญาประดิษฐ์กับการพัฒนาทางการศึกษา. *Journal of Applied*

Education, 2(3), 49-60. สืบค้นจาก [https://so16.tci-](https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JAE/article/view/264/202)

[thaijo.org/index.php/JAE/article/view/264/202](https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JAE/article/view/264/202)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567). เกี่ยวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก

<https://www.chula.ac.th/>

ชัยพิสิทธิ์ ติวสรั้อย. (2566). การศึกษาเทคโนโลยีนวัตกรรมสำหรับการบริหารงานวิชาการใน

อุดมศึกษาของรัฐ. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และการศึกษาทั่วไป, 1(1), 44-54. สืบค้น

จาก <https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JILGE/article/view/170/117>

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). ระบบการบริหารการศึกษาแนวใหม่. สุวีริยาสาส์น.

โชติวริทธิ์ ชัยชัยยากิตต์. (2564). การบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) ใน

สถานการณ์ปัจจุบัน. วารสาร มจร เลย์ ปริทัศน์, 2(3), 175-189. สืบค้นจาก

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/MCUL/article/view/257214/173564>

ณัฐกานต์ พวงไพบูลย์ม, & แม้นวาด รชนีกรไกรลาศ. (2564). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของ

สถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา

, 12(1), 1-19. สืบค้นจาก [https://so02.tci-](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JBS/article/view/246289/168552)

[thaijo.org/index.php/JBS/article/view/246289/168552](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JBS/article/view/246289/168552)

ทง ทงภูเบศร์, & คณะ. (2562). รายงานฉบับสมบูรณ์อนาคตภาพของรูปแบบการประเมินและ

การประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอกระดับอุดมศึกษาทศวรรษหน้า.

<https://www.onesqa.or.th/upload/download/202112081151012.pdf>

ทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ. (2563). การพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารการวัดผลการศึกษา, 37(2), 28-42. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JEMEPTB/issue/view/17002/4885>

ธัญชนก ศิริโสภิตกุล. (2558). แนวทางการพัฒนางานวิชาการในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา. สืบค้นจาก https://digital_collect.lib.buu.ac.th/buuarchive/b00044478.pdf

นงเยาว์ อุทุมพร. (2566). การนำผลการประเมินการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 1(1), 32-40. สืบค้นจาก <https://so13.tci-thaijo.org/index.php/DRUEDJ/article/view/109/92>

น้ำอ้อย ชินวงศ์. (2561). กลยุทธ์การบริหารวิชาการสถาบันอุดมศึกษาในการกำกับของรัฐตามแนวคิดสมรรถนะข้ามสายงาน สืบค้นจาก <https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=4039&context=chulaetd>

นิคม ลนขุนทด. (2551). การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สืบค้นจาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/KU.the.2008.297

นิจวรรณ วีรพัฒน์โนดม, & นงนภัทร รุ่งเนย. (2555). การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, 23(2), 65-72.

ประพัฒน์ รัศมี, & ธดา สิทธิธาดา. (2568). การวางนโยบายการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารวิจัยนโยบายการอุดมศึกษา, 5(1), 1-15.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2555). การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2548). หลักการของพื้นฐานอุดมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2567ก). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก <https://www.kku.ac.th/>

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2567ข). มข.จัดเวิร์กช็อป “AI for the Next Generation Leader Workshop” บัณฑิตยุคดิจิทัล! เชื้อ ขอบ ใช้ AI เป็นผู้ช่วยสุดปัง. สืบค้นจาก

<https://th.kku.ac.th/188880/>

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2567). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก

<https://www.cmu.ac.th/>

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2567). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. สืบค้นจาก <https://www.kmutt.ac.th/>

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2567). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นจาก <https://mahidol.ac.th/th/>

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2567). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สืบค้นจาก

<https://www.psu.ac.th/?page=introduce2>

มารุต พัฒนาผล. (2567). แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร. สืบค้นจาก

http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร2567_1704152253.pdf

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. อรุณการพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2562). พจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน.

เรณูมาศ มาอุ้น. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(2), 169-176. สืบค้นจาก [https://so04.tci-](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/82156/65300)

[thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/82156/65300](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/82156/65300)

วิจิตร ศรีสอ้าน. (2559). มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ: นวัตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2533). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). บริษัท อาร์ แอนด์ปริ้นท์ จำกัด

วิโรจน์ สวรรค์ตะนะ. (2566). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา (ปรับปรุงครั้งที่ 5 ed.). ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2567). เกี่ยวกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. สืบค้นจาก <https://www.kmitl.ac.th/>

สมใจ ลักษณะ. (2544). ความหมายของประสิทธิภาพในการบริหาร. สำนักพิมพ์การศึกษา.

สรวิชัย ชูชีพ. (2558). กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดการเสริมสร้างขีดความสามารถของมนุษย์ สืบค้นจาก <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/50778>

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. ภาพพิมพ์. สืบค้นจาก

<https://qm.kku.ac.th/downloads/hbMUA57ed3.pdf>

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). อว. for AI. สืบค้น
จาก [https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/106-minister-](https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/106-minister-supamas/10300-for-ai-ai-fagship-al-3-al-ai-3-3-al.html)

[supamas/10300-for-ai-ai-fagship-al-3-al-ai-3-3-al.html](https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/106-minister-supamas/10300-for-ai-ai-fagship-al-3-al-ai-3-3-al.html)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). บุคลากรอุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2567 ภาคเรียนที่ 1 ใน สถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด จำแนกตาม.

[https://info.mhesi.go.th/stat_stf.php?search_year=2567&download=7358&file_id=2](https://info.mhesi.go.th/stat_stf.php?search_year=2567&download=7358&file_id=2024101106.xlsx)
[024101106.xlsx](https://info.mhesi.go.th/stat_stf.php?search_year=2567&download=7358&file_id=2024101106.xlsx)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, ก. (2566). แผนปฏิบัติ
ราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ
นวัตกรรม. สืบค้นจาก

[https://policy.medicine.psu.ac.th/filemanager/file/51/1.%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3_5%E0%B8%9B%E0%B8%B5_%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%87_%E0%B8%AD%E0%B8%A7_66-70_\(Final\).pdf](https://policy.medicine.psu.ac.th/filemanager/file/51/1.%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3_5%E0%B8%9B%E0%B8%B5_%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%87_%E0%B8%AD%E0%B8%A7_66-70_(Final).pdf)

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2562). แนวทางการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลภาครัฐ พ.ศ. 2562–
2564. <https://www.dga.or.th>

สิริวดี ชูเชิด. (2556). การศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กรภาครัฐ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ]. กรุงเทพฯ.

สุดารัตน์ สารสว่าง. (2552). การบริหาร:การบริหารงานวิชาการอุดมศึกษา. สืบค้นจาก

<https://www.arit.rmutp.ac.th/kms/wp-content/uploads/2009/11/norborkor13.20.pdf>

สุมล สิทธิสมบูรณ์. (2535). วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนในระดับอุดมศึกษา. วารสารสุทธิ
ปริทัศน์, 7(18), 103-111. สืบค้นจาก [https://so05.tci-](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUStuthiparithatJournal/article/view/244998/166577)

[thaijo.org/index.php/DPUStuthiparithatJournal/article/view/244998/166577](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUStuthiparithatJournal/article/view/244998/166577)

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2542). การบริหารงานวิชาการ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร.

อัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี (2558). การนำเสนอรูปแบบความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงาน
กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สืบค้นจาก

<https://shorturl.asia/pMARk>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สுவทันพรกุล
หัวหน้าภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์
อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีพร นาคสัมฤทธิ์
อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุลศักดิ์ สุขสบาย
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ บวรศิริรักษ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยปทุมธานี

แบบสอบถามข้อที่	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
ด้านการพัฒนาหลักสูตร						
1.สถาบันของท่านมีการนำ AI มาใช้ในการออกแบบหลักสูตร	1	1	1	1	1	1
2.สถาบันของท่านนำ AI มาใช้วิเคราะห์แนวโน้มของตลาด แรงงานเพื่อกำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตตาม หลักสูตร	0	1	1	1	1	0.8
3.สถาบันของท่านนำ AI มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยมากขึ้น	1	1	1	1	0	0.8
4.สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุน อาจารย์ในการออกแบบแผนการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1
5.สถาบันของท่านใช้ AI ในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	1	1	1	0	1	0.8
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
6.สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อสนับสนุนการสอนแบบออนไลน์และ Hybrid Learning	1	1	1	1	1	1
7. มีการใช้ AI เพื่อให้คำแนะนำนักศึกษาเป็นรายบุคคล	0	1	1	1	1	0.8
8.AI สามารถช่วยตรวจสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา	1	1	1	1	1	1
9.AI ช่วยลดภาระงานของอาจารย์ในการให้คะแนนและประเมินผลการเรียน	1	1	1	1	1	1
10.AI สามารถช่วยปรับแต่งวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม	1	1	1	1	1	1
ด้านการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา						
11.สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อแนะนำกิจกรรมนักศึกษาตามความสนใจและพฤติกรรมการเรียนรู้	0	1	1	1	1	0.8
12.AI มีบทบาทในการช่วยนักศึกษาค้นหาและลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	1
13.AI สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาการของนักศึกษา	1	1	1	1	1	1
14. AI มีส่วนช่วยในการติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	1	1	1	1
15. AI สามารถช่วยสร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา	1	1	1	1	1	1

แบบสอบถามข้อที่	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้						
16. สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล	1	1	1	1	1	1
17. สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ	1	1	1	1	1	1
18. AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว	1	1	1	0	1	0.8
19. AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้	1	0	1	1	1	0.8
20. AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.8

ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
1. AI กับการพัฒนาหลักสูตร						
1.1 สถาบันของท่านมีการใช้ AI ในการออกแบบหรือปรับปรุง หลักสูตรหรือไม่ ถ้ามี ใช้อย่างไร	1	1	1	0	1	0.8
1.2 AI ช่วยให้หลักสูตรทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างไร	1	1	1	1	1	1
1.3 ท่านคิดว่าการใช้ AI ในการพัฒนาหลักสูตรมีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร	1	0	1	1	1	0.8
2. AI กับการจัดการเรียนการสอน						
2.1 สถาบันของท่านใช้ AI เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร	1	1	1	1	1	1
2.2 ท่านมองว่า AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไร	1	1	1	1	1	1
2.3 AI สามารถช่วยออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) อย่างไร	1	1	1	1	1	1
3. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา						
3.1 สถาบันของท่านมีการใช้ AI เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร	1	1	1	0	1	0.8
3.2 AI สามารถช่วยแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคนได้อย่างไร	1	1	1	1	1	1
3.3 AI สามารถช่วยติดตามผลกระทบของกิจกรรมต่อพัฒนาการของนักศึกษาได้อย่างไร	1	1	1	1	1	1
4. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้						
4.1 AI ถูกนำมาใช้ในการออกแบบข้อสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไร	1	1	1	1	1	1
4.2 AI มีบทบาทในการลดภาระของอาจารย์ในการ	1	1	1	1	1	1

ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
ตรวจสอบข้อสอบและให้คะแนนได้อย่างไร						
4.3 ท่านคิดว่าการใช้ AI ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มีจุดอ่อนหรือข้อจำกัดอะไรบ้าง	1	0	1	1	1	0.8
5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา						
5.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญที่ทำให้การใช้ AI ในการบริหารงานวิชาการยังไม่เต็มประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1
5.2 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการพัฒนา AI ให้สามารถใช้ในการบริหารงานวิชาการได้ดียิ่งขึ้น	1	1	0	1	1	0.8
5.3 สถาบันของท่านมีแผนการพัฒนา AI ในการบริหารงานวิชา ในอนาคตอย่างไร	1	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ในระยะที่ 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ในระยะที่ 1

แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ได้แก่ คือ ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา (ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ และระดับภาควิชา ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี และหัวหน้าภาควิชา) และคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีนโยบายผลักดันหรือส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นรูปธรรม จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อบุคคลผู้ตอบแบบสอบถามหรือสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่แต่ประการใด

โปรดให้ข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงวิชาการและการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาววสุนันท์ มงคลนำ

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ตามข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2. ตำแหน่งงาน

ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย

☐ อธิการบดี
☐ รองอธิการบดี ฝ่าย.....

ผู้บริหารระดับคณะ

☐ คณบดี คณะ.....
☐ รองคณบดี ฝ่าย.....
☐ หัวหน้าภาควิชา.....

คณาจารย์

☐ ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์
☐ ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
☐ ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
☐ ยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ

3. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30 – 39 ปี
☐ 40 – 49 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์การทำงานในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 – 15 ปี ☐ มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี
 ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
 ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

6. สถาบันอุดมศึกษา

- ☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
☐ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
☐ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
☐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
☐ มหาวิทยาลัยมหิดล
☐ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
☐ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ที่ละเอียด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นการนำ AI มาใช้ ตามการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเกณฑ์การเลือกคำตอบมีดังนี้

5	หมายถึง มีการนำ AI มาใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีการนำ AI มาใช้ อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง มีการนำ AI มาใช้ อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีการนำ AI มาใช้ อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง มีการนำ AI มาใช้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นการนำ AI มาใช้									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ต่อพัฒนาการของนักศึกษา										
4)	AI มีส่วนช่วยในการติดตามและประเมินพัฒนาการของนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรม										
5)	AI สามารถช่วยสร้างเครือข่ายและชุมชนการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา										
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้											
1)	สถาบันของท่านใช้ AI ในการออกแบบข้อสอบและเครื่องมือประเมินผล										
2)	สถาบันของท่านนำ AI มาใช้เพื่อลดความผิดพลาดในการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ										
3)	AI มีบทบาทในการประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระยะยาว										
4)	AI สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้										
5)	AI สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษา										

ส่วนที่ 3: ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ AI ในการบริหารงานวิชาการ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในระยะที่ 2

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในระยะที่ 2
แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านตามข้อความที่เป็นจริง

1. ชื่อ-สกุล
2. ตำแหน่งในสถาบัน
3. ตำแหน่งทางวิชาการ
4. คุณวุฒิทางการศึกษา
5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา
6. สังกัดสถาบันอุดมศึกษา
 - ☐ มหาวิทยาลัยของรัฐ
 - ☐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
 - ☐ มหาวิทยาลัยเอกชน
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
7. ชื่อสถาบันอุดมศึกษา
8. ประสบการณ์ในการใช้ AI เพื่อบริหารงานวิชาการ
 - ☐ เคยใช้ AI ในงานบริหาร
 - ☐ อยู่ระหว่างศึกษา/ทดลองใช้
 - ☐ ยังไม่เคยใช้ AI ในงานบริหาร

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา

1. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

1.1 สถาบันของท่านมีการใช้ AI ในการออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตรหรือไม่ ถ้ามี ใช้อย่างไร

.....

1.2 AI ช่วยให้หลักสูตรทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างไร

.....

1.3 ท่านคิดว่าการใช้ AI ในการพัฒนาหลักสูตรมีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร

.....

2. AI กับการจัดการเรียนการสอน

2.1 สถาบันของท่านใช้ AI เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

.....

2.2 ท่านมองว่า AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์และการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไร

.....

2.3 AI สามารถช่วยออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) อย่างไร

.....

3. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3.1 สถาบันของท่านมีการใช้ AI เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

.....

3.2 AI สามารถช่วยแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคนได้อย่างไร

.....

3.3 AI สามารถช่วยติดตามผลกระทบของกิจกรรมต่อการพัฒนาการของนักศึกษาได้อย่างไร

.....

4. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 AI ถูกนำมาใช้ในการออกแบบข้อสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไร

.....

4.2 AI มีบทบาทในการลดภาระของอาจารย์ในการตรวจข้อสอบและให้คะแนนได้อย่างไร

.....

4.3 ท่านคิดว่าการใช้ AI ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มีจุดอ่อนหรือข้อจำกัดอะไรบ้าง

.....

5. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

5.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญที่ทำให้การใช้ AI ในการบริหารงานวิชาการยังไม่เต็มประสิทธิภาพ

.....

5.2 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการพัฒนา AI ให้สามารถใช้ในการบริหารงานวิชาการได้ดียิ่งขึ้น

.....

5.3 สถาบันของท่านมีแผนการพัฒนา AI ในการบริหารงานวิชาการในอนาคตอย่างไร

.....

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* หมายเหตุ : ข้อคำถามอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในระยะที่ 2

แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านตามข้อความที่เป็นจริง

1. ชื่อ-สกุล
2. คุณวุฒิทางการศึกษา
3. ตำแหน่ง / ความเชี่ยวชาญด้าน AI
 - ☐ นักวิจัยด้าน AI
 - ☐ ผู้พัฒนาระบบ AI
 - ☐ อาจารย์หรือนักวิชาการด้าน AI
 - ☐ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบาย AI
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ประสบการณ์ทำงานด้าน AI
 - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
 - ☐ 5 - 10 ปี
 - ☐ 11 - 20 ปี
 - ☐ มากกว่า 20 ปี
5. สังกัดหน่วยงาน
 - ☐ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา
 - ☐ ศูนย์วิจัย AI
 - ☐ บริษัทเทคโนโลยี AI
 - ☐ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ AI
 - ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
6. ชื่อหน่วยงาน

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สำหรับผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1. บทบาทของ AI ในการบริหารงานวิชาการ

1.1. AI มีบทบาทอย่างไรในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

.....

1.2 เทคโนโลยี AI ประเภทใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

.....

2. AI กับการพัฒนาหลักสูตร

2.1 AI สามารถช่วยวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างไร

.....

2.2 ท่านคิดว่า AI ควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

.....

3. AI กับการจัดการเรียนการสอน

3.1 AI สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ได้อย่างไร

.....

3.2 เทคโนโลยี AI ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นแบบ Adaptive Learning อย่างไร

.....

4. AI กับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4.1 AI ช่วยในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไร

.....

4.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดใดบ้างในการใช้ AI เพื่อจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

.....

5. AI กับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

5.1 AI สามารถช่วยให้การวัดผลและการให้คะแนนนักศึกษามีความแม่นยำมากขึ้นได้อย่างไร

.....

5.2 มีความท้าทายหรือข้อจำกัดอะไรบ้างในการใช้ AI เพื่อวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

.....

6. อุปสรรคและแนวทางพัฒนา

6.1 อะไรคืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการใช้ AI ให้เหมาะสมกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

.....

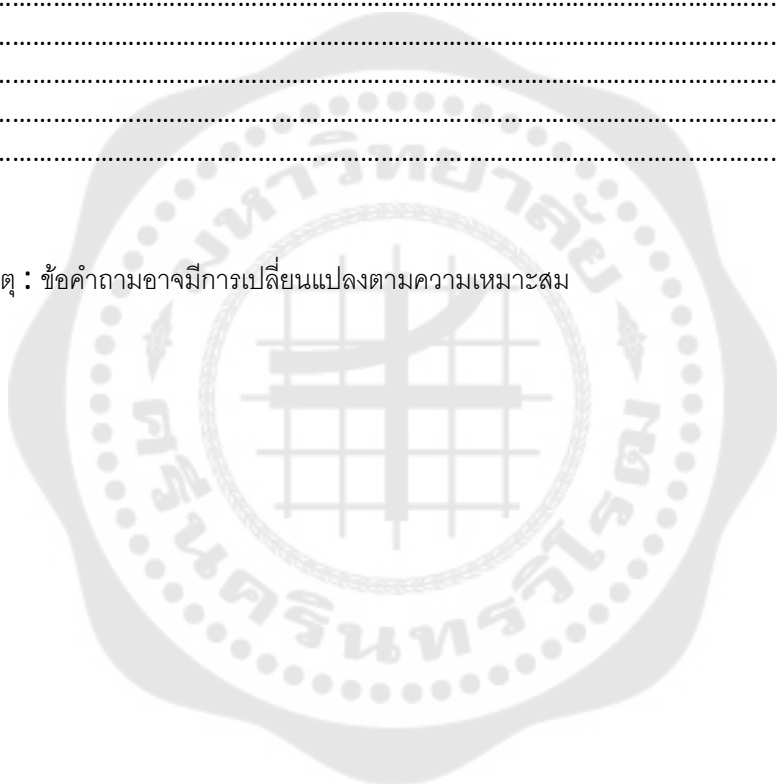
6.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการใช้ AI ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

.....

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

* หมายเหตุ : ข้อคำถามอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ภาคผนวก จ
หนังสือรับรองจริยธรรม

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวสุนันท์ มงคลน้ำ

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-682133

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 25 เมษายน 2568
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 25 เมษายน 2568
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2568
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 25 เมษายน 2568
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 14 พฤษภาคม 2568

วันที่หมดอายุ : 13 พฤษภาคม 2569

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17

โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

AF20-03-03.0
May, 2023

Certificate of Ethical Committee Approval

This is to certify that:

Protocol Title: GUIDELINES FOR USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) TECHNOLOGY TO ENHANCE THE EFFICIENCY 6 OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE EXECUTIVE MANAGEMENT OF STATE-CONTROLLED HIGHER EDUCATION 7 INSTITUTIONS

Principal Investigator: Ms. Wasunan Mongkonnam

Institution: Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Protocol code: SWUEC-682133

Documents approved:

1. Submission form	version no. 2 date 25 April 2025
2. Full research proposal	version no. 2 date 25 April 2025
3. Participant information sheet and consent form	version no. 1 date 10 March 2025
4. Questionnaire/data collection form	version no. 2 date 25 April 2025
5. Investigator's biography	

have been reviewed and approved by the Human Research Ethics Committee of Srinakharinwirot University based on Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research, along with laws and regulations of Thailand. Thus, the approval for conducting the study is granted.

Date of approval: 14/05/2025

Date of expiration: 13/05/2026

(Associate Professor Sittipong Wattananonsakul, Ph.D.)

Chairman, Social Science and Behavioral Science Research Sub-Committee
of Srinakharinwirot University (Panel 2)

Ethics and Research Standards Division
Innovation Building Prof. Dr. Saroch Buasri, Floor 17
Srinakharinwirot University, 10110 Thailand
Tel: +66-26-495000, 17503 Fax: (02) 2042590

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยแบบสอบถาม

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและประชาสัมพันธ์การตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.คลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 5) มหาวิทยาลัยมหิดล 6) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ 7) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 และขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ให้ สถาบันดังกล่าวตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตาม QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ศลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.คลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ตลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ศุภศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/906

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

26 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ 1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารระดับคณะ 3) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ 4) คณาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ผ่านทาง QR Code ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

QR Code

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยแบบสอบถาม
สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการระดับอุดมศึกษา

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อติวงศ์ สุชาโต

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC-: 682133

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตเผยแพร่ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ทิพากร

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลน้ำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.คลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์เภสัชกร ดร.อนุชัย อึ้งเรืองไชยศรี

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.คลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตเผยแพร่ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่นพงษ์ สุดภักดี

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ภาคผนวก ฅ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยแบบสอบถาม
สำหรับผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้านการนำปัญญาประดิษฐ์
มาใช้ทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติโครงการที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญลือ

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ตลศักดิ์ ไทเหล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติโครงการที่เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไศยาภรณ์

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ

เรียน อาจารย์กุลเชษฐ์ เล็กประยูร

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.วรสรวง ดวงจินดา

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.คลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- : 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ที่ อว 8718/935

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข

เนื่องด้วย นางสาวสุนันท์ มงคลนำ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” โดยมี อาจารย์ ดร.ตลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC-: 682133

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ” กับ ท่าน ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 557 5449

ประวัติผู้เขียน

